Gheorghe Gavrilă Copil

LA APUS DE SOARE

ISBN 973-9029-77-9

DACIA ETERNĂ, Bucureşti, [2000]

-1-

În mângâierea luminii de seară, doi baci călătoreau la Ierusalim, ducând Mântuitorului sufletele lor. Pe umeri cu bundele, în mâini cu toiege mari, de apostoli.

În rai e greşeala noastră, îşi grăia îm gând cel cu plete albe. Noi mergem la Făcătorul Raiului, la Cel ce nu greşeşte. Să ne mângâie şi să ne ierte. Ia, opincile acestea ne duc, iar cele din desagi ne-or întoarce. Pe jos, aşa ne trebuie dacă am greşit. Recunoaştem că am greşit. De dus ne ducem cu frunţile plecate. Apoi după ce ne-om spăla, ne-om întoarce tot cu ele plecate, să rămână cu noi curăţenia. E ca o pasăre. De nu ai grijă, zboară, se risipeşte. Şi ne ducem pentru noi, dar nu numai. Am merge cu păcat. Mai bine am rămâne acasă cu toţi ai noştri. Dar mergem în noi cu toţi codrii de vieţi, să îngenunchem şi să ne sfinţească. Cu nemurirea Sa şi cu încrederea cea dinainte de neascultare. Ce dulce e speranţa! Şi orbii văd Lumina cea lină! E acolo, undeva, departe, înăuntrul nostru, limpede şi blândă, foc mântuitor şi nepieritor.

Aşa gândea badea Nicolae coborând munţii spre biserica mânăstirii. Ajungea la Ierusalim de Sfânta Înviere a Domnului. Ierusalimul era aici, unde povârnişurile munţilor se domolesc şi căciulile dealurilor împădurite par a nu fi mai înalte decât statura omului.

-Măi Nicolae mă, da bine ne-o mers anul ăsta, sparse tăcerea ortacul său de drum.

-Lasă asta frate Iancule, îi răspunse baciul cu pletele albe, că ne-o frecat ca pe haine, când le zolesc nevestele în leşie şi în albia râurilor, da amu să lăsăm cele pământeşti la pământ, că o sosit vremea să ne-ntoarcem în noi, pe ogorul sufletului. Paragină frate, paragină, ca orice loc uitat. Buruiene, spini, încâlcitură, că numai iese omul la lumină. Mi-i ruşine de părintele sihastru, că negru mă duc înaintea lui şi în faţa lui Dumnezeu. Numai omor n-am făptuit, restul de toate, când cu fapta, când cu gândul. Ce

fainu coboram în alţi ani, dar amu sunt robit de păcate. De-aia nici nu mai judec pe nime, mă Iancule.

-Da cum bade Nicolae, întreabă Iancu, oprindu-se în sceptrul său ciobănesc, mână peste mână, aşa, în poziţie domnească, mai în serios decât în glumă, judecător şi prieten. Se opri şi Nicolae, oftând pustiit.

Trăiseră până la vremea de-nsurat, ca prieteni, în satul lor. Numai că Iancu îşi întemeiase familia în alt munte. Dar drumul spre mânăstire trecea prin satul copilăriei lor. Nicolae nu-şi ascunse prăpastia sufletului, lăsându-şi întristările în plină zi, la vedere. Chipul durerii. Ortacului său, văzându-i icoana durerii, i se risipi o clipită a glumire, apoi îi veni a râdere, dar nu se arătă.

-Vezi tu pletele mele albe? Şi pe aici, pe vârful munţilor, puţini le mai purtăm. Mai bine nu le-aş avea! Ţie însă ţi-ar sta mai bine cu ele. Ce mai bine, nemaipomenit!

Ochii Iancului, înviioraţi de un gând, aşteptau de la Nicolae o vorbă de spirit, isteaţă, care face mintea să dănţuie, de bucuria vioiciunii. Chipul durerii de pe faţa lui Nicolae, dispăruse. Ii mai stăruia însă în inimă , unde îşi lăsase pecetea. Iancu îşi dădea seama că nu mai văzuse un aşa chip decât în urmă, peste un şir de ani. Contrar obiceiului de a rosti câte un cuvânt, ca un lemn pe foc, să nu se stingă jarul, acum tăceau.

-Dumnezeu a vrut, mă, să te nască maică-ta, pe aproape de mine. De-ţi dădea pletele mele albe, la mânăstire eram amândoi, tu înainte şi eu după.

Iancu aştepta, dar tot fără să se arate, la o năzbâtie mare.

-Aşa-s sfinţii de pe icoane, slabi la trup ca ş tine şi albi. Acu părul tău e ca lăturile, măi Iancule, îţi arată păcatele.

-Mde Nicolae, ale tale sunt ascunse bine sub albeaţa părului.

-Aşa-i frate Iancule. De fapt n-am vrut să te judec, m-a luat gura pe dinainte, am vrut ca să ştii, că tu eşti un sfânt căzut de la rânduială, dar eu sunt mai rău. Iar am spus ce n-am vrut...

-Zi-i, zi-i Nicolae, zi-i popo! Haine de călugăr ai avea, bunda seamănă cu haina lungă a călugărilor.

-Nu mai vorbi o iotă Iancule, orice aş zice. Taci, poate mă limpezesc.

Iancu aşteptă atent.

-Tu ai făcut tăte rălele. Io nu. Şi amu rălele nefăcute mă poftesc la viaţă, ca lupul între oi. Şi îmi pare rău că n-am făcut şi eu răle şi părerea asta de rău am văzut-o, mă, tătă, ca pe un hăndrălău sălbatic şi pofticios. Şi mă sugrumă. Mă omoară, aici, de faţă cu tine. Şi m-am lăsat omorât, că-mi pare rău că n-am muşcat şi eu din cele oprite prin cuvânt. M-am omorât şi eu pe mine, distrugându-mă.

Iancu tresări şi-l învălui cu grijă pe ortacul său, cu vorba.

-Tete Nicolae, mă sperii. De ce-s vorbele astea!?

-Hai şi-om mere, porunci Nicolae.

Tăcuţi, ajunseră la sfânta mânăstire, mângăiată de lumina blândă a înserării. Puhoaie de oameni. O mare de suflete năvălită spre cei câţiva preoţi bătrâni şi spre alţi câţiva, dar şi aceştia destul de în vârstă. Mulţimea, în neorânduială, se agăţa cu disperare de hainele sfinte, aproape să le sfâşie, îmbrâncind preoţii, încercând să le dea nişte bănuţi şi o foaie de hârtie cu rana vieţii lor, sau să ajungă la icoana Fecioarei Maria. Nici vorbă de timpul necesar pentru taina mărturisirii păcatelor, pentru atâţia oameni. Când, cum? Dumnezeu este mare!

-Cine vrea să se spovedească, la mine. Şi freamătul din partea aceasta a pădurii se linişti în genunchi. Nu se auzea ce spuneau buzele preotului, rugăciunile de la spovedanie, de dinainte de Sfânta Împărtăşanie. Apoi auziră desluşit:

-Spuneţi-vă numele. Spuneţi-vă în gând păcatele. Cei ce au ucis şi n-au mărturisit să nu vină la altar. Nici cei ce nu sunt hotărâţi să nu mai facă păcatele pe care le-au mărturisit în faţa lui Dumnezeu. Altfel , vai vouă!

Parcă totul se întâmpla într-o altă lume. Oamenii deveniră cuminţi şi ordonaţi, aliniaţi ca la armată, să-şi primească salvarea din Sfântul Potir.

-Tu nu primeşti, a grăit preotul către o femeie arsă de soare, înegrită şi zbârcită de asprimile vieţii. Ai ucis. Şi femeia trecu mai departe prin faţa uşii împărăteşti, fără ca lumea din jur să ştie ce s-a întâmplat. Preotul întrerupse apoi împărtăşirea cu Sângele şi Trupul Domnului nostru Iisus Hristos şi aşeză Sfântul Potir pe Sfânta Masă şi trecu în revistă pe cei încolonaţi, ca un general, soldaţii.

-Si tu ai ucis, rosti cu voce tare acum, arătând spre un bărbat. Afară! Toţi cei cărora nu le pare rău de păcatele mărturisite, afară, acum, altfel vai de voi, îşi învârteji plăpândul preot cuvântul.

Mai bine din jumătate din creştini, plecară spre marea agitată a vieţii. Tocmai acum ajunseră în biserică Iancu şi Nicolae.

-Maică Precistă, fu străfulgerat brumăriul de un gînd. De nu m-ar vedea. Işi dădu seama că nu scăpase neobservat de bărbatul, îndepărtat în mod public, de la Sfânta Împărtăşanie.

Nicolae însă căzuse în extaz.

-Mare este Dumnezeu!

-2-

-Ehehei, ehehei, gâlţ, gogâlţ, mâna la câlţ.

-Brehehe, ce scriitor, umblă dup-un dormitor.

-Ehehei, behehei, mu amu.

-Mu amu mergem la mu, mu amu mergem la mu, mu amu mergem la mu.

Trecuse binişor de miezul nopţii când doi cheflii în vervă, ţinându-se unul de altul, mai oprindu-se, mai şerpuind pe trotuar, se îndreptau spre o distinsă doamnă. O ştiau singurică.

-Pâst, pâss, pâss, ştâ, şââ, pasul cotoilor să nu simtă nimeni din bloc.

-Crezi că ne deschide?

-Sigur, vaca, aprindem lumina pe hol şi de frică să nu ne vadă vecinii, ţuşti s-o muşti, o dăm gata.

Mai fredonară mu amu mergem la mu, apoi pasul cotoilor. Norocul lor, uşa de la intrarea în bloc, deschisă şi iar norocul lor, liftul, în regulă, funcţiona. Dar, ziceau ei, că nu sunt atât de beţi, ca să se fi urcat pe trepte. Se lăsaseră doar păcăliţi de un pahar de băutură şi acum mustăceau cucurigând. Zorile se înmugureau în timp ce ei se îmbătară criţă, cu o sticlă, pe care o goliră, tot urcând şi coborând liftul. Şi repetau, duet de şoapte răguşite, nu amu, nu amu şi musai fu. Aprinseră lumina de pe hol şi sunară. Uşa apartamentului se deschise şi apăru un moşneag în chiloţi, fes şi mustăţi pe oală, iar după el baba sa, cu capotul desfăcut, lăsând să i se vadă trupul ei nevinovat ca al Evei din paradis. Şi se pardonară, ea arătându-le capotul descheiat, apoi şi-l încheie, dar cheflii se ciocniră faţă în faţă, unul vrând să meargă într-o parte, altul dimpotrivă, apoi porniră împreună în vazele de flori, răzimându-se de perete. Nu-l puteau străpunge. In fine, unul se întoarse ca un om treaz, dar nu mult i-a lipsit să se arunce peste balustradă. Celălalt sună la un alt apartament… Moşul se amuza, baba le făcea morală, din nou cu capotul deschis şi trupul ca în paradis. Scriitorul ajunsese la lift, ofiţerul, ca o săgeată ajunse şi el. Se treziră. Coborâră cu liftul. In stradă constatară că nu mai ştiu care e blocul în care sta coana, deşi o vizitaseră de atâtea ori. Se dezmeticiră totuşi. Intraseră într-un bloc vecin. Şi iar începuseră să se pisimiorlăiască şi să mu, mugească încet, răguşit.

In plină zi, la prânz, coana îi privea pe cei doi, plecau, îi privea de după perdea, ca o rană de lepră, să nu fie văzută de lume.

Zbârnâi telefonul. Era el, un fleţ de soi, cum îl cântărise coana şi căruia voia să-i pună frâu.

- Nu te supăra, îi răspunse coana, nu te pot primi azi.

-Nu?! Îi scăpă lui o mirare.

-Nu, sunt într-un hal fără de hal, sunt bolnavă.

-Ce ai?

-Mă doare capul. Toată noaptea n-am dormit.

-Perfect, vin.

-Nu, nu-ţi deschid uşa. M-ai necăjit, alaltăieri, la telefon, n-ai avut dreptate. Era ziua mea.

-Care zi?

-Pardon. Nu ziua mea, dar aveam invitaţi şi nu-i puteam da afară.

-Cum?! Puteai să nu-i primeşti. Ai ales între mine şi ei!

-Deci tot mai eşti supărat pe mine. Ce păcat. Nu ştii ce femeie sunt eu!

-Stiu. Intre mine şi alţii, ai ales!

-Dar aceia sunt oameni serioşi, căsătoriţi, cum poţi să gândeşti aşa ceva?!

-Cu atât mai mult, serioşi, căsătoriţi, la coana la un pahar, că restaurante n-or fi pe lumea asta.

-Bine, nu mă crezi! Vino, te primesc cu drag, dar o să vezi în ce hal sunt, desfigurată.

-Nu mersi, nu vin, mai auzi coana, apoi veni tonul, partenerul de conversaţie telefonică întrerupse convorbirea.

Coana se răsturnă pe divan, cu picioarele în sus şi-şi plânse soarta vitregă, revărsându-şi tot năduful pe cel ce-i închise telefonul, apoi pe Dumnezeu, cu care se certă de-a binelea, mahala în toată legea, un Dumnezeu pe care până la urmă îl desfiinţă, inexistent, apoi se oţărî pe rudenii, dar se vedea că nu erau lacrimi de inimă, ci lacrimi de drac, nervii creşteau, bâţâi din picioare, urlă, se trase de păr şi vru să se arunce de la etaj.

-Dacă nu pun mâna pe ăsta, mă omor!

-3-

Ovidiu continuă să-l tragă de mânecă până când îl opri.

-Bine mă Gheorghe, nu mai vezi oamenii, sau nu mai vrei să-i vezi?

-Te rog, crede-mă că nu te-am văzut!

-Ei, nu m-ai văzut. Te-am privit în ochi, m-ai privit în ochi, te-am salutat şi nu mi-ai răspuns. Bine, bine, ai noroc că te cunosc. Ia seama că mulţi îţi vor purta pică, din aşa ceva, toată viaţa.

-Ştiu, dar vezi tu acum îmi dau seama că aşa ceva nu mi se întâmplă decât cu doi trei înţelepţi, cu prietenii, aşa că n-am de ce mă teme.

-Perfect, dar care-i hiba?

-Sunt cam singur.

-Păi ce, numai acum ai observat? Unii beau tocmai pentru a scăpa de aşa ceva.

-Lasă-i să bea, de altceva nici că sunt buni.

-Bine, de acord şi cu asta. Da ia spune, continuă, cu uşoară ironie, da tu la ce eşti bun?

-Stii ceva, măi Ovidiule, sunt, să beau, măi. Să bem! Hai!

-M-ai omorât, prietene. Hai! De când te ştiu, bei cu mine un pahar-două şi gata, iar acum... Numai de nu ţi-ai pierde pe drum avântul. Nu cred să treci de câteva pahare, da de dragul tău, vin cu tine, sunt bune şi atâtea. Da, ia spune, ce e cu tine?

-Să ajungem odată, să beau un pahar, să stau jos şi să spun.

Intrară în primul bufet. Fum, voci răguşite.

-Măi, Ovidiule, hai că dau de beut! îl strigă cineva.

- Şi io, mă!

-Da ce, al nostru nu-i bun, chicoti o femeie cu obrajii prelungi şi supţi.

-Vă mulţumesc tuturor, azi, răspunse Ovidiu, categoric, nu! Sunt cu un prieten. Am o afacere de pus la punct, aşa că gata! Se întoarse către amicul său.

-M-ai omorât măi Gheorghe, nu t e-am văzut niciodată şi nici nu cred că te-oi vedea, o sută de grame dintr-o sorbitură. Foarte bine, prietene. Stai o clipă, mai aduc un rand.

La bar coadă. Trecu peste rând. Vociferări.

-Să nu v-aud. Pliscu! Acum ia Ovidiu! glumi acesta. Patru pahare mari!

-Ovidiu, faci cinste?

-Ia mâna! Inţelege bre omule, am o afacere, nu te băga azi peste mine, îi tăie vorba Ovidiu.

-O afacere, o afacere, da io nu beau numic, insista ţigăneşte individul cu vocea dogită şi dinţii prelungi şi rari, cu gingiile căzute...

-Poftim domnule, ia! Şi Ovidiu îi dădu banii mototoliţi, aşa cum îi scoase din buzunar. Băutorul sări ca ars.

-Ia-ţi banii înapoi omule, da ce io-s cerşetor? Şi băgă banii în buzunarul lui Ovidiu. Salut şi n-am cuvinte. Uite la mine bre. Îi arată obrazul, peste care bătu cu degetul, apoi îşi întoarse faţa de la Ovidiu, ca şi cum acesta n-ar exista.

Gheorghe mai sorbi o jumătate de pahar. I se făcu foame.

-Păi cum, n-am zis eu, obiceiuri de domn. Noi, ăştia, muncitorii, bem, mâncăm sau nu!

Şi plecă iar la bar.

Ceru cu voce tare ceva de mâncare. Ceilalţi de la rând, toţi cunoscuţi de-ai lui, de data aceasta tăcură. Faptul că lua de mâncare putea însemna că e vorba într-adevăr de o afacere, aşa că îi făcură loc.

-Poftim prietene, să îmbucăm ceva. Şi mie mi s-a făcut foame.

-Să ştii Ovidiule, că eu plătesc tot, eu te-am invitat.

-Altă dată, acum după câte vezi...

-Bine, bine, lasă că vedem la sfârşit. Nu eşti bănos.

-Nici cu tine nu mă laud.

-Ba nu. Eu n-am greutăţile tale, şi la drept vorbind e nedrept să nu ai tu un salar mai mare.

- E vorba de şcoală, de calificare, n-ai ce-i face.

-Ce şcoală, câtă şcoală. S-o lăsăm baltă, ocoli discuţia Gheorghe, ca să nu-şi stingherească prietenul. Da domnii ăştia mă Ovidiule, chiar or fi bând un pahar, două, apoi...

-Dă-i în plata Domnului. No, zi, ce ai pe inimă.

-Mă mai liniştii. Sunt bătrân măi Ovidiule.

-Nu eşti bătrân, dar nici chiar holtei nu eşti.

- Da, da, aşa e. Tu eşti mai tânăr decât mine şi ai copii mari. Eu nu m-am aşezat la casa mea, nu mi-am înjghebat o familie.

- Nu-i târziu Gheorghe, urgent îţi găsesc nişte clopoţele de gât, cară şi căruţe sunt destule, nici o grijă. Da-mi spune mie inima că tu nu te   însori încă, sau mai degrabă aşi zice că nu despre aşa ceva îi vorba.

-Nu. Am crezut că mor mă, vorba ta, că m-a omorât.

-Cine?

-In primul rând prostia din mine.

-Tac, nu zic nimic, nu mă bag, eschivă la rândul său Ovidiu, zâmbind, să nu-şi smintească prietenul. Aşteptă să vorbească.

-Acum mă simt mult mai bine. Da nu alcoolul...

-De bună seamă. Păi, ce ai băut tu? Uită-te la mutrele din jur, adipoase. Rumegă alcoolul. Mâncarea şi când o bagă în gură, parcă ar fi ceva întâmplător, ceva ce nu ştiu cum să o consume!

-Măi omule, tu eşti, tu îţi trăieşti viaţa cu picioarele pe pământ. Mă rog, te cerţi cu Lenuţa, treaba voastră, voi vă certaţi, voi vă împăcaţi.

-Asta aşa-i.

-Copii ai, să-ţi trăiască, lumini, domnule, luminiţe.

-Aşa-i, am nişte copii, că nu-i dă tata pentru toată lumea asta. Nu pe asta de aici, mă Gheorghe, răsuci tonul Ovidiu, arătând spre cei din cârciumă. Unii, mulţi-puţini, sunt nespălaţi la suflet şi beţi de răutate, inimi înrăite, turbaţi.

-Scriitor trebuia să te faci, Ovidiule.

-Mi-i de ajuns nevastă-mea, cu versurile ei. Toată noaptea scârţa-scârţa pe hârtie, ia-o de unde nu-i, dimineaţa iar ia-o de unde nu-i, că doarme şi aşa mai departe. Asta-i viaţa. Da să ştii că ce am eu aici în cap, viaţa mea,

mă Gheorghe şi câte am văzut, o carte, dacă nu mai multe. Da poţi scrie?! Cât ai zice peşte te arestează ăştia.

-Acum am scăpat de tot de povară.

-No, Doamne, că doar nu e vorba de un scriitor?

-De el. Ne-am despărţit pe veci, după ce zece-cincisprezece ani m-am amăgit, crezând în el. In ultimii ani a ajuns să împlinească multe prin scris. Am crezut ca într-un sfânt. Nu-i mai citesc nici un rând.

-Mă Gheorghe mă, spune altfel, s-a ajuns, nu să împlinească multe prin scris. S-a ajuns şi gata. Dă-l în mă-sa. Da de citit îi mai citi. Cine să-mi povestească atâtea şi atâtea cărţi ale scriitorului nuştiucine şi ale altora? Da tot la vorba mea ai ajuns. Astea-s cărţi?! Ce scriu ei în cărţi şi ce-i viaţa, îi diferenţă ca de la cer la pământ. Da lasă că-ţi trece.

-Aşa am simţit eu, un gol. Vorba ta, nici nevastă, nici copii, nici scriitor. Mi-o smuls mă, visele din mine, cu rădăcini cu tot şi m-am trezit singur pe o insulă a pustietăţii. Şi m-a durut şi mi-a fost frică şi nu mai e nevoie de multe de astea, până mă trezesc bătrân şi tot singur, la marginea vieţii, lângă groapă.

-Lasă, până la bătrâneţe mai e. Lângă groapă tot o să ne trezim într-o zi, da-i păcat să vorbim de ea acum.

-Drept. Hai şi noroc. Ciocniră şi băură.

-Nu-i rea, constată Ovidiu.

-Nu.

-Ascultă Gheorghe, ţi-aş zice o vorbă, da să nu te superi, că atâta-mi poate mintea mea. Tu vrei ceva şi ce vrei tu e sfânt. Când n-o să mai vrei sau nu o să poţi să mai vrei, vei fi dat la o parte. Se va găsi altul, sau se vor găsi alţii şi lupta aceasta sfântă va ţine visul sfânt. Visul acesta nu-l poate smulge nimeni din oameni, chiar dacă cei mai mulţi îl uităm, îl călcăm în picioare, îl părăsim, îi întoarcem spatele, cum a făcut scriitorul tău. Tu ai băut un pahar amar. Păi ce, numai tu, toţi bem şi pahare amare. E drept, tu l-ai băut pentru mulţi, a fost foarte amar. Este nemaipomenit, prietene. Ce faci tu nu-i lucru de şagă şi cum până acum nu te-am văzut niciodată răvăşit, nu-ţi port grija, nu te frângi tu. Ia seama, e drept ce faci tu! Până mai ieri, deşi suntem şi noi prieteni de zece-cincisprezece ani, eram şi eu ca un leu şi la serviciu, nu numai acasă între noi doi, când biata nevastă-mea tremura, să nu mă aresteze ăştia într-o zi. Am învăţat să tac, nevasta zice că la timp, eu zic ca şi tine, am devenit mai înţelept şi tot vorba ta, să nu intru singur ca musca-n lapte. Şi de când m-am mai liniştit, cam de când m-au avansat un pic, sunt un fel de şef, toate trec pe la băiatu. Să ştii că eu sunt tot cel dinainte. Si dacă eram mai turbat decât tine, acum îmi dau seama, ce greu e să faci ceva, să îndrepţi cât de cât lumea asta.

-Eu n-am fost niciodata turbat. E drept, cu tine mă certam la cuţite, să te temperez. Ai avut noroc că te-a avansat şi te-ai temperat, altfel o păţeai.

-Cu turbat ai dreptate, eu eram turbatul, tu doar erai şi eşti tare. Ştii ce vrei şi vrei, vezi, asta-mi place mie la tine. Eşti viu ca o flacără. Insă dă-mi voie, eşti un idealist. Oamenii văd până la gură şi burtă şi fiecare aleargă pentru gura sa. Ochii gurii. Pe ei, pe oamenii aceştia, nu te poţi încă bizui. Te iau în derâdere. Idealist. Vezi, tu, asta-mi place la tine, prietene. Am vrut să te-ntreb ceva, dar am uitat.

-Ai tu, Ovidiule, nişte calităţi de aur. Deşi cu nevastă şi copii, nu tăceai. Ăsta curaj, ăsta bărbat. Eşti tare mă. Dacă zici că ai devenit şi înţelept, să ştii că nu toţi au ochii până la burta lor.

-Da câţi sunt ca noi? Şi lui Ovidiu îi păru bine că nu-l întrebase ce ar face dacă el, Gheorghe, ar avea nevastă şi copii de crescut, ar mai risca pentru alţii?

- Nu contează câţi sunt, ci că sunt. In timp ce rostea vorbele acestea, fu rândul lui Gheorghe să se felicite, că nu i-a amintit lui Ovidiu o lecţie mai veche, avansarea unora dintre cei mai bătăioşi muncitori, tehnicieni, funcţionari, indiferent ce sunt, pentru a li se închide gura, iar felul lor bătăios să fie înhămat la rezolvarea problemelor de producţie, să tragă zilnic de oameni, pentru îndeplinirea planului. Ceea ce nu e rău, dacă n-ar fi decuparea aripilor. Poate nu i le-au decupat. Sigur nu i le-au decupat. E prietenul meu, îl cunosc, continuă Gheorghe în gând. Ce bine îmi pare că nu se mai bagă ca prostu, turbat nu altceva, în gura lupului. Măi Ovidiule să bem, mă, un pahar.

-M-ai omorât Gheorghe, da când Dumnezeu te-ai dus la bar? O tavă cu pahare mari şi haleală! M-ai dat gata. No hai şi noroc!

-Am vrut io să iau o sticlă şi să mergem la tine, da cum dracu să mergem să ne-mbătăm şi io mă cert cu tine, de când te ştiu, să te laşi de băut, că eşti beţiv...

-Io beţiv? No să ştii că mă supăr. Io nu mai sunt turbat. Ai rămas în urmă, prietene. Cât despre faptul că n-ai vrut să mergi la mine, fugi de răspundere. Cât de beat, tu-i fi beat, da io, ce, câteva sute de grame de ţuică, asta nu e nimic la băiatu. Hai noroc!

-Noroc! Şi Gheorghe sorbi iar, până la capăt, o sută de grame.

-M-ai omorât, Gheorghe. Tu bei cu cana. Pe la noi se bea numai cu paharul. Unde-ai văzut tu aşa ceva?

-Nu te interesează unde am văzut. Îi de ajuns unde vezi tu, scriitorule!

-Dai ce dai şi te întorci la el.

-Eu despre tine am vorbit, scrie tu.

-Eu scriu cu munca mă Gheorghe, poate vreun copil să scrie despre noi. Da ce-i cu scriitorul, ce-o mai scris?

-Nu ştiu ce-o mai scris, dar ziua e-n restaurant, noaptea e-n restaurant, bea măi Ovidiule şi când vrei să stai de vorbă cu el, parcă-i turbat, te bagă la puşcărie nu alta, dacă-l sâcâi, altfel e dulce, dă de băut, de bei, cât vrei.

-Da ce mă, noi acum nu bem? Mai bea omul.

-Ce facem?! Gata!

Gheorghe se ridică şi ieşi printre mese şi oameni, pe trotuar, ca o furtună, traversă strada, mai împleticindu-se de vreo două ori. Tocmai sosise un autobuz, în care se urcă. Ovidiu fluieră a pustiu, apoi privi la tava cu încă cinci paharre de ţuică şi cu de-ale gurii, îşi zise că nu-i rău şi începu să cânte cu voce tare.

-Cine be nu e om rău, dacă be în făgădău. Toţi începură să cânte după el. Barmanul se agită. Se restabili liniştea.

-Păi vreţi să-nchid? Ce scrie acolo sus, oameni buni?

-Cântatul în local interzis, răspunseră toţi. Ştiau întrebarea, ştiau răspunsul.

-Mă amendează, fraţilor!

-Gata băiete, nu mai cântă nimeni, grăi cu voce un pic mai tare, Ovidiu. Cheamă la el la masă, femeia cu obraji prelungi şi supţi şi pe bărbatu cu care era aceasta.

-Mă da cu mare domn ai băut de i-o dat şi tava.

-E domn ca mine şi ca voi.

-Da mult aţi discutat mă, da bea al dracului. Da s-o ridicat ca din puşcă. Nu i-o mers, vreun şmecher. L-ai dat tu gata pe el, nu el pe tine.

-E şmecher, reţinu Ovidiu cuvântul, pe un ton neutru.

-Lasă mă, că-l ştiu, întări femeia cele spuse, unul de ăla ce-şi mănâncă şi de sub unghii de zgârcit ce-i. Nu-l vezi odată, ca omu, la un pahar. Cică nu-i în toate minţile. Îi nesuferit. Cam prostănac. Toţi sunt proşti numai el e deştept. Da mi-ai plăcut, continuă femeia. Îmi plăceai şi mai mult dacă plătea tot el şi primele două rânduri, da şi aşa e foarte bine. Ptiu, fir-ar al dracului, io-l credeam sfânt şi când colo el bea la bodegă, ca la fântână, vitele, cu găleata. Eşti mare Ovidiule, facem cinste!

Nici una, nici două, bărbatul femeii mai aduse câteva pahare şi le puse pe tavă.

-Să dea Dumnezeu când o fi mai rău, să fie ca acuma, bărbate, zise ea soţului său, apoi, să trăieşti Ovidiule!

-Să trăiţi, răspunse acesta.

Tocmai intră în local un moşneag, cu o vioară, care scârţâia în mâna lui ca o osie de căruţă neunsă. Îi dădeau câte un ban-doi şi-l îmbrânceau

afară, că nu mai era bun de nimic. Femeia însă, de cum intră, îl aşeză la masa lor. Soţul îi întinse un pahar, Ovidiu îi dădu şi el unul şi ceva de-ale gurii. Moşul morfoli ceva, înfometat nu glumă şi tot în grabă, înfricat să nu i-l ia înapoi, bău repede un pahar.

-E tot al dumitale şi celălalt.

Moşu îi privi. Respiră uşurat.

-Vă mulţumesc dumnilorvoastră pentru cinste şi respect de bătrâneţe. Azi moşu se simte iar om, nu gunoi. Vioara aceasta mai ştie să cânte.

Şi-i potrivi strunele şi-i unse arcuşul şi-i dădu drumul. Şi se făcu dintr-odată linişte, de parcă n-ar fi fost nimeni în local. Barmanul uită şi el de toate, stând cu bărbia în palme. Vioara umplu de cântec încăperea, apoi acesta ieşi pe stradă, unde câţiva trecători se opriră să-l asculte. De la un timp moşul osteni şi ridică arcuşul de pe vioară.

-Bea moşule, să mai prinzi puteri.

-Mulţumim dumnilorvoastră. L-oi bea, că altul n-oi mai bea.

-Da cum vine asta, moşule?

-Nici eu nu mai ştiu, de când mă bâcnesc toţi, nici cum mă cheamă, nici în ce zi din săptămână şi nici în ce an trăiesc. Mă hodorog bătrân, atât auzeam. Hodorog bătrân, na! Si nu mai ştiam nici cânta. M-aţi omenit şi m-aţi ajutat să pot muri. De moarte fugeam. Să mori ca o zdreanţă. Ştiam că vioara mea cântă. Mi-am amintit numele meu. Sunt ca un izvor de munte, limpede şi murmurul tuturor izvoarelor îl aud în vioara mea. Aşa da, treaz, întreg la minte, ascultându-mi vioara cum cântă. O rugăminte aş mai avea, să-mi spuneţi în ce an suntem. Lunile doar le mai potrivesc, după vreme, după culoarea frunzei şi fructului.

-In o mie nouă sute şaptezeci şi opt, moşule.

După ce află anul, bătrânul îşi acoperi vioara cu aripa despănată şi plecă fără să mai spună nici o vorbă. Vioara cânta singură, la răscrucea de drumuri, la bodegă, de câte ori intra Ovidiu, sau trecea prin apropiere. O auzea cu murmurul tuturor izvoarelor şi tainele codrilor, înfiorând şi înălţând, trezind şi limpezind, mâna uitând să mai caute paharul, gândul, uimit, odihnindu-se la aerul răcoros al muntelui.

- 4 –

-Ne-mbrâncirăm şi noi într-o parte şi alta printre femeiet, ca berbecii printre oi, frate Nicolae. După cum vezi numa-n frate-ţi vorbesc, ca-ntre călugări, tot ai zis tu că de aveam pletele tale, am fi fost călugări.

-În loc de plete albe ţi-o crescut coarne de berbec, asta e. Şi mai tacă-ţi gura.

-Ni mă ni, de unde sare iepurele! Păi cum ne-a fost vorba? Călugări-călugări, dat tu după mine, parcă aşa ziseşi colea pe coastă, la pas, când vinirăm încoace. Da, mă, am coarne, da nu numa coarne mă, că tu degeaba le ai!

-Nu ţi-i ruşine nici aici, la Sfânta Mânăstire şi de Sfânta Preacurata Marie, mă Iancule mă?!

-Da de ce să-mi fie ruşine, mă?! Da ce io m-am făcut pe mine?! Ce am, dau, că de-aia am, nu ţin numa pentru mine. Nu-i nici un rău. Uită-te aici ce de lume, Doamne, numai rochii, de nu poţi găsi nici un loc fără lume. Cum or dormi la noapte, braţă-n braţă şi numa pe-o dungă? M-o-ncălzi şi pe mine amu şi din faţă şi din spate. Să găsesc pe cineva, poate şi pentru-ntors, unde-i loc cât vezi cu ochii şi nu te bagă nimeni în seamă.

Observă că lumea se uită spre el, făcându-şi cruce. Nicolae nu mai era lângă el.

-De bună seamă lumea, văzându-mă vorbind tare, de unul singur, se cruceşte. Şi, care o fi înţeles şi ce spun, apăi de, o avut şi de ce se închina. No, apăi dacă l-am pierdut în puhoiul ăsta de lume, nici nu-l mai găsesc, de nu l-aş găsi, că mie-mi amiroase a femeie, că nu toate au venit cu grămada, or mai fi şi din acelea de pe sus, care mai degrabă s-ar întoarce prin cele coclauri, cu urşi şi porci sălbatici, cu un bărbat, moşneag şi nu prea, bun de drum, de restu m-oi îngriji io de cu sara până dimineaţa, că bunda-i cu mine. Îşi ridică de pe frunte pălăria sa cu boruri mici şi o-mpinse spre ceafă şi îşi umflă un pic pieptul.

-Ni pă moşu-aiesta, di pă la uăi de undeva, să vede după bundă şi după chemeşa spălată-n zăr. Îi fi obosit bade, îl zădărî o femeie, cam între două vârste. Da găseşte-ţi un loc şi te hodineşte.

-Ba nu, dragu moşului. M-oi hodini eu, da-n altă parte, când mi-o fi sorocul. Picioarele mele-s învăţate cu drumu, mai învăţate decât mintea cărturarilor cu cărţile. Atâta mai pot şi io, să merg toată ziua şi să mă ocolească urşii când mă văd.

-Ei, nu mai spune!

-Spun, aşe-i. Ai auzit de când eşti de un cioban mâncat de urs? Ba! Ei?! Da de unde şeşti, te văd loatră de picior, te-aşi lăsa pe lângă mine.

-Din Negura.

-Tulai Doamne, tu muiere, da tocmai de-acolo ai vinit, tu, până-aici?! D-apăi nu-ţi ajunge o zi şi-o noapte. Da unde-ai dormit? Dacă nu cumva...

-Ei, ei, dacă nu-ntorceai vorba nu erai păcurar. Am pornit noaptea şi am sosit sara.

-Ei draga badii, la vinire, ai tăt coborât, da napoi îi ca la război. Trebuie să ai un loc de hodină, casă de oamini, că drumu-i cu tăt felul de

oamini şi de sălbătăciuni. Şi io am drumu tău până mai încolo de jumătate. No Doamne-ajută, mai adăugă Iancu şi-s învăţat de unul sîngur, odată-ajung la baba me.

-Si la noră, sau la ginere.

-Ba nu. Stau numai cu baba. No, Doamne-ajută, mai zise şi plecă, lăsând-o pe creştină în pădurea de oameni ce venise de peste tot, la Sfânta Mânăstire. Nu făcu câţiva paşi şi cineva îl trase de bundă.

-Ascultă moşule, nu vrei să ne-ntoarcem amândoi, că doar nu mi-i mânca, eu aşe gândesc.

-D-apăi draga moşului, n-am cu ce să te mânc, om mere, mai adăugă el şi dădu să plece.

-Da bine, omu lui Dumnezeu, nu poţi sta un pic locului? Da să nu mă pierd de dumneata! Când te întorci? Mâine la amiazăzi?

-De bună samă.

-Da cum ne-om întâlni?

-D-apăi tu muiere, după Sfânta Liturghie, ia acolo ni, arătă moşu nişte copaci spre ieşirea din mânăstire.

-D-apăi moşule, io nu stau până la amiazăzi.

-Nu sta, du-te cu Dumnezău. Io am şi ceva neamuri într-un cătun, unde-oi dormi, de-o fi nevoie.

-La Izvoarele, că altundeva nu-i.

-Acolo.

-Da acolo ajungem la miezu nopţii, dacă om ajunge.

-Tu muiere, de-i fi mâine aici îi bine, de nu, să fii sănătoasă.

-Bine zici bade. Să ştii că de nu plec, te caut bade, nu mă lăsa, te rog frumos, că mi-i frică. Nu ştiu ce m-o apucat, femeie bolundă şi singură, să trec munţii până aici.

-Io ţ-am zâs.

-Bine, bade, să nu mă uiţi.

-Nu.

Şi se despărţiră, pierzându-se prin lume, ca într-o stupină răvăşită de urşi. Tocmai acum ieşiră preoţii, pe sub copacii de pe fânaţ şi lumea se mai linişti. Se alcătuiră roiuri după preoţi, ca după mătci. Începea spovedania poporului ce mai venise între timp. Spovedanie în aer liber. Biserica era ne-ncăpătoare. Lumea îngenunche. Preoţii citiră rugăciunile de dinaintea Sfintei Spovedanii.

- 5 -

De mult nu mă mai lasă nici sub scările blocurilor să dorm. Era cald. Vin gealaţii, pumnagiii. Deşi nu m-au bătut, nu mă lasă. Apare administratorul blocului. Au ei grijă şi afară cu mine. De mult nu mai intru clandestin, cu un prieten al unui pictor, să dorm, noaptea, în interiorul unei expoziţii. Stingeam lumina dintr-o sală şi în semiîntuneric, ne potriveam în aşa fel, încât să nu fim văzuţi din stradă. Ne propuneam să ne trezim înainte de venirea zilei, să nu ne vadă miliţianul ce patrulează în sector. Două-trei nopţi... Nu demult am supravieţuit unui şoc, întrebarea e, cum, după ce am trăit câţiva ani fără foc şi aproape fără mâncare. Paralizasem. Faţa mi-a fost desfigurată de foame şi de frig. Mi-am revenit. Nu am răms strâmb nici la faţă, nici la suflet. Îmi dau seama abia acum că am fost condamnat la nimicire, altfel nu se explică faptul că nu m-a angajat nimeni în nici un fel de serviciu solicitat. Ajungeau ei înaintea mea, sau după. Orice posibilitate de angajare înceta. Doamne, Doamne, dar în ziua aceea când m-au angajat?! Era o situaţie extrem de critică la instituţia respectivă şi când m-au văzut şi când m-au verificat, printr-o conversaţie, au socotit că sunt cel mai potrivit pentru a scoate, pentru a contribui la depăşirea impasului, care afecta deja pe toată lumea, inclusiv scaunul directorului instituţiei respective. Şi mă angajară pe loc. Şi am semnat condica de prezenţă la serviciu, pe ziua aceea, deşi de la intrarea în instituţie şi până ce ma plecat, n-au trecut decât două ore. Desigur de a doua zi urma să particip zilnic la întregul program. Şi, Dumnezeule!, când m-am întors acasă, în frigider, mereu era atât era de frig, mă aştepta persoana. Ca un copil care nu înţelegeam încă bine ce menghină mă strînge, i-am spus că mi-am găsit servici.

-Da?! exclamă ea fericită... Unde?

-Am şi fost angajat, cu decizie în regulă, pe azi am semnat condica, gata cu foamea.

Persoana îngălbeni, buzele, în dreptul caninilor i se ridicară a mârâit, dar în loc de mârâit îi apărură bale, atât de cumplit o invadară furia şi ura. Dându-şi seama de faptul că s-a desfigurat, făcu câţiva paşi şi cu spatele la mine îşi şterse cu dosul palmei balele, dar poate nereuşind ca lumea, ci mânjindu-se, ieşi din cameră şi plecă bombănind, mârâind, hârâind, cu maxilarele din ce în ce mai încleşteate şi cu ochii din ce în ce mai stinşi de orice lumină.

La câteva săptămâni după angajare, rememorându-şi cutremurul vieţii sale de vânat hăituit de hăitaşi şi haite, se trezi lângă o cabină telefonică.

-Mde, să-i dau cucoanei un telefon. Azi m-au lăsat în pace, îi trecu prin minte. În două direcţii sunt liber, să mă călugăresc, sau să mă căsătoresc. Şi-au schimbat procedura acţiunilor, acceptând situaţia de a fi salariat. Le era teamă de zgomot în străinătate. Au dublat însă presiunile asupra mea. Acasă la mine dorm câte cinci-zece prieteni şi necunoscuţi. Şi mai mulţi, schimbându-se, apărând alţii…Noaptea asta poate scap de ei şi dorm la coana, mai ies din cazanul de acasă. E drept că şi eu vreau să mă căsătoresc, cu o fată apropiată de chipul din visele mele şi să am nici mai mult nici mai puţin decât treisprezece copii. Dar în halul, în care sunt în urma acestor presiuni, care se exercită asupra mea, simpt cum fetele de care doresc să mă apropiu, îmi privesc chipul şi mă evită, iar eu nu mai am resurse să lupt.

-Vino dragă, te aştept zi de zi. De ce n-ai mai dat nici un semn de viaţă, răule?! Vino imediat, lasă că vorbim acăsică.

Porni mai departe mergând din ce în ce mai greu. În ultimii ani îl stoarseră ca pe o lămâie, de câteva ori părând a fi că urmează doar să fie aruncat la coşul de gunoi şi gata. Îl stoarseră de energii. Se cruci, când i se ridică de pe creier o lespede şi reuşi să gândească, să priceapă că e de o vreme hăituit, pe terenul îngust dintre viaţă şi moarte, apoi mintea i se năclăi iar, cu ceva vâscos şi nu mai reuşi să gândească. Privi cu coada ochilor în jur, să vadă dacă nu e urmărit. Gândise. I se mai întâmplase să tresară speriat, atunci când, accidental, gândea.

-Uf! de ce ai întârziat atâta, omule, îl drăgăli coana, pupându-l, ca la piaţă, ţoc, ţoc, hai noroc Ioane!

-Mde, ce să-i faci, asta e, poate de la brâu în jos să fie caldă.

Şi nici una nici două, o luă în braţe şi o întinse pe divan, încheind astfel scurta curtoazie sterilă, cu ţoc-ţocul de ghiaţă. Cel puţin la piaţă, când se întâlnesc două, ţoc-ţocul e urmat de vervă şi de!, verva e şi ea, sângele vieţii!

-Vai dragă, alţii mă-ncălziră degeaba şi tu mă luaşi gata pregătită. Cred că o cafea este binevenită, ce zici?

-Nu consum cafea, am energie proprie, dar nu refuz.

-Soneria, sună cineva!, tresări coana.

-Nu deschide.

-Cum să nu deschid?!

-Pur şi simplu, te rog.

Dar rugămintea lui găsi urechile coanei înfundate. Sprinţară, în câteva secunde doar, aranjă în cameră şi ca zvăpăiată, fu la uşă. Îi plăcea acum, plină de viaţă, dar îl duru. Ar fi preferat să fie plină de viaţă cu el. Intrară doi vechi cunoscuţi de-ai coanei, un cuplu de pahar, un scriitor şi un ofiţer

superior. Într-o gentuţă ascunseră două sticle de vin, de duzină, de la alimentara. I le dădură coanei, care zbură, nu altceva, la frigider şi le puse la ghiaţă.

-Să vă prezint, se grăbi coana, în fugă, de la frigider, vărul meu, bucovinean de origine, arătă ea spre ofiţer, colonelul Marţian şi dumnealui e scriitorul Georgescu.

-Da, da, bâigui primul sosit, buimăcit de viteza derulării momentelor.

-Şi acum vă rog faceţi-vă comozi, luaţi loc, vinul acuşica e rece, o gustărică, dulceaţă, cafea, îndată. Şi-n timp ce vorbea le şi pregătise şi le şi aduse. Spirt, nu altceva!

-De necrezut, observă, în sinea sa, primul sosit, înceata asta niciodată nu a fost sprinţară. Înceată şi greoaie până şi la pat. Ce o înviorează când vin ăştia? Ai spus că sunteţi verişori, se adresă apoi coanei şi desgiur, ofiţerului.

-Da, se grăbi să confirme ofiţerul.

-Cum, ce fel de verişori.

-Verişori.

-Primari, de gradul doi, trei, din părinţi fraţi, din veri, din mătuşi, ştiu eu...

-Veri, reluă ofiţerul, părinţii ei cu unchii mei, ce mai, veri!

Mintea i se năclăi iar cu smoală, încetinindu-se, sfârşind prin a se opri. Reţinuse dintr-o discuţie mai veche că ea e din altă parte de ţară, dar ... rudenii ...

-Adă vinul acela aşa cum e. Sticla cealălaltă se răcoreşte până-l bem pe acesta. Şi ia mâncarea şi dulceaţa de aici, doar ştii, noi bem un pahar, am venit să bem doar un pahar. Poate dumnealui.

-O, nu, sunt mâncat, bâigui un răspuns, deşi îi cădea cum e mai rău paharul de vin pe stomacul gol. Pe mine vă rog să mă scuzaţi, plec, trebuie să plec. Am o problemă de rezolvat.

-De ce să plece? intereveni coana.

-Ei, dacă are omul o problemă, nu toate pot fi amânate. Şi noi doar bem şi plecăm.

-Exact. Sănătate, sărut mâinile, vă rog să mă scuzaţi.

-Poate te întorci mai spre seară, mai zise coana.

-Nu ştiu, sărut mâinile.

Pe stradă merse tot aşa cum venise, pe jos. Trecu o oră. Mergea absent la tot ce se întâmplă în jur. Şi se trezi din absenteism în furnicarul de oameni din centrul oraşului. Se urcă într-un tramvai până la locuinţa sa.

-O, amice! îl salutară cordial câţiva din indivizii care apăruseră, în urmă cu câţiva ani, în viaţa sa. La femei, la femei?!

-La femei pe dracu, m-am plimbat şi eu.

-A, nu, ce dacă, mai merge omu şi la femei. Ia o gogoşică.

-Deci mă supraveghează, gândi o fracţiune de secundă, dar se sperie ca şi cum indivizii i-ar vedea în minte şi ar fi periculoşi, dacă l-ar surprinde că gândeşte.

Luă o gogoşică şi plecă iar, aşa, aiurea, pe străzi, mâncând gogoşica, bucăţică cu bucăţică. Auzise că aşa mâncau puşcăriaşii, vreo fărâmă de pâine, pe care şi-o pitiseră, pentru zile negre. Se hotărâ subit să se întoarcă la coana, vărul şi scriitorul veniseră doar să bea un pahar, aşa că e singură. Zis şi făcut. Cu ultimul bănuţ, se urcă într-un autobuz şi cumpără un bilet. Sună la apartamentul coanei. Apăsă pe clanşa uşii. Era deschisă. Se bucură, intră ca un val vârtej. Uşa de la bucătărie era întredeschisă. Acolo se aflau cu o sticlă de vin în faţă, ofiţerul şi coana. Coana cu fusta binişor deasupra genunchilor şi colonelul cu palma între picioarele ei. Totul se petrecu într-o fracţiune de secundă. Mâna dispăru de acolo, rochia acoperi albeaţa provocatoare a picioarelor şi se resfrânse peste genunchi.

-Ah, ce m-am speriat! Cum de-am uitat uşa deschisă?! Putea să dea un hoţ peste mine! Că eu nu închid uşa niciodată! Cine să mă fure?!

Mai schimbă câteva cuvinte cu vărul coanei, colonelul Marşian, dar tot nu înţelese ce fel de văr este cu coana. Ofişerul îşi ceru scuze, că trebuie să plece.

-Rămâi, de ce nu rămâi, zise coana.

-Sunt probleme care nu pot fi amânate, bâigui tânărul, cine ştie, poate îl aşteaptă doamna general, să mă ierte dumnealui, acasă.

Se făcu tăcere, în timpul căreia ofiţerul pupă mâna coanei, dădu mâna cu noul sosit şi îşi plimbă burticica spre ieşire.

-Care va să zică sunt singur cu coana. Cum zisese dumneaei, că alţii o încălzesc şi eu... Dacă aceasta este situaţia, să procedez în consecinţă, deşi ea pare a gândi că eu n-am observat palma colonelului între picioarele dumneaei.

-Vai dragă, da mereu...

El îi acoperi gura cu palma, semn că e mai bine să tacă. Mai târziu, mâncă binişor, dar parcă mânca altcineva în locul său, era abătut, refuză vinul, mai rămase în sticlă, dar la insistenţele femeii, bău două pahare. Ea refuză, că nu bea, numai cu oaspeţii aceştia, cu verişorul . Chipul tânărului, la al doilea pahar de vin deveni cernit, în lacrimă. Rămase toată noaptea. Se înţeleseră, ca după masă, de la serviciu, să vină direct la ea.

-Vino liniştit. De fapt vărul acesta al meu şi scriitorul sunt persoane foarte civilizate, diseară nu vin, merg în deplasare.

Lacrima lăuntrică îl arse cu biciul ei. Se hotărî totuşi, să vină.

-Sunt prost constată el. Îmi fac probleme de demnitate şi când nu e cazul. La grămadă, ca la grămadă, rugbi. Dar dacă greşesc şi ea a spus adevărul, că alţii o încălziră degeaba, iar eu? Vin la ea şi mâine, ce mai ! Da, domniţă, rosti el cu voce tare, mâine după masă sunt aici.

-Mai exact, la masă. Te aştept cu masa pusă.

Se trezise cu mintea împiedicată. Porni ca un robot spre serviciu, având un singur gând, să revină aici după masă.

-Nu ne deranjează nimeni, sunt în deplasare. În fond bine că aflai, ofiţerul e căsătorit.

- 6-

-Fainu e la voi, la restaurantul scriitorilor, grăi Gheorghe.

-Ce vezi tu, fain, nu ştiu. Da-i bine.

-Mi-i spui şi mie, aşa, mai la ureche, pe nume, să ştiu şi eu cum arată?

Nu-şi sfârşi bine vorba când un tinerel veni şi-i şopti scriitorului ceva la ureche. Acesta se ridică şi se îndreptă spre o masă, într-un colţ, dar deşi în colţ, părea a fi în centru, aşa de bine se vedea spre ea şi de la ea. Pe lângă această masă nu erau alte mese. Acolo, o faţă prelungă, tâmple albite, între juneţe şi bătrâneţe, cămaşa şi cravata în culori, gust cu tâlc, derutant.

Scriitorul în picioare, faţa prelungă în continuare pe scaun, tot vorbind scriitorului. Într-un târziu scriitorul fu poftit să ia loc. Faţa prelungă îi umplu un pahar, îl pofti să-l bea dintr-odată, în semn de prietenie, apoi îi întinse mâna a amiciţie, scriitorul se ridică, se împletici, faţa îngălbenindu-i-se, zâmbetul nereuşind să şteargă impresia că fusese beştelit. Scriitorii ştiau...

-Cine-i? Spune-mi şi mie, îl întâmpină Gheorghe.

-Ei, cine-i. Mare mă, mare! Lasă că-ţi spun eu.

-Păi ce, nu-l ştiu eu?!

-Nu mai spune, se făcu a glumi scriitorul.

-Păi cine nu-l cunoaşte. Are poza în toate cărţile, apare la televizor, e mare.

-Păi vezi, nu ţi-am spus eu?!

Nu termină bine vorba şi chelneriţa apăru întrebându-l pe Gheorghe, nu ce serveşte, ci cu cine e.

-Cu mine, cu mine, se precipită scriitorul.

-Cu ce vă servim?

-Cu două mici, ne grăbim.

-Numai cu atât, schimbă tonul chelneriţa, supărată parcă de comanda mică.

-Te rog frumos, trebuie să plec!

-Cu multă plăcere, îi zâmbi, cu gura ca un trandafir alb, pe dumneavoastră cu mare plăcere!

Cei din jur dădeau semne de nerăbdare, aşteptând să li se aducă ce comandaseră, de-ale gurii, băutură, cafele. Chelneriţa îi servi pe cei doi cu câte un coniac mic, din nou cu trandafirul alb al zâmbetului.

-Îmi pare rău că plecaţi. Pe dumneavoastră îmi face plăcere să vă servesc cât pot eu de repede. Poate totuşi mai rămâneţi.

-Eşti dulce, altădată.

Gheorghe nu mai pricepu nimic. Intraseră să mănânce şi când colo un coniac mic, pe care scriitorul îl dădu pe gât, ca pe o picătură, îi spue că se grăbeşte, Gheorghe bău şi el, scriitorul îşi salută unii confraţi şi nu se ridicară bine de la masă, când apărură ca din pământ doi clienţi de-ai localului, de bună seamă prozatori, poeţi, critici, mă rog, oameni de-ai condeiului şi ocupară locurile. Gheorghe văzuse şi voi să comenteze, dar scriitorul ieşise. Rămas singur, între atâta lume străină, se grăbi spre uşă, fiindu-i frică să nu se rătăcească până la ieşirea din clădire. Nu mai fusese niciodată înăuntru.

-Gheorghe, nu te supăra, am ceva urgent de rezolvat.

-Nu-i nici un necaz, la revedere.

-Nu, nu la revedere. Vii cu mine. Şi nici una nici două îl trase într-un taxi şi nici în zece minute ajunseră la redacţie. Scriitorul plăti taxiul.

-Gheorghe, mă aştepţi, aici în stradă, un minut.

Erau în faţa unei edituri. În aceeaşi clădire şi o revistă. Scriitorul intră val vârtej şi peste un minut apăru iar. Gheorghe n-avu de unde şti că de fapt scriitorul urcase doar până sus şi apoi se întoarse încet de tot, pe scări. Aproape de ieşire ţâşni ca un bolid pe trotuar.

-Bravo Gheorghe, eram îngrijorat să nu pleci. Mi-ai purtat noroc. Nu-ţi spun despre ce e vorba. Ei!, acum mâncăm şi bem! Hai!

-Hai!

-Nu pe acolo, vino după mine. Ştiu eu un loc mai potrivit decât la scriitori. Mi-i sete mă Gheorghe, o sete din rărunchi, iar ţie ţi-e foame, aşa că ştiu eu un loc pe cinste.

Se urcară într-un tramvai şi merseră mai bine de o jumătate de oră şi coborâră în faţa unui restaurant.

-M-ai dat gata prietene, mă aduseşi la un restaurant muncitoresc.

-Care muncitoresc mă!

-Na, na, nu vezi ce scrie, Restaurantul ...

-Lasă mă, că tu n-ai de unde ştii ce-i înăuntru, călugăr trebuia să te faci, în grădina raiului, la apă rece.

Gheorghe izbucni într-un râs dezlănţuit, cum nu mai râsese niciodată, râs molipsitor şi pentru scriitor. Râzând de mama focului, intrară în restaurantul plin de glasuri. Scriitorul nu auzi, aşa de tare râdea, că îl strigară câţiva de la o masă mai lăturalnică, cuprinşi de un entuziasm fără margini din clipa în care îl văzură. El însă se îndreptă din obişnuinţă spre ei, spre aceeaşi masă. Scriitorul se bucură, ca şi cum ar fi văzut pe Dumnezeu. Colonelul Marţian. Lângă acesta doi consumatori civili. Scriitorul îşi prezentă prietenul.

-Gheorghe Sfântul. L-am adus din rai, să-l îmbătăm. Dacă n-o faceţi, mă p... pe voi.

-Sfântule, s-a aprobat!

-Da-i flămând.

-Nu, încearcă să protesteze Gheorghe.

-Două fripturi, comandă colonelul.

Un chelner burtos şi slinos, le şi aduse, de parcă le ţinuse pentru ei. Gheorghe, cu toate protestele sale, constată că ambele porţii fuseseră comandate pentru el.

-Nu te supăra, o porţie din partea mea, încheie cu un ordin colonelul şi una din partea prietenului dumitale, arătă spre scriitor şi totodată prietenul nostru.

-Dar dumneavoastră aţi mâncat?

-Cum nu?! De fapt noi nu mâncăm. La ce bun atâta mâncare. Avem rezerve destule, adăugă el, arătând spre propria-i burtă şi spre a scriitorului. Poate mai târziu, vreo saramură, vreo acritură. Da, vinu-i sfânt! Hai, de poftă, paharul peste cap.

Şi Gheorghe se conformă, ca la ordin şi abia apoi întrebă de ce nu au băut şi ei.

-Păi ce, noi suntem la primul pahar?!

Nici scriitorul nu băuse. Ei goleau paharele cu un anume dichis, cu încetinitorul. Paharele, sticlele...

Gheorghe, flămând într-adevăr, după coniacul mic şi vinul acrişor şi de duzină, simţi o foame de lup şi se puse pe înfulecate. Nici nu-şi dădu seama când mai bu câteva pahare. Se codi la a doua friptură, dar o tăiară în mai multe bucăţi şi cu degetele luă fiecare câte o bucată, încât în farfurie îi mai rămăsese şi lui o porţioară. Se conformă fără un alt ordin şi bucuros de ispravă mai bău un pahar. Îşi simţea prietenul, scriitorul, în voie bună, în voie de băut.

Fumul de ţigară devenise o pâclă, prin care gâtlejurile orăcăiau. Printre mese trecea un bărbat, ce părea între două vârste, cu fruntea

într-adevăr de un lat de palmă. Curios, doar fruntea i se vedea. Era îmbrăcat în haine maro. Căuta pe cineva.

-N-am noroc. Mare noroc ar trebui să am. Un cunoscut măcar, să stau jos. În nici un caz să beau. Un covrig, ar fi o avere. Of, of, câţi ani au trecut de când patrulam pe străzi şi prin parcuri până găseam de trei ori câte cinci bani şi îmi cumpăram un covrig, din aceia nu mult mai mari decât o verighetă. Şi-l mâncam, fărâmă cu fărâmă, masă completă. Un covrigel de acela, acum nu se mai fabrică, mi-ar fi de ajuns!

Primul îl văzu ofiţerul. Îl strigară gălăgioşi la masa lor. Îi găsiră un scaun. Turnară în el un pahar de vin. Nu ceru, desigur, de mâncare şi de l-ar fi tăiat. Şi râdeau amuzându-se ca nişte copii murdari de marmeladă, dulceaţă sau pepene, fie ce o fi, dar până la urechi, povestindu-i cum au tras de ea, săraca, amândoi, o noapte întreagă, dar poftindu-l să le spună şi el, cum a fost...

-Cum, ce să fie, nu înţeleg.

-Hai, hai, nu fă pe niznaiul!

-Nu fac.

-Bine, gata cumnate, i-o plasă Georgescu, scriitorul

Civilul de lângă colonel, îl trase pe acesta cu tâlc, de uniformă, semn că trebuia să-l urmeze. Colonelul se ridică. Merseră la toaletă. Se-ntoarse singur, alt om. Se spălase pe faţă cu apă rece. Îi spuse scriitorului să se ducă spre ieşire, îl rugă, îl aşteaptă cineva, să meargă, n-o să-i pară rău, îl aşteaptă. Scriitorul se urni cu greu. Se întoarse cu o tavă de cafele. Avea şi el o gălbeneală pe faţă, ca şi colonelul, aşa tam-nisam, dar nu se spălase cu apă rece. Gheorghe se arătă încântat de cafele.

-Păi nu ştiam eu, îngăimă scriitorul. O cafea, ne mai limpezim şi pe la casele noastre. Păi cum, ce, am ajuns să ne tâmpim cu poşircă? Mai vorbim vrute şi nevrute...

-Păi ce, nici să vorbim, se auzi necunoscutul în civil, care-l trăsese discret pe colonel spre toaletă. Cine nu vorbeşte la un pahar, nu e om. Ce e bre, cu cafelele astea aici? Să dispară. Şi de sub haină, de subsioară, scoase o sticlă de vin şi de sub cealaltă, altă sticlă de vin. Le cumpărase de la bar, când se întoarse de la toaletă.

-Ori bem, ori ce dracu!, completă el.

Se făcu tăcere.

-Ei, hai, hai, mai daţi şi voi, eu nu mai am o leţcaie!

-Nu mai beau şi să mă tai, bâigui scriitorul, turnând în pahare. Închină şi bău. Ceilalţi ca la comandă, după el.

-Ai picat la ţanc. Doar să-mi fi dat cizmele pentru vin, dar nu pot, sunt militar. Nu am nici eu nici o leţcaie. Se pare că toţi suntem lefteri. De băut,

n-am băut, că n-am prea avut ce. Am desfăcut sacul cu minciuni, crezând că te-am prins la mijloc şi când colo, tu, un strop de vin. Păi bine, bre omule, nici-un pahar bun de căciulă?! Aşa că, na-ţi-o, schimbă colonelul andrisantul, pe adevăratelea, n-am tras, bre, la coană! S-a mai încercat, cunosc eu pretendenţi la curtoazie, dar nu ţine. Fruntea lată, dumnealui, arătă colonelul spre tânăr, vă rog să mă iertaţi pentru limbuţie, aşa e la un pahar, dumnealui tace. Tace şi face. Noi dăm doar din gură.

-Din gură, parcă n-ai din ce da...

-Nu. Păi ce, mă pun eu, cu dumnealui, în floarea vârstei?! Păi mie-mi trebuie pregătire domnule, nu glumă! O friptură-două, în sânge...

-Una nu-ţi ajunge?, interveni civilul.

-Stropită cu vin, continuă colonelul, altfel nu mă pot mobiliza.

-Ei, asta-i bună!

-Probleme personale, dar nimerişi.

Se ridicară şi plecară, împrăştiindu-se care încotro. Noapte. Ultimul sosit în grup, de la restaurant se îndreptă spre un telefon, şi formă numărul cucoanei.

-Vai dragă, te-am aşteptat toată după masa.

-Am avut necazuri la serviciu, minţi el. A, nu, nu necazuri, a trebuit să rămân în locul unuia care a lipsit. Apoi, în drum, acum o jumătate de oră, am intrat la un pahar de vin.

-Bravo! Vii încoace?!

-Aşi veni dar e cam târziu.

-Nu-ţi fă griji, îţi deschid eu uşa blocului. Unde eşti? A, da. Îa un taxi.

-Iau dacă găsesc, dacă nu şi pe jos, peste o jumătate de oră.

Nu-i spusese că a fost un mare norocos, în buzunar mai găsise, la ieşirea din restaurant, doar moneda cu care telefonase. Lefter ca acum şi ca anul trecut şi de când este el pe faţa pământului, nu-şi amintea să mai fi fost. Avusese dreptate, un coleg de facultate, demult, când i-a spus, că tot sărac va fi toată viaţa. Curat proroc! Şi, după ani de hăituială, a doua zi, la coana, parcă simţi că e sărbătoare şi spre seară, chiar simţi un pic de tihnă în vine. Îi trecuse prin gând, că el câştigase competiţia, coana spusese adevărul, alţii o încălziseră degeaba...

În seara aceea, cei doi, colonelul Marţian şi scriitorul Georgescu se cărăbăniseră, îngânduraţi, pe la casele lor. Mai ales scriitorul. Plecă cu Gheorghe. În tramvai, cu câteva staţii înainte de a ajunge, îi şopti lui Gheorghe ceva la ureche şi coborâră amândoi. Se uită într-o parte, în alta, ca şi când ar fi fost posibil să fie urmăriţi. De când cu ridicarea precipitată a colonelului de la masă, sub pretextul că-l aşteaptă nevasta şi copilul, scriitorului îi intrase cuiul şi mai adânc în inimă. De sâmbătă, până

duminecă seara, colonelul îşi lua singur bilet de voie, în deplasare, în interes de serviciu... la cârciumi şi ...

-E grav, e grav de tot dacă Marţian a părăsit pentru prima dată paharul. Ăsta nu pleacă din cârciumă până nu stoarce paharele de la toate mesele. Nici vorbă de nevastă-sa. E grav, îşi mai spuse în sinea sa, apoi i se adresă lui Gheorghe. Ascultă Gheorghe ce spun acuma. Dar înainte dă-mi cuvântul tău de onoare că nu spui nimănui. Dacă mi-l dai, ştiu că tu taci până la mormânt. Altfel mă nenoroceşti, când nici nu te aştepţi. Aşa, eram sigur că îţi dai cuvântul. Frunte lată, ăla, că numai lată nu-i este mintea, e pus sub urmărire grea.

-De ce?

-Ei, de ce, de ce!

-Da, de ce!

-E gravă de tot. A vorbit ce nu trebuia. Şi arătă cu degetul în jos, apoi în sus, sus şi mai sus. Nu-l cunoşti!

-Nici nu l-am văzut până acum.

-Bine, bine.

-Ascultă omule, a scris, nu vorbe-n vânt, ci negru pe alb.

-Scriitor?

-Da.

-Iar dacă vorbeşti totuşi, te priveşte, dar ţine minte, nu-ţi pot explica de ce, dar dacă zici cuiva că te-am prevenit, îţi dau cuvântul meu de onoare, că eu sunt un om mort. Fă-te că nu-l mai recunoşti, de-l vezi. Noapte bună.

Şi scriitorul o luă în altă parte, aşa, aiurea, prin noapte, dar se întoarse în fugă, bălăgnindu-şi burta.

-Gheorghe, încă o rugăminte.

-7-

Ciungi, ologi, epileptici, nebuni nepericuloşi, debili mintali, aşa ca din pământ izvoarele, apărură la Sfânta Mânăstire. Cârje, cărucioare cu roţi mari, pe care le împingeau cu mâna infirmii de picioare. Numai bolnavii în pat sau paralizaţii în pat nu apărură. De ce, Doamne? Pe treptele arhondăriei un călugăr se lupta cu un bâlbâit, care se ridicase din căruciorul său, îl ajutară creştinii să-şi ia cârjele şi târşindu-şi picioarele, voia să intre în clădire.

-Nu, pleacă de aici, ţi-am spus să nu mai vii la Sfânta Mânăstire!

-Părinte, se auzi răspicat un glas din grupul de lângă trepte, dacă Sfântul Petru vindecă ologi şi dacă tot Sfântul Apostol Petru şi Maica Domnului ar vrea acum să-l vindece, Sfinţia Ta de ce te opui şi-l alungi?! Că

oamenii amărâţi vin aici la întâlnire cu Dumnezeu. Bravo, n-am ce zice! Unde ar fi locul cel mai bun pentru vindecarea lor, dacă nu treptele Sfintei Biserici, aşa ca pe vremea când Hristos trăia şi cu trupul Său, printre noi? Păi ce, acum nu e tot printre noi, cu noi, în sufltele noastre?

-Oameni buni, se căină infirmul, care mă ajutaţi să merg până undeva. Toţi înţeleseră că trebuie dus la un W.C. Şi se împrăştiară care încotro, întorcându-i spatele. Lângă infirm rămăsese doar cel ce îi luase apărarea. Acesta i se băgă sub braţ şi pâş-pâş, se duse cu el unde trebuia, îl dezbrăcă, apoi îl îmbrăcă şi-l aduse în lume. Patrafirele străluceau pe după gâtul şi pe pieptul preoţilor şi pe capul celor ce primeau dezlegarea de păcate. Omul cel milostiv şi paraliticul se opriseră în mijlocul pajiştei plină de oameni. Tânărul milostiv îi ridică braţul de pe umăr. Paraliticul ceru şi cealălaltă cârjă. Milostivul însă în loc să i-o dea, i-o luă şi pe a doua. În ochii paraliticului se citi panica.

-Nu. Ascultă bine omule. Dumnezeu e mare şi bun. Ai curajul şi umblă. Ai curajul!

-Am.

Şi paraliticul porni fără nici una din cele două cârje, bălăngănindu-se, răsfirându-şi mâinile într-o parte şi alta, ridicând genunchii ori prea sus, ori abia târându-şi picioarele. Milostivul îl încuraja.

-Merg, merg, bâlbâia infirmul, bălăngănindu-şi braţele şi mai tare. N-am mers atâta şi aşa, niciodată. Doamne, Doamne! Cad!

Şi mai făcu câţiva paşi împleticiţi şi precipitaţi spre un copac şi abia reuşi să se prindă cu mâinile de trunchi, pentru a nu se prăbuşi. Milostivul îi întinse cârjele şi fugi, dispăru în mulţime cuprins de ruşine faţă de Dumnezeu, în care nu avusese încredere deplină. A vorbit mai mult din gură, nu dintr-un suflet plin de încredere în Dumnezeu. I-a fost frică să nu se prăbuşească infirmul şi nu mult a lipsit. Un cuvios părinte, poate să fi fost chiar stareţul, se vede că observase totul şi când milostivul se furişa în lume, îi făcu discret din deget, nu cu asprime, dar clar, să stea cuminte, să-şi vadă de-ale sale.

În biserică, ceva de groază, atât de multă lume intrase, să-i sfâşie pe preoţi, nu altceva. La sfârşitul Sfintei Liturghi mai erau mulţi care se spovedeau afară, dar cei mai mulţi se risipeau care încotro spre văi, spre creste, spre locuri deschise sau împădurite. Femeile mai vârstnice, de la ţară, îmbrăcate în negru, cu desaga în spate, acum doar cu o fărâmă de pâine pentru întors, că apă de băut este destulă în cale. Au făcut pomană cu de-ale gurii pentru cei morţi, şi-au împăcat sufletul, au dat Sfinte Liturghii pentru morţi şi vii, pentru cei în ceartă şi pentru sănătate. Copiii şi tinerii, în toate culorile, ca florile câmpului. Pe singurul drum ce coboară spre lumea

oraşelor, convoi de automobile la pas, până vor scăpa de aglomeraţie şi vor ajunge la şoseaua asfaltată.

Baciul Iancu ieşi din mânăstire şi îşi văzu de drum.

-Tulai Doamne, da de nu te vedeam io, mă lăsai aici ca pe o muiere bolundă.

-Ba nu. E vreme bună, mai zise Iancu.

O văzuse el cu coada ochiului, dar îşi văzu de drum. Femeia, ca o umbră, se ţinu de el şi abia într-un târziu îl agrăise.

Orăşenii veniţi la mânăstire, dimineaţa îşi întoarseră feţele spre coastele munţilor, când uriaşele căciuli de negură şi răsuflarea hăurilor, se ridicau, lăsând să se vadă turmele de oi, adevărate trupe de infanterie. Iată colo, pe patru şiruri, oaie după oaie. Doamne, da cine le-o-ncolonat?!

-Tati, tati, striga un copil, uite cum fierbe muntele?!

- Negura. Ai dreptate, parcă sunt vaporii dintr-un cazan uriaş.

Iar la amiazăzi, toţi orăşenii, buluc, buluc pe lângă stâne. Care cum sosea întreba de se vinde lapte sau bârnză, iar păcurarii, răbdurii şi mulţumiţi, că trăesc şi ei în lume, ba mai mult, că li se dă atâta atenţie, răspuneau cu economie la vorbe.

Baciul Iancu o coti în afara cărării, pe coastă în sus şi continuă să înainteze pe platou. Femeia se simţi mai bine, mergau mai în voie, pe aici erau numai grupuri răzleţe. Apoi Iancu mai urcă o coastă de deal şi ajunse iar pe un platou. Îl traversă către Stâncile Ţuguiatului. Femeia nu întrebă de ce, mai era câte un om-doi, drumul, aşa din ochi, părea că se scurtează. De la stână se şi vedea bine că e mai de-adreptul, pe sub cetina brazilor, pe când cărarea şerpuia cu lungi ocoluri şi întoarceri. Şarpele cerului.

-Îi bine bade şi nici nu suntem chiar singuri, mai e câte un suflet de om.

-Mai.

Mai, până la stânci. Spre cetini coborâră numai ei doi, ceea ce femeia nu băgă de seamă, iar după ce intrară sub umbra cetinei, se înserase parcă, nu-i mai fu a gândi. Moşul grăbi pasul. Numai de n-ar obosi moşneagul, gândi ea. Nu oboseşte, are picior uşor şi poartă opinci, rar se mai poate vedea aşa ceva, încălţăminte uşoară şi poate cea mai potrivită dintre toate pentru picior.

Pe nişte dărâmături de stânci ascunse de muşchi, Iancu se opri şi îşi scoase din straiţă slănină şi pită. Încet, tacticos, cu brişca, tăia din slănină şi din pâine, îmbucă de câteva ori, apoi o îmbie şi pe femeie.

-Mulţam bade, da tot aşe ceva am şi io, ce să ne luăm altceva pă drum mai lung, să nu să strice?!

E drept că avea, dar ea nu mânca decât pâine şi bea apă de izvor.

-Lasă că nu-i rău, până-i pită şi slănină.

-Nu

-Mai jos om be apă şi numai vreme bună să fie.

-Mi-ai luat vorba din gură bade, zise femeia, uitându-se în jur, cuprinsă de frică. Nu de teama ploii. O înconjurase singurătate.

-Tulai Doamne, se certă ea în sine ei, muiere bolundă, să viu pe cele pustietăţi. Bine că nu-s singură, ci cu un moşneag. Da cine ştie ce fel de om o fi, de mi-a da una cu bâta, aici mi-i sfârşitul şi nime-n lume n-a şti de mine. Tulai Doamne, da proastă mai sunt! Am venit cu lume, apăi cu lumea trebuia să mă întorc. Ce o avut bătrânul aiesta de m-am luat după el? Şi pă unde merem, de nu se vede nici cerul? No, dacă scap cu bine, îmi va fi de învăţătură, de ţinere de minte, pă tătă viaţa, să nu mai şiu proastă.

Intrară într-o poiană, rai ceresc, neumblat de picior omenesc, de când au fost alungaţi Adam şi Eva din rai. Bătrânul, încet, încet, urcă iar spre coasta muntelui, peste care trecuse, către Stâncile Ţuguiatului. Abia ajunşi sus, femeia se linişti cu desăvârşire. Scurtaseră foarte mult drumul. Ajunseră iar la cărare. Oamenii, mai rari, îşi vedeau de drum, la pas harnic. Puhoiul cel mare, de care se desprinseră, rămăsese hăt în urmă.

-Doamne mulţam, că am şi eu noroc cu moşneagul aiesta, mulţumi femeia, făcându-şi cruce.

-Da eşti bună de picioare tu femeie , o agrăi Iancu.

-D-apăi nici cu dumneata nu mi-i ruşine.

-No hai şi-om mere.

Şi nu-şi gătă bine vorba că Iancu şi porni val vârtej, dar nu pe cărare, ci la vale, cărarea mergea pe cealălaltă parte, pe lângă zidurile uriaşilor de stânci, într-un ocol cu şerpuiri lungi.

-Moşu iar o taie. Aiesta şti munţî ca-n palmă. Sigur că iar scutim drumul pe jumătate. Da ce moş o fi aiesta, nu ştiu, drept să spui, nu mi se pare moş. Şi nu trecu bine un râu cu lespezi mari, că-i veni să se întoarne la cărare, între oameni. Muiere bolundă-s, nu altceva. Da eu mă ştiu cuminte. Că nici cu bărbatu mieu nu m-am dus aşe, ca o sălbăticiune. Se opri în loc, să se întoarcă. Tocmai atunci auzi glasuri de fete prin apropiere. Un grup trecea apa, mai pe din jos. Tulai Doamne, gândeşti că-s bolundă. Aşe-i femeia singură, fără bărbat, o fugăresc şi o lovesc toate rălele vieţii.

Şi grăbi pasul după moşu. Nu-l mai putea ajunge. Rămăsese în urmă, drum lung. De rămas îi uşor, de de ajuns îi greu de tot. I se înfierbântară pulpele şi începu să transpire. O bubuială străbătu cerul senin.

Asta-i ploaie. Ni-o anunţat. De nu-l ajung, apăi de-amu nu mai am vreme să ajung la cărare, la lume. Măcar aici ne-om aduna şi cu fetele elea la

un loc şi femeia aia, poate e mama lor, sub bunda moşului, de nu ne-o da o bâtă, că-i om bătrân şi pântru el o purtat bunda în spate atâta drum.

Şi se porni aproape la fugă după moşu. Îl şi pierdu din ochi. Voi să-l strige, dar îi era ruşine. Cum să-l strig? Şi ce să-i spui, că nu mă pot ţine de el? Da, ce, omu-i după mine, sau io mă ţâi după el? Aşe-mi trebe, de ce m-o pus cine m-o pus să mă opresc şi aproape să mă întorc!

Îl văzu iar pe un drum drept, de pădure, acoperit de crengi. Drumul se umplu de umbră. Cerul nu se mai vedea.

-Ce moş îi aiesta? Nu-i moş, cum nu-s io babă, da de amu n-am ce mai face, nici nu ştiu de aş mai găsi calea, atâta am cotit şi atâta am mers. Moş nu-i, da-l trage inima acasă, aşe că-i mai bine că nu-s lângă el. Nici nu-s muierea lui!

Drumul coti. Femeia rămase singură şi iar o cuprinse urâtul. Un foşnet o înconjură de peste tot, de i se făcu pielea de pe corp buburuze-buburuze. O străbătu fiorul fricii. Abia după ce îşi văzu tovarăşul de drum mai aproape, se linişti şi înţelese despre ce e vorba. Ploua.

-Doamne, da proastă-s. Picurii de ploaie măruntă or lovit frunzele, dar pe drum n-o plouat din cauza coroanelor dese de crengi şi frunze, care-l acopere. Amu plouă încetişor, dar încă nu mă udă.

Moşu o aşteptă.

-Tu muiere, îi musai să ne oprim de ploaie. Noi păcurarii ştim locurile tăte, de stânci, colibe, case ciobăneşti, ascunse pe ici, pe colo.

-Ştiu bade, că şi io-s di la munte.

-Îi şti tu pă la voi, da aici io-s mai mare. No hai, că ni-o ieu alţî-nainte.

-Şi moşu porni iar, cu paşii lui mari şi iuţi de flăcău.

-Chiar că-s femeie bolundă. Aiesta nu-i încă moş, cum nu-s io babă. Numa bine că nu suntem singuri! Să apucăm a intra năuntru, pă undeva.

-Numai că alţî-nainte nu mi-o ieu, mă nevastă mă, că p-aici n-au ce umbla, să mulţumi la inimă baciu Iancu. O vinit ploaia asta la ţanc, numai di-ar da mai tare, s-o ude până la buci.

Nu sfârşi bine gândul şi ploaia se-nteţi. Plouă cu găleata. Iancu râse sălbatic. Îşi scoase o glugă mare. Şi-o puse pe cap.

-No amu poate ploua şi mai tare, că de mine nu să prinde.

Râse iar sălbatic. Un tunet cutremură înălţimile. Fulgerul scăpără şi se repezi ca gândul, drum de foc, undeva spre înălţimi. Omul râdea mai departe cu hohote. Dinţii gălbui i se descoperiră sub gluga uriaşe. Îşi îndoi degetul, îl muşcă cu poftă şi chiui, dar chiuitul său fu înăbuşit sub glugă, de potopul de ploaie.

Femeia îşi ridicase deasupra capului haina de pănură groasă, cu care venise. Multe femei şi mulţi bărbaţi, de la munte, o mai poartă. Apără de frigul nopţilor de vară. La mânăstire, cei mai mulţi dormiseră afară, sub cerul liber. Numai în caz de mare disperare, de ploaie, pătrundeau peste noapte, în chilii, coridoare şi chiar în biserică, om lângă om, culcaţi, ca oile în staul. Dar degeaba îşi ridicase haina deasaupra capului, nu mergeau pe loc drept, ci înclinat, pe iarbă, aluneca, într-o vreme căzu şi se sprijini pe mâini şi scăpă haina. Se udă bine de tot. Ridică haina deasupra capului. Era prea grea, de apă. O lăsă pe cap.

-Proastă-s, dacă o punem pă cap şi n-o ţinem în mâini poate nu picam. Vai de păcatele noastre. Ne spală Dumnezeu, da degeaba, că nici io nu-s muiere ca lumea, că de când mi s-o prăpădit bărbatu şi-o bătut unu joc de mine, Maica Domnului, drept îţi spui, am zis şi la spovedanie şi m-o oprit preotul din spus. Doamne, să-mi dai o îmbucătură de linişte şi mângâiere, că io am spus drept. O trecut anu de când nu mai ştiu nimic de bărbatu meu. Şi pă unde nu l-am cotat şi tăt ce am avut mi-am vândut, că mi-o trebuit bani de drum. Şi pe cine nu am întrebat, da de el tăt n-am mai dat. Că e grea viaţa de muiere, fără bărbatul ei. Io şi amu i-am dat bani călugărului făcător de minuni, să-mi cetească şi mie o rugăciune, să mi se întoarcă bărbatul. Ce şti boşorogul aiesta bătrân, cu care m-am întovărăşit la drum, de ce am vinit io din cealaltă parte de munţi, până aici! Am auzit io de călugărul aiesta sfânt şi mă arde la inimă, că n-am vinit la el până acum. Amu plâng şi-i bine. N-am mai putut plânge, nici anul trecut, când m-o mustrat inima, după ce am păcătuit cu nemernicul acela, care o năvălit peste mine, ca un lup la oaie. Şi m-o umilit şi m-o facut otreapă, de am ajuns să-mi fie milă de mine. Am ajuns să fiu... Iar acum, vai Doamne!, mi-ai încălzit inima şi mă arde păcatul, flăcări, de-mi vine să intru-n pământ. Pentru că nu numai acel om o fost de vină, ci şi firea păcătoasă din mine, de ce să mint. De aceea mă simt otreapă. Abia după faptă, mi-o fost silă de buruiana ce sălăşluia în mine, neplivită, din gând. Iată că mă liniştii un pic drumu-aiesta. Bag seama că părintele de la mănăstire, mai dă cu biciul după mine, că mă mai mustră inima. Mă mustră şi m-a mustra până m-a ierta de păcat, aşe mi-o zis, până m-a dezlega, să mă împărtăşesc. La anul, sau când o vre Dumnezeu.

O bubuială. Flacăra din cer se rostogoli îngrămădită peste brazi, trăznind, scrumind, îmbrăcând pentru câteva clipe cetina de sub căderile de apă, într-o uriaşă bundă de lumină. Şi femeia potopită de spaimă, îşi strigă soţul pe nume, de parcă ar fi fost pe aproape şi i-ar fi putut sări în ajutor. Baciul Iancu deschise uşa unei case ciobăneşti. Aprinse o lampă. Focul pâlpâi în cuptor.

-Să-şi usuce femeia, până mâine, hainele, zise el în sinea sa.

-8 -

Soarele s-a oprit în colţul balconului ca un scut. Un uriaş printre oameni, printre cei vii şi printre cele neînsufleţite, printre cele văzute şi cele nevăzute. Şi toate plutesc în aer şi neaer, în nevăzut, dar sunt sprijinite în tării. Aşa sunt şi faptele omului. Navigatorii extratereştii plutesc în cabinele navelor. Aştrii plutesc şi ei, făpturi neştiute încă de om, făpturi ale unei inteligenţe. Iar noi oamenii suntem câţiva picuri de ploaie din acea inteligenţă, peste chipul pământului. A-nmugurit lumina minţii, candeli în căutarea minunii. Unii o căutăm, unii cunosc dulcele drum al jertfei, alţii o ignorăm. Şi din această ignorare şi din această căutare, se învolburesc contrarele, ignorarea făcându-şi platoşă, mişcându-se, devenind agresivă împotriva căutării şi două partide sunt permanente în viaţa omenirii. Inţeleg lumea aceea, lumea din chiar sânul lui Dumnezeu. Nu înţeleg însă izvorniţa împotrivirii active. Au fost atunci aceleaşi libertăţi ca azi. Nimeni nu a reuşit să îngrădească nici unul dintre aceste două partide, chiar dacă împotriva creştinilor, din când în când, s-a declanşat prigoana, urgia şi chiar decimarea. Dacă atunci, în lumea aceea, în sânul lui Dumnezeu, a existat libertatea de azi a fiecărui individ, atunci da, îmi pare că înţeleg caruselul tuturor posibilităţilor. Iată, azi, acelaşi om poate fi creştin, poate practica absenteismul, ignorarea credinţei în Dumnezeu, deci poate trăi şi după obiceiuri oprite de Biblie. Dar tot acelaşi poate fi un necredincios activ-abil, viclean sau deslănţuit pe faţă impotriva creştinismului. Sau invers, un prigonitor poate ajunge un bun creştin. Libertatea aceasta este asigurată de Dumnezeu, este suprema cinstire a omului. Fiecare se hrăneşte din spiritualitatea partidului în care trăieşte. Dar eu, eu, Doamne, în ce partid sunt? Păi mai acum, nu de mult, nu ştiam de aceste două partide, nu ştiam în înăuntrul inteligenţei mele, conştientă de sine, altfel urechile auziseră de biserică, Dumnezeu, de dracu, intrasem în biserici, dar tot ca un străin, ca un ignorant. Ignoram ambele partide. Acum văd ceva şi simt că a început o dispută pentru mine! După marele chin al vieţii, purtat pe aripile tinereţei oarbe, dar nevinovate, pe valurile privaţiunilor năpraznice, materiale, acum se adaugă o altă furtună, pe dinăuntru, nu e vorba de organe trupeşti, ci de starea spirituală, partea ce nu se poate pune pe cântarul tarabelor din pieţe, ci numai pe al conştiinţei. Şi stelele acestea de pe cer, de ce-mi par a fi litere pe

imensul spaţiu, litere mesaj, text indescifabril încă. Imi pare că tot universul e scrisul unei inteligenţe. Şi nu mi se pare nici monstruos de uriaşă, ultra infinit cosmică şi nu mi se pare nici imposibil de a fi. Ce a fost înainte de stele, înainte de faţa şi adâncimea, de existenţa văzută şi nevăzută a acestei lumi? Raţiunea e mai liberă şi mai respectată, când gândesc astfel. Indiferent de partiduleţele ideologice. Gândirea e produsul creierului, zic unii... Chiar dacă e produsul creierului, gândirea e imaterială, în accepţiunea curentă a cuvântului. La rândul ei gândirea poate fi ea făcătoare de obiecte, din materia văzută, dar şi din cea nevăzută. Cum nevăzută? Oh, mai vreau filmul acesta pe ecranele minţii. Formidabilă seară! Imaginile mi se răvăşesc, luminile se sting bătute de vânt, capul mă doare străbătut de curenţi.

-Ce faci dragă, dormeai?

În faţa lui, coana, ca un prapore de înmormântare.

-A, nu, nu, stam aşa.

-Păi te-am lăsat în balcon, la răcoare. Ştii, de când dormi, eu am văzut un film nemaipomenit?

-Da?! grăi el ca de pe altă lume.

-Da. Mi-a fost milă să te trezesc. Avem o mâncare, hai, masa e pusă, de să te lingi pe buze! Am început să mă laud singură, n-o să-mi meargă bine.

-Tu mergi vreodată la biserică?

-Nu, răspunse coana. Da ce-ţi veni? De ce să mă duc! Nu mă simt vinovată faţă de nimeni. Nu doresc răul nimănui. De ce? mai întrebă ea, devenită acum suspicioasă. El observă.

-A, nu, nu, ziceam aşa, azi mai e duminecă şi, minţi el, mă gândeam să nu-ţi fi stricat dimineaţa, poate ai fi vrut să mergi la biserică.

-Nu sunt bisericoasă. Fac pomeni pentru cei morţi şi gata. Nici nu am timp şi nici nu văd de ce mi-aşi pierde vremea cu biserica. Hai, hai, hai, deveni ea gălăgioasă, că cu filosofia aceasta se răceşte mâncarea. Un vinişor?

O sticlă de vin, pe jumătate goală, era deja pe masă.

-Rămasă de la ceilalţi, îşi zise el în gând şi îi pieri toată posibila voie bună şi pofta de mâncare. Abia înghiţi două pahare de vin, ca să n-o jignească pe gazdă şi mâncă cu o gură străină. Nu se putu însă abţine.

-Când, mă rog, când mă vei mai avea de oaspete, şi eu sunt salariat, te rog să nu mă mai serveşti cu ce rămâne de la alţii. Când zise că şi el este salariat, mai scăzuse vocea. Încă nu luase nici un salar şi era ca şi cum nu l-ar lua.

-Da ce-ţi veni?

El tăcu, ea însă vorbi de una, de alta, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

-Ei, nu vii la film?

-Păi, n-a fost?

-Am dormit noi şi la amiazăzi, dar ai dormit şi în balcon. Era un serial despre liniştea cartierului. Într-un bloc ceartă, ţigănie în toată legea. Aici la mine e lume selectă, dragă. N-am probleme. Abia acum începe filmul artistic de duminecă seara.

-Păi atunci iau vinul cu mine şi sifonul, repară el cele rostite înainte.

-Perfect. Păcat că nu mai e. Că voi bărbaţii, toată noaptea, faceţi din noapte zi şi din zi noapte. Nu-i nimic. Mie îmi placi şi aşa.

-Dacă am norocul să fie un western, pumni, împuşcături.

-Mie nu-mi plac westernurile.

-Dar ce-ţi place? Filmul poliţist?

-Imi plac filmele de dragoste. Cărţile poliţiste da, am citit mult.

-Cred.

-Poftim? Să crezi!

-Păi ce, am spus altfel? Eşti supărăcioasă.

-Doamne fereşte!

-In regulă.

Se instalară cât mai comozi. Sosise timpul filmului. Scutul soarelui îi apăru iar, pe ecranul memoriei, şi în sinea sa auzi o voce clară: -Cine păcătuieşte este atras în direcţia păcatului, e neliniştit. Ca o piatră aruncată peste oglinda liniştită şi limpede a lacului.

-Formidabil.

-Ai zis ceva? A, da, formidabil. Păi stai măi omule, nu-ţi ridici căciula până nu vezi marfa. Şi eu cred, nu ştiu de ce, că o să fie formidabil.

Scutul soarelui se îndepărtă şi proiecţia de pe ecranele interioare ale fiinţei umane, încetă. In afară, pe ecranul televizorului, ploua. O mutră de mâncător de seminţe, cu pălăria de cowboy, dormea, sau se făcea că doarme, pe prispa unei case, în timp ce calul se resemnase, sub ploaie. Nu durã mult. A fost o răcoreală. Calul necheză înviorat. Pălăria se ridică de pe frunte şi degetul arătător atinse trăgaciul carabinei. In depărtare câţiva călăreţi.

-Na, ca să zici că nu ai baftă în viaţă. Western.

-9-

-Frate Gheorghe, raportăm că am îndeplinit misiunea. La staţia Libertăţii, în apropiere case simple, ţărăneşti, parcă n-am fi în oraş. Intreaga zonă, de câteva străduţe, e supravegheată fără întrerupere. Acolo locuieşte

un tânăr, care a scris despre demnitate şi libertate, despre muncitori şi conducători, în aşa fel, încât numai muncitorilor le-ar conveni, dacă ar fi citit cartea sa. De ce îl supraveghează acum, atât de intens, după câţiva ani de la percheziţie, nu ştiu.

-Inseamnă că nu au pus mâna pe tot ce a scris omul şi nu vor să rişte absolut nimic. Il socot un foarte mare pericol, dar viaţa lui nu este în pericol, atât timp cât ei n-au pus mâna pe tot ce a scris el.

-Incep să-ţi prind un gând. Ia seama, ar fi o acţiune extrem de periculoasă pentru micul nostru grup.

-Nu, nu ne lansăm. Culegem informaţii în continuare.

-Păi frate Gheorghe, aici e tragedia, orice contact cu supravegheatul, sau orice culegere de informaţii despre el, în mod automat, prin ordin, înseamnă suspectarea celui ce a întrebat, supravegherea lui şi a prietenilor săi. E incredibil, dar aşa e.

-Cum ai aflat acestea?

-Te văd foarte interesat. În scopul protejării formaţiei noastre de fraţi, nu îţi spun. Vei afla desigur, noi doi nu avem secrete, după încheierea acestei afaceri.

-Ai dreptate. Nu trebuie să ştiu multe. Cred că ştiu despre cine e vorba. Am băut într-o seară cu el.

-Întâmplător?

-Da.

-Interzis. De unde atâta iresponsabilitate? De la scriitori. Am auzit că au chefuit la Casa Scriitorilor şi la restaurant.

-Ha, ha, ha. Am înţeles, schimbă tonul Gheorghe şi pe asta ai aflat-o.

-Nu-l cunoşti. Te faci că nu-l cunoşti.

-Mi-a spus cineva, exact aşa ceva. Georgescu. Uită, mă luă gura pe dinainte. Mi-a mai zis să nu spun nimănui că m-a prevenit, ca să nu-l nenorocesc.

-Nu-l cunoşti.

-Am înţeles.

-Noi nu putem acţiona frontal, ne-am sinucide. Ar fi însă extraordinar dacă am afla înaintea lor unde îşi ascunde manuscrisele acest Fântână Ion.

-Aşa-l cheamă?

-Aşa. Unde îşi ascunde celelalte manuscrise, apoi să le luăm de acolo, să-l prevenim. În clipa în care ar constata că nu e singur, ar scăpa de presiunile care se exercită asupra lui. Conform procedurii de supraveghere, vine o vreme în care în afară de doi-trei supraveghetori, ceilalţi dispar. Cel supravegheat, de la un timp, crezându-se singur, greşeşte. Ei îşi ating astfel scopul.

-Ar fi simplu şi pentru noi.

-Simplu? Mă uimeşti. Şi totuşi ai dreptate.

-Ar fi simplu, aşa, reluă Gheorghe. Există însă un moment cu riscuri enorme. În clipa în care l-am prevenit că ştim, că noi ştim, sublinie cu tâlc ultimele cuvinte, ar fi acest Fântână Ion atât de nemaipomenit încât să înţeleagă, că nu facem parte dintre supraveghetori?

-Da, aşa e. Interzis cu desăvârşire să încercăm să ne deconspirăm faţă de el. Culegem informaţii, începem şi noi supravegherea şi atât. Dar tu Gheorghe, ieşi din jocul ăsta. Ba mai mult, din multe motive, încetezi toate activităţile, pe toate planurile. Din alte motive. Asupra ta s-a creat un semn de întrebare, nu, repet, nu în cazul Fântână Ion. Aceasta este informaţia cea mai de preţ pentru noi toţi. Vei fi trecut prin sita celor de la contrainformaţii. Ferice de noi, că aflarăm. După ce te vor lăsa în pace-curat!, atunci îţi vor da o momeală, te înalţă un pic, tu vei muşca, apoi vei acţiona în continuare. Ocoleşte gălăgioşii tăi prieteni, dar nu lumea. Orice contact cu formaţia noastră încetează.

-E atât de grav?

-N-ai teamă. Suntem cu speranţa după tine. Repet, nu lua legătura cu noi, ăştia sunt vulpoi mari, te strâng cu uşa şi apoi îi strâng şi pe cei spre care te îndrepţi şi pe prieteni şi pe cunoscuţii lor! Vei fi trecut printr-un ciur complet.

-Vreo coadă de topor?

-Nu, n-avem trădători. Ai acţionat de câteva ori fără întrerupere şi desigur au acumulat unele informaţii despre tine. Jocul este periculos, putea fi grav pentru noi, dar aflarăm, dibuirăm planurile lor. Iată, înc-odată, principiul nostru se dovedeşte salutar. Informaţii, cât mai multe informaţii.

-O să-mi fie dor de voi.

-Rămâi singur în întunecime. Drumul spre muntele de lumină se duce şi de unul singur, când împrejurările ne obligă. Dar tu să ştii că noi existăm şi că ne vom reîntâlni.

-Să fie acest Fântână Ion un preot al neamului românesc?

-Nu ştiu, dar vremurile sunt atât de tulburi, încât noi ştim sigur că valorile neamului românesc pot fi oriunde, iar noi avem obligaţia să le apărăm. Atât îţi pot spune, că în volumul lui Fântână Ion, dibuit şi arestat de cei de la contrainformaţii, o bundă acoperă umerii ţării de la Tisa până la Nistru. Exact, de la Tisa până pe malul de răsărit al Nistrului!

-Aşişderi celui mai mare preot al neamului românesc.

-Preot şi conducător permanent al Românei. A scris ca o lumânare, până la capăt, jertfă pe altarul patriei… Avem frate Gheorghe obligaţia, fericirea vieţii noastre, de a descoperi luminile neamului românesc şi de a le

apăra. Şi cei de la contrainformaţii le descoperă, în faşă sau mai târziu, pentru a le despodobi de fructele luminii. Noi, dimpotrivă, pentru a le salva. Şi nu se va spune că am făcut umbră pământului degeaba. Ştii tu toate acestea, dar om sunt şi eu şi când îmi dă soarta răgaz să stau de vorbă cu un camarad ca tine, mă încălzesc şi eu la razele Muntelui de Lumină, munte care îşi trimite pulsaţiile în sufletele noastre. Martiri, vieţi de slujire pentru mântuirea unui popor atât de încercat! Muntele luminii! Dumnezeule! Ii simt zorii în inimă! Bunătatea! Mila şi bunătatea trebuiesc apărate! Martirii noştri prin plata cu sângele lor, sau prin suferinţi de-o viaţă, au avut cutezanţa sfântă de a le apăra! Ne aşteaptă. Simt picurarea zorilor de la Muntele Luminii. Ce dor mi-e de pace cu toate neamurile! Când şi lor le va fi dor, atunci, vom intra în noua lume. Până atunci, datori suntem să o apărăm. Iar cât priveşte ăştia, instalaţi pe şeile murgilor neamului românesc, cu frâiele în mâini, frâie ce nu ni se potrivesc, străine psihologiei românilor, până la urmă tot noi vom învinge. Şi de ne-a fost şi ne va fi greu şi de ne-o fi uşor, să mulţumim Celui de Sus pentru toate, că noi martirii cu plata sângelui, sau cu plata de-o viaţă, nu cunoaştem nefericirea. La bună vedere frate Gheorghe, aici, sau la poalele Muntelui de Lumină, scăldaţi, curăţiţi în lumina lui vie, nemuritoare.

Cei doi camarazi se îmbrăţişară, cu lacrimi în ochi şi se îndepărtară, fără să-şi mai spună nici un cuvânt.

Am ajuns ca şi altădată în noua lume, medita Gheorghe, prin faptul că l-am înfruntat pe Hitler, refuzând să fim criminali împotriva celor de alt neam, de pe teritoriul nostru, refuzând genocidul.

Gheorghe, muncitor, iubitor de cărţi, cititor pasionat, frate-camarad al unei organizaţii secrete, se pierdu în noapte, mergând pe jos, spre casă.

-Spre Muntele de Lumină. Cu Marele preot al neamului românesc, guvernator permanent al României, desemnat de Dumnezeu, s-a mistuit până la capăt pentru neam şi pentru ţară. I-a iubit pe cei de alt neam, ca pe noi înşine. E drept că nu i-a iubit pe imperialii austrieci, austro-ungari şi ruşi, care ţineau sub ocupaţie o parte a României. E drept că nu i-a iubit pe turci, pentru că partea de ţară, care nu era sub ocupaţia celorlalte imperii, nu era liberă nici ea, ci depindea, până la Războiul de Independenţă din 1877, de imperiul turcesc. Reprezentanţii acestor imperii puteau fi iubiţi? Categoric, nu. Aceştia sunt străinii împotriva cărora Eminescu îşi va folosi fulgerul verbului său. Până pe vremea lui Eminescu, avutul românilor se scurgea şi în pungile grecilor, prin mănăstirile româneşti închinate lor. Cât privesc minorităţile naţionale, Eminescu are faţă de ele sentimente profund umane, fără a renunţa la spiritul critic faţă de unele fenomene generate de acestea. Minoritatea evreiască, pe vremea lui Eminescu era în creştere, prin venirea

sutelor de mii de evrei din alte ţări ale Europei. Exact, din Austria şi Rusia, împilatoarele neamului românesc. Imperiul austriac , imperiul rusesc. Românii aveseseră adânci resurse de omenie faţă de evrei. In acele împrejurări dramatice pentru poporul român Eminescu observă că evreii, deşi nu prestează munci productive, obţin venituri financiare fabuloase... Ca în piessa "Tache, Ianke şi Cadâr" de Victor Ion Popa. Un personaj evreu, deşi nu era ţăran, la comercializarea unui vagon de grâu, câştiga cât un avocat vestit, la cinci procese. Unii evrei, din Israel şi din România, au ridicat un semn de întrebare asupra lui Eminescu, socotindu-l şovin. Evreii din Israel, sau cetăţenii oricărei ţări ar îngădui să fie interzisă publicarea integrală a unui geniu în propria lor ţară, numai pentru că acesta a militat pentru un bun control al finanţelor într-o perioadă decisivă pentru ţara lor? Şi pentru aşa ceva, un om de geniu, să fie considerat şovin? Cine ar îndrăzni aşa ceva cu un evreu, în Israel? Dacă azi în Israel, arabii şi-ar însuşi o bună parte a finanţelor Israelului, iar Israelul ar fi ocupat parţial de două imperii, iar cealaltă parte ar depinde de al treilea, şi nu ar primi ajutor financiar din Statele Unite ale Americii şi ar fi astfel extrem de sărăcit, dar ar reacţiona hotărât pentru eliberarea şi întregirea teritorială a Israelului şi dacă în aceste condiţii ar apare un poet, un mare patriot, care i-ar întreba pe arabi, de ce un procent important din banii Israelului ajung în buzunarele lor, banii însuşiţi fără muncâ productivă, cum ar fi considerat acel poet? Şovin? Nu, categoric nu. Existenţa unui popor în propria ţară nu se discută, ci se afirmă! Neamul românesc ori învingea în propria ţară, ori imperiile şi interesele financiare ale altora! Dreptul firesc la viaţă în propria casă era pus în joc. Poporul român era în robia unor imperii. Românii din Basarabia începuseră să fie deportaţi în Siberia.

In urma unor grele jertfe de sânge şi a uni mare efort financiar, din cele trei mari ţări româneşti, Transilvania, Moldova şi Muntenia, se unesc, pe vremea lui Eminescu, într-un singur stat, doar Muntenia şi Moldova. Efortul pentru unirea cu Patria Mamă, atât a Transilvaniei, cât şi a Basarabiei şi Bucovinei, continua cu tenacitate. Tot acum, pe vremea lui Eminescu, printr-o eroică jertfă de sânge, are loc Războiul de Independenţă. Iată contextul istoric al activităţii marelui poet. Eminescu este un geniu care apare la câteva mii de ani. Acesta este locul lui în istoria şi cultura poporului nostru.

Gheorghe se lăsa purtat în voia gândurilor. Datele exacte ale istoriei sec. XX i se aşternură unele după altele. Date ascunse opiniei publice. Revoluţia bolşevică din 1917 au făcut-o evreii. In Consiliul Comisarilor, din 22 de membri, 17 au fost evrei, deci 77 % , la Comisariatul Războiului, din 43 membri, 33 erau evrei, deci 77 %, la Afacerile Străine,

din 16 memebri, 13 au fost evrei, deci 81 %, la Justiţie, din 21 de membri, 20 au fost evrei, deci 95 %, la Instrucţia Publică, din 6 membri, 6 au fost evrei, deci 100 %, la Munci, din 8 membri, 7 au fost evrei, deci 88 %, la Ministerul provinciilor, din 23 membri, 21 au fost evrei, deci 91 %, la Presă, din 4 membri, 4 au fost evrei, deci 100 %, la misiunile Crucii Roşii, în fapt misiunea propagandei în ţările străine, din 8 membri, 8 au fost evrei, deci 100 %. Cu alter cuvinte din 151 de miniştri, 129 au fost evrei. Revoluţia a fost condusă, de la bun început, numai de comisarii evrei. Pe 12 aprilie 1919, M. Cohan, scria în ziarul "Le Comuniste" din Karkov: "Putem fără ezitare să afirmăm că Marea Revoluţie Rusă a fost înfăptuită de mâinile evreieşti…Noi am fost şi numai noi cei care am condus Proletarialtul Rus spre aurora internaţională şi chiar astăzi cauza bolşevismului stă în mâinile noastre tari… Simbolul Judaimului, steaua cu 5 raze este acum adoptată de Bolşevism…şi în acest semn va fi exterminată burghezimea".

Confirmarea fără echivoc, a acestei mărturii, o face Lenin în "Opere Complete", în capitolul "Sarcinile immediate ale Puterii Sovietice": "Numai datorită exterminării totale a clasei cârmuitoare actuale izbânda noastră va întâmpina în întreaga Europă tot atât de puţine piedici ca şi în Rusia". Numai în primii doi ani de la revoluţie au fost masacraţi aproape trei milioane de creştini, în primul rând factorii responsabili ai popoarelor, intelectualii. În 1930, ultimii ţărani ruşi mai gospodari şi unii intelectuali, ce supravieţuiseră, au fost deportaţi în Siberia, unde au avut un sfârşit tragic. Şi toate acestea înainte de preluarea puterii de către Hitler, în Germania şi înainte de apariţia partidului legionar în România. În 1917 izbucneşte Revoluţia bolşevică în imperiul rus. În 1918 poporul roman şi-a reîntregit ţara, constituindu-şi statul unitar naţional român. Prin voinţa românilor basarabeni, Basarabia, de sub ocupaţia rusească, revine la Patria-Mamă, România. Prin voinţa românilor bucovinenei, Bucovina anexată de austrieci, revine la Patria-Mamă, România. La fel, prin voinţa românilor transilvăneni, Transilvania, în urma dezmembrării imperiului austro-ungar, se integrează Patriei-Mamă, România, la 1 Decembrie 1918. Dar tot acum, la 8 decembrie 1918, împotriva acestui ideal sfânt al tuturor românilor, de a trăi, pe pământul lor strămoşesc, într-o singură ţară, a început terorismul, prin evreul Max Goldstein, care a pus o bombă în Parlamentul României, atentat soldat cu morţi şi răniţi. In 1921, în România s-a înfiinţat Partidul Comunist din România, numit şi Partidul Comunist Român. Programul şi activitatea sa erau pentru desfiinţarea României ca stat, prin despinderea din trupul României, a Basarabiei, Bucovinei, Dobrogei, Transilvaniei şi Banatului, dintr-un motiv cât se poate de clar, România se opunea cu success avansării bolşevismului pe teritoriul său. Bolşevismul avusese un deosebit success în

Germania, iar în Ungaria, în 1919, sovietele preluaseră puterea. Comuniştii din România hotărâseră să împartă Ungariei, Bulgariei şi Rusiei Sovietice, o bună parte din România, încât România să nu mai poată despărţi Uniunea Sovietică, de Ungaria Sovietică. În felul acesta Rusia Sovietică ar fi urmat să debordeze în Balcani, în Mediterana şi în întreaga Europă Occidentală. Acest plan a fost dejucat de România, în toţi anii de după Revoluţia din 1917, până la sfârşitul celui de al doilea război mondial. Pentru această activitate împotriva integrităţii teritoriale a României a fost scos, în 1924, Partidul Comunist din România, în afara legii. Nu cunosc nici un bolşevic evreu care să se fi opus planului de împărţire a României, se trezi constatând, uluit, Gheorghe. Deci asta era! Niciodată comuniştii nu au publicat lista membrilor şi conducătorilor Partidului Comunist din România din 1921 până în 1940, deşi partidul îşi revendică şi nu oricum, ci cu titlu de glorie, activitatea din ilegalitate, din această perioadă. Pentru că din cei aproximativ o mie de comunişti, aproape toţi sunt evrei. Români, unu la sută? Ni s-au ascuns până şi numele celor din Comitetul Central al Partidului Comunist din România, dintre 1921-1940. De ce? Pentru că peste nouăzeci şi nouă la sută erau evrei? P.C.R. a aprobat cu entuziasm anexarea părţii de răsărit a României-Basarabia şi nordul Bucovinei, de către URSS, în 1940.

Gheorghe se opri din plimbarea sa în liniştea serii şi se concentră asupra numărului comuniştilor din Basarabia şi nordul Bucovinei, din anul 1940. Din cei treizecişişapte de membri ai P.C.R., basarabeni şi nord bucovineni, deci din partea de răsărit a României, recomandaţi de C.C. al P.C.R., pentru a li se acorda calitatea de membri ai Partidului Comunist al bolşevicilor din toată Rusia, toţi treizecişişapte erau evrei. Din cei două sute cincizeci şi cinci de membri din Basarabia, ai Partidului Comunist din România, două sute cincizeci şi cinci erau evrei. Printre cele două sute cincizeci şi cinci de nume, două sunt româneşti, dar nu se ştie dacă purtătorii acestor nume erau evrei sau români. Chiar dacă ar fi români, proporţia de români ar fi tot de sub unu la sută. Partidul Comunist din România a fost, în fapt, Partidul Comunist Evreiesc din România. Nu li se poate trece cu vederea genocidul antiromânesc din 1940-lichidări şi deportări pe timp de pace! După război, după preluarea puterii de stat în România de către Partidul Comunist, cu sprijinul tancurilor sovietice, mulţi dintre evrei şi-au schimbat numele evreieşti, cu nume româneşti…

Până când nordul Bucovinei, Herţa şi întreaga Basarabie, până la Marea Neagră, nu vor reveni în interiorul graniţelor statului naţional unitar România, până atunci evreii din Israel şi de pretutindeni, vor avea relaţii tulburi cu Moise şi cu Dumnezeu. Din cadrul URSS ne învecinăm cu Ucraina. Acestei republici sovietice, Moscova îi dăruieşte cea mai mare

parte a teritoritoriilor romîneşti anexate, iar ce a rămas o transformă în Republica Socialistă Sovietică Moldova, cap de pod controlat în mod special de Moscova, în vederea anexării întregii Românii. Dacă Ucraina se va lăcomi vreodată la aceste teritorii, în cine ştie ce conjuncturi, atunci Cerul îşi va ridica mâna de deasupra ei şi nici o forţă din lume nu va reuşi să-i protejeze dreptul la o existenţă de sine stătătoare. De ce Ucrainei ? Pentrucă între Rusia şi România se află Ucraina, pe atunci Ucraina fiind parte componentă a URSS. Rana deschisă, pe care o poartă poporul român, prin graniţa impusă în interiorul României a ajuns până la Tronul Ceresc. Dar dacă evreii vor pune umărul şi vor ajuta ca partea de răsărit a României, anexată de U.R.S.S. prin Pactul Ribbentrop-Molotov în 1940, pactul uneia din cele mai mari crime la adresa umanităţii, să se reîntoarcă în interiorul graniţelor României, atunci, bucuria închiderii rănii de care sângeră poporul român, se va transforma şi într-o deplină reconciliere româno-evreiască. Nu li se poate trece cu vederea genocidul săvârşit de ei împotriva românilor, în aceste teritorii, în anul 1940, pe timp de pace, lichidări şi deportări. Războiul va începe abia în vara anului 1941.

Deplină reconciliere, ca să poată ajunge la o bună convieţuire, într-o nouă lume, a păcii, adevărului, a buneivoiri între toate neamurile de pe pământ.

În Tratatul de pace de la Paris, din 1947, URSS a impus formularea că frontiera dintre URSS şi România s-a stabilit conform acordului din 1940. Un astfel de accord nu a existat. Moscova, în 1947 a acoperit prin cuvântul accord, pe cel de ultimatum din partea URSS, dat României. Cu alte cuvinte Tratatul de la Paris este abuziv şi fraudulos întocmit, încât retragera de pe aceste teritorii româneşti nu înseamnă modificarea graniţelor după cel de al doilea război mondial.

Aceşti comuniştii evrei, sprijiniţi de ocupanţii sovietici, preiau, progresiv, din toamna anului 1944, conducerea României, începând teroarea şi procesele înscenate, iar din 1948, stăpânesc această ţară în totalitate. Şi, începând cu 1948, pe timp de pace, timp de vreo zece ani, genocidul antiromînesc, la cote maxime, continuă în toate puşcăriile şi lagărele din întreaga Românie. Şi din nou, nu există numele călăilor, ci doar ale victimelor. Mde, acum preluaseră conducerea ţării! Cât priveşte Uniunea Sovietică şi Germania, în urma tratatului Ribbentrop-Molotov semnat în 1939, au împărţit ţările Europei ca pe nişte felii de pâine, prin acest tratat mutându-se graniţa dintre URSS şi România, în interiorul României.

Moscova a deportat în Siberia un milion două sute de mii de români din Basarabia şi nordul Bucovinei, dar populaţia Basarabiei nu a scăzut, ci a fost completată cu peste un milion de ruşi şi ucrainieni, aduşi aici, în locul românilor. Ruşii, coloniştii Moscovei, pe pământ românesc. Dar aşa cum

Germania şi-a retras cei mai mulţi din coloniştii germani din România, tot aşa o să şi-i retragă şi Rusia. Ca să se ştie că Dumnezeu există. Destul timp ai avut pentru îndreptarea crimelor săvârşite. Răbdarea cerului este îndelungată, dar nu fără capăt. Adevărul va izbucni ca lava unui vulcan.

Comisarii evrei, continuă Gheorghe să îşi limpezească gândurile, au condus Revoluţia bolşevică şi au întemeiat imperiul bolşevic. Aproape toţi au fost aduşi din SUA. Revoluţia a fost pregătită şi susţinută cu subvenţii din SUA şi din Anglia, subvenţii cunoscute şi sub denumirea de finanţa galbenă. Lenin, pe când se afla în Elveţia, pentru a dezorganiza Rusia, primise subvenţii germane. Ajutoarele umanitare ale SUA pentru Uniunea Sovietică, în anii de după Revoluţie, au fost pentru unii, care stârniţi, îi lichidau pe alţii. Crimele la adresa umanităţii sunt imprescriptibile. Reconcilierea în sânul speciei umane poate avea loc doar dacă în numele autorilor crimelor împotriva umanităţii, în ordinea lor cronologică, se va cere iertare popoarelor martirizate. Ar fi păcat de viitorul SUA dacă nu îşi cere iertările de rigoare. Pentru a se despovăra de grelele păcate. Pentru a nu risca să aibă soarta atâtor superputeri din întreaga istorie a umanităţii. Dumnezeu există. Nu poate fi minţit. Şi nici nu trece cu vederea ororile istoriei. Va veni vremea când poporul evreu de pretutindeni o să-şi ceară şi el iertare. Numai adevărul ne face liberi. Numai în adevăr există cu adevărat reconciliere. Evreii se amăgesc că vor stăpâni lumea, economic-financiar-militar. Stăpânul lumii este Dumnezeu. Este bun şi drept. El nu poate fi denaturant şi nici înlăturat de către nimeni. Tocmai pentru că e bun şi drept. Şi cine nu ţine seama de El, se frânge şi se pulverizează. Vai de cei ce nu au învăţat nimic din pedepsele Cerului. Toţi trebuie să ne mărturisim păcatele şi să ne cerem unii altora iertare. Dacă vrem ca mileniul trei să fie aşa cum speră întreaga omenire. Răbdarea cerului este îndelungată, dar nu fără capăt. Adevărul va izbucni ca lava unui vulcan.

Gheorghe se opri uimit de bucuria ce sălăşluiaa în sinea sa, de fericirea ce îl cuprinsese.

-Peste-a nopţii feerie se ridică mândra lună, totu-i vis şi armonie, noapte bună. Da, ochiul lăuntric eminescian ne-a înviorat privirea noastră lăuntrică, apropiindu-ne mai mult de limpezimile virginale ale desfătării eterne.

Un om se bucura nemărginit sub clopotul de lumină al lumii.

-Hei, cetăţene, ce faci, întrebă autoritar cineva.

Un miliţian, poliţist de noapte, apăru ca din pământ lângă el.

-Ce să fac? Aşa e omul şi cu gânduri.

-Lasă, lasă, cunoaştem noi de ăştia! Hai, cară-te, până nu o primeşti!

Gheorghe plecă, nu fără a constata că era singur pe stradă şi miliţianul venise la el.

-De-ar fi ştiut poliţistul că a venit la cine trebuia! Pe el, biet gradat, sectorist, în rondul de noapte, nu-l duce capul, dar pe un ofiţer versat, sau pe cei de la contrainformaţii, da. Eram în lumea nemuririi noastre şi el hop cu ameninţarea lângă mine! De ce nu a fost poliţistul în clipele acestea pe altă stradă? Ne hăituiesc, asta e!

Dar pe noi ne-ai uitat, reţinu Gheorghe o întrebare din sinea sa. Cine sunteţi? Românii lichidaţi în puşcăriile din România, până în 1956. An în care Armata URSS a plecat din România. Românii lichidati în puşcăriile din Rămânia şi după 1956, în următorii vreo zece ani. Câţi sunteţi? Zeci de mii? O sută de mii? Mai mulţi, mai puţini? Nu primi nici un răspuns.

Gheorghe îşi mută gândul spre o altă întrebare. Care a fost motivaţia instaurării comunismului în lume? Constituirea unei orânduiri fără clase sociale, fără umiliţi şi defavorizaţi. Fără Cristos şi fără creştini. Dar şi cu scopul stăpânirii lumii de către întemeietorii şi coordonatorii comunismului. Şi desigur al controlului finanţelor! Al însuşirii frauduloase a unei părţi din finanţele neamurilor.

Făcu un effort şi reveni în lumea vieţii sale de zi cu zi. E mai bine aşa, îşi zise. Nu e vremea marilor adevăruri. Dar ele sunt la Dumnezeu, iar Dumnezeu le va da în lume când va fi voia Sa.

- 10 -

Iancu, om cu tot dichisul, puse o oală cu apă la încălzit. Femeia tremura ca varga pe o laviţă.

-Hai tu muiere, eu mă duc pă afară, că ploaia o contenit. Dezbracă-te, că de nu io nu te poci duce de aici, muiere bolnavă. Stoarce-ţi hainele şi punele la uscat şi ie apă caldă din oală şi spală-te pă tot trupu să te încălzeşti şi ie aici o chemeşe bărbătească pă tine, că-i lungă de-ţi trece de jerunţ, ca poalele, dacă nu cumva ca rochia ai lungă. Norocul tău că o rămas aici. Spală-te liniştită, udă cât vrei pământul, dară apa nu strică, da repede că amu-nsară.

Zise şi ieşi afară. Femeia se îmbăie şi dădu să ia cămaşa mare de in. Privi uimită cămaşa. Guler îngust, lucrat în amănunt, cu albastru, apoi la fel pe deschizătura pieptului. Pe umeri şi pe spate aceeaşi lucrătură, numai că rotundă, ca la patrafirul preoţesc. Chiar aşa părea. Şerpuia albăstrimea peste umeri, pe piept, cu doi stâlpi, unul de-o parte şi altul de cealaltă parte a pieptului, înşerpuiţi cu funii, în mijloc cu soarele şi în mijlocul soarelui o cruce. In aceste clipe intră în casă Iancu. Femeia avea spatele îngust, neted şi

mijlocul subţire, ca de fată mare, cum nu te ducea gândul când era îmbrăcată.

-Ni mă, îi pre, pre, că nici nu mă mai încumet, aici trebe ţucală tânără. Te pomeneşti că trebe să pui şi bâta pă dumneaei.

Femeia se întoarse încet cu faţa spre el, strângând cămaşa bărbătească de noapte la piept.

-Da ce-i cu tine tu muiere. Io amu am cam trecut de vremea când mă repezeam la muieri. Mamă, ce pui de lele am fost şi io! Da amu... Că dară nu vrei să te-mbrac io, că îi ruşine, ţi-aş putea fi tată. No hai, că mă-ntorc cu spatele.

Şi Iancu se întoarse cu spatele tremurând tot, dar nu se arăta. Ii venise lui, aşa, să se repeadă la femeie, dar s-a înfricat la gândul că i-ar fi putut scăpa codana, aşa că se hotărâ să mai aştepte, să închidă uşa bine, că fereastra avea vergele de fier şi să pregătească cureaua şi bâta. De n-o asculta de una, musai de alta. Când se întoarse, femeia tremura ca varga.

-Tulai Doamne tu muiere, repede în pat, să pui bunda pă tine câ ti-i bolnăvi şi mai picăm şi de ruşine, de-or vui munţî, că io, on boşorog bătrân şi tu muiere tânără şi faină...

Şi o culcă şi o acoperi cu bunda, apoi legă bine uşa, stinse lampa şi îşi dezlegă şi el opincile.

-Tu muiere, că am uitat, bătrâneţea, ie tu şi be nişte jinars, io am avut în straiţă. Să nu te bolnăveşti.

-Nu mă-mbolnăvesc, clănţăni ea din dinţi, continuând să tremure ca apucată de friguri.

-No, să ştii că nu-mi placi. Să ştii să nu-s boşorog, îs în putere şi încă în putere mare, că puterea se socoate după ce poate omul, nu după barbă. Şi-apăi barba me nici nu-i albă. Şi de nu-i vre de bună voie, apăi îţi dau una cu bâta asta, până îi sta să te frecţionez bine cu alcool, cu jinarsul din straiţă, să nu mai tremuri. Şi să nu fie cu păcat, oi acoperi fereastra.

Un întuneric greu se ivi înăuntru. Se făcuse cald. Işi dădu jos pantalonii, rămânând în izmene şi cămaşă.

-No hai, jos chemeşa şi treci pe burtă.

Şi nici una nici două, dădu bunda la o parte, îi ridică chemeşa şi-i simţi bucile moi şi fierbinţi. Femeia dădu să se acopere. Atunci el îşi ridică palma sa rădăcinoasă şi o lăsă peste bucile ei, ca un trăznet, plesnind-o şi săgetând-o cu durerea până în inimă. De durere, ca şi paralizată, biata femeie, nu a mai fost în stare să facă nici o mişcare. El o încălecă şi începu să o frece pe spate cu ţuică, dar se încălzi năpraznic, vulcan în erupţie. O întoarse pe spate, o ridică de umeri şi-i scoase cămaşa.

-Să te frec pe umeri şi pă gât şi păstă tot şi de nu stai, îţi mai dau una şi nu te mai trezeşti până dimineaţă.

Ii simţi ţâţele aproape şi răsuflarea îi străpunse pieptul, tot aşa de brumat ca barba. Vru să astupe sticla, dar în grabă nu găsi dopul, o duse la gât şi trase două înghiţituri bune şi o puse între perete şi pat.

-Amu ştiu că eşti muiere cuminte şi-i sta cum vreu eu, ca o oaie la mârlit.

Nu sfârşi bine vorba şi în uşă se auziră bătăi. Cineva înjura de Dumnezei, de soare, că cine o-nchis uşa pă dinăuntru.

-Că dară n-a fi cineva-nlontru. Care eşti mă?

-Io, răspunse Iancu, ridicându-se repede şi ajungând în mijlocul casei, da tu cine mă-ta eşti?!

-Io, a lui dracu, da cine să fiu, dacă tu nu-i fi Iancu?

-Uă, trăznite-ar să te trăznească, de nu-i fi.

-Io-s, io-s, Aurelu lui Picu.

-Iuh mă, da-i picat la ţanc.

Ii deschide uşa şi-n timp ce-i striga s-o-nchidă, luă bluza neagră, de muiere chinuită de singurătate, din fereastră.

-Să nu zboare pasărea, mă Aurele mă!

-Aurel nu înţelese din prima clipă, dar femeia năucită, aproape leşinată la început, de palma ce căzuse pe ea ca o măciucă, sta încă pe spate, desvelită, cu ţâţele ei încă de fecioară. Aurel fluieră a pagubă şi trânti cu clopul de pământ.

-Tu n-auzi mă, c-amu-ţ ard una, încuie uşa bine pă dinlăuntru!

-Aud şi-nchid. No, amu nu zboară! Da-mi pare, continuă el, viclean, că te-am oprit de la lucru.

-Chiar de oprit nu m-ai oprit, că chiar începem. Da-i mai bine aşe, să intre ăl tânăr mai degrabă în jug, să tragă el brazda întâi.

-Nu zic ba.

-N-apăi ce mai aştepţi!

Femeia trase bunda peste ea. Aurel o văzu, da n-o luă în seamă.

-Io n-aşi mai pune nimic în fereastră, mă Aurele.

-Nu mai pune, aşe meri mai bine pe brazdă, fu acesta de acord, în timp ce-şi desfăcea tacticos şerparul de pe mijloc. Incepu să-şi desfacă şi brăcinarul, dar se opri şi-l privi pe Iancu drept în ochi.

-Mă câne, nu ţ-am zîs io să-ngopi oare-ncătrău chemeşa aiasta cu straiţă cu tăt?! Unde-i straiţa?!

-Unde să şie mă, unde să şie, te-ai prostit, da acolo-i, chemeşa o picat din straiţă şi-a grabă am lăsat-o aici.

Femeia se simţi străbătută de un cutremur. Acum ştia tot. La ceafă şi pe patrafirul de pe spatele cămăşii se mai vedeau urme de sânge. Cutremurul îi cuprinsese şi creierul şi nu-şi mai putu reţine lava mâniei şi a disperării şi izbucni într-un răcnet sfâşietor.

-Uuu-ciii-gaaa-şiii-lor!

Ochii celor doi se întâlniră şi continuară să se privească. Apoi tăcerea umplu camera cu greutatea ei de piatră de moară. Iancu o străpunse totuşi, ca de departe.

-Pe cine am omorât noi, femeie şi când?

Femeia le răspunse, mai de depare, că abia i se mai auzi glasul, într-un mare efort de a-şi închega glasul şi de a şi-l face auzit.

-Pe mine vreţi voi să mă omorâţi.

Tăcerea se risipi şi cei doi respirară uşuraţi.

-Nici gând femeie, da ce, noi suntem bolunzi, noi nu omorâm pă nime, dar mi te o femeie.

-Apăi mă Aurele, io-s de jină. I-am dat una la cur, că n-o vrut să steie s-o frec cu jinars, că tătă tremura, ca de friguri, de ploaie, c-o udat-o până la piele.

-Aşe-i omu, bătrâneţea, Iancule... Tu fată, muiere, ce-i fi, să viu lângă tine şi să vezi că nu-ţi fac nimic. Cum ai putut mă tete, să dai într-o muieruţă, mă?

-Ce fată mă, asta-i iapă purtată mulţi ani la armăsar, mă uărbule!

-Mă tete, mă, io aş mai zice să-ţi ţâi gura, da să zici din fluier, da p-afară, pă la uăi.

-Că nu ţ-a şi ruşine de mine.

-No, du-te-un pic no, îl rugă Aurel.

-No ia că mă duc.

Nu păşi bine în prispa căsuţei, că sări ca ars.

-Da ce-i cu tine Iancule, că n-ai înebunit, de sări aşa, ca pă jar?!

-Mă, nu mă spăriem aşe, nici dac-ar fi ieşit ăla din groapă, da-i drept că mi se zbate inima. Tu aici, mă?! Da ce te-o apucat?! N-ai mai fost de vreo cinci-şase ani, continuă să deie din gură Iancu, proptit în faţa uşii întredeschise. Inăuntru, între timp femeia ajutată de Aurel, se îmbrăcă în grabă cu cămaşa, apoi se prelinse din mâinile lui şi ţişni pe uşă ca o nălucă în fapt de seară.

-Maică Precistă, se-nchină Nicolae, apoi cu alt ton, către Iancu, da tu mă, arde-te-ar toaca, de aia ai ieşit în izmene? Cu talpa iadului, alungat de la mânăstire!

Nu sfârşi bine vorba şi-l cuprinse fiorii, de teamă, când pe uşă apăru unu din ăla, înalt, capu-nainte, apoi el. Se închină iar, ca pe altă lume, închinăciune de om neputincios.

-Sfântă Cruce, ajunge-l!

Bărbatul, tânăr, se vedea după iuţimea picioarelor, pieri printre aluni şi brazi, după nălucă.

-Ce-i, mă Iancule?!

-Da nimic, tete Nicolae, hai în casă şi ţ-oi da un pahar de jinars şi ti-i linişti.

Pe Niculai il cam apucase tremuratul de om bătrân şi spăriet.

-Cât de heia doi, după care te închinaşi, las că vin ei înapoi, numai că muruiţi bine, ce să faci, dacă pă jos îi ud şi moale. N-am io treaba lor!

-Aşe mă, no, îmi trăsei sufletul. Ii fi dat păstă ei.

-Păstă ei. Nu te mira că-s dezbrăcat. Ei mi-o zis să mă dezbrac, eram ud, mă omule.

-Aşe-i Iancule, ia, nu te mai lua după mine, minte şi inimă slabă, de om bătrân.

-Să brănţăleu ei pă-ntuneric şi-apăi am ieşit afară, să-i las un pic în pace, că-s tineri, treaba lor.

-Ase-i, aşe-i. D-apăi de ce-o fugit?!

-Da ştie-i cine i-o şti, io de unde să ştiu. Ei or vini şi io m-oi duce.

-Da-i cunoşti?

-Pă el îl ştii şi tu.

-Ii nevasta lui?

-Cred că da, io nu i-am văzut-o, cred că nevasta lui o şi.

Prin poeniţa din faţa casei, un câine flocos şi lăbos, ca un trunchi de copac, scheuna fugind din răsputeri în partea în care se afundaseră în pădure cei doi. Badea Nicolae se mai cruci o dată şi abia mai putând să mai respire, se aşeză pe pragul prispei, răsfirându-şi picioarele peste treaptă şi răzimându-şi capul de stâlp. I se uscase gura şi îi pieriră cuvintele. Respiră mai profund de mai multe ori. Avea nevoie de aer. Nu mai era înstare nici să gândească, nici să vorbească. Câinele i se păru cu adevărat ca de pe altă lume, lui, om bătrân, îmbătrânit la stână, o viaţă cu câinii lângă el. Continuă să respire adânc. Se simţi mai bine.

-Tulai Doamne, tete Niculai, să nu mori aici, că nu ştiu ce fac. Ie o gură de jinars, că-ţ face bine de spărietură.

-Mi s-o zbătut inima. Drept ai zis, de spărietură. Nu trebe jinars.

-Bea omule, să răsuci Iancu pese el şi-i întoarse sticla între buzele întredeschise. Niculai de voie de nevoie înghiţi de câteva ori şi se ridică în picioare, dar nu de jinars. În codru, sub umbrele hidoase ale nopţii ce venea,

nu departe, se produsese o încăierare cumplită. Urlete de femeie, urlete de om, urlete de câine, sfâşiind cerul, care mai de care, amestecându-se şi înşurubându-se, hârâind şi horcăind a prăpăd, a moarte. Nicolae porni cu paşi mari într-acolo.

-Nu te du tete Niculae, că-i de moarte.

Nicolae se îndepărtase, Iancu luă dintr-o ascunzătore o bardă şi porni la asalt, după Nicolae, în izmene şi desculţ, zburând parcă, cu barda ridicată în mâna dreaptă, ca o pată de puroi în virginătatea înserării.

- 11 -

Fântână Ion, după ani de demolare fizică şi psihică, îşi bombă iar pieptul a tinereţe şi respiră aerul proaspăt şi rece al dimineţii, în timp ce se îndrepta spre serviciu. Prima lui săptămână bună. N-avea de unde şti că atât hăituitorii de la contrainformaţii, cât şi prietenii lui Gheorghe, îl înconjurau pentru moment, cu gânduri bune, mai bine zis prietenii lui Gheorghe, ceilalţi doar slăbind chinga, lăsându-l în pace, la care se adăugă o anume uimire a coanei, la viaţa în doi.

-De ce-mi vine a zâmbi către curtezanii mei, iar către acest Fântână nu, de ce râd când e vorba de bancuri cu bărbaţi şi femei? Păi cu ce să se mai distreze lumea? Lasă că râd la serviciu, cu gura până la urechi, să mă satur. Da n-o să-i mergă cu mine. Ar fi băiat deştept, dar e prost. I-am prezentat o prietenă de-a mea. I-am spus că e în mare ceartă cu bărbatul său. El are o prietenă, ea are un prieten. Ea caută prietena soţului ei, să o calce în picioare.

-Şi de ce râzi?

-Păi de ce să nu râd?

-Râsul acesta este râsul vinovăţiei.

-Vai de mine, eu sunt o femeie cuminte. Nu alerg după bărbaţi.

-În tine te-ai bucurat de actul înşelării. Ţi-a înflorit faţa când ai povestit. Ce stranie eşti. Niciodată nu înfloreşti de ceva plăcut şi onest în viaţă. Uite, la cuvântul plăcut, dar cu alt înţeles, iar a pâlpâit ceva în tine. Tot cu gândul desfătării în mocirlă.

-Vai dragă, dar cu tine, omul, nu poate glumi!

-Poate, chiar dacă nu ştiu nici un banc, deşi urechile mele au auzit mii şi mii, poate să ai dreptate, dacă în ele pute mocirla. Pe mine nu mă încântă duhoarea, nu mă entuziasmează. Îţi place atât de mult, încât faţa ta străluceşte de bucurie, ceea ce mărturiseşe că poţi fi judecată dimpreună cu mocirla, că o bună parte din tine este o parte din mocirlă.

-Păi să ştii!...

-Că te-am jignit. Nu. E vorba de psihanaliză. Patronul mocirlei îşi are pachetele sale cu ciocolată, încântă pe bieţii oameni, aşa cum îi încântăm noi cu dulciuri pe copii. Numai că la copii e o modă, un aliment, pe când la oameni e cultivarea unei naturi, a unui nărav care se serveşte îndulcit. Păi doamna cu amant şi domnul cu amantă, de te-ai vedea, iar ai înflorit, ai zâmbit frumos, cum de altfel tu nu zâmbeşti niciodată.

-Vai dragă, da eşti!...

-Sunt cum vrei să-mi zici, nu mă supăr, doamna şi domnul se certau în faţa copiilor, din cauza amanteriei, iar copii erau mari, adolescenţi. Bravo naţiune!

-Ei şi ce?!

-Ei şi ce ... da, schimbă conversaţia Fântână. Ajunsese la un punct, cu acel "Ei şi ce?!" al cucoanei, mărturie a faptului că binele şi răul, cinstea şi păcatul, la ea, formau un aliaj al ignoranţei, o ignoranţă întreagă, robustă, sănătoasă, cremene.

-Auzi dragă, se mărturisi coana într-o zi doamnei cu amant, mama acelor adolescenţi, ăsta-i într-o ureche.

-O fi ţinând la tine. Pune laba pă şoarece şi taci, e arătos şi dacă o fi dezbrăcat tot aşa...

-E, i-a- ntrecut pe toţi...

-Atunci ce mai vrei...

-E prea mult pentru mine.

-Ce-şi doreşte orice femeie, tu proastă?! Ce îţi prisoseşte, îmi pică şi mie, dacă nu eşti geloasă.

-Nu, cum să fiu, păi ce, sunt proastă?! Decât să umble cine ştie unde, mai bine pe aici, pe aproape, că ştiu că nu mi-l iei.

-Păi ce, n-am bărbat? Ai văzut tu, cum nici măcar nu mă priveşte, decât aşa, cum să zic, face pe seriosu. Ăsta-i un şmecher! Lasă să mai treacă o vreme, îti spun eu cum e. Eu îl joc. Să ştii că e nemaipomenit! Are ceva că te dă gata. Tu să nu-i spui cumva, că eu şi tu...

-Nu, da ce mă crezi proastă, să-i spun că îţi mai dau din când în când cheia de la apartament? Acum îl ţin numai pentru mine. Om mai vedea noi.

-Tu, te rog să nu-i spui.

-Da cum să-i spun tu, chiar mă crezi proastă?

-Ti-am spus eu, că-ţi pică norocul în casă. Şi ţi-o picat. Să bem şi cafelele acestea şi să-ntoarcem cănile.

-Abia aştept.

-Da-mi ghiceşti şi tu mie.

-Sigur că-ţi ghicesc.

-Pică la drum de seară, la pat.

-Nu ştiu înainte, până nu văd. Ce mai e pe acasă?

-Ce să fie, acum e pace. Ne-am bătut zdravăn, de fapt, de dat, numai eu am dat, tot l-am învineţit. I-am spus franc, au auzit şi copii, n-am secrete faţă de ei, tu ai, am şi eu pe cineva!

-Şi el ce a zis?

-Să fiu sănătoasă, de ce mă agit atâta. Am crezut că turbez. Dacă aveam ceva îl şi loveam în cap. Curva aia îi toacă banii, tu, nu de altceva. Hai-hai, să-ţi ghicesc, am venit la tine să mă mai descarc şi să te rog să nu-i spui lui Fântână ăsta al tău, că eu mai vin din când în când aici pe la tine. E bine să te ştie de femeie serioasă, cine ştie ce poate ieşi din asta. I-ai fi spus tu, ţi-aş fi spus să-i spui, să-i uşurezi omului, sarcina, dar ăsta-i un peşte care nu mişcă deloc.

-Hai-hai, am înţeles, ţi-e drag de el.

-Aş fi curioasă. De ăsta parcă mi frică. Cu colonelul, cu scriitorul, habar n-am avut.

-Fă, femeie, tu să nu-i spui nimic! Că eu tac. Nici eu nu ştiu ce vrea ăsta, în ce ape se scaldă. Altfel, ăsta, ne dă gata pe amândouă şi i-ar mai trebui să-i...

-Să-i mai aducem una. Ha, ha, ha, păi vezi tu, de aia zic eu că sunt curioasă. Pe ăştia trebuie să-i încălzesc, ba cu sticla, ba cu friptura, norocul că şi le plătesc ei, pe când ăsta zici că-i mereu încălzit. O dat norocul peste tine.

-Cât o fi.

-Cât o fi, asta-i viaţa. Tu ţine de el.

-Ţin. Tu, cu bârfa noastră întârziu la serviciu.

-Şi eu, tu. Hai, fuga!

Coana nu ajunsese bine la serviciu, că şi primi un buchet de laude.

-Colega, care-i secretul, trebuie să fie un secret. De la o vreme, pur şi simplu arăţi splendid.

Coana se inroşi, răspunzând în două-trei cuvinte, de circumstanţă. Toată ziua trăi cu bucuria acestei laude publice. Observă abia acum şi ea nişte schimbări în bine, evidente. Şi poate cea mai plăcută era vaza bucuriei, inima ei, cu florile bucuriei, cu zâmbetul. Se bucura, devenise mai deschisă, mai sociabilă, mai veselă, mai bine dispusă. De unde până acum avusese parte mai mult de harţă, de ceartă, ba cu una, ba cu alta, ca prin farmec atmosfera se încălzi un pic. Femeia care o lăudase, o ignora de obicei, acum sublinie doar voia bună a colegei sale. Voia bună ţinuse toată ziua. Nu-i tulbură nimeni buna dispoziţie. I se lăsă minunea, taina, cauza schimbării ei în bine, ca să-i prindă rădăcini. Femeia care o lăudase raportase însă. Primise ordinul să o flateze în continuare, să întreţină această stare de bună

dispoziţie, la nevoie bârfind unele colege, care, eventual, s-ar fi certat, din diverse motive, cândva, cu ea. E bine să-i devină prietenă. Noua şi nesperata prietenie o încântă pe coană, mai ales că se dovedea extrem de limbută, limbă ascuţită, nu glumă. Şi cum descoperiră că amândurora le place să vorbească, se legă între ele o prietenie deosebită. Coana avu în noua ei prietenă, o sursă de informaţii nemaipomenită. Ştia multe despre colegele de lucru şi câte şi mai câte. Şi vorbea şi nu mai tăcea. Şi râdeau şi se cafeleau şi-şi ghiceau. Şi toate îi mergeau bine în ultima vreme. Şi se trezi că este o membră de partid de încredere, pe cale de a fi promovată. Avea un dosar bun, nici o abatere, nici o greşeală politică.

-Vai de mine, nu se poate, ripostă ea noii prietene!

-Păi, de ce? Cu ce eşti mai prejos decât altele?

-Nici să n-aud. Să ştii că îi spun verde-n faţă directorului, că nu vreau sarcini de răspundere. Eu nu mă pricep, n-am darul vorbirii.

-Dar ce, altele au? Se-nfig doar.

-Înfigă-se, eu nu mă bag.

-Şi se ceartă, care de care, să arate că e mai mare.

-Asta-i drept.

-Vezi-ţi de interesul tău, eşti o fată modestă.

-Ce interes, eu nu vreau să parvin, să fac din partid o trambulină.

-Păi ce să zic eu, să ne vină rândul şi nouă!

-Şi aşa e totul de formă, cum să m-aleagă pe mine?!

-Asta iar e drept, astea au sfori şi relaţii, sunt numite înainte de a fi alese.

-Păi da, ca directoarea adjunctă. Alţii au fot propuşi de adunarea generală, pe listă şi alt nume, dumneaei, nu era nici măcar propusă de oamenii muncii, dar apare pe o altă listă, aprobată gata. Are însă spatele asigurat, soţul, grangur mare la securitate, abia întors din străinătate, de la o ambasadă. De când e directoare, umblă numai cu nasul în sus şi urlă la oameni, până-i înfrică.

-Până-umileşte.

-Eşti prea slobodă la gură. Să nu vorbeşti şi cu altele, o sfătui coana.

-Mie nu-mi pasă. Le zic în faţă. Ştii ce-mi place mie la tine?

-Ce, deveni foarte atentă coana.

-Că eşti foarte sinceră.

-Aşa e. Proastă de sinceră, spun tot.

-Nu eşti proastă, ci pur şi simplu un om sincer şi drept şi de aceea îmi place mie de tine.

Coana nu-şi mai încăpea în piele, de mulţumită ce era. După ani de ceartă cu unele colege, se împrieteni, înfine, cu cineva. Dumnezeu mi-a scos-o în cale pe Lili, zicea ea, prietenă adevărată.

-Tu Lili, nu ştiu ce m-aş fi făcut fără tine, dacă nu apăreai tu, dacă nu te transferai aici.

-Şi pentru mine e un noroc, că am nimerit bine, puteam da peste o caţă a-ntâia. Mare noroc am avut cu transferul. Sunt mai aproape de casă. Lasă că te chem eu odată la mine.

Şi eu, zise coana mai cu jumătate de glas.

-Nu vin prea repede, am atâtea pe cap. Şi am înţeles eu, că nu prea eşti singură. Lasă, lasă, nu-i nimic, nici singură cuc pe lume nu-i bine. Da pe mine, chiar de-aşi avea timp, ai putea să mă primeşti, la vârsta mea, nu mai prezint nici un pericol. Nu te supăra, îţi refuz catogoric invitaţia. Nu am timp. Cine are timp, azi? După zarzavaturi, după carne, după pâine, la spălat, la servici. Uite, azi-mâine împlinim câteva luni, de când ne cunoaştem. Ce să-ţi spun, eşti frumoasă!

-Ha, ha, ha, râse flatată coana.

-Vezi, cum te-am simţit?! Am vazut eu o schimbare.

-Ai fost nemaipomenită, dragă.

-Nu, nu, nu-mi spune încă nimic. Ţine în tine. Să nu spui, tu, la mahalagioaicele astea. Dă slujbe la biserică, să nu ţi-l deoache vreuna. Nu râde. Unele, numai de farmece se ţin. Ştiam şi eu una vestită. Ce face, ce nu face, la ea mergeai pe sigur. Îi lega de casă şi pe cei mai curvari.

-Ştii ce, eu nu cred în de astea. Cum îi e norocul fiecăruia.

-Aici ai nimerit-o. Dacă n-ai un pic de noroc în viaţă, n-ai nimic. Nu le vezi pe astea, noroc pe ele, n-au probleme, unghiile făcute.

-Nu toate.

-Nuu! Uite, asta a lui...

-Gata ştiu la care te-ai gândit. Păi se vede pe mâinile ei şi pe vorbă, că nu-şi mai vede capul de trebi. Nici n-ai crede, că soţul ei, e aşa mare în ţară. E de treabă, modestă, femeie la locul ei.

-Norocul nu-i după funcţie, nu toţi pot avea funcţii, ci după om.

-Chiar aşa e.

-Chiar aşa e. Ei, gata cafeaua, de ghicit ghicirăm, să ne pregătim pentru plecat acasă, că de muncit muncirăm, de ne spetirăm... Păi ce, sunt proastă să robotesc toată ziua? Repede, repede la Fântâneru al tău.

-De câte ori să-ţi spun că-l cheamă Fântână şi nu-i al meu. Un prieten şi tu hop, al meu.

-Lasă, lasă, să ştii tu că între bărbat şi femeie, învăţu n-are desvăţ. O dat norocul peste el.

Gheorghe, vulpoi bătrân de acum, actor temerar la lumina zilei, în scurtă vreme îşi dădu seama, că în jurul lui se strânge un cerc de foc. Ştia el că şi în fabrica sa, e un ofiţer superior în civil, cu rost esenţialmente politic, chir dacă se ocupa de diverse, dar acum văzuse câteva figuri noi, cu geantă, ce se foiau prin biroul organizaţiei de pază a Partidului Comunist Român şi în biroul acelui funcţionar, ofiţer în civil.

Sigur, aştia pun ceva la cale în legătură cu mine. Trebuie să le-o iau înainte, altfel mă fac chisăliţă, dar dacă am timp, eu pot să mi-i fac prieteni. Şi nici nu trebuie să le-o iau înainte, ocazia s-a şi ivit.

Nu-şi termină bine gândul, când fu chemat la biroul acelui funcţionar.

-E gravă, îşi zise Gheorghe. Dacă ăştia încep ancheta azi, o să-mi fie mai greu, dacă o încep mâine, o să fie altcum. Răspunse răspicat şi pe înţeles celui trimis după el, că nu iese din secţie, acum, nici picurat cu ceară, iar după ce se termină schimbul, e adunare generală, de analiză a muncii, dar mâine, cu plăcere. Azi nu, nici cu toba, nici cu ţigănia.

Spre norocul lui, îl lăsară în pace, nu era nimic urgent şi ştiindu-l mare de gură, nu riscau un scandal, înainte de adunarea generală. De mâine îl vor lua uşor şi-l vor înşuruba câte puţin, câte puţin. Mai bine aşa, concluzionară ei, e mai politic.

Adunarea generală, ca de obicei, un referat, ce s-a făcut, ce nu s-a făcut, ce trebuie să se facă, altfel e rău. La discuţii s-au înscris câţiva, de fapt era totul aranjat dinainte. Ceva însă nu era în regulă. În hală se râdea, se chicotea, se striga, aşa, pe după pumni, Gheorghe, Gheorghe! Ce se întâmplase? Gheorghe ridicase şi el mâna să ia cuvântul, iar cei de la prezidiu îl văzuseră, dar toţi pur şi simplu, se făceau că nu-l văd. Străinul, cu o mapă la el, dosarul meu personal gândea Gheorghe, îi îndemnă, de fapt îi dezlegă de miopie pe cei de la prezidiu şi aceştia îi dădură cuvântul. De fapt Gheorghe, văzâd că se fac a nu-l vedea, ieşise din mijlocul muncitorilor, mai în faţă şi aştepta. Râsetele nu conteneau. Când directorul îi dădu cuvântul, se făcu linişte. Directorul i-o luă înainte şi-l întrebă despre ce vrea să vorbească. Voia să evite cine ştie ce situaţie neprevăzută, cu scârţ politic.

-Despre disciplina la locul de muncă.

-Da? se miră directorul. Foarte bine tovarăşe Gheorghe, aşa îl chemă, dacă am înţeles bine, vorbi cu voce tare spre secretarul organizaţiei de partid, apoi spre Gheorghe, spuneţi tot ce aveţi de spus.

-Am fost lăudaţi că se munceşte, apoi că avem lipsuri şi nu am îndeplinit planul, dar de ce nu am îndeplinit planul, nu s-a spus nici un cuvânt.

La prezidiu se schimbară priviri, înafară de străini. Secretarul de partid interveni rapid.

-Tovarăşe Gheorghe, am înţeles, gata! apoi către hală, tovarăşi... Gheorghe i-o reteză năpraznic.

-Tovarăşi, da, îmi luaţi dreptul la cuvnt?! Să nu mă mai întrerupeţi! Vă asigur că din clipa aceasta nu va mai pleca nimeni din hală, chiar dacă până acum aţi râs de mine, până nu mă lăsaţi să spun două cuvinte.

-Două, i-o reteză secretarul.

-Aştept să-mi daţi cuvântul. Iată, în mijlocul nostru se află un tovarăş delegat din partea Partidului, zise Gheorghe, arătând spre tovarăşul cu mapa, care nu ştie nimic despre chiulul din secţia noastră.

-Despre chiul vreţi să vorbiţi?! Foarte bine, poftiţi tovarăşe Gheorghe, interveni uşurat secretarul de partid.

-Da, despre chiul. In gând, Gheorghe, care de obicei nu înjura, îl înjură de mamă, cu năduf, pe secretaar, pentru că îl înghesuise şi-i luase cuvântul, atât de necesar. Dumneavoastră tovarăşe director, chiar nu ştiţi nimic de faptul, că două-trei ore nu lucrăm?!

In hală se instaurase o tăcere formidabilă. A întreba pe director şi încă pe un ton neted, nu se aştepta nimeni. Un şef de echipă sări ca ars.

-Cine chiuleşte, mă, chiulangiule?

-Tu să taci şi să nu deschizi gura, că intri pe mâinile securităţii, pentru cercetări. Normezi oamenii în plus, primesc salarii mai mari şi vin să-ţi dea ţie banii, dar planul de producţie de fapt nu e îndeplinit, tună Gheorghe, însă perfect stăpân pe sine, apoi se întoarse spre prezidiu şi, mai încet, dar în aşa fel încât să audă toţi muncitorii, i se adresă secretarului de partid.

-Iar dumneavoastră, tovarăşe secretar de partid, de ce nu vegheaţi ca planul de producţie să fie îndeplinit, ca banii statului să ajungă în buzunarele celor ce muncesc?

-Cum îndrăzneşti dumneata să tragi la răspundere un membru de partid, lătră secretarul ameninţător.

Străinul se ridică, la prezidiu, în picioare. Intr-adevăr era din partea conducerii de stat şi de partid, dar Gheorghe nu se înşelase, venise anume pentru el, chiar dacă îşi acoperea sosirea şi cu alte sarcini de control şi îndrumare. Secretarul de partid se conformă şi cuminte, luă loc.

-Tovarăşe Gheorghe, sunteţi membru de partid? întrebă cu respect tovarăşul venit în control.

-Mi-ar fi plăcut, am încercat.

-Aţi cerut?

-Da şi încă în scris. Dar vedeţi dumneavoastră, la noi în secţie, de la intrarea în schimb, se mănâncă, mă rog, pe rând, se bea, se ia pauză şi tot aşa până la două-trei ore înainte de ieşire, de terminarea schimbului, când, într-adevăr se munceşte.

-Aţi comunicat tovarăşului secretar de partid?

-Da, probabil de aceea nu sunt membru de partid, răspunse Gheorghe inspirat. Se destinse. Din clipa aceasta se simţi în siguranţă, în afara oricărui pericol.

-Tovarăşe Gheorghe aş vrea să stau de vorbă personal cu dumneavoastră.

-Cu plăcere, când doriţi, dar am o mare rugăminte.

-Poftiţi.

-Aş vrea să spun colegilor de lucru, să nu mă judece pe nedrept, ci să se gândească la faptul că între noi unii sunt deja alcoolici, sau aproape alcoolici.

-O dată că nu este adevărat, a doua, ce mă, pe banii tăi beau?! sări ca ars secretarul de partid.

Gheorghe, ca un om cuminte, se îndreptă spre locul său, dar nu fără a lăsa în urma sa o replică. Nu aceasta e politica partidului şi statului nostru!, după care luă loc în mijlocul mulţimii, care surprinsă plăcut de duel, tăcea, obligând şi pe câţiva care vociferară în sprijinul secretarului de partid, să tacă. Cei atinşi cu cuvântul de Gheorghe, se şi hotărâră, în gândul lor, să-l calce în picioare. Ba unul îi şi aruncase un şuierat, că îl calcă în picioare. Delegatul din partea Partidului, de sus, de la prezidiu, îi făcu un semn unui funcţionar, aha, securistul fabricii, observă Gheorghe, acesta se apropie, schimbară câteva vorbe. Gheorghe nu ieşi bine din hală când funcţionarul, mieros, îl pofti un pic înauntru, la conducere. Rămas pe hol, se instală într-un fotoliu comod. Funcţionarul dispăru într-un birou. Inăuntru, delegatul.

-Ascultă Frăsineanule, ca între noi doi, colegi de facultate. Sincer şi exact. Se bea în fabrică şi în secţia lui Gheorghe?

-Parcă tu nu ştii, că se bea peste tot?

-O fi adevărată normarea din burtă şi apoi faptul că şefului de echipă i se dau o parte din bani şi că pe cei ce le mai rămân îi beau acasă la maistru, sau pe la unii din ei, sau la restaurant?

-O fi. Pot să te întreb şi eu ceva?

-Da, doar suntem colegi, suntem numai noi doi.

-Ca să nu uit. Să nu faci gafa să dai de înţeles, ceea ce ţi-am spus, că nu mai am trai, eu cu ăştia trăiesc.

-Nici o grijă. Eu am nevoie de informaţii exacte, nu să-ţi fac greutăţi, dimpotrivă, îl înşurubez pe care vrei, dacă-mi spui, să te lase lase în pace.

-Nu e cazul.

-Perfect. Intreabă-mă.

-De când te ocupi de alcool? Lasă lumea în pace. Vrei să-ţi faci duşmani?

-Ascultă Frăsineanule, sus de tot, se pregăteşte o lege aspră împotriva alcoolului în fabrici, cu amenzi, opriri din salar, desfaceri de contracte de muncă, aşa că mai am, tot eu, o întrebare, că tu de fapt nu m-ai întrebat nimic. Te rog să-mi răspunzi exact. In această situaţie Gheorghe ăsta...

-Ştiu eu? După curajul şi siguranţa cu care s-a descurcat azi... De fapt ce avem în dosarul personal despre el, nu e grav, la urma urmelor, numai că e vorbă nestrunită, meliţă toată ziua.

-E căsătorit? Unde-i lucrează soţia?

-Nu e căsătorit.

-Gata, e un împrăştiat, mă gândeam la ceva cu el, dar... cheamă-l înăuntru şi rămâi şi tu.

Gheorghe intră liniştit, salută. Fu poftit să ia loc.

-V-am invitat, să stăm puţin de vorbă.

-N-am ştiut că dumnavoastră, dumnealui, arătă spre funcţionar, nu mi-a spus cine. Ce păcat că eu nu vă pot invita. Şi eu am început să invit.

Se făcu tăcere.

-Invită până la capăt, tovarăşe Gheorghe, îl pofti politicos funcţionarul, unde?

-Unde, nu ştiu încă, dar la ce, ştiu.

-La ce mă Gheorghe? îl pofti în continuare, tot cu binişorul.

-La nuntă. Nu-s eu la prima tinereţe, dar nici la a doua.

Cei doi colegi, funcţionarul şi tovarăşul... nu-şi reţinură un zâmbet binevoitor, zâmbet sincer, le înflorise în inimi.

-Credeam că la un pahar, dar tot aşa ... o îmbălmăji funcţionarul.

-La un pahar nu, păcat de drumul până la restaurant, că eu mai mult de un pahar-două, nu prea beau.

Tovarăşul din conducerea de sus, se uită cu tâlc la funcţionar.

-Nu, nu bea, da...

-Ce da, se căsătoreşte omu. Te rog să mă anunţi când se însoară. Nu promit nimc, dacă o să pot veni, dar vă spun, că mi-a plăcut cum aţi vorbit. Sănătate şi mult noroc. La revedere.

Se despărţiră. Gheorghe plecă mai încâlcit decât venise. Nici el nu ştiu cum îi trecuse prin cap vorba cu căsătoria. Simţi însă că trebuie să se căsătorească. Cei doi hotărâră să nu declanşeze operaţia cercetării civile, ci

doar o supraveghere pasivă. Li se părea că suspiciunile acumulate pot să se şteargă de la sine, ba mai mult, îi vor deschide unele portiţe şi în măsura în care va intra pe ele şi se va comporta adecvat, problema îşi va găsi o altă rezolvare. Gheorghe se trezi singur, pe stradă, neputincios şi încurcat. La treizeci şi cinci de ani ai săi, era tânăr, dar după cincisprezece ani de activitate specială, se simţea înstrăinat şi stors, încât nu ştia cum să iasă din capcana în care a intrat singur.

-O soţie, da, însă ce fel de soţie? Aş vrea-o la optsprezece ani, dar din nefericire aş fi aproape încă o dată de vârsta ei. De douăzecişicinci-douăzecişişase e simplu, dar acestea sunt muncite de alţii şi e greu s-o-nvăţ la o altă căruţă. De vârstă cu mine... n-am făcut nimic. Mai în vârstă e un dezastru, să trag de ea, cum am auzit la un pahar de la alţii, că trag degeaba. Şi nu mă însor pe o zi două. Trebuie să fac copii. Dacă e cam de douăzeci de ani, ea este de patruzeci, când eu sunt de cincizecişicinci, mai merge, până atunci patru-cinci copii. Numai aşa aş scăpa de sentimentul că am sărit peste vârsta crudă, că nu m-am căsătorit la douăzecişicinci de ani, cu o fată de optsprezece ani, numai astfel nu o să-mi doresc, ce nu am avut. De cincisprezece ani sunt mirele României. Acum era cât pe-aci să fiu hăituit, ca un animal. Cu cine să mă consult? N-am voie să mă mai întâlnesc cu fraţii. Fără doar şi poate sunt filat. Ar fi bine să nu mă uit într-o parte sau alta, dar nici să umblu aşa, de unul singur, stric totul şi încă rapid. Parcă m-aş duce la spânzurătoare. Ce mă fac, de nu-mi găsesc într-o zi-două şi încă fără să se prindă copoii, o soţie după gustul meu? Nu mă-nsor. Dacă nu mă-nsor, cad pradă echipelor operative. Merită să stau câţiva ani cu ele în spate şi apoi, trecut pe lista suspecţilor, pe toată viaţa? Iar pentru a mă da la fund... şi a supravieţui acolo, e greu. Am fost învăţat, că în orice nefericire, e un bine. Binele acesta, odată sesizat, devine o mare răsplată pentru oamenii cu suflet sănătos. Acolo, jos, sunt o parte din sfinţii neamului. S-au zidit şi se mai zidesc la temelie. Ferească Dumnezeu! În puşcărie ţinuţi în ham, iar cei care au supravieţuit, în libertate, tot în ham, cu zăbalele puse. E drept, parcă bătuse în ultimul timp un vânt de primăvară, dar se dovedi a fi o imposibilitate.

La Ovidiu s-ar fi dus, în vizită, dar nu mai avea curaj. Ultima dată şi pentru prima dată, s-a instaurat între ei o răceală. Soţia lui Ovidiu a redeschis discuţia despre căsătorie.

-De ce nu te-nsori măi Gheorghe, dă-o-ncolo de burlăcie, găseşti şi tu o fată de treabă.

-Hai să zicem că io nu-mi găsesc.

-Hai să zicem că-ţi găseşti câte vrei. Deştept eşti, fain iară, nu-ţi port de grijă, numai că nu vrei. Îţi risipeşti tinereţea.

-Lasă-l tu, în pace, nu mai necăji omul, interveni Ovidiu

-Bine, îl las. Da ce ai vrut să zici ?

-Voi pe ce fată mi-aţi propune să pun ochii?

-Dar să fim înţeleşi, în vederea căsătoriei !

-Categoric.

-Spre vecina. O ştii de câţiva ani. E fată cuminte. Vă vedeţi aici la noi. Tu, nimic, de parcă n-ar fi de măritat, de parcă nici n-ar exista.

-Chemaţi-o acum la voi

-Tu ai înnebunit?

-Da cum să înnebunească, tu, muiere, n-ai zis tu că e bine să se însoare şi acum îl faci nebun?

-Chemaţi-o acum la voi. Dacă zice da, facem nunta?

-Când? tresări Ovidiu.

-Zilele acestea analizele medicale şi săptămâna ce vine ne căsătorim.

Ovidiu şi soţia sa se priviră în ochi şi se înţeleseră mai bine decât prin cuvinte.

-Hai, ce mai stai pe gânduri! De ce nu o chemi?! Sun eu la uşă şi o poftesc.

-Stai omule, vorbeşti serios?

-Absolut serios!

-Apăi nu te supăra, nu se poate, zise Ovidiu. Ancuţa are douăzeci de ani, numai cu cinci ani mai mare decât fiica noastră şi încă e fată mare.

-Da ce vă priveşte pe voi? Şi Gheorghe se ridică să plece la Ancuţa.

-Gheorghe, te rog să te linişteşti, noi suntem familie de oameni serioşi şi nu vrem să ne arate oamenii cu degetul.

-De ce să v-arate cu degetul?

-De-aia. Nevastă-mea e mai mică decât mine cu cinci ani. Tu ce vrei să faci? Vorba nevestei, să te căsătoreşti cu o fată de vârsta fiicei noastre?

-Ho, mă, da de când nu mai ştiţi de glumă? Cum să mă duc să sun la o fată? Păi am sunat eu la uşa ei, vreodată, de cinci ani, de când o cunosc?! Ce-s tâmpit?! Plec pentru că am o întâlnire.

-Cu cine, schimbă Ovidiu vorba, voind să glumească, dar nu reuşi.

-Secret.

-Iese cu nuntă.

-Posibil.

Gheorghe, amintindu-şi de scenă, râse amar. Se întristă. Işi aminti de o altă fată, de douăzecişicinci de ani. I-a plăcut mult, dar când a aflat că e studentă, a bătut în retragere, deşi o zăpăcise cu cât a citit el. A fost pentru prima dată în viaţă, când i-a părut rău, că nu încercase să fie student, să facă o facultate. Nici el, nici Georgescu, scriitorul. Insă Georgescu avea un

motiv, scria cărţi în loc să înveţe, locuia la mansardă, pe când el, Gheorghe, citea cărţi şi locuia într-un bloc nou, nemansardat. Il urmăreau acordurile unui pian, la care cântase fata. Le va duce cu el, prin toată viaţa. Totuşi nu studenta era genul său. Dar nici colegele sale de serviciu, tehniciene ca şi el. Nici vorbă.

-De ce m-a apucat aşa, hodoronc-tronc, să vorbeasc acasă la Ovidiu de căsătoria mea cu vecina sa, aşa din senin? O fi simţit sufletul meu, înainte, evenimentele de acum? De fapt Ancuţa e adevărul meu, vârsta peste care am sărit, fata pe care n-am văzut-o în perspectiva căsătoriei, deoarece îmi îndreptasem sufletul numai spre misiunea sacră, naţională. Până mai acum o jumătate de an, eram ca un zmeu lucid, acum e greu, am intrat la greu, nu mai pot gândi, nu-mi contolez acţiunile, mă bâlbâi chiar. Criză de timp. Ancuţa? De n-ar fi Ovidiu şi nevastă-sa, aş încerca. Aşa mi-e frică de eşec, mi-e ruşine de fapt de ei. Mai mult, Ancuţa îmi poate întoarce pur şi simplu spatele. De fapt am văzut-o de atâtea ori, dar de vorbit n-am prea vorbit, nici cu ea, nici despre ea. Eu şi Ovidiu ne retrăgeam, de cele mai multe ori, şi ne certam în toată legea, dar nu ne supăram niciodată, ei da, de aceea suntem noi prieteni, nu ne-am supărat niciodată unul pe altul. De la un timp apărea şi nevastă-sa, dar tăcea. Acum îmi dau seama că nevasta lui Ovidiu e imposibil să nu-i fi transmis Ancuţei totul despre mine şi neîndoielnic, să nu mă fi lăudat cu tot focul inimii. În cazul acesta nu e chiar imposibil, dar la Ancuţa nu mă pot duce, nu e sigur că m-ar primi în casă. N-a primit niciodată un băiat, de frica, de ruşinea vecinilor.

Pe trotuare, lumea mergea la pas energic, numai Gheorghe la pas domol, străin de tot ce se pretece în jur. Observă că era aproape singur, pe strada pe care ajunsese. Se îndrepta spre Ovidiu.

De fapt spre Ancuţa, nu spre Ovidiu.

Nu sfârşi bine gândul, când îi apăru în imaginaţie, portretul viu, aievea, al Ancuţei.

-Cuminte şi blândă, cum îmi doresc eu. Şi cum la douăzeci de ani e de aşteptat să fie şi plină de viaţă, ar fi tot ce-mi trebuie. In orice caz, observă el cu umor, după ce am întors spatele atâtor inimi, care în taină suspină după mine, mai am şi pretenţii. Când or pune ăştia biciul pe mine, aş zice că e mai bună şi o ţigăncuşă, să mă ţină pe lângă uşă. Cum am putut eu să mă modific aşa de tare, ca potenţial soţ, de nu am băgat-o în seamă pe Ancuţa? Conştientul meu nu, subconştientul da, în compensaţie, pentru că acesta e chipul feminin, care le învinge azi pe toate. Fără doar şi poate aici e Lucreţia, soţia lui Ovidiu, mă admiră şi a ajuns la mine, corect, prin Ancuţa... lăudându-mă. De-aş întâlni-o singură, că aşa, în grup... Iat-o, cu Lucreţia, cu Ovidiu, cu un tânăr, de i-o fi prietenul, desigur o fi având, de

fapt eu nu ştiu despre Ancuţa mai nimic, dar o să aflu acum ce mă interesează.

Işi descoperi acea stare bună, pe care o pierduse de când ajunsese singur. Lucid, metodic, percutant, îndrăzneţ, mobil, elasticitate operativă.

-Stop, până aici în grup, de aici în funcţia de... Staţi, staţi să mă gândesc. Stop, nici un pas, controlul la sacoşe.

-Coniac, hai cu noi acasă, că e mai bun controlul la sticlă, îl pofti Ovidiu.

-Nu. Ancuţa?

-Ancuţa are...

-Te rog domnule tovarăş prim-ministru Ovidiu, eu nu pe sfinţia voastră am întrebat-o.

-Păi cartofi, ceapă şi Ancuţa se fâstâci şi se roşi.

-Lasă fata în pace, şugui Ovidiu.

-Nu vreau, îi răspunse Gheorghe răspicat. Eu văd că nu e lăsată în pace nici de Lucreţia, hai să zicem nici de mine şi nu e elegant, deoarece nu e singură, ci cu dumnealui.

Tânărul se apără, se scuză, îşi ceru scuze, se bâlbâi chiar, salută şi plecă.

-Măi Gheorghe, ţie nu ţi-e ruşine, de ce i-ai stricat Ancuţei... că domnişorul ăsta, poate s-ar fi împrietenit...

-Măi Ovidiule, tu ai coniac, pune-l în gură ca să taci, văd că ţi-e o mână liberă, poftim plasa Ancuţei cu cartofi şi ceapă, şi drumu, să te laude şi pe tine vecinii, că eşti om de casă, cărăuş cu de-ale gurii, nu numai nevastă-ta. Cât priveşte pe Ancuţa, te rog frumos să n-o refuzi şi să-i dai ceapa şi cartofii înapoi. Şi acum te rog să fii elegant şi respectuos şi să nu mă întrerupi, că am s-o rog ceva pe Ancuţa. Am ceva de cumpărat şi o rog frumos să mă ajute, de gustul ei am nevoie urgentă.

-Urgentă... Mă Gheorghe, tu te-nsori, îl zgândări Ovidiu.

-O nimereşti, dar de vorbele tale n-am nevoie. Pe Ancuţa...

-Şi Lucreţia.

-Nu. De fapt Ovidiule, nici n-am vorbit cu tine, nu te-am...

-Ovidiule, interveni Lucreţia, mie mi se pare că Gheorghe vorbeşte foarte serios. Ancuţa are un gust sigur, ea este cu moda acum, nu eu.

-Mergeţi amândouă.

-Ancuţa, unu, mă ajuţi, doi, Ovidiu este tatăl tău? Nu. Ei sunt o familie, Ovidiu şi Lucreţia. Măi Ovidiule, mă laşi în pace sau nu? O să te poftesc şi pe tine şi pe Lucreţia, dar acuma lasă-mă-n pace. Ce ai cu fata aceasta? Bineînţeles că o aduc acasă şi dacă esti curios, ascund şi nu-ţi arăt, ba nici nu mai urc la voi. Să zicem că mă însor, în loc să mă întrebi cine-i, să

mă inviţi la voi, de, să zicem că suntem prieteni, te porţi de parcă ai fi un tată socru. Chiar socru să fii, şi tot ai...

-Stai, măi Gheorghe. Tu nu ştii de glumă! Te aştept cu masa pusă şi cu paharele pline şi să ştii că eu te cunun.

-Mai greu. Dar n-am timp. Ancuţo, te rog foarte mult, să intrăm prin câteva magazine.

-Cu plăcere, domnule Gheorghe, vin cu mare plăcere, se supuse ea.

Porniră împreună. In loc să urce într-un autobuz, el o rugă să meargă un timp pe jos, să mai vorbească.

-Şi cine-i fericita, abia mai şopti ea.

-Crezi că o să fie fericită?

-Cu dumnata, da.

-Sunt atât de bătrân...

-Nu, nici vorbă, dar...

-Dar nu am schimbat nici un cuvânt, în afară de salut şi de câteva priviri.

-Aşa e.

-Şi totuşi ai rămas la cuvântul dumneata. Te rog să fii sinceră şi să fii dintr-o bucată, dacă ar fi de vârsta dumitale, ce ar fi.

-Ce să fie, ar fi foarte bine!

-Aş vrea să mă convingi şi de aceea te rog să faci un mare efort şi în faţa neaşteptatelor mele întrebări, să răspunzi cu sinceritate totală. Atenţie, am rămas cu discuţia noastră la cei douăzeci de ani. Dacă nu aş fi întâlnit-o şi m-aş fi îndrăgostit de dumneata şi să admitem, dumnata de mine, ai fi răspuns da, cererii mele în căsătorie?

-Nu mi se stă bine să dau un răspuns...

-Acum, când eu sunt mire... Inţeleg... Dar nu m-ai înţeles! Cineva s-a repezit la mine, am ceartă în familie din cauza vârstei ei, aşa că te rog să nu mă minţi, de fapt nu mă căsătoresc, iată îţi spun tot, ci pur şi simplu am pus ochii pe ea şi n-am cu cine mă consulta. Ovidiu şi Lucreţia s-au repezit la mine!

-Ei ştiu?! se miră Ancuţa. Lucreţia nu mi-a spus nimic, nimic, of Doamne! Altfel ştiu tot ce gândeşti.

Ancuţa îşi plecă ruşinată faţa.

-Imi pare bine Ancuţo, că ţi-a vorbit despre mine. Nu te sfii deci.

-Eu ţi-aş răspunde da, vorbi ea limpede şi deplin ca apa cristalină de munte.

-Nu ai descoperi nici o piedică reală, în calea căsătoriei noastre?

-Nu, nici una, dar nu mai rezist să răspund la întrebări.

-Nici nu trebuie. Ne urcăm în autobuzul acesta.

-Şi când o să coborâm?

-Eu aş coborî în liniştea serii, la marginea mării, să ascult lira eternităţii.

-Of, cât de fericit eşti. De-ai şti cât mă bucur. Dar Gheorghe văzu şi simţi că ultimele cuvinte se rostiseră mecanic, cu bunăvoinţă, dar nu cu sinceritate. Erau cuvinte împiedicate.

-Ar fi nemaipomenit. Este nemaipomenit, constată în sine Gheorghe. In orice nefericire este un bine. Iată mina mea de aur, structura esenţială, de bază. Sunt obligat să trec pe alte coordonate ale vieţii. Am fost dezlegat de burlăcie. Dar mireasa mea rămâne tot România, sub binecuvăntările ei voi trăi cu Ancuţa şi cu fraţii mei, legat de idealul sacru, aşa cum raza soarelui e legată de soare. E interesant cum mă limpezesc iar, ca în toţi anii în care am avut rolul de a acţiona liber, dar în strânsă legătură cu fraţii mei întru nădejde. Şi deşi dezlegat de burlăcie, viaţa de frate îmi lua tot timpul, ca să nu mai socotim iminentul pericol, dar raza de soare nu se dezleagă de soare, altfel ar pieri. Marea noastră nenorocire, marea noastră rană, îmi pare acum mai cutremurătoare, în toată adâncimea ei de vulcan viu, de irumperi nesfârşite, de suferinţe morale şi fizice, de sfâşieri şi sânge. Imi e acum mai limpede faptul că marea tragedie a neamului românesc, nu o datorăm străinilor, de aceea, de fapt nici nu-i urâm. Şi străinii ştiu că nu-i urâm. Unii au abuzat destul de blândeţea noastră. Andrei Mureşianu a vorbit de somnul nostru de moarte. Marea nenorocire e şi azi, ca în urmă cu aproape trei mii de ani, când Herodot a privit uimit în adâncimea rănii, deschisă şi atunci ca azi. Rana neamului românesc, dezbinarea, dihonia.

Intre timp se coborâseră din autobuz şi se plimbaseră, fără să îşi spună un cuvânt. In fine, ea se opri şi vru să spună ceva.

-Nu Ancuţa, cuvintele s-au spus, rostite, sau a vorbit tăcerea. Te rog frumos să îmi acorzi timp doar câteva secunde. Nu cunosc nici o altă fată cu care m-aş căsători, în afară de tine. Să nu spui că tu mă cunoşti, dar eu nu te cunosc. Iţi simt inima şi inima e totul. Te rog să-mi dai mâna, acum ne putem plimba liniştiţi. Ii prinse mâna, apoi i-o aşeză după braţul său. Ea se lipi de el. Plânse în tăcere. Nu-şi ascunse lacrimile. Cu o batistă minusculă şi-a sters obrajii. Un zâmbet lupta să se înfiripe. Zâmbi. Se plimbară în tăcere, până seara târziu, fericiţi. Se apropiară de blocul ei.

-Ancuţo, niciodată nu m-am simţit atât de bine ca în seara aceasta, deşi n-am vorbit.

-Am simţit mult.

-Aşa e. Eu dimineaţă, lucrez.

-Şi eu.

-N-aş vrea să te speriu cu o rugăminte.

-Rugămintea nu poate speria niciodată, în liniştea şi siguranţa unei seri ca aceasta.

-Ai simţit aşa ceva?

-Da.

-Iată rugămintea. Facem amândoi ce vom face, la nevoie dimineaţă fugim de la serviciu şi ne întâlnim la ora şapte pentru analiza sângelui şi ce o mai fi trebuind, să ne depunem actele pentru căsătorie.

Ancuţa se apropie de el cu gândul să îl sărute, dar o cuprinse ruşinea şi i se cuibări la piept.

-Mergem, luni dimineaţa, mâine e duminică şi policlinicile sunt închise.

-Am înţeles, am uitat.

Vru să o sărute, dar ea-şi pleca fruntea mai mult. El o cuprinse cu braţele. Porniră iar.

-Te conduc până la bloc.

-Gheorghe, nu ştiu cum să îţi spun ceva.

-Spune-mi simplu, direct, cu glasul tău de acuma, în care inima şi mintea sunt una, grăiesc de la sine, fără premeditare.

-Trebuie să dormi la mine, sau să mergem la tine. Sunt fericită şi sunt sigură că nu-ţi vei bate joc de mine. Invit pentru prima dată pe cineva la mine.

-Nu Anca, nu vin.

-Nu, vei veni, îmi este frică de o nenorocire. O matahală de ţigan se ţine după mine, a vrut să intre într-o noapte cu forţa şi acum tremur toată, iar eu nu am pe nimeni să mă apere, iar la Ovidiu şi Lucreţia nu mă duc să dorm, tot trag de mine. Nu le-am spus de ce. Vor să mă mărite cu vecinul de sus, de la etaj.

-Cu cine... Cu ăla ce s-a despărţit de nevastă?

-Cu. Nu ştiu, nu zic dacă Ovidiu şi Lucreţia ştiu ce am păţit cu el. A intrat peste mine n casă,

-Când?

-Săptămâna trecută. A fost cutremurător.

-Ancuţa!

-Nu, nu, am scăpat, dar cred că m-am îmbolnăvit de nervi, tresar, tremur, sunt disperată, mi-i urât, nu mai dorm, sunt bolnavă de nervi.

-Nu eşti, azi ai fost minunată. Fii pe pace, nu vei mai fi singură.

Ancuţa începu să tremure, cuprinsă parcă de friguri. Işi puse mâna pe gura lui Gheorghe, să tacă şi-i arătă spre bloc. Vecinul de sus şi ţiganul erau împreună.

-Se cunosc deci. Vai Dumnezeule, vin spre noi, să fugim.

-Nu, ne-ar ajunge. Ia loc pe banca aceasta, Dumnezeu vrea să fim chiar lângă ea şi priveşte draga mea soţie, cum îţi voi scoate, cu ajutorul Domnului, frica din tine. Nu mai tremura, să nu se surpe casa sufletului tău.

O lăsă pe Ancuţa pe bancă şi făcu câţiva paşi în întimpinarea lor. Şi-i păru rău, că trebuia să lovească. Pentru prima dată împrejurările îl constrângeau să lovească. Ancuţa se putea îmbolnăvi sau însănătoşi. Dumnezeule, dacă Ancuţa ar fi venit singură, cu cei doi pe urmele ei?! Frică lui Gheorghe, nu-i era deloc. Beneficiase într-ascuns, de o pregătire excepţională, lupta ca un ofiţer versat de contrainformaţii. Ţiganul cam buget şi slinos, gâtul nu-i încăpea bine în cămaşă, cu mijlocul masiv, sosi cu un pas înaintea vecinului şi se împinse în Gheorghe vrând a-i prinde şi suci gura cu palma, dar se întinse pe trotuar buşind, pleosc. Soarta vecinului nu fu mai uşoară, zbură pe sus şi căzu pe spate. Se ridicară amândoi, dar Gheorghe îi luă la înghiontit, metodic, nu prea tare, dar neiertător, gândindu-se mereu la Ancuţa. Când aceştia cedară şi din gură, îi lăsă în pace, o luă pe Ancuţa de mână şi-i spuse la ureche, să vină acasă la el, va dormi cu mama sa. Ajunseră după miezul nopţii. O trezi pe maică-sa.

-Mamă, iată viitoarea mea soţie. Ne căsătorim săptămâna ce vine. Se culcă în noaptea aceasta cu dumneata.

Bietei măicuţe nu-i venea să-şi creadă urechilor. Fiul său, singurul său fiu, se însoară. Nu întrebă nimic. O luă pe Ancuţa în braţe, fericită. Il ştia pe fiul său, un încăpăţânat fără pereche, dar şi om dintr-o bucată. Nu voise niciodată să discute despre vreo căsătorie, de, biata maică îmbătrânise şi se veştejise de tristeţe. Il credea, îşi cunoştea bine fiul. Dimineaţa se sculă, în vârful picioarelor, şi le pregăti o mâncare împărătească, plângând însă fără încetare. Ar fi vrut să mănânce la prânz, după ce ar fi venit de la biserică, dar tineretul de azi, zicea ea şi pe dretp cuvânt, nu mai ştie de biserică. Nici ea nu se dusese, ca să nu-i supere, să fie pe aproape, de va fi nevoie, să le servească masa. Soarele se odihnea de mult în sufragerie, unde dormise ea şi Ancuţa, când se trezi noră-sa. Aşa-i spuse, noră dragă. O-mbrăcă şi o dichisi ca pe o copilă, dar în vârful picioarelor, să nu-l trezească pe Gheorghe. Acesta apăru din dormitor, bine dispus, bărbierit, într-un costum elegant.

-V-am lăsat să vă obişnuiţi una cu alta, să vă iubiţi. Deşi vorbeaţi încet, auzeam râsul şi mă bucuram. Văd că sunteţi foarte bine amândouă. Ce-ar fi să mergem toţi trei la biserică? Ce zici Ancuţa?

-Mergem.

-Poftiţi atunci, că se termină Sfânta Liturghie.

Mama sa tăcea chitic, să nu zică vreo prostie, dar îşi simţea inima întărită de atâta fericire.

-Hai mamă, hai, nu zici nimic? N-am mai fost împreună la biserică şi de zece ani.

-Ce să zic, dragul mamii?

-Ia-o Ancuţă de braţ, aşa o să creadă în continuare în adevăr, să nu se îndoiască.

Biata mamă, cu greu îşi reţinu lacrimile, să nu i se rostogolească pe obraji.

-Mamă, poţi să plângi, dacă-ţi vine şi poţi să spui orice, nu mă supăr.

Şi îl crezu iar. Ursuzul ei copil nu se mai supăra.

-Mă gândesc la tatăl tău, de ar trăi să te vadă, cât de fericit ar fi!

Abia ieşiră în stradă, toţi de braţ, când Gheorghe observă un supraveghetor al paşilor săi. Intreba chipurile despre o adresă, pe câţiva oameni din acelaşi bloc cu Gheorghe, care ieşiseră în faţa blocului, la o mică discuţie, ca-n ziua liberă. Gheorghe după ce îi salută, se răzgândi şi se întoarse cu Ancuţa şi cu mama sa spre ei.

-Daţi-mi voie să vă prezint pe logodnica mea.

Ii sărută mâna şi supraveghetorul. Gheorghe îi întinse mâna şi se recomandară.

-Pe când nunta? întrebară aproape toţi.

-Căsătoria, răspunse Gheorghe, săptămâna ce vine, săptămâna aceasta ne facem analizele. Nunta, să vedem, în familie, lărgită, încă n-am stabilit nimic.

-Ne chemi şi pe noi, venim la sfat, la biserică, faci căsătoria aşa cum se face şi la biserică!

-Şi la biserică.

-Să fiţi fericiţi, sărut mâinile, le urară toţi, plăcut surprinşi de veste. Ancuţa plutea de fericire. Se liniştise de tot. Incepu iar să plângă. Gheorghe scoase o batistă albă şi-i şterse cu tandreţe lacrimile.

-Gheorghe, dragu mamii, aşa că nu te superi nici acum, vreau să zic ceva.

-Cum să mă supăr, zi mamă, o încurajă el.

-Lasă mamă, lasă, eu sunt o proastă.

-Zi mamă, te rog atât de mult!

-Să ne-ntoarcem până în acasă, rochia asta a Ancuţei, se potriveşte atât de bine cu bijuteriile mele, cu broşa şi lănţugul cu perlă. Sunt ale ei, draga mea.

-Păi, nu le-ai vândut când ai cumpărat mobila?

-E singura dată, când n-am spus adevărul. Erau pentru nora mea. Aşa am fost eu mai sigură că le voi păstra. Eu tot am...

-Ancuţa, tu ce zici?

-Nu o mai las pe mama ta de lângă mine. Am pornit, mergem tot înainte.

-Minunat. Nici n-ar fi fost bine să ne întoarcem din drum, potrivi el cuvintele, după situaţia ivită.

-Tu nici nu ştii, Gheorghe, cât îmi e de dragă Ancuţa, aşa că taci, babo supersiţioasă, nu te întorci din drum...

Ochii Ancuţei se umeziră iar. Ar fi vrut să spună ceva şi ea, să mărturisească aceleaşi simţăminte, dar nu îndrăzni să deschidă gura, ca să nu izbucnească în plâns.

- 13 -

-Am adormit odată într-un soi de verandă, căptuşită cu muşchi şi verdeaţă. S-a umplut locul cu noapte grea, aromind a răşină, scoarţă şi lut. Pământul strivi uitarea şi somnul pământului mă străpunse. Apoi n-a mai fost nimic, ci totul, apă, măruntaiele pământului, tasate bine şi iar apă, piatră, bum-bum în spre lăuntru, iar acolo, undeva -o fi existâns înafară, înăuntru?- a scânteiat o fărâmă de ceva, bob de vis, bob de amintiri. Şi iar prin noapte grea şi concretă şi nisipoasă. Imi dau seama, da... Odată am văzut o casă pentru morţi, într-un cimitir din oraş, groapă zidită, iar deasupra ei, ziduri înalte, ziduri mari, ziduri de beton, acoperiş, uşă. Of, eu treceam pe alee. Ce bine e! Nu înăuntru. E altfel locul de odihnă, la noi acasă. Groapa în pământ, scândură de brad, pământ, iar deasupra semnul crucii, de lemn sau fie de ce-o fi. In pământ, da, e bine. O fărâmă de trup se-ntoarce-n iarbă şi flori, în laptele vacilor, în laptele pentru prunci, fărâmiţă salvată, de sub brazdă, de sub ploi, lângă suferinţele şi bucuriile oamenilor, pe drumul lung al aşteptării mântuirii. Trebuie să ne zmulgem din suferinţi şi morminte. Musai! Şi luminile din biserică, pâlpâinde şi din cimitir şi sufletele viilor, în flăcările blânde ale rugăciunilor şi pomenirilor. Luminile, luminile.

-Te trezeşti, femeie, nu-ţi fie teamă, nu te teme, ai curaj, ai grijă de sufletul tău. Doamne Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluieşte-mă!

Femeia gemu.

-Sfântă cruce, ajută-ne, se închină unchieşul Nicolae, spre lumânarea aprinsă lângă o cruce din două rămurele. Ridică crucea şi lumânarea spre femeie, să le vadă pe amândouă şi-i stinse lumânarea. Ne-a certat Domnul, dar morţii nu ne-o dat, iar pe uciga-i crucea, i-a rupt dulăul ista, pe care îl lăsai lângă patul tău, pentru că te apără de ucigaşi, de fapt îmi salvă şi mie viaţa. Când am mai rămas noi doi, mai să nu mă lase să mă apropiu de tine. Și am vorbit ca unui om şi m-a înţeles şi s-a dat la o parte şi m-am apropiat. Am priceput că nu eu sunt stăpânul, ci tu. Mă înţelegi, mă auzi?

-Da. Mă simt slăbită.

-Rabdă, draga moşului. Bea apă, o să-ţi facă bine.

-Unde zici că e câinele? Lasă-l în casă, lângă mine.

-I-am făcut o funie şi i-am legat-o de gât şi l-am trimes. Va duce câinele nostru, draga moşului, până la capăt, strigătul de moarte? Tu-n pat şi io tăiet cu barda la umăr. Or mai fi ştiind oamenii sămnu de la funie, sămn din bătrâni?

-Rana, moşule?

-Nu ştiu, îi cam în spate şi nu-mi pot da sama şi nici nu pot să mă spăl, să mă leg ca lumea. Cele bătrâneşti şi greutatea trupului nu mă lasă.

-Moşule, adună-ţi vrerea şi pune apă la fiert, să-ţi spăl rana, altfel poate mor, că fără un suflet de om nu mai am nici o cârjă, să nu mor şi io şi n-ar fi drept, că am de-mplinit nişte datorii. Apă rece pe-o cârpă. Pune-mi-o pă frunte. Apă caldă... Hai bade, că iar leşin.

Abia-i aşeză moşu o năframă cu apă rece pe frunte, că sufletu din ea se zbătu. Ea voi să se ridice. Moşu o ajută. Cu chiu, cu vai, se rezemă de perete. Pe moş îl ardea la umăr, ea avea ameţeli.

-Imi trece moşule, îmi trece. Moşule, jos chemeşa.

-Nu poci, muiere.

-Stai pe pat. Hai şi dumnata şi eu.

-Nu poci, nu mai am vlagă, femeie.

-Zi mai bine că ţi-i frică de durere. Pune mâna şi scoate chemeşa. Uite, mă ridic şi eu. Avem ţuică!

Se ridică în genunchi. Cu o mână se sprijini de bătrân, cu cealaltă îl ajuta. El scrâşnea de durere, ea de slăbiciune. Tot ajutându-l, uită de ea, prinsese cu amândouă mâinile şi-l dezbrăcă.

-Moşule, ia să vedem. Să-mi aprind iar lumânarea de la opaiţul ista, că-n lampă nu mai e fotoghin.

-Ce-i, femeie?

-Nimic, ce să fie, o tăietură, da nu mare.

-O fi, da sânjele mi-o ajuns la tălpile picioarelor.

-Nu o curs cine ştie ce. Şi-i bine, o curăţat şi el rana. Mare năcaz nu-i. După mine, ţi-o tăiet un pic în spată, nu cred să fie ruptă, ci poate crăpată un pic. Ia mişcă.

-Aaaa!

-Nu-i adâncă. N-o poţi vedea...

-Oooo! bătrâneţile mele.

-Strigă moşule, acuma!

Alcoolul îi străbătu rana ca o arsură, de i se uscară buzele, dar răbdă cu bine.

-Moşule ai avut noroc şi cu chemeşa curată. Ti-o pun pe dumneata iar, peste legătură. Aşa. Amu să-ţi leg mâna la piept. Şi până la dimineaţă, mai greu, nu poţi sta pe spate şi nici pe laviţă.

-Da cum nu, se viteji bătrânul.

-Da de de mi-i asculta, să te întinzi pe burtă, apăi greu ţ-o şi, până ti-i culca.

-Bine.

-Oh, oh, te-o ajuns bade, slăbiile şi bătrâneţile. Mâna pe lângă trup. Aşa, fără pernă. Bade, să ştii, că-i bine. Să dormi moşule.

-Adorm, că nu mai am vlagă.

-Adormi. Acum suntem numai în paza lui Dumnezeu.

Femeia se culcă pe jos, în bundă. Şi adormiră amândoi, aproape deodată, în aerul rece al nopţilor de munte.

- 14 -

Aici sunt blesteme care au îngheţat apele, neghina şi pucioasa care au vopsit ciorile, pacostea cu pălărie şi cercei, gârbaciul bicisnicului beţiv. Şi la toate acestea, noaptea încălecată, vântoasă, rece, prin lume, hălcuind ziua şi strivind fructele luminii, sub copitele cailor. Noaptea păroasă şi prelingătoare prin lume, pe sub genele nesfârşite ale pământului, ţâşnind enigmatică pe cerul omenirii, sălbăticiune ce a dat de gustul aşezărilor omeneşti. Haite ieşite la lumină. Se revarsă apele mâloase, se înnămolesc mai mult, spaţii geografice după spaţii geografice. La chip oameni, la duh, fiare. Răutate şi viclenie virgine. Deşteptăciunea se confundă cu viclenia şi bucuria cu răutatea. Aici sunt toate acestea şi gemetele lor, înlăuntrul nostru, vivante, având picioare şi mâini, limbă, urechi şi dinţi. Altfel nimic de spus, îmbrăcate aşişderea nouă, dar voluntare, haite, zdrobind lumina şi miezul nevăzut al gândurilor. Tot ce naşte zâmbet, îi oripilează, inimile generoase îi zgândăre şi le dezlănţuie abilitatea vicleniei şi răutăţile ancestrale. Viclenind şi hăituind. Singurele relaţii cultivate, hrănite, sunt acelea dintre stăpâni şi câini, umilinţa şi hămăiala între umiliţi. Când înciontarea s-a stârnit, îi distrează. Când sfâşierea s-a declanşat tronează o forţă care bântuie lumea. Folosesc aceleaşi cuvinte, conştiinţă, omenie, dar latră în jurul lor, apărându-le de cei cu conştiinţă, de oamenii de omenie. Priviţi cu grijă femeia aceea care intra pe uşă. Stie să zâmbească adolescentului şi să muşte în public direct de inimă, despicând piepturile dintr-o mişcare. Jură atât de strâmb şi minte atât de natural şi are o aşa beţie lăuntrică de a vedea copacii pădurii strâmbaţi, încât a moştenit viclenia vulpii, pofta lupului flămând şi nedomesticirea viperei. Ce frumos mângâie vipera fără limba smulsă... Şi

aşa se agită bieţii oameni, vinovaţi de blândeţea omeniei lor, moştenită şi păstrată!... Şi li se întunecă ochii de veninul inoculat. Iar cei rămaşi un adevărat cer senin în furtună, sunt încolăciţi de fulgere. Dar acest bărbat cu tâmplele albe, care nu tresare nici în faţa copilului din pântece, ci numai în faţa sufletelor în coate şi în genunchi. In faţa mocirlei active, cu care hărţuie pa faţă lumina, vinovată de neputinţa de a se apăra... Cum poţi dovedi haita organizată şi gălăgioasă de genocidul moral, se întreba o conştiinţă superioară, lângă care oamenii se odihneau. Dar nu toţi. Inrăiţii tresăreau, se agitau, deranjaţi de blândeţea acestui om, care îşi apăra în sinea sa conştiinţa, de poluare. Ştia, vedea fără dubiu cum aceste fiinţe agitate se vor domoli şi vor gusta şi din binefacerile unor trăiri divine. Unii, magnetizaţi şi complet deposedaţi de fructele luminii, erau sau deveneau opaci la vorbele de cinstire şi adevăr, înfruntându-le. Acest om avea liniştea antrenată împotriva stihiilor dar nu şi modalităţi active de a le înfrunta. Se închina în faţa lui Dumnezeu, să îl ajute, să-i ajute şi pe alţii, îşi recunoştea neputinţa şi îl ruga pe Dumnezeu să acţioneze, să devină deci ceea ce el nu putea, forţă activă, concretă, ce se opune răului. Dar nu toţi confraţii de sub răsuflarea haitei trăiau astfel. Se apărau destui şi cădeau demni, legaţi şi condamnaţi sub tot felul de motive, cum că ar fi proşti şi chiar vinovaţi. Mai trăieşte fără şira spinării plecată, dacă poţi! Altora le plesneau măselele în gură, ne prea având antrenament, dar viclenia şi răutatea din ei, abile, dădeau târcoale stârvelor sociale, pentru a se integra lor. Dar mai apăreau la întârcolire şi oameni de bine, cu relaţii în afara haitei, căci haita îşi avea relaţiile sale de viclenie şi de minciună, care-şi zâmbeau ierarhic. Care pe care. Şi trec anii şi bieţii oameni se scufundă astfel în trăirile primare, înnegrindu-şi cugetul cu ură, contaminându-se mulţi. Doar puţini îşi apără sufletul curat, cetăţuie înconjurată şi protejată de înţelepciune. Şi obiceiurile haitei se rumenesc lăuntric în alţii, după ce haita e împinsă la o parte din centrul unei colectivitaţi. Haita de aici, acum în jos, cea de acolo, în sus. O bătălie de la începuturi, bătălie ce a spart timpul, se vede prin mâine şi poimâine, în viitor. Un război permanent. Şi oamenii aleşi, dar nepregătiţi, nu li s-a explicat în ce lume trăim, sunt pradă uşoară. Cum e mai bine. Şcoala vieţii înceapă de la vârsta fragedă? Copii să cunoască faptul că în jur lumea hohoteşte de criminali morali, că pute sufocată, impregnată de puroi? Sau să fie crescuţi pe piedestale de cinste, adevăr, sinceritate, prăzi uşoare pentru insectarele haitelor...

-Nu mai rezist, doamnă.

-Aşa de interesantă este cartea?!

-Mă sufoc.

-Nu mai spune! O s-o citesc şi eu.

-Nu, nu, despre o viaţă socială poluată.

-Asta-i viaţa, n-ai ce-i face. Crezi că se poate face ceva?

-Nu cred nimic, răspunse Fântână Ion, în aparenţă indiferent, abandonând cartea a lehamite.

-Vezi, dragă, colega care mi-a dat-o a zis că e formidabilă. Da, se bate lumea pe ea. Pe copertă scrie douăzecişidoi de lei, în realitate pe sub mână, se vinde cu cincisute, ba chiar şi cu o mie de lei. E înnebunită lumea după ea.

-Mie-mi place şi mă voi întoarce mereu la literatura istorică. Ii voi reciti în întregime pe Dumas şi Sadoveanu, apoi pe tragicii greci, voi trăi în lumea antichităţii cu eroii ei totali, cu măreţiile şi cutremurele ei, deşi îmi repugnă ceva la aceşti autori totali, incestul, de exemplu.

Fântână aşteapta să fie întrebat dacă e şi el scriitor, dacă scrie proză sau poezie, dar nu s-a întâmplat aşa ceva. Respiră uşurat. Refugiul la coana era bun şi necălcat de supraveghetori. Domniţa nu-l inoportunase cu nimic. La serviciul lui Fântână apăru însă un director nou, aşa, în particular, îi mărturisise că a fost căpitan de miliţie. A înţeles Fântână... Un director de la o instituţie destul de importantă, schimbat numai pentru a fi înlocuit cu un experimentat fost ofiţer, poate active, în civil şi azi, poate maior. Când Fântână se nimerea de gardă, de pază, era vizitat de băieţi isteţi, miliţeni înarmaţi până în dinţi. Înţelesese Fântână că vor a-l ţine înfricat, a-l avertiza să fie cuminte, foarte cuminte... La şedinţe cu conţinut politic era cu simpatie provocat să ia cuvântul ... Vorbea frumos...

-Deci să merg pe linia tramvaiului, să învăţ bine politica partidului, şi să mă ţin de linii, absolut de linii, altfel, doar îmi dau seama, ce naiba, îmi spun ei, muţeşte! Câţi oameni s-au pus în mişcare şi sunt răsuflare din răsuflare pe urmele mele! Pe coana, la serviciu, chiar să n-o fi direcţionat cu nimic? Sau pur şi simplu o lasă în pace, ca să nu intre în panică. Ea spune tot, vorbeşte tot, fără să fie solicitată. Despre mine se pare că a tăcut, dar acum şi-a dat drumul, a spus prietenelor, că stă cu cineva şi prietenele cu soţii lor încep a veni în vizită. Doamna, eu, circ în toată legea, să n-o pun în situaţie neplăcută. Nu e chiar simplu, totdeauna, să se vorbească pe şleau, amantul meu, locuieşte la mine...

Lui Fântână îi reuşi de minune să fie simplu, natural, intuind, apoi descoperind că doamna spune tot, deci undeva, cineva o asculta, iar ea habar n-are şi pare a nu avea habar câte zile va trăi, sau de va pricepe cândva, nu va fi în stare de nici o tentativă de protejare a fiinţei mele, continuând a fi o bandă rulantă transportoare de informaţii spre lume şi unele dinspre lume spre mine, până în clipa în care i se va face cu ochiul despre mine, când i se va spune... Cum va fi în clipa aceea? Dar mai e până atunci. Aici, în casa ei,

mă lasă în pace, pricep eu. Microfoane or fi instalat, nu pot vorbi însă aşa ceva cu coana, ar spune peste tot în lume, că am gânduri bizare, că sunt obsedat, nebun. Cât să-i ascund că am mai pus şi eu mâna pe condei? Chiar aşa să-i spun, altfel cei de la celălalt capăt, unde informează ea involuntar şi total, o să intre totuşi în derută, ştiu ei că nu se poate fără scris... Sunt furioşi pe mine pentru proză, nici unele poezii nu le-au plăcut, dar am fost îndemnat să scriu poezii şi mi s-a recomandat chiar revista la care să merg cu ele. Nimic rău, dar sunt prea rănit şi ei prea duri, ca să întind mâna solicitând. Nu din orgoliu nu cer, ci dintr-o ruşine imensă. Mi se face pomană pe faţă. Cei de la revistă ştiu. Şi totuşi m-aş duce. Numai că acolo aş primi probabil lecţii de cum să nu scriu, sau cum să scriu, lecţiile fiind pregătite deja, un curs întreg, să nu mai scriu, pur şi simplu să mă las de scris. Mde, poezii la revista cutare. Am scris de atunci o fărâmă de proză, nu istorică, aşa cum s-ar fi părut după lecturile din ultima vreme, ci ştiinţifico-fantastică, despre pace. Ei zic aşa, ştiinţifico-fantastică. Eu n-am socotit-o fantasmagorică. Era un refugiu, poate , mai comod, pentru ei, decât cel istoric. Mde, iar uit că n-avem voie să mai scriu proză. Au acţionat făcându-mă scrum. Ar fi fost un refugiu pentru spiritul meu. Acum nu mai am nici un refugiu. Poezie, în situaţia aceasta, nu scriu, sau nu pot scrie. Poate asta vor, scoaterea completă din cursa cuvântului scris şi izolarea de scriitori. Exact. Am înţeles. Acesta e adevărul. Nu-mi este îngăduit să scriu. Interzis pentru România şi blocat pentru străinătate.

Lespedea de mormânt ce o aşezaseră oponenţii peste cugetul său, zbură ca o aşchie de lemn şi pentru prima dată energiile lui neştitrbite, nezdrobite, nesubteranizate, îl învăluiră, îl pătrunseră iară. Sufletul i se bucură. Deşi era îmbrăcat cu un tricoiaş cu mâneci scurte, ca un sportiv, pe trup îşi simţea cămaşa în careuri, cu mâneci lungi, cămaşa pe care a avut-o atunci... O aromă a veşniciei, la chindie, lângă altarele carpatine.

Fântâna era din nou în balcon, pe un şezlong. Venise între timp, uşure, în colţul balconului, scutul soarelui.

-Cămaşa aceasta, cu ea am fost îmbrăcat atunci. M-au luat la cercetări, la dejghiocat, am rămas fără servici. Am fost acuzat şi iar acuzat şi iar acuzat. Personajul? Transfug, transfug, transfug! N-am înţeles de ce zic aşa ceva, n-am reuşit nici o clipă să mă dumiresc, că acel confrate ar fi un transfug. Reuşise să treacă graniţa. Porniseră cu el cerbii, privighetorile, urşii, izvoarele, pădurile, oceanul codrilor, ţăranii truditori pe brazdă, oraşele cu fagurii lor de miere, luminând feeric în noapte, câteva vapoare, un zeu cu crucea la piept şi tainele milenare, ce învăluiau totul, într-o mireasmă sufletească, uşor de trăit, dar greu de adunat în cuvinte. Un ţăran desculţ, cu capul descoperit, umil, la sfârşitul alaiului.

-Nu-mi purta de grijă Fântână, n-ai teamă, cu noi este Dumnezeu. Stiu, ştiu, dragul meu, ai gândit că nu sunt prea vesel, mai bine zis, ţi-e milă de tristeţea mea. Durerea am ascuns-o, să nu se vadă. Eu sunt prorocul tău şi al neamului, eu Ţară Ţăranu. Dar n-ai teamă.

-N-am.

-Prea bine. Nu acum.

-Vor fi greutăţi pe drum.

-Nu acum. Dar e bine, bine de tot, că nu iei seama acum. Eu până aici te-am condus, până la graniţă şi ştiu că picioarele mele de om vârstnic nu vor cunoaşte iar încălţămintea şi nici capul meu nu va cunoaşte căldura unei căciuli în miezul de ger al iernii, până când fiii neamului acestuia, nu vor fi lăsaţi în pace. Să nu-ţi fie teamă că voi muri, sau voi îngheţa. Nu. Te voi privi din ochii semenilor cu reproş şi cu nădejde veşnică. Ce s-a întâmplat, cum s-a-ntâmplat de-ai ajuns la apa vieţii, din templele de mare taină? E atâta sfinţenie acolo, că ne doare dragostea ce-o purtăm fiilor care pătrund în ele, fie şi pentru o clipă, atât îi iubim! Acum ştii ce avem, fiule. Şi iată, îţi sărut urmele încălţămintei, rămase pe pământul patriei.

Şi ţăranul se prăbuşi la pământ, udând cu lacrimi glia. Plâns zbuciumat. Şi fiul, plângea şi el, îi şiroiau lacrimile pe obraz şi i se zbătea pieptul. Ajunsese departe, singur, în cele străinătăţi într-o traistă cu o carte şi în inimă cu chipul acelui om ce-l binecuvântase, exprimându-şi nădejdea printre lacrimi, plângând zbuciumat.

- 15 -

-Dragă colega, drept să-ţi spun, mă bucur că faptele au contrazis informaţiile.

-Adică informaţiile mele sunt false. Vă rog să mă iertaţi, mi-a scăpat faptul că lucraţi sus, în guvern.

-Nu dragă, prieteni, suntem amândoi ofiţeri şi cu asta basta. Funcţia, locul de muncă, nu contează. Mâine pot fi eu jos şi tu sus.

-Jos, poţi ajunge, nici o noutate, eu sus, prea târziu, m-am tâmpit de atâţia ani jos, sunt conştient de faptul că m-am răblăgit. Un biet funcţionar cu două state de plată, unul aici, unul în altă parte, funcţionar de care tremură mulţi, dar nu cei mulţi, care nu ştiu cine sunt, ne confundă pe toţi de la birouri, din jurul directorului, cu conducerea. Nici Gheorghe ăsta, ar reieşi că nu ştie. Sunt stupefiat, sunt năucit. Nu mai sus, ci mai jos cu mine... Am obosit. Te rog să mă ierţi pentru ironiile de adineaori.

-Acum e bine, suntem colegi de facultate de dintotdeauna.

-Dacă nu aveam cazul ăsta, nu apăreai, nici nu prea ştiam de tine...

-Ce să-i faci, aşa-i viaţa. Acum e rândul nostru la focul vieţii, nu mai suntem copii şi nici în prima juneţe, e firesc să nu mai avem timp...

-Mă întorc la Gheorghe, totuşi, propaganda lui naţională e exagerată.

-Mde, sfera noastră de cultură e incompletă, nu prea avem, ce mai, nu avem cunoştinţe de religie. Un preot pe care l-am strâns cu uşa, într-o situaţie similară cu Gheorghe...

-L-aţi înfundat.

-Nu, presiuni psihice. Preotul acela mi-a zis că în Biblie se vorbeşte de neamuri şi de faptul că neamurile vor ajunge până la sfârşitul lumii acesteia, la judecata de apoi, în faţa lui Hristos şi deci el, ca preot al neamului românesc, are obligaţia să servească neamul, pentru ca neamul să nu se piardă, pentru ca neamul să străbată prin zbuciumul lumii acesteia, până la noile vremi, care vor fi numai ale lui Hristos, vremuri de mare răsplătire pentru oamenii buni şi pentru neamurile care au ascultat de dascălii cei buni.

-Pişicher preot, naţionalist şi reacţionar.

-Ei, chiar aşa?!

-Păi e de ajuns să te întreb, la ce dascăl se referă, la popi, nu?

-Iţi pun şi eu o întrebare, ca să mă limpezesc. Intre ortodocşi, religia noastră bimilenară, şi sectele apărute în secolul trecut, sau la începutul secolului XX, cu cine ţii?

-Cu nici unul.

-Ei, popa ăla a declarat în scris, la anchetă, că preoţii ortododocşi au tricolorul în Biblie, deci contribuie la unitatea neamului românesc, pe când sectele îl dislocă şi că de aceea sunt sprijinite de evrei şi de americani, adică, zicea el, că sectarii sunt supuşi legilor americane şi preşedintelui Statelor Unite ale Americii şi nu ascultă de preşedintele României.

-Păi, dar între noi fie vorba, popa ăsta a nimerit-o, dar are gură şi-i trebuie închisă.

-Îmi aminteşti de ce se întimpla în urmă cu vreo câţiva zeci de ani, când eram noi puşti, n-aveam voie să vorbim de România, ci de ţara noastră, nu ziceam niciodată neamul românesc, iar acum... mă rog, ce să-ţi spun eu ţie... Măi omule, un coleg de-al nostru a fost la Sinagogă şi l-a auzit predicând pe rabinul şef al evreilor din România.

-Incepi să fii interesant.

-Rabinul le-a zis evreilor pe şleau, să nu uite, în tot ce fac, de dimineaţa până seara, că sunt evrei.

-M-ai dat gata, grozav rabinul ăsta.

-Văd însă că de rabin, care a făcut propagandă evreiască în faţa unei mulţimi de oameni, nu mai întrebi dacă l-au înfundat, pe când pe preotul

ortodox, care n-a propovăduit, ci doar şi-a exprimat în scris convingerea, la cererea noastră, m-ai întrebat dacă, mă rog...

Intre ei se lăsă o tăcere grea.

-Ei, dragul meu, te las, văd că ai căzut pe gânduri. Imi place de activitatea ta profesională.

-Chiar?

-Păi altfel, ţi-aş fi reproşat unele lucruri! Respecţi întocmai indicaţiile de sus şi te încadrezi perfect în ideologia partidului. Trebuie să veghem. Sănătate şi la revedere.

-Uf, respiră funcţionarul, când se trezi singur, bine că am scăpat cu bine. Ei, Gheorghe, norocul meu, că ţi-am făcut referatele numai pasiv, informativ. Am să-ţi dau nada s-o muşti mă şi să dai din gură după indicaţiile pe care le vei primi la şedinţă şi dacă dai bine, vedem noi şi cu intrarea ta în partid. Acum e acum, dacă eşti totuşi o fire docilă, norocul vieţii tale, punem şeaua pe tine, să înveţi să-ţi ţii gura, să-ţi vezi de serviciu şi de casă şi cu asta gata! Rapoartele astea mă înnebunesc. Trebuie să veghez, dar uneori îmi pare că în jur e forfotă. Sau poate să fiu eu obosit. N-aş prea crede. Şi totuşi aşa e. De când cu situaţia externă agitată, dar nici cea internă n-a fost liniştită în toate fabricile, simt că înnebunesc uneori, să nu care cumva să se ivescă cine ştie ce agitaţie politică sau sindicală, că nenorocirea cea mare pe capul meu cade, pe viaţă, doar eu sunt plătit şi încă binişor, numai pentru a veghea şi a preveni. Şi deşi e linişte perfectă în fabrică şi am o reţea bună de informatori, mi-e teamă. Colegul ăsta vine şi pleacă şi pe drept cuvânt mă felicită, dar dacă ar fi ceva, s-ar spăla pe mâini de mine cât ai zice peşte. S-ar spăla pe mâini de mine, cât îi el de român! Cu el mai poţi discuta, el îşi permite, dar alţii de-acolo de sus, bruneţi ca şi el, ţigani, ăştia nici nu discută şi te vând înainte de a te vedea, de a te controla, de a te ancheta dacă veghezi la aplicarea politicii. Ce mai, ei ne conduc şi evreii şi ungurii. Şi când vrei să ajungi la putere şi tu, românul, în propria-ţi ţară, toţi urlă că sunt prigoniţi, că eşti şovin. Se uniră şi le-o mers. Ei veghează la aplicarea politicii partidului şi la acurateţea ei ideologică. Aceasta trebuie însuşită, politica partidului şi pe drept cuvânt, n-am ce să-i acuz, aceasta trebuie mărturisită, în afara ei să punem frână, să fim atenţi la propaganda mistico-religioasă, la naţionalism, la şovinism, la orice deviază de la politica partidului. Toate ca toate, da cu ţiganii de sus nu-mi place pentru că nu mai avem ce le face la ţiganii de jos, fură, jefuiesc, n-au serviciu şi nimeni nu se poate atinge de ei. La o adică, am auzit, cumpără miliţienii cu aur. Fură şi se înmulţesc şi nu-şi trimit copii la şcoală, încât, vai de noi. De-ar lucra şi şi-ar da copii la şcoală, mă rog, ar fi altceva. Le-a făcut statul blocuri şi ei şi-au instalat corturile în faţa blocurilor. I-aş

condamna la ani de muncă, pe toţi cei ce nu vor să lucreze. Dar dă-i în mă-sa! După emoţiile ultimelor luni, cu ăsta pe cap, cu rapoartele foarte îngrijite, doar erau în atenţia activa a dumnealor, să le las naiba pe toate şi să mă trag la coliba mea, cu o juncuţă, o friptură şi un pahar, să mă dezarcuesc, să mă destind, ce naiba, mai dă-le-ncolo de cazuri, de fapt nici nu mai am decât de borfaşi, curve şi câţiva hoţi care fură din fabrică, dar astea-s bagatele. Iar pe clientul meu, Gheorghe ăsta, să-l mai las în pace vreo săptămână, dar să-ndulcesc relaţiile dintre noi.

Il chemă la birou.

-Felicitări.

-Mulţam. Nu fac nuntă mare, dar tot la un restaurant. Veniţi şi dumnavostră şi prietenul dumneavoastră.

-Măi Gheorghe, drept să-ţi spun, nu prea cred că o să vină. Când o să fie nunta?

Soneria telefonului întrerupse dialogul.

-Da, da, perfect.

Funcţionarul acoperi cu palma receptorul şi întrebă repede când va fi nunta.

-Acum duminică, la ora unu, la restaurantul "Cerul cu stele". Mă Gheorghe, continuă el după ce aşeză receptorul în furcă, ai auzit. Prietenul-şi arătă cu degetul în sus- funcţie înaltă, te-a auzit, mă, şi vine. Dar până duminică să bem un pahar pentru fericirea ta şi a femeii tale. Uite, am un coniac pe cinste.

Nu sfârşi bine vorba, că închise uşa cu cheia şi aşeză o tavă pe birou, cu două pahare cu picior înalt şi o sticlă de o jumătate de litru.

-Am închis uşa, ca să nu ne deranjeze nimeni.

-Eu nu beau înainte de amiazăzi.

Funcţionarul îi făcu semn cu degetul, să nu scoată o vorbă şi în timp ce ţinea degetul la gură îi întinse legitimaţia sa de ofiţer superior cu responsabilităţi speciale pentru acea fabrică. Işi luă legitimaţia înapoi şi îşi arătă cu degetele epoleţii invizibili.

-Am înţeles, să trăiţi. Ciocniră şi se veseliră şi terminară sticla. Ofiţerul ridică receptorul, formă un număr şi rugă pe cineva să aranjeze în aşa fel, încât Ancuţa Lemnaru să fie pontată, de azi, vineri până marţi inclusiv, fără să meargă la serviciu.

-Nu, nu prin concediu de odihnă sau fără plată, ci cu plată. Organizaţia de partid trebuie să încurajeze pe tineri să-şi înjghebeze o familie. Ca să nu-ţi mai spun că mirele e chiar aici, când îţi telefonez. Lasă, lasă, că doar fişele de pontaj trec pe la tine, iar salariul ei poate întârzia cu o zi pe un stat de plată separat, să nu se prindă nimeni. Excelentă idee, nu?, aşa

că adaugă şi miercuri, deci vine la serviciu vineri dimineaţă, dacă nu cere să ia un liber-două. Te salut.

Deschise uşa biroului până la perete. Gheorghe îi făcu un semn spre sticlă şi paharele de pe masă.

-Ei şi ce, nu-i nici o problemă Gheorghe, n-am voie să beau în cinstea mirelui şi a miresei? Uf! şi ofiţerul se bătu cu palma peste frunte şi închise repede uşa.

-Gheorghe, era să uit, îţi divulg un secret. Ţine-l pentru tine, până va fi public. Nu va mai fi voie să se bea sau să se introducă nici un fel de băuturi alcoolice în nici o fabrică din România, aşa că eşti mare, mă. Să ştii că te voi sprijini să primeşti o sarcină principală pe fabrică, în sindicat.

Luă repede sticla, paharele, tava şi le-nchise în dulap, apoi cotrobăi după o cheiţă, o găsi, închise dulapul.

-S-a terminat cu alcoolul. Să trăieşti, Gheorghe. Pe duminică. Mai stai! Ba nu, la revedere.

Rămas singur ofiţerul începu să caute cu grijă ceva. Se întrebase dacă nu cumva colegul său de sus i-a plasat în birou un microfon. Ar fi vrut să-l sfătuiască pe Gheorghe să-şi mai ţină gura, dar faptul că superiorul său, colegul, îi telefonase la câteva momente după intrarea lui Gheorghe în birou, îi trezi o bănuială, deşi era obişnuit cu asemenea coincidenţe. Apoi socoti că e prea obosit pentru aşa ceva şi chiar dacă ar fi un microfon, e înţelept să rămână unde e, până o să-l ridice, cine l-a pus. Mâine dimineţă, când nu va mai fi aşa de cald, voi încerca să aflu de este sau nu instalat un microfon. Ar fi o glumă proastă, dar mă voi face faţă de coleg că nu ştiu. Să nu par prea deştept. Nu e bine. In fond, dacă am acasă microfon, dacă sunt ascultat, când eram tânăr îmi era jenă să mă drăgostesc cu nevastă-mea, de ce n-aş avea un microfon şi aici? Nu unul, de acum, ci unul permanent. Permanent? Am mai căutaat eu şi n-am găsit. Mde, mă zăpăcesc şi eu, doar eu ordon să se instaleze microfoane, ba aici, ba dincolo, mai ales prin secţii, pe unde mai stau lucrătorii de vorbă. De ascultat le ascultă ăştia, într-o casă din străduţa alăturaată şi-mi selectează ce cred ei că e mai important sau îmi pun să ascult înregistrarea completă, pe care o cer. Avem de lucru, nu glumă.

- 16 -

Câinele, greoi şi lânos ca un berbec, alerga la pasul lui întins şi scheuna din când în când, de durere. Lemnul ciobănesc de la gât îl lovea mereu peste genunchi. Cu un astfel de lemn nu putea fugi nici după iepuri, nici după vulpi, aşa că rămânea moşnegeşte pe lângă turma de oi, sau pornea domol, cale lungă spre cătun şi se aciuia pe lângă casă. Cine-l grăbea? Şi de

frică, n-avea de cine să-i fie frică. După Alun, se luase de sub cetina brazilor. Lânos şi slab, mai-mai să cadă jos, dar osos şi năltuţ, ca un mânz.

Alun, în vacanţa de vara, lucra la stână. Crescut de mic pe lângă oi, trăia într-o altă lume, decât cea a colegilor. El, singurul din cătun, se îmbrăca după portul de demult al românilor de la munte. Cămaşă de in, şerpar, cioareci strâmţi şi opinci. E drept, opinci nu mai avea şi în loc de cioareci îşi pusese nu chiar blugi din aceia groşi, scorţoşi, ci imitaţie din pânză mai subţire, dar pentru ochii lumii tot blugi erau. Iar peste cămaşa de in, şerparul. Şi pălăriuţa cu boruri înguste. Râdeau colegii cum se îmbracă el, în vacanţă, de fapt râseră pe faţă, mai demult, acum il cam uitară. Dar între ei, în familii, îl pomeneau cu desconsiderare, ca pe un ins sărac, dezbrăcăţel. Şi nu era tocmai aşa. Stiau toţi. Ba, mamele îl preţuiau tocmai după port şi hărnicie. Şi taţii, de fapt, ar fi vrut ca flăcăii lor să fie atât de ascultători şi harnici.

Dimineaţa îşi scutura mucurile arzânde ale zorilor pe pământ. Ajunseseră pe muntele fără păduri. Un urlet prelung şi sfâşietor străbătu drumul până la stână. Ceilalţi dulăi îi răspunseră cuprinşi de fiori. Urletul se repeta mereu. Un urlet lugubru. Toţi păcurarii de pe muntele fără păduri îl auziră şi ei. Enigmaticul dulău ascundea o mare jale în el, un dor cutremurător după cineva, acel cineva neputând fi decât stăpânul. Să se fi pierdut dulăul de stăpân? Nu, câinii de stână şi în general câinii de la ţară, nu se pierd. Să fi fost părăsit de stăpânul său? Nici atât, un astfel de câine nu poate fi părăsit. Nimeni nu părăseşte câinele. Atunci, îşi tot dădeau ei cu părerea, acest câine şi-a văzut stăpânul murind. Da de ce n-a murit şi el cu stăpânul, doar se arată a fi vrednic?! Răspunsurile au fost diferite, ba chiar contrare. De câte ori se oprea Alun, se oprea şi câinele în urma sa, la o anumită distanţă, drum de kilometri. Abia într-un târziu îi veni în minte lui Alun, să-l cheme pe câine lângă el. Acesta parcă atât aşteptase. Se apropie în pas alergător şi se aşeză la câţiva metri de Alun, dând din coadă. Alun îi făcu semn cu palma să se apropie. Un geamăt greu, tulburător, răvăşitor cutremură câinele, apoi scheună mulţumit ca un căţelandru şi se apropie de Alun şi-şi ascunse fericit botul sub genunchiul acestuia. Lui Alun îi trecu prin gând, o clipă, că a auzit câinele plângând. Şi deşi n-a spus la nimeni, nici la ai săi, nu a mai uitat acele clipe, când în bucuria câinelui a desluşit plânsul. Ceva straniu, bizar. Nici nu putea fi altfel, altceva, la un animal. Câinele era într-adevăr slăbit, dar nici pe departe slăbănog. Făcea parte din cea mai aleasă rasă ciobănescă. De unde până acum avea mersul nesigur, odată ce Alun îi acceptase prietenia, câinele îşi regăsi calmul său imperturbabil, de câine ciobănesc. Lui Alun îi trecu prin gând să-l lege şi să-l ţină aproape de el, dar renunţă, de felul său nefiind sentimental. Nu odată asistase cu satisfacţie la câte o încăierare, mai ales între ciobănesc şi

câte un câine viteaz din sat, ce avea nesăbiunţa să atace cu adevărat. Şi greoiul câine ciobănesc se înfulgera neaşteptat şi încheia rapid situaţia, iar ceilalţi câini din sat, la o anumită distanţă, de siguranţă, faţă de ciobănesc, se zvânturau înapoi ca pleava. De cele mai multe ori nu se afla nici un viteaz să treacă bariera invizibilă a acestei distanţe. Ciobănescul nici măcar nu-i gratula cu o privire, continuând să-şi vadă domol de drumul său.

Ajuns în apropierea stânii, îl aşteptau ca nişte santinele avansate doi câini ciobăneşti, unul în spre dreapta, altul în spre stânga şi un căţelandru. Cei doi, din două direcţii porniră la atac, în timp ce căţelandrul fugise în sens opus, schelălăind de parcă scăpase din cine ştie ce bătălie. Alun trăgea cu ochiul spre câinele de pripas. Acesta nu dădea nici un semn din care să reiasă că prin apropiere ar mai fi şi alţi câini, fie şi prieteni, de cum alţii, gata să-i sfâşie cojocul.

-Măi, măi, da al dracului îi şi ăsta. Ştii că-mi placi, Visule? Păi tu după o săptămână de mâncare, i-ai ţine piept, până număr la zece, Leului nostru. Nu ştiu vreunul să-l mai fi sfidat ca tine.

Primul câine îşi descleştă botul, să-l scarmene pe Visul, dar nu-şi mai continuă asaltul, tocmai pe mal, unde se opri, tuşi, mârâi şi se-nnecă deodată, apoi, de pe loc, în timp ce între el şi Visu distanţa se mări iar, începu un lătrat voinicesc, dar cam atât. Celălalt câine nu asaltase în viteză, dar Alun ştia că e pacostea oricărui adversar. Visu îl ignora încă, ceea ce pe Alun îl înfurie.

-Prostănacu!, îşi zise, apoi strigă la Ion, fratele său mai mare, om în toată firea, cu copii aproape cât Alun, să-i arunce repede bâta. Se hotărâse, contrar obiceiului de până acum, să-l apere pe prostănac. Agerul ciobănesc ce ataca, se grăbea deja să intre în asalt. Nu mai putea fi oprit cu cuvântul. Era un câine furios. Ajutat de apropierea unui cioban, cutează să înfrunte şi lupul, altfel, singur, era un foarte bun câine de alarmă, nu alerta niciodată degeaba. Şi ciobanii de la alte stâni, auzindu-l, se pregăteau totdeauna, să înfrunte lupul.

Ion, surprins de furia neaşteptată a lui Alun, se repezi însuşi cu bâta ridicată, ne mai fiind timp pentru altă manevră, strigă la dulăul său şi-i aruncă bâta întru întâmpinare, gest nemaintâlnit printre ciobani.

-No, ce-i mă mânzule, cu deşirătura asta de câine?

-Dacă-ţ spui că nu ştiu...

-Apăi dacă zici aşa, mi-ai zis tăt.

Visu continua să înainteze la pas domol, păru a se clătina şi se aşeză lângă colibă, la umbră.

-Mă mânzule, aiesta o vinit la hodină şi tratament, ca domnii ăia de la cabană, că-l bate vântu de trebuie să-l îngropăm, de-l lăsam în gura Leului. Să nu fie bolnav, că dăm de bucluc.

Alun îi duse o oală de lapte închegat, dulciu, cum numai el, mânzul, dintre toţi ciobanii bea, aşa cum unii trag la măsea, sau mănâncă o pită întreagă cu ce o fi. Visu se ridică şi-şi băgă botu-n oală, până la fund, de parcă n-ar fi fost nimica în ea.

-Numai atâta mi-aţi oprit? întrebă Alun.

-D-apăi cât, dragul meu, asta ţi măsura ta, ştiem că trebe să vii. Dă-i jintiţă din vedrele de la porci.

-Îi dau.

Şi Visu mai termină de lipăit o jumătate de găleată de zăr.

-Cât un bivol, de-i aduceai o veadră plină, o bea toată.

Câinele gemu, schelălăi şi urlă a groază, se colăci, i se zbătu tot trupul, ca de friguri şi adormi.

-Aesta-i mort, Alune. Îi dau cu toporul şi-l îngropăm, cine ştie ce boală are.

-Şi dacă nu doarme, ce te faci?

-Drept ai grăit. De turbat, nu-i.

-Nu-i.

-Aşe că-l lăsăm în plata Domnului, că-i sătul.

-Da nu-i faci nimic, nu-i dai oareceva să mânce.

-Nu, că te văd cum nu te ştiu şi nu vreu să te ştiu mai mult, că nu-i bine.

-Ce nu-i bine bădie?

-Tu nu-mi zici tete nici amu, încercă Ion să mute vorba, că io amu tăt ardelean mă ţâi?

-Tine-te bine, da mie-mi place bădie, lasă, lasă, nu schimba vorba şi-mi răspunde.

-Păi mă frate, când apele ies din făgaşul lor cunoscut, îi prăpăd. Aşa zice moşu că o citit pă viu în cartea vieţii. Parcă mi-i frică de câine, de fapt nu mi-i frică, ci scârbă, ca de orice mortăciune. Dă-l dracului. Lângă colibă s-o aşezat, să steie, că noi ne-am modernizat, ne-am făcut şi noi mai din tablă, mai din lemn, mai din pămint, o hudubaie. Că moşu de la mănăstire, totdeauna, mere acasă. Nu-i an, în august, de Sfânta Maria, să-l ţie muntele legat. Coboară să se scalde în apele cele curate ale duhului, măi, te şi cruceşti ce vorbe potrivite îi ies din gură. Anu aiesta o mers de Joia Mare, a Patimilor, că Paştile îi în călindar mai târziu. Şi ca niciodată, şi vremea-i bună. Ci că îl tulbur cu antihristul din mine şi de aia îi mai bine să ne vedem dumineca, la biserică, decât aici. Şi tare mândru-i, când merg cu el o dată

sau de două ori pe an, la biserică. M-aş duce. M-am înstrăinat. Aşe-i ciobănia. Da ce, asta nu-i biserică şi încă ce fel de biserică! Deasupra-s pictate stelele, dedesubt pământul şi marea, nori mai colea, într-o parte şi crucea acolo sus, la creastă. No, vezi că te ascult şi fac câte-o descriere, ca să-mi înviorez gândul, să mi-l frecţionez, că după tine, de nu, fac scleroză?!

Trei zile Visu stătu la umbra colibei. Mânca pe săturate, avea grijă Alun, de-l speriase pe frate-său, care zicea că nici un porc nu mănâncă atâta. Şi ceilalţi câini, nu se apropiau de el.

-Pute a mort, Alune.

-Îţi stau ochii, tete, în faţa vederii, de-aia nu vezi ce minune de câine s-o pripăşit la noi.

-Ba văd, bădie... Alune... numa că-l aştept şi-n faţa lupului şi de-o fi cum se arată acum la vedere, să ştii că io dorm mai liniştit.

-Şi eu simt acelaşi lucru şi de pe acum dorm mai liniştit. Şi noaptea aceasta mă mut în coliba moşului.

-Amu nu-ţi am grija. Numa să nu te descalţe lupu cu Visu lângă tine, că şod nume i-ai pus, da l-o primit. I-ai dat nume, ţi-i dator c-un miel.

-De-aia ţi-i frică noaptea, să nu rămâi fără-ncălţare?! No bine că ştiu. Cât de miel om vede. Noapte bună.

Frigul îşi aruncă peste pământ râsuflarea sa, iar luna cu razele ei de apă cristalină şi rece de munte, străbătea cu fiorii frigului pe cei orăşeni veniţi la cabană, la odihnă. De sus, din colibă, Alun vedea cabana, ca un stup de miere, lumina electrică-fagur sub candelabrul lunii, dar nu tânjea după hodina aceea. Ce să-şi hodinească? Ce să-şi refacă? Şi tot stând aşa pe gânduri îl cuprinse somnul. Îi plăcea să doarmă, aşa cum îi place unui sportiv să lupte. Îi tihnea de somn, îl simţea pe aproape şi-l primea cu dragă inimă. Şi dimineaţa se scula înviorat şi cu poftă de lucru. Frăţinele mai mare, se minuna, bucurându-se, că nu i s-a pierdut hărnicia din copilărie şi că ajunge un tânăr vrednic, la casa lui, de-o avea noroc. Somnul i se risipi brusc, la urlet de lup şi de câine.

-Lupu măăă, se năpusti el afară, cu toporul în mână.

Nici urmă de lup. Numai luna rece şi străină, fată mare îmbătrânită pe cer tot aşteptând un tânăr ce nu mai vine, pentru a-i dezlega blestemul. Nu intră bine în colibă şi se dumiri. Visu urlă ca un lup şi hămăi lung. Îl văzu îndepărtându-se de colibă, până pe dâmb, unde se aşeză pe patru labe.

-Sentinele la postul îndepărtat, îşi mai zise Alun şi se culcă iară. Somnul nu mai venea. Râdea de unul singur, amintindu-şi de dibăcia fratelui său, care ocolise cearta, atunci, cu vorbele despre ieşirea din maluri. Leul, câinele lor de nădejde, îl scoase afară din colibă. Un hămăit şi mârâit aparte mărturiseau fără dubiu apropierea lupului.

-Măi frate mă, săi mai repede, lupu mă!

-De ce strigi aşa mă Alune, auzi acesta dinspre hudubaie, vocea a dracului de calmă a lui Ion, sau vine lupu la oi?

-Da la ce, la brânză?

-Azi nu vine, o să vezi tu.

Nu sfârşi bine vorba şi Alun înţelese tâlcul vorbelor. Leul se tot retrăgea în salturi, scheuna, mârâia şi tuşea de atâta năduf. Lupul apăru pe dâmb, la câţiva metri de Visu.

-Ei, nu ţi-am spus eu că nu mai vine? Ar fi fost prost să se deplaseze, are oase de ros la îndemână.

Un mârâit scurt, un avertisment ieşit din gâtlejul lui Visu, care se ridică, se îndreptă spre lup şi apoi lupul şi câinele dispărură în noapte hămăiţi de la distanţă de câinii stânii.

-Se vede că sălbăticiunea are obiceiuri mai moderne, vreo frigare într-un loc ascuns şi liniştit.

Ciobanii se culcară, Ion liniştit că a plecat lupul, Alun nedumerit.

-Chiar aşa ca prostu, în gura lupului?

Dimineaţa în zori, zidiţi de vii de negură, aluat de marmură cenuşie, vie, negura li se încolăcea la picioare, li se urca în spate, se agăţa în lâna oilor, ca o dihanie uriaşă. Cei doi îşi începuseră munca. Oile, ca niciodată, stăteau buluc în strungă, de Alun se cruci.

-Măi frate, astea au sperietură de lup. Nu vezi că nu pot trece de ele, să le dau în strungă?

-Măi Alune, fă-te că nu vezi, ie-ţi scăuneşu şi pune-te şi tu pă muls. Fă chiar cum ţi-am spus eu.

Şi fraţii, faţă-n faţă, munciră în doi, la muls, cu spor, de parcă ar fi avut cine ştie ce ciobănaşi la dat în strungă. Visu se instalase de partea cealaltă, iar oile se bulucină în strungă, ca paralizate. Mai rămăseseră patru-cinci oi departe de strungă, rebele la noua ordine.

-No, musai să mă scol, să le dau în strungă.

Nu apucă a se scula bine de pe scăuneş că un lătrat grăbit şi nervos, le împachetă în strunngă, una după alta. Se împingeau, care mai de care să treacă. Visu nici măcar nu se ridicase de jos.

-Alune frate, du-te la troacă şi-i dă lapte cald, da fără vorbe multe cu el. I-l dai şi gata.

-Se bat. In troacă nu mâncă decât Leul, ştii prea bine.

-Om vede.

-Ai dreptate, acum îi altceva, pe drept.

-Da io-ţi spui că nu-i vede nimic.

-Pă dracu, o bătălie de asta mai rar. Leul nu mai poate rezolva problema în zece secunde.

Îi turnă lapte, abia muls, în troacă. Visu se apucă tacticos de lipăit, rar şi calm. Valuri de spume i se prelingeau prin zăgazul de dinţi şi colţi albi şi puternici. Leul, la o distanţă apreciabilă parcă era o icoană. Cu capul înclinat şi ochii larg deschişi privea uimit cum mănâncă Visu. Din când când dădea din coadă ca un căţelandru, dornic de prietenia dulăului.

Oile se încolonară în şiruri lungi, pe sub podul norilor de negură. Din hăul cheilor, răsuflarea misterioasă a muntelui slobozea şuvoaie de negură. Visu se instalase de-a dreapta turmei, mai se odihnea, apoi iar înainta, rămânând mereu cam la mijlocul ei. Oile nu se speriau de el, dar nici nu se resfirau în acea parte şi nici câte o oaie nu se risipea de turmă, să le atragă pe celelalte după ea. Visu o-ntorcea. Şi, uneori, le încetinea pe cele din faţă, să n-o ia prea iute la picior.

De la cabană, cei sosiţi la odihnă din toate părţile ţării, priveau încântaţi turma, ne-ncetând cu mărturisirile uimirii în faţa misterului încolonării oilor. Da, oile se înşiruiau una după alta, ca soldaţii.

Negura, negura aceasta, vietatea ce lingea pământul şi văzduhul cu tainele ei lânoase.

- 17 -

-Politica, fătu-meu, o fac cei mari, doldora de informaţii. Ai început să gândeşti iar, şi nu e bine. Trăieşti cu frica în creier, nu mai gândi, integrează-te şi-ţi va fi bine. Vezi-ţi de serviciu şi cu timpul o să guşti îndestularea, salariul se măreşte cu trecerea anilor.

-Am înţeles, să trăiţi.

-Şi acum gata, nici prin telefonia fără fir a gândului să nu mai îndrăzneşti să te opui.

-Am înţeles, să trăiţi.

-Că noi suntem în gândul tău, îţi ştim gândurile, ţi le simţim şi apărem. Doar te-ai convins, ce naiba! Ştim tot. Tu eşti deştept, ştii că ştim tot.

-Nu ştiu nimic, nu gândesc nici în gând, sunteţi prezenţi, aţi pătruns în creierul meu, mă spionaţi permanent şi de la distanţă, eu vă simt în gând şi-mi dau seama ce vreţi, deci la capătul celălalt al gândului sunteţi dumneavoastră. Mă simţiţi, ştiţi ce gândesc şi hop la mine şi...

-Şi de te mai luăm a doua oară, nu ami rămâne din tine nimic. Dispari.

-Sunt convins, să trăiţi.

-Aşa că, Fântână Ion, să nu mai scrii, lasă-te de scris pe toată viaţa.

-Lung e drumul durerii.

-Lung, dar noi îl scurtăm, uite-aşa, ca foarfeca o panglică. Hârşti. Să nu zici că nu te-am prevenit. Iar dacă renunţi, în întregime să renunţi, altfel te facem noi să renunţi, îţi dai seama că suntem în alarmă chiar când începi a gândi... N-ai altă scăpare. A doua oară pe mâinile noastre, te demolăm fărâmă cu fărâmă.

-Am înţelels, să trăiţi.

-Eşti trist, Ioane? întrebă coniţa.

-Nu draga mea, de ce să fiu trist. Mă simt splendid pe şezlong.

-Am observat că dormi.

-Mda, aţipesc.

-Nu, nu, dormi, ceea ce e foarte bine. Eşti un om fericit. Cum pui capul jos, cum te odihneşti!

-Lumina aceasta de toamnă blândă. De-ar ţine câteva săptămâni măcar.

Coana intră în balcon. Ion abia acum îi recunoscu acel ceva propriu. Părul de culoarea luminii de toamnă, miere de albine, încadrându-i faţa gălbuie, pai de grâu copt.

-Cam fără sânge, cam fără culoare în obraji, nu mă interesează culoarea ochilor, n-o ştiu nici pe a mea, dar de dinlăuntru înspre afară nu străbate nimic, culoarea lor pare un zid mat, zid de nepătruns. Şi încă n-ar fi mare necaz, lumină reţinută în sine, ce nu ştie a se bucura, ca un pom înflorit, dând în afară prin ramuri. Resping ideea de a avea doar ochi de carne şi lipsă de lumină. Mormânt gol, umblător. De aici până a fi om viu, e drum lung.

-Admiri priveliştea oraşului?

-Sincer să fiu, am gândit necuviincios despre dumnata.

-Aşa sunteţi voi bărbaţii, numai la prostii vă gândiţi, se precipită ea cu inocenţă. Lui Ion îi făcu plăcere această nevinovăţie, pe care abia a zărit-o. Evită cuvintele pudoare, jenă, bun simţ deoarece acestea ar fi avut şi o anume doză de complicitate. Îi veni în minte un crâmpei din discuţia surprinsă la cârciumă între colonel şi scriitor.

-E pudică, sau se ascunde sub o mie de lacăte? Constat că sufăr de gelozie. În fond pe o femeie nu o poţi judeca, decât din clipa în care ai cunoscut-o. Pe mine mă deranjează ceva din trecut, ceva de fapt necunoscut, putea să fie sau nu aşa, cum se lăudaseră cei doi. Aş putea reacţiona faţă de trecutul ei, numai dacă nu ar fi părăsit şi prăbuşit punţile înspre acei cunoscuţi cheflii. Acesta sunt eu, deşi nu-i ofer nici o garanţie pentru o astfel de ispravă. Of, of, mă rătăcesc în labirintul supoziţiilor. Mai în urmă cu

câteva zile, ajunsesem la concluzia că chicotește vulgar la bancuri sexuale, mărturisind astfel că viaţa ei, anumite perioade din viaţa ei, au făcut rădăcini înmlăştinând-o bine lăuntric.

Coniţa refuzase şezlongul, zicând că l-a cumpărat numai pentru alţii şi luă loc pe un scaun.

-Cred că e vorba numai de sinceritate, când a zis pentru alţii, îşi continuă Ion gândul, în sinea sa.

După ce se instală mai comod pe şezlong, pe chip îi înflori un zâmbet.

-Iată că, în acest domeniu, al amorului, nu mai sunt spionat. În gândurile mele nu mai apar cei ce mă hăituiră. Deci în labirinturile cărnii, în problemele dragostei, chiar cu oareşcari pătrunderi în sufletul feminin, drum liber. Un uşor masaj pentru creier. Un rebus. Dar nu obişnuiesc să descifrez cuvinte încrucişate. Coana, da.

Zâmbetul îşi retrase lumina, dar nu de tot, în timp ce genele i se lăsară peste ochi. Parcă dormea un copil. Coana îşi aduse lucrul. Croşeta. Andrelele mergeau singure. Numai în visele sale, când se întorcea mereu acasă, la ţară, în satul său natal, se mai întâlnise cu asemenea linişte şi împăcare. Acolo, în dorurile sale, veghea somnul bărbatului, somnul bărbatului său.

Zâmbetul încremenise pe chipul lui Fântână, ca-ntr-o pictură. Ţăranul desculţ şi cu pletele descoperite, băgase coasa în grâu.

-Ce să fac Ioane, n-are cine mă ajuta, cu secerea nu răzbesc şi dacă mai întârzii, se scutură.

Ţăranul se oprise din lucru, atât cât să nu fie fără respect, dar era clar că nu se va mai opri. Nu avea timp de pierdut, nici cât un cuvânt.

-Şi de voi rămâne desculţ, nu mă voi opri din lucru, reluă Fântână vorba, dar descoperit ca dumneata, îmi vine a crede, că nu voi fi în stare. Voi purta căciulă prin şficuirile iernii.

Şi Ion îşi imagină a lua o coasă în mână. Holda vibra a viu. Fiece spic era un cuvânt cu mai multe înţelesuri şi în fiecare bob se ascundeau altele. Se simţi străbăttut de o atât de binefăcătoare stare sufletească, încât trupul i se supunea întru totul a neoboseală nesfârşită. Dar evită. Nu luă coasa în mână. Era el, Ion amărâtul, în şezlongul din balcon. Tresări. Întoarse capul. Scutul soarelui se retrăgea. O tristeţe adâncă i se lăsă în inimă.

-Eşti nemaipomenit. Ai adormit în secunda în care ai închis ochii. Şi ai dormit zdravăn. Uite cât am croşetat.

-Soarele, bâigui Ion.

-Apune. A mai trecut o zi. Avem la cină o mâncare grozavă şi vin de care îţi place ţie.

-Deci mie îmi place, dar şi altuia sau altora, constată el în sinea sa.

-Mi-am zis să nu cumperi numai tu aşa ceva.

-Altul mai bun nu se găseşte. E vin roşu şi am auzit, nu ştiu dacă e adevărat, că nu poate fi tratat cu unele substanţe sau lungit în fel şi chip. Nu suportă apa. E drept că e la trei sferturi, nu un litru, dar se poate bea. Trebuie să recunoşti că nu e poşircă.

-Mie-mi place.

-Curios lucru, deşi cu adevărat nu bei, îţi place poşirca.

Ion nu voise să-i dea o astfel de replică, dar acum era prea târziu. Vinul îl bău singur, coana refuză.

-Nu-l pot bea, ţie ţi-o fi plăcând.

-La ce bun, să nu pot respira clipa? În fond a fost de o sinceritate totală, povestindu-mi despre o relaţie pe care a avut-o cu un bărbat. S-o las să-mi spună tot, să ştiu. Dar o să rezist? Trebuie. N-a făcut pe sfânta cu mine, în afară de relaţia cu aşa zisul ei văr în uniformă militară. Prietena coniţei spunea şi ea despre un vârstnic, încălzire, friptură, vin... Ce Dumnezeu o fi fiind cu mine? Mă înlănţui într-un desiş al gândurilor tereste. În fond ar trebui să fiu măgulit. Într-un fel sau altul, i-am alungat pe toţi. Şi-au mutat locul de întâlnire. Staţionau des. Acum mă înlănţuie pământul. Mă ascund în pământ. Dar cum voi ieşi iar la suprafaţă, smulgându-mă de cei ce produc numai cele materiale sau spun numai cele gândite de alţii? Unele persoane transmit tot, tot ce ştiu şi cele intime, despre sine, despre alţii, mai ales despre alţii, indiferent ce necaz le-ar provoca acestora cu vorbele spuse şi oricâte rugăminţi li s-a făcut pentru a tăcea. Zic că sunt persoane sincere, fără nici măcar să sesizeze, că lipsa totală de reţinere, de cenzură, mărturiseşte faptul că în sinea lor tronează prostia. Ferească Dumnezeu să nu ai un pic de refugiu, de linişte, de siguranţă în semenul tău.

- 18 -

-Măi Gheorghe, de când cu nevestica, ăştia îţi cântă în strună. La sindicat cu răspunderi. Am auzit că te fac şi membru de partid. De ce nu ne-o mers nouă aşa, când ne-am însurat, ei?!, hai, răspunde la ghicitoarea mea.

Gheorghe era conştient că are şi prieteni de nădejde, dar el, pentru muncitori, a fost un fel de circar de care se râdea. Malacul ce-i vorbise astfel, lucra la întreţinerea maşinilor. Era un fel de spaimă, bătea şi înjura pe mulţi, dar cu bună ştiinţă, ca să timoreze lumea. Mai avea prieteni, câţiva ţigani, despre care se zvonea că împlântă cuţitul în om. Lui Gheorghe i se întunecă înaintea ochilor. Socoti că acum e clipa cea mare, care pe care. Se opri şi îl privi. Malacul îl pofti să se apropie, dacă îi dă ghes curajul.

-Nu-i vorbă de curaj. Tu ai avut curajul să mă jigneşti, de fapt nu pe mine...

-Păi ce zic eu neicuşorule, apără-ţi nevasta, hai să te văd pe jos...

-Eu zic să-ţi vezi de treabă. Cât priveşte pe jos, niciodată nu se ştie. Oricum, eu sunt uşurel, mă ridic, dar tu? Ei, sănătate, mai zise Gheorghe şi plecă. Îşi crease astfel martori.

-Ia stai bre, să te scutur puţin, să văd dacă nu-ţi cad merele.

Aşa făcea malacul, pe cei mai slăbuţi îi scutura, de li se bălăngănea capul. Gheorghe chiar aşa ceva aştepta. Când malacul întinse braţele. Gheorghe îşi repezi fulgerător podul palmelor în umerii adversarului, strigând de ce îl loveşte. Malacul căzu pe spate, dar se ridică furios. Gheorghe îi aplică un picior la plex şi un pumn la coaste, apoi îl săltă peste umeri şi-l aruncă. Malacul căzu ca un sac.

-Măi omule, mai baţi tu muncitorii?! mai nenoroceşti tu taţi şi fraţi, mai ruşinezi tu fetele şi femeile, că le apucă groaza când trec pe lângă tine?! N-auzi?! Îl ajută să se ridice. Malacul zise ceva, dar Gheorghe ştia că e terminat.

-La locul tău de muncă. Şi să nu te mai prind umblând aiurea prin fabrică şi nici cu parul după oameni. Iar voi, ce v-aţi adunat, ca la circ, în loc să săriţi să mă scoateţi din mâinile lui?!

-De frică, răspunse unul.

-Şi-a găsit naşul, se auzi altă voce.

-Pe naşul ăsta îl bagă în groapă, ascultaţi ce vă spun eu, zise cineva.

-Te omor mă, urlă malacul. Îşi mai revenise şi nu suporta umilinţa. Gheorghe se făcu că nu-l bagă în seamă, ceea ce îl încurajă pe malac. Se apropie pe la spate şi lovi cu pumnul său cât un baros. Dar nu-l atinse pe Gheorghe, care între timp îi şi răsucise cealaltă mână la spate. Malacul de durere, a scos un muget. Acum, Gheorghe se hotărî să-l toace mărunt, ca să nu mai existe în mintea celor de faţă nici o îndoială. Îl înghionti sub coaste, apoi îi desfăcu mâna de la spate şi-l luă într-o serie măruntă, bărbie, stomac, coaste. Malacul se dezechilibră dar nu căzu. Gheorghe îl reteză uşor la ceafă, palmele mai mult cu bubuit decât cu forţă şi în fine îşi înşurubă pumnul în plex, apoi îl luă de o ureche, ca pe un copil şi-l împinse cu cealaltă mână afară din secţie, spunându-i să meargă la locul său de muncă. După ce îl lăsă, malcul făcu mari eforturi să meargă cât mai bine. Se clătina însă, ca un om beat. Ajuns în secţia sa, a adormit până la jumătatea schimbului următor. A doua zi, Gheorghe se îndreptă cu paşi domoli spre secţia întreţinere maşini. Toţi aşteptau să vadă sau să audă ce se întâmplă. Malacul şi Gheorghe se întoarseră împreună. Malacul avea în mână o sticlă de ţuică. În hala mare, Gheorghe i-o luă şi dădu drumul ţuicii într-o chiuvetă.

-Prietene, pentru că ai încălcat legea şi ai introdus băuturi alcoolice în fabrică, primeşti cincisute lei amendă. Reţine că nu te-am propus să fii dat afară. Totuşi se poate întâmpla şi aşa ceva. Şi în altă parte, nu te mai angajează numeni. Acum du-te la lucrul tău.

-Am înţeles, şefule, salută milităreşte malacul şi execută ordinul.

Toată conducerea ştia cele întâmplate. Desigur, bătaia era în afara legii, dar malacul avea zeci de muncitori bătuţi, ba şi cei de la depozite şi poartă îi ştiau de frică şi încă cum! Scotea motorină din fabrică şi o vindea, sau diverse produse. Avea un atelier în care lucra pentru particulari. Portarii nu-i ziceau nimic. Prietenii lui, ţigani, îi cam speriaseră şi pe ingineri. Numai aşa, se înţelege, de ce conducerea îl lăsă în pace pe Gheorghe, care îşi câştigă dintr-o dată simpatia oamenilor. Cât priveşte băutul în fabrică, nu numai Gheorghe, ci toţi, cu o funcţie cât de mică, până şi şefii de echipă, primiseră indicaţii clare, băuturile alcoolice sunt interzise în fabrică. Dar şefii de echipă tronau şi în continuare. Ei pontau pe unii muncitori în plus, tot ei primeau o parte din banii astfel câştigaţi, iar pe ceilalţi, ca şi până acum îi beau împreună. Aceştia îşi tirmiteau prietenii la câte o ascunzătoare, în fabrică, aşa, ca să se înviorEze, nu se mai bea mult şi pe faţă, dar chefurile se ţineau lanţ acasă, la şefii de echipă. Nu mulţi, ci aceiaşi băutori de până acum.

-Aici, cu pontatul unora în plus şi cu băutul acasă, nu pot face nimic, nu pot sta lângă fiecare om. Dar de nu se bea în fabrică, nu se lăţeşte această plagă, alcoolismul.

Gheorghe se duse la preşedintele sindicatului pe fabrică şi-i propuse să facă o şedinţă cu toţi şefii de echipă şi cu toţi maiştri, o şedinţă tare, nu aşa.

-Aici e buba.

-Cu ei vrei să te pui, tovarăşe Gheorghe? Păi, maiştri au mare putere în fabrică. Las-o mai domol, să vedem cum o fi.

-Ce?

-Legea. Moare şi ea ca altele, sau nu. Ne orientăm. Ascultă-mă pe mine şi o să-mi dai dreptate. Preşedintele sindicatului schimbă tonul, devenind mai oficial. Cât priveşte şedinţa cu toţi şefii de echipă şi cu maiştri o să mai vedem. Propunerea dumneavoastră o s-o aduc la cunoştinţa conducerii.

-Păi, nu dumneavoastrî sunteţi mai mare peste sindicat?

-Tovarăşe Gheorghe, am reţinut. Acum sunt grăbit, probleme presante de producţie.

Când ieşi, se întâlni cu funcţionarul deghizat, cu ofiţerul de securitate.

-Ei, Gheorghe…

-Nu ştiu ce să zic. I-am propus o şedinţă cu toţi şefii de echipă şi cu maiştri, pentru a-i preveni în mod special de legea care interzice introducerea băuturilor alcoolice în fabrică. Nu i-am mai zis că ar mai trebui puţin insinuat, că se cunosc matrapazlâcurile lor financiare şi în consecinţă să fie corecţi faţă de legea aceasta. Dar, mă rog, poate că, nu poate că, ci sigur, nu-i de competenţa mea.

-Începi să fii birocrat, să crezi una şi să spui alta. Luptă pentru ce crezi. Erai băşcăliciul multora, pentru că nu te prosteai în alcool, ani de zile, înainte de decretarea legii. Am auzit că sectorul de partid ţi-a aprobat să fii membru de partid. Lasă-ţi energiile să se desfăşoare. Cât priveşte matrapazlâcurile, altfel se procedează. Nu te băga. E un sfat prietenesc.

- Bine. Vă mulţumesc.

-N-ai de ce . Şi încă un secret. Te-am supravegheat de când eşti cu sarcini de sindicat, cam de când te-ai căsătorit, de vreo jumătate de an. Înainte, drept să-ţi spun, nu ştiam aproape nimic despre dumneata, minţi ofiţerul, nu prezentai importanţă ca burlac. Familia este celula de bază a societăţii. Am auzit că vei avea în curând un copil. Să-ţi trăiasacă. Gheorghe nu spusese în fabrică nimănui, că va avea un copil, deci ofiţerul n-avea de unde auzi…Îmi place cum te-ai comportat. Iată secretul, dar rămâne numai între noi. Deşi nu e prea statutar, la câteva săptămâni după ce vei fi primit în partid, vei fi ales secretarul organizaţiei de bază pe secţie. Şi încă ceva. Poţi ajunge mare. Poţi fi trimis la studii, la Academia politică. Eşti intransigent, aceasta este principala calitate a dumitale. Partidul are încredere în dumeata. Cît priveşte preşedintele sindicatului, mă rog, dumneta ţi-ai dat seama, tac, să nu zici că te influenţez. Cum eşti deja intransigent ideologic…Mde, după ce vei fi membru de partid, vei fi intransigent, ca membru de partid apărând politica partidului, lămurind oamenii despre grija pe care le-o poartă partidul. Eşti un om teribil de inteligent, surprinzător, înţelegi tot ce îţi spun. Dar eşti modest şi respectuos faţă de cei de deasupra ta. Foarte bine. Foarte, foarte bine! Şi acum îţi spun poate cel mai important lucru, nu poate, sigur important, cel mai important. Dacă vei uita, nu îţi voi reamint! Colaborarea, respectul superiorilor pe linie de partid, executarea întocmai a indicaţiilor şi directivelor şi, lăsând toate acestea la o parte, să asculţi, şi să faci tot ce îţi spun eu. Asta e mai greu de înţeles, dar este importanţa importanţelor. Nici eu nu sunt bătrân, ca să mă gândesc la pensie, vorba fie, noi securiştii şi pensionarea…vorbe…şi am şi eu unele relaţii. Nu-ţi vor prinde rău niciodată, ci numai de la necaz te vor scoate şi numai la bine te vor ajuta. Azi deci, nu am stat de vorbă. La revedere.

-Să trăiţi, răspunse Gheorghe. Cuvintele, în gura sa, îşi pierduseră rezonanţa militară, zâmbetul le catifelase, fâcându-le accesibile şi potrivite şi ca salut al civilior, ba chiar un salut cald, prietenesc, identic cu cel de La mulţi ani! Şi cu cel de Sănătate! Poate însumându-le pe amândouă. Dar adevărul este că păstra ceva şi din salutul militar, ori cât de cald şi blând ar fi zis, ori cu cât zâmbet, anume, acea recunoaştere a ierarhiei militare, acceptarea supuşeniei.

Gheorghe era încântat. Se aşteptase să întâlnească tot felul de vicleşuguri şi când colo dăduse doar de un preşedinte de sindicat despersonalizat, dacă nu inexistent. Cât priveşte faptul că ofiţerul civil al fabricii îi făcuse cu ochiul, nu anunţa nimic ce ar putea să-l necăjească, să-l oblige să fie incorect, inuman. Totdeauna au existat şi prietenii. Şi totuşi în această clipă în mintea lui Gheorghe, ca un semnal, o întorsătură…faţă de sfaturile primite, ceva adânc, lăuntric, răscolitor.

-În fond nu s-a întâmplat nimic, sunt absurd că încep să tai firul în patru, fir nici văzut, nici nevăzut, ci pur şi simplu inexistent. Respira o pace adâncă şi o satisfacţie fortificatoare pe paln familial, social, profesional. De aş fi fost mai sârguincios la învăţătură, în timpul liceului, probabil, m-aş fi lansat spre o facultate şi probabil aş fi reuşit. Aş fi mai aproape de cei de sus, de unde se vede peste tot, în jos, iar deasupra, pe aproape, e nemărginirea cerului. Desigur, nu pentru a-i avea sub mine pe cei mulţi, îmi sunt dragi şi am jurat cu ani în urmă să îmi anunţ superiorul, din clipa în care aş deveni uscat sufleteşte, când sufletul meu ar simţi în jurul meu o turmă de netrebnici, de animale. Am verificat acest jurământ, am văzut oameni simpli, cu puţină şcoală, înrăiţi, dar Dumnezeule, şi cu facultatea terminată şi chiar cu anume funcţii, mai mici, până unde au ajuns ei, înrăiţii, cumplit de înrăiţi.

Inima lui Gheorghe fu invadată de bunătate. Şi deşi bunătatea este o stare sufletească, o simţi deplină, ar fi jurat, concretă, ca pe o fiinţă. Sufletul său se integră în acestă fiinţă, fiinţa pătrunse sufletul său şi se simţi, cum se zice, în al nouălea cer, beneficiind de acestă binecuvântată moştenire sufletească nepierdută prin lanţul generaţiilor. A fi bun înseamnă desigur a iubi. Numai iubirea omului bun e iubire. Şi fiarele se ţin unele de altele şi tâlharii or fi iubind, dar sunt în subteranele existenţei, în animalitate. Dar nu multe clipe trăi pe deplin mulţumit, în această mare nevăzută, în acest ocean al bunătăţii. Îşi plecă fruntea spre pământ, umerii i se lăsară în jos, ca ai unui bătrân. Se simţi vinovat faţă de lume, faţă de semeni, faţă de colegii de srviciu, faţă de muncitorii din fabrică. Se întrâinase de inimile lor, de starea lor de fiinţe. Acţiona pentru binele lor, nu-i mai era milă, nu-i mai simţea cu căldură sufletească, singura care ne leagă în mod concret de semenii noştri.

Totul se petrecea deductiv. Trăise în ultima vreme în altă lume şi acum se simţea ruşinat.

-Cât de uşor trecem dintr-o parte în alta, adesea pe nebăgate de seamă. Trebuia să observ imediat.

- 19 -

Noaptea stătură la pământ cu licuriciul stelelor deasupra. Oile, ciobanii dormeau. Un ulet lung despică noaptea până la stână, dar nu-i răspunsese nici măcar Leul cel ager. Se auzi mai aproape, lugubru, urât, răguşit, apoi iar prelung, se tulnici agrăitor. Dulăii de la stânile din apropiere îi răspunseră, dar mai ales Leu îşi clănţăni dinţii ager, răspunse scurt şi se repezi întru ajutor. Îl chema Visu. Apoi se auziră urlând împreună, de ţi se ridica părul pe cap, de groază. Muntele tulnicea dintr-o parte în alta. Se aprinseră focurile pe la stâne şi ciobanii aşteptau uimiţi, arătări din stihiile nopţii. Asemenea hămăituiri şi urlete nu mai ştiau să fi auzit, decât în vara trecută şi acum. Vremuri grele vor veni peste ţară. Anul trecut, nu se ştie al cui câine a început, dar câinii stăteau lângă colibe, nu se îndepărtau, dar urlau a năpastă mare. Loviţi, se îndepărtau şi reveneau iar şi tot aşa o ţinuseră până se făcu ziuă. Ciobanii albiseră şi ei de atâta aşteptare. Înlăuntrul lor aşteptau, nu în afară. Frica pătrunsese în ei şi deschisese porţi necunoscutului. Strigoii, spuneau bătrânii. Câinii îi văd şi noaptea… Noaptea aceea de pomină se înorsese iar, concret de înspăimântătoare. Cu baltagurile în mâini-la o stână cu o puşcă de vânătoare-ciobanii abia mai respirau. Vremuri de demult ajunseseră până la piepturile lor. Oamenii, ca şi credincioşii lor câini, nu mai căutau pericolul în depărtare. Nu era vorba de lupi. Despre ce e vorba, nici ei nu puteau spune. Şi de la un timp nu-şi mai chinuiră câinii, lăsându-i în pace să tulnicească de lângă ei. Se simţeau mai bine şi cu alte fiinţe lângă ei. Teama le pipăia piepturile, aerul se împuţinase. Aruncară pe foc tot ce aveau, învâlvoindu-l. Şi când veni ziua, erau obosiţi şi sleiţi de puteri. Acum se dezgroapă acea noapte din vara trecută şi-mpreună cu aceasta anunţau pentru a doua oară urgii de demult, scăpate din tainiţele frâului lor. La stâna lui Alun şi Ion, câinii erau purtaţi de pe o altă lume, se zbăteau chinuiţi de duhurile rele din lumea cealaltă. Leul se apropia de stână târâş, urlând şi schelălăind, iar Visu părea să se prăbuşească. Înainta încet. Alun aştepta cu lămpaşul aprins şi cu lanterna de buzunar. Visul se prăbuşi la picioarele lui Alun. Schelălăia. Îşi băgă botul între gleznele lui Alun, se ridică în două picioare spre pieptul acestuia. Un câine straniu. Alun răcni ca fulgerat de baltag.

-Ioaaane!

-Ce-i mă frăţioare, ce strigi, doar sunt aici lângă tine.

-Moarte, Ioane!

-Ce e frăţioare, ce e ?!

-Ce e, tu nu vezi? Îndreaptă lanterna spre gâtul şi pieptul lui Visu.

-Zi-i, omule, pe înţelesul meu.

-Moarte. Pericol de moarte. Nodul funiei în poartă. Iată-l!

Alun îngenunche lângă Visu şi-i arătă funia de la pieptul acestuia. Tu Ioane râdeai de mine şi de moşu, atunci când mă învăţa semnele din buni şi străbuni. Iată, pe înţeles, ca o scrisoare. Sânge. Moşu e mort. Nu, nu e mort. Mi-am amintit întocmai. E pericol de moarte. Era. De mai e viu şi acum nu se ştie.

-Om afla. Alune, moşu nost, ca în vremurile lui, tot cu bucium din corn de bou e după el, la stână. Te-nvăţa să agrăieşti din el. Cică pe munţi, de îl foloseşti fără rost, îi păcat. Când dzice pă munţî, dzice, zicea moşu.

-Bine, dă-încoace.

Şi buciumul duse vestea de pericol de moarte. Şi alte bucuime îi răspunseră. Şi Alun le chemă. Şi iară şi iară. Şi de pe la unele stâni, câte-un cioban sau doi, porniră de-a dreptul spre stâna lui Moş Nicolae, de unde buciumul sfârâia noaptea atât de tulburător.

Ion tăie, de la gâtu lui Visu, nu numai funia, ci şi lemnul de cinstire a câinilor ciobăneşti, semn că au un serviciu şi că trebuie respectaţi. Ion voia să-l ajute astfel pe Visu, să meargă mai uşor, lemnul având şi rostul de a împiedica dulăul să fugă după sălbăticiuni şi astfel să se îndepărteze de turmă. Şi nu s-a pomenit nici vânător, nici soldat, nici pe vreme de război, să tragă într-un câine ciobănesc cu lemnul legat de zgardă. Visu parcă atât aşteptase. Lemnul îi înmuiase picioarele, lovindu-l. Venise repede, de la moşu, după ajutor. O mică ceată de ciobani porniră după câine. Unul rămase la stâna lui moş Nicolae. Hotărâră să nu mai ia după ei un al doilea câine, ca Visu să-şi vadă fără de sminteală de drum. Se făcuse ziuă. Se opriseră de câteva ori, descumpăniţi, neîncrezători. Trecuseră câteva ore de mers, dar Visu îi chema atât de pe-nţeles, încât uimiţi, îl urmau. Soarele începuse să inunde cu căldură faţa pământului. Visu dădea semne de nerăbdare. Era pe aceleaşi locuri, spre cetina de brad, de sub care, se luase după Alun. Se îndepărta fugind spre pădure, hămăind a atac. Mica ceată, transpirată, venise repede, luând în piept drumul după Visu, o luă la fugă. Era peste putinţă să nu crezi acest câine inteligent şi silitor. Visu se apropiase de lizieră.

-Opreşte câinele, opreşte câinele, strigă unul din ceată, către Ion.

-De ce mă, de ce?

Alun înţelese în felul său şi ţâşni într-o fugă năpraznică, strigându-l pe Visu să se oprească, dar Visu se şi oprise la marginea pădurii şi aştepta

apropierea lui Alun. Când acesta ajunsese aproape, Visu dispăru în umbra pădurii.

Unuia i se întorsese stomacul pe dos. Iancu şi un necunoscut muriseră, se vedea bine în urma căror răni. Unul rupt la ceafă, celălalt la gât. Cămăşile, mâinile, faţa, capul, erau năclăite de sânge. Lui Moş Nicolae i se umflase umărul, avea febră. Femeia îl îngrijise şi încercase de cîteva ori să găsească un suflet de om, dar în partea acesta de lume erau doar ei doi. Până la mânăstire i-ar fi trebuit o jumătate de zi, apoi până s-ar fi întors, o altă jumătate. Pînă la prima cabană tot cam atât. Moş Nicolae o oprise. Avea încredere în câine. O rugă să nu îl lase singur. Se duse cu chiu cu vai până la cei doi şi-l apucă groaza. Cu trecerea orelor, umărul i se umflă. Făcu temperatură. Şi nici unul din cei sosiţi nu avea cum să-i fie de ajutor. Femeia îi spălase rana şi i-o legase cu cârpe şi fâşii de pânză de îmbrăcăminte, spălate. Îi punea comprese pe frunte.

-Alune frate, pe tine pică greul. Tu ai cel mai iute picior. La mânăstire-i mai greu de ajuns. Mergi pe munte, pe şira spinării lui şi apoi numai cobori, cobori. Mai repede ajungi la noi acasă! Eu rămân aici. Du-te la la sfatul popular, că primărie numai moşu îi mai spune, şi la miliţie. Să cheme şi un medic, să vină cu tine. Spune tot ce ai văzut, mai adăugă fratele său.

Visu, cu botu pe labe, mai departe de cei doi morţi, refuză să-l urmeze pe Alun. Stătea cu botu pe labe şi din când în când scheuna sau urla.

Alun porni ca o umbră printre copaci. Plângea şi fugea.

- 20 –

-Trage Domnul însuşi clopotele Venirii. Cerul se clătină, limba clopotului, pământ vibrând de dangăt, cer şi pământ, lăuntrică aşteptare, dungă de zare, clopot în dungă, omul se-nghesuie-n strungă, miliarde, pământul se-aprinde şi arde. Foc, tosnituri, vâlvătăi de uri. Cine cântă în jar? Din privighetori, cântecul rouă, pe buze de jar. Se-amestecă iar şi totul pare a fi în zadar. Mă caută însă bunul demiurg născut din feţele cerului şi-un pumn de pământ. A rămas printre noi în cuvânt, semnul mărirei celei de veci, un sâmbure viu pe pietrele reci. Ci că am rămas prea singuri unul de altul, aceasta e boala, singura care întunecă, puroi pe geană de zare, călăii lăuntrici. Cutremur lăuntric, se-apropie lava şi capul luminii sângeră aidoma pe tavă cum în rugă se vede Ioan adormit întru Domnul. Dintru oameni ispite şi prologul de haos, epilog de demult, un geamăt uitat îmi apare. Furnică sunt sau mai puţin, neîndoielnic furnica e mare şi frunze se scutur şi cad frunzele, cad şi nu se mai termină, se-ntorc toate după apă-n fântână şi

s-a făcut uitare amăgitoare, căci zâmbet stârneşte căderea, pădurea se pleacă, pădurea se urcă şi toate sunt, prezentul se-avântă, el vrea să se ştie la masa cea mare din veşnicie. Şi-ntrebările se coc şi-ntrebările se nasc, făptură dintre toate cele vii, singura ucigându-se pe sine, într-o întrarmare fără hotare, scrânteala. Am luat-o razna prin univers, cu dâra de sânge. Şi materia plânge, materia moartă, se spaimă în somn şi zguduiri o tresaltă, darmite trupul impregnat de otrăvi şi uitat otrăvit în lanţul nădejdii spre infinit. Dar nimbul iubirii şi-apoi al visării ne leagă de-un sens cu dorul nădejdii, prin aste primejdii. Eu, om sărac şi fără putere şi câte şi câte, dar iată-l pe Hrist şi mai sărac, învelit într-o pânză de sac şi gemând de dor după oameni. Dar picure pacea în inimi şi rodul fericirii răsară! Trebuie să mai fie şi oameni de treabă pe lumea asta. Ce timpuriu e să vorbeşti despre ei. Şi-mplântă lumina penajul în ei.

Apoi Fântână Ion se întoarse cu gândul asupra sa, asupra vieţii pe care o ducea. Dar gândul refuză să rămână doar în terestru. Sufletul îi sângera în haosul vremurilor.

-Of, of, gândul, ca o moară stricată, nu se mai opreşte. Macină, macină în gol, fără rost. Nu e bine să te laşi pradă gândirii, atâta vreme cât nu e în ham şi nu face anume ceva. Gândul se macină fără vreun rost şi vai şi vai şi trupul aşteaptă în nelucru. S-au sfârşit, totul şi toate în mine. Am pâlpâit, iar acum iată-mă două braţe, picioare, umeri, gât, cap, să muncesc, să mănânc, să rumeg după mâncare, gânduri la ce şi de unde să am! A fost odată când am crezut-gândul a fi izvor necesar întru noi. Dar vai, câte gânduri, doar câteva, restul trăim mai aşa, cu necazuri şi nervi, cu câte-o ceartă soră cu moartea, ceva de-ale gurii şi bune şi multe şi puţine, pârâciuni, viclenii râuri şi petreceri şi jocuri şi, mă rog, viaţa cu gătelile şi socotelile ei mărunte. Trăim prezentul visând, prin alţii visul e mugur şi noi din viţă, un ciorchine de strugur. Dar câte? Cândva scriam încet şi greu, cândva aş fi scris repede câte-un volum uşor şi n-am vrut. Acum trupul mănâncă şi Fântână benchetuieşte şi burta îi creşte, uite mai fac la curea cu cuiul, loc pentru burtă. Mânca-vor săracii şi se vor sătura şi vor lăuda pe Domnul, iar cei ce-L cută pe Dânsul, vii vor avea inimile, în vecii vecilor, amin. Cu adevăr, cât de sărac am fost şi am de toate, zile n-am mâncat, ani şi ani, zile-n fiecare săptămână, iar acum de câteva ori pe zi, mănânc. Mare-i Dumnezeu, drept pentru care îi mulţumesc, fără pic de ironie, cu plecăciune adâncă. Oamenii mănâncă de câteva ori pe zi, iar alţii flămânzesc cu zilele. Şi mi-e milă, îmi amintesc de câţiva apropiaţi, de câte ori mănânc, de câte ori îmi duc bucătura la gură. Eu ştiu că există şi sărmani pe lumea aceasta, deşi muncesc şi nu se risipesc şi nu beau, sărmani ce rabdă şi rabdă. O să-i mai simtă inima mea şi peste câţiva ani? Sătulul mai crede pe omul flămând?

La coadă, la alimente, n-am astâmpăr, domolesc lumea. Se ceartă din senin. Când nu prea sunt alimente, sunt nervi. Dracul e pomenit mereu. Când sunt ani buni, cu alimente multe, dă ghes mândria. Şi după mersul trupului se vede…cum se mişcă trupul. Şi de sufletele oamenilor, biserica se ocupă cât poate, aşa s-a ocupat în toate vremurile, cât a putut, iar statul azi nu se prea ocupă şi atunci nervii statornicesc relaţiile dintre oameni. Iată-mă un om sfârşit. Au făcut şi au dres şi m-au dat la un serviciu, unde să nu pot influenţa pe nimeni, unde nu mai lucrez nici cu mintea, nici cu oameni întregi la minte. M-au izolat. Salar bunicel dar de la serviciu acasă, de acasă la serviciu, pot merge la teatru, la film, unde vreau eu, ca trup, om cuminţit, om normal, om fără probleme. Şi eu nu mai am probleme. Dar trebuie să mă liniştesc, să nu mă mai zbucium, altfel voi pieri. Am iubit oamenii. M-a iubit Dumnezeu şi morţii nu m-a dat. Nu am absolut pe nimeni, decât numai pe Dumnezeu. Mă voi împrietni cu el să am cu cine mă sfătui, să am şi eu pe cineva pe lumea aceasta. Mi-a sărit în ajutor, mă va mai ajuta. Nu mai ştiu cine mă loveşte şi de ce. De fapt îmi cunosc prietenii. Mi-a rămas unul singur, dar nu-i doresc a-i face rău, prin prietenia mea. Deşi intuiesc că el însuşi este informator, mai exact şi ofiţer în civil, altfel nu ar putea dura această prietenie. Dar el e cinstit. Ce oferă cu inima şi cuvântul e sănătate şi limpezire. E un om cinstit de aceea, are el însuşi necazuri, dar ştie cine sunt prigonitorii săi şi are nădejdi în vremi mai bune. Numai nădejdi. Poate că în vremile acelea, s-ar linişti sufletul în mine. Sufletul meu este şi un rezultat al suferinţei colective. Muţimea a suferit, fiecare om în parte. Am fost o naţiune împilată adeseori, ocupată uneori. Acum nu avem trupe de ocupaţie în ţară, dar nu suntem liberi. Nu suntem liberi nici pe dinăuntrul fiinţei noastre sufleteşti.

Nu pot să uit. N-am să uit niciodată martirajul moral al studentului de la medicină. Era în anul doi. La o şedinţă a Uniunii Tineretului Comunist, numit şi Uniunea Tineretului Muncitoresc, a ridicat mâna… I s-a dat cuvântul, deşi nu li se dădea cuvântul decât celor înscrişi pe listă, de către conducere, înainte de şedinţă.

-Tovarăşi, conducătorul ţării noastre a spus că în conducerea UTC să fie reprezentanţii tuturor minorităţilor naţionale. Propun să fie ales şi un român!

Sărmanul student şi-a întors faţa de la cei peste nouăzeci şi unu la sută de români, din totalul populaţiei României, considerându-i o minoritate şi a cerut, aşa, doar dacă e posibil…Nenorocitul, cum de a observat că în conducerea UTC de pe întreaga facultate, nu e nici un român!

Sărmanul student şi-a întors faţa de la cei peste nouăzeci şi unu la sută de români, din totalul populaţiei României, considerându-I o minoritate

şi a cerut, aşa, doar dacă e posibil…Nenorocitul, cum de a observat că în conducerea UTC de pe întreaga facultate, nu e nici un român! Deşi cei din conducere, majoritatea zdrobitoare, au nume româneşti…A fost eliminate definitiv din toate universităţile din ţară şi dus, sub excortă armată, în oraşul de reşedinţă raională, unde i-au fost chemaţi părinţii. Au plecat acasă, împreună, în creierul munţilor, la mâna aceea de căsuţe, răsfirate ici-colo, de la facerea lumii. În dosarul fosatului student scrie un singur cuvânt: antisemit. Cu alte cuvinte că îi ura pe evrei.

Mi-am găsit o nouă slujbă, locul acesta de muncă unde lucrez acum. Ce ne-am fi făcut azi, fără Eminescu? Ce o să ne facem în viitor, fără sprijinul altor valori? Valoarea e un cumul al nostrum. Ce fel de valoare ar fi cea de azi, programată, îngăduită, numai dacă vede prin ochelarii altora? Cum văd alţii, să vadă şi ea. Să nu vadă ce nu vor alţii să vadă…Of, of, cum îmi năvălesc toate în inimă şi în minte! Şi totuşi, numai cu cîţiva ani în urmă aş fi fost închis, maltratat şi probabil înmormântat pe un teren din apropierea vreunei puşcării, mormânt fără nici un semn, mormânt neştiut. Puşcăriaşii. Au murit destui. Mai mulţi morţi decât supravieţuitori. Morminte, nicăieri. Distrugerea creierelor şi sentimentelor, în anii de puşcărie, şi apoi înmormântarea, aceasta era tactica. Pe când acum, de ce să nu recunosc, eu am fost favorizat al sorţii. Am un serviciu, am o femeie lângă mine, mâncare, băutură, tot confortul. Şi aparenţa că pot participa însumi la războiul de elberare naţională, de elberare a ţării cotropite de ei şi de propria rugină autohtonă. Am fost prost. Am căzut pe câmpul de luptă. Ceea ce am vrut eu, nu se poate de unul singur. Dar, interesant, am scris o carte despre pace, mi-a fost arestată, eu am fost prigonit, acum sufăr consecinţele faptului că sunt proscris politic şi mă ocup de probleme de politică internă. Proscris intern, proscris extern. Mă ocup? Sterilitate… Totul trece prin moara gândurilor, moară stricată, fără nici o oprire. Trec anii şi sunt tot mai aproape de mormânt. Un consumator de mâncare. La rândul meu voi fi consumat de pământ. Se apropie. Până atunci sunt înmormântat de viu, de vreme ce nu fac altceva, decât să consum alimente, să bag la stomac, să râd şi să mi se pară că aş fi putut da ceva vieţii. Şi acum, cât mai e timpul meu, nu se mai poate face nimic pentru mine. Doar ei, minoritarii majoritari la frâiele puterii. Doar ei au culuare intern-extern, doar ei m-ar putea scoate şi pe mine, doar ei m-ar putea reabilita în ţară şi pe mine, printr-o simplă propoziţie, a greşit, nimic grav, să arate ce poate, etc…etc…Doar aşa au făcut şi cu colegul meu. După ce şi-a terminat şi a doua facultate, teologia, a fost dat afară din serviciu, fiind socotit incapabil. Mde, dacă i-a trecut prin cap să fie şi teolog, într-un stat ateu! Aţa-i trebuie! Şi şoma hăituit de foame şi de nimicire. Nu şomer cu oricăt de mic ajutor financiar, ci fără nimic.

Până într-o zi. Din ziua aceea au trecut două-trei zile şi nu se prea putea ajunge la el, atât de sus îl cocoţaseră, în fruntea unei instituţii de mare răsunet european. Taină şi tăcere. Până într-o zi când şi eu, cel de pe urmă, m-am dumirit. Se căsătorise cu o fată de-a minoritarilor naţionali, majoritari la frâiele puterii. Eu n-am acceptat nici să plec din ţară şi nici nu m-am îndrăgostit, precum confratele meu. Şi n-am mai fost bun nici pentru străinătate , nici pentru ţară. Am devenit un fel de nimic, nici măcar un pion. E drept că n-am ştiut să sărut mâinile, nici oficialilor români, ca eventual să fie ei mai îndurători. Eventual. Deşi am fost la unison cu unii din ei, cel puţin într-o problemă esenţială, respectul faţă de neamul românesc. Cu ani în urmă, în Cluj, într-o vreme în care, din puşcării nu erau eliberaţi nici morţii, pentru înmormântare, noi, zece mii de studenţi am ieşit pe stradă, de la unu ziua până la unu noaptea şi am cântat fără încetare *Hora Unirii.* Se împlinea o sută de ani de la Unirea din 1859, a Moldovei şi a Munteniei. Era vorba, până la acel centenar, de un cântec interzis. Destui ne trezirăm la securitate, tunşi chilug şi anchetaţi, dar toţi, chiar dacă unii am fost lăsaţi repetenţi, am fost recuperaţi, cu discreţie şi îndreptaţi spre celelalte universităţi din ţară. Acest mic grup din guvern, care se va fi ocupat de noi, a rămas anonim. Dar oamenii de dinafara guvernului, într-un anume fel au trebuit să acţioneze şi au acţionat. Magna cum lauda, universitarilor. Al celor care ne-au primit şi ne-au protejat ca pe o avere. Un sărut din partea neamului românesc! Îmi vine să cred că e vorba de o cursă lungă a istoriei noastre, în care se ţese din fire de lumină cămaşa sufletului românesc.

-21 –

-Ancuţa dragă, eşti cumva tristă?, îşi întrebă Gheorghe, cu drag, soţia, abia intrat în casă. Venise de la lucru.

-Nu, dragul meu.

Se sărutară, se-mbrăţişară şi-şi odihniră câteva clipe trupurile, simţurile şi cugetul, în îmbrăţişare.

-Perfect, totul e foarte bine.

-Tu-mi pari însă trist.

-Poate oboist, dar nu mult. Nu obosit, ci pur şi simplu plictisit, dar mă-nviorez eu de-ndată acasă.

Gheorghe încerca în fel şi chip să nu-şi introducă soţia şi în sfera preocupărilor sale professional-politice, pentru a nu-i crea tensiuni. Atmosfera în fabrică se înrăutăţea văzând cu ochii, ori el, acasă, aştepta un copil.

-Parcă ai fi copil. Eu ştiu tot, Gheorghe.

-Ştii sau bănui, dare eu ştiu că mi-e foame şi tu mă ţii în poziţie de drepţi.

-Ah, treări ruşinată Ancuţa. Acuşi, acuşi.

-O clipă. Se poate? Crezi că omul numai cu de ale gurii trăieşte?

-Dar cum trăieşte, Gheorghe?

-Uite aşa, cu nevasta lângă el. Îmi permiţi, Ancuţa, să te servesc eu? Te rog!

-Ancuţa protestă, dar izbucni în râs. Gheorghe îşi pusese un şorţ de bucătărie şi dintr-un prosop îşi rotunji un fel de turban, ceea ce dorea să însemne boneta de pânză albă a bucătarului.

-Gata, gata, aşa se aşteaptă nevasta. S-o ţii în braţe, s-o dezmierzi.

Ancuţa rădea, măr frumos, să-l muşti, nu altceva, amuzându-se de spectacolul oferit de soţ. Dintr-odată se opri din râs. Gheorghe privi mirat.

-Sunt udă, Gheorghe.

-Ei şi?!, nu-i nici un necaz.

-Gheorghe…

În clipa aceea intră mama soacră. Plecase după cumpărături, când îl văzuse venind pe Gheorghe. Se hotărâseră, în taină, să n-o mai lase pe Ancuţa, nici o clipă singură.

-Da ce-i, mamă, aşa de repede? Gata cumpărăturile?

-Am uitat portmoneul cu banii acasă.

- Mamă, Ancuţa zice…

Mama o cercetă pe Ancuşa.

-Pierzi lichidul, fata mamei. Până mâine vom avea un copil. Să nu te îngrijorezi, aşa trebuie să fie.

Gheorghe pălise ca o frunză de toamnă. Se repezise la telefon şi se bâlbâia explicând, cerând să vină salvarea după soţie, că trebuie să nască. E urgent.

-Soţia îl privea şi zâmbea liniştită. Gheorghe o observă şi începu să râdă şi el. Deci în loc să-şi liniştească el soţia, îl liniştea ea, de parcă el ar fi trebuit să nască. Chemară un taxi şi ajunseră toţi la maternitate. Abia se despărţiră de Ancuţa că, pe Gheorghe îl cuprinse un fel de febră, intră peste rand în cabinet, la doctor, se bâlbâi, se rugă să aibă grijă, doar Ancuţa e foarte tânără şi e la primul copil. Ajuns iar în hol, opri toate asistentele medicale, cu sau fără legătură cu salonul în care fusese internată Ancuţa. Îl învioră şi pe portar, cu pledoaria sa. Când se trezi pe stradă, maică-sa îl întrebă:

-Ia-i dat medicului ceva bani, dar asistentelor de gardă din noaptea aceasta, dar portarului, să te lase să intri în zilele următoare, în fiecare zi, dar

femeilor de serviciu, să-ţi ducă diverse pachete sau bilete, sau s-o cheme pe Ancuţa?

-Nu, nu, nu.

-Păi ce soţ eşti?! De circ, acasă, eşti bun, da când e ceva serios, te porţi de-a-ndoaselea, ca un copil.

-Cum să le dau bani?

-Simplu, în buzunar, în mână. Dă portmoneul încoace şi hai înapoi.

-N-am.

-N-ai! Am eu la mine, bani frumoşi! Îi arătă un teanc gros de câte o sută de lei. O noră am şi-i bună. Trebuie să aibă cineva grijă şi de sufletul ei, pe pământul ăsta.

Gheorghe rămăsese prostit, lângă portar, până ce mama intră şi ieşi de câteva ori din cabinetele din hol, apoi dispăru pe un culoar. Îşi şi găsi o însoţitoare şi urcă până la etajul Ancuţei. O chemă din salon. Îi dădu Ancuţei bani, să aibă şi ea…La ieşire, lăsă în mâna portarului câteva zeci de lei.

- Mamă, că doar nu pe toţi…

-Da ce-s proastă? Da jumătate tot s-au dus. Să vezi cum mişcau toate şi cum o să mişte şi în schimbul de noapte. Ancuţei i-am dat un teanc de sute, pe faţă, să ştie toţi că are şi ea bani, aşa că vor roi în jurul ei, plini de grijă. Ştiu eu dragul mamii cum nasc multe femei, părăsite în ghearele durerii şi fricii. Cu Ancuţa va fi altfel. Am împlinit datoriile şi spre Dumnezu. N-ai grijă, am fost la biserică şi am dat slujbe, să aibă o naştere uşoară.

-Să scăpăm şi de necazul ăsta, cu bine.

-Ei, dragul mamii, sigur scăpăm cu bine, naşterea e ceva normal şi fără sfârşit. Cu tine însă ce-i? Nu, nu, altceva, nu Ancuţa. Te văd muncit de gânduri, speriat.

-Poate că oboist, mamă, disimulă Gheorghe.

-Atunci nu-i nimic. Trece.

Gheorghe nu se întoarse acasă. Se plimbă de unul singur prin parc. Era ca o carte deschisă, jumătate spre Ancuţa şi jumătate spre furtuna ce părea a se isca.

-Nu pare, ţâşneşte, dar cât de mare, cât de controlată, de reţinută, va fi, nu se ştie. Oamenii nu mai pot trăi aşa. Din nefericire ar trebui să nu se întâmple nimic. În guvern e bubă mare, minciună, interese contrare, ori, o grevă, în stadiul actual, nu poate mătura guvernul şi guvernul ăsta nu va ezita să declanşeze agresiunea. Şi va fi mai tare decât oamenii. Au apărut fraţii, după atât de mult timp, de ajunsesem să cred că activitatea noastră a fost doar un vis şi mi-au ordonat să acţionez cu energie pentru împiedicarea oricăror manifestaţii sau greve. Au descoperit o altă reţea clandestină, care

acţionează în marile centre muncitoreşti, cu scopul de a forma sindicate libere. Dar acestă reţea primeşte ordine din afara ţării, de la o organizaţie internaţională şi ar urmări o victorie a străinilor în cadrul guvernului român, în faza întâia, iar în a doua, când vor primi ordin, destabilizarea militară, un război în aacestă parte a Europei, între două ţări, aşa cum există şi prin alte părţi ale lumii. De-o fi să fie război, oriunde, numai unde vor şefii acelei organizaţii, nu. Mă voi compromite în faţa muncitorilor, voi creşte în faţa autorităţilor. Ce o fi mai târziu, om vedea. Noi suntem între ciocan şi nicovală. Dorim şi noi să acţionăm pentru libertăţi democratice, dar aşa ceva, prin noi, înseamnă controlarea situaţiei de către români, deci îndepărtarea de la conducere a acelora pentru care acţionează puterea clandestină, dar şi îndepărtarea celorlalţi din guvern, incapabili să cureţe siguri guvernul şi să ducă România pe calea drepturilor cetăţeneşti. Drumul nostru e drumul veşniciei, să acţionăm pe latura corectă, ideală, loială faţă de români, char dacă nu ajungen la conducere. Să avem tăria de a fi mereu activi şi loiali. Aşa întrezărim, ba şi vedem lumina şi pe români, demni şi conştienţi şi înstare ei înşişi, să-şi călăuzească paşii, nu duşi de urechi, de alţii. Lipsa totală de libertate, a născut greva minerilor. Înfruntaţi, îşi cereau dreptul de a fi oameni, deci de a vorbi şi ei, nu numai de a asculta cu gurile închise. Dreptul de a gândi şi a vorbi. Şi vorbiră şi încă foarte bine. Şi puseră condiţii. Şi şeful statului aprobă de-ndată condiţiile. Şi s-a făcut pace. Şi muncitorii s-au întors la lucru. A doua zi şeful statului a călcat totul în picioare cu abilitate şi hotărâre. Minele şi oraşul au fost ocupate de armată şi muncitorii arestaţi la domiciliu, deci unul câte unul şi astfel, dispersaţi, dispersaţi au rămas. Jumătate din ei au fost urcaţi în trenuri, cu familiile lor şi duşi în alte localităţi, la alte locuri de muncă, unde au fost daţi în primire securităţii şi informatorilor de tot felul, încât au fost complet anihilaţi. O parte din cei pricepuţi, sub escortă militară, au fost duşi la mină, unde începură iniţierea militarilor în meseria de miner. În câteva săptămâni minele au primit aparataj ultramodern. Funcţionare militarizată, forţă de muncă în proporţie de şaptezeci-optzeci la sută formată din militari. Şi ostaşii, puştimea popoarelor de oriunde din lume, munceau cu zel şi terorizau la nevoie. De ce? Pentru că primeau salar de miner, salar sporit, fără să cheltuiască nimic pe mâncare şi dormit, doar erau militari! Deci la sfârşitul stagiului militar aveau un CEC cu o sumă frumoasă. Mulţi dintre ei vor rămâne în continuare în localitate. Zona, de fapt, a fost pacificată într-o oră. S-au trezit cu ostaşii al poartă, apoi au rămas ostaşii în case, la început în uniformă, apoi, cei mai mulţi, în civil. Coducătorul grevei a fost luat de securitate şi nu se ştie nimic de el.

Se însera. Gheorghe tot se mai plimba de unul singur, cu capul în nori.

-Da, scriitor ar fi trebuit să mă fac. Parcă am fost înşurubat într-o lume nevăzută, în văzduh, şi n-am mai fost pe pământ. Trupul îmi mergea fără să-mi dau seama, el se plimba, pentru că eu, cel conştient de mine însumi, sufletul, am fost în altă parte. Se opri. Se simţea privit. Întoarse capul uşor. Un grup de miliţieni tineri, cu pistoale automate. Un grup aici, un grup spre intrarea parcului, unul mai încolo, pe bulevard. Nu-i bine, aşa ceva guvernul nu ordonă decât în momente critice, posibil critice, ca avertisment. Nu e nici un eveniment politic deosebit. Chiar dacă ar fi, civilii sunt la modă, că nu se văd. Dar aceştia în uniforme sunt anume scoşi pe străzi, să fie văzuţi, să se ştie.

Ieşi din parc. Se dumiri. Numai era nici un dubiu. Patrule. Se îndreptă spre casă. Mama îl aştepta îngrijorată.

-O, bine că ai venit! Îmi era frică.

-De ce?

-Unde ai fost, îl întrebă domol.

-În parc, m-am plimbat.

-O!, mulţam Domnului! Prin capul meu mi-o trecut multe. Nu ştii nimic?

-Ce să ştiu?

-Grevă, dragul mamii, greva minerilor. Ce o să fie, dragul mamii?

-E gravă situaţia, mamă. Atât îţi pot spune. De unde ai aflat?

-Din piaţă. Vorbea unul. L-au arestat. La două-trei minute după ce a început să vorbească. Vorbea frumos. Spunea că e muncitor. Şi că aşa nu se mai poate. Oameni suntem şi noi! Ca să fii om, nu trebuie să ai uniformă sau legitimaţie de securist! Minerii nu mai lucrează. Prin ei poporul român are din nou cuvântul. Au rupt lanţurile. Iată, îi vedeţi, au şi apărut! Vin să mă aresteze. Să ne închidă gura. Lanţurile! Apoi, dragul mamii, nu a mai zis nimic, vreo câţiva din ăştia în civil şi miliţieni, i-au dat câţiva pumni în stomac şi la ceafă. L-au tras după ei, până la miliţie, ca pe un sac. Miliţia e tot acolo, în piaţă. Câteodată, în piaţă, numai miliţieni sunt de vânzare. Doamne, ce mi-o trecut prin gură! Dar tu dragul mamii să nu vorbeşti!

Gheorghe o sărută pe ambii obraji, liniştind-o şi dădu să plece. Sună telefonul. Ancuţa născuse un copil. Ea şi copilul se simt bine, sunt în afara oricărui pericol. Mama lui Gheorghe înflori ca un prun. Se lumină toată. Gheorghe îşi arătă şi el în câteva cuvinte bucuria, dar de fapt era trist. Soţia şi copilul îi sunt în afara oricărui pericol. Acum, la ora aceasta. Dar, el, Gheorghe, trece prin furtună şi poate primi oricând un ordin cu consecinţe neprevăzute. Se îndreptă în mare grabă spre fabrică.

-Pentru noi totul e limpede. Nu organizaţia noastră e în spatele acestor greve. Obiectivele imediate sunt aceleaşi, dar pe cursa lungă, acum, nu ştim ce va urma. Profitând de obiectivele commune, le-a fost uşor să declanşeze grevele. In culisele istoriei sunt alţii. Moscova este acelaşi mamut periculos. A intrat cu armata în Ungaria. A intrat şi în Cehoslovacia. Aici, în România, nu va intra. Dacă intră şi la noi, atât Ungaria, cât şi Cehoslovacia îşi pot lua adio de la viitor, Dumnezeu ştie până când. Sovieticii şi-ar stabili graniţa până lângă Austria şi Republica Federală Germania. Alta ar fi configuraţia Europei. În alte condiţii, în altă lume…Nu acum este momentul unor acţiuni de felul acesteia. Nu va servi decât ţărilor capitaliste, pentru a-şi cuminţi proprii muncitori. Iată ce fac sovieticii! Un anume succes propagandistic sovietic în ţările capitaliste nu poate fi negat. El s-a veştejit când a fost invadată Ungaria. Apoi, după nişte ani, s-a învigorat iar. Apoi iar s-a veştejit, prin invadarea Cehoslovaciei. Dar ruşii, abili cu timpul, şi-au învigorat din nou propaganda. Ba chiar a devenit mai eficientă. Lupta ideologică dintre cele două sisteme politice, communist şi capitalist este din ce în ce mai violentă. Europa Occidentală este înfricoşată, lipsită de unire. Americanii, nu. Încă o ţară însângerată în răsărit şi unitatea de acţiune a ţărilor capitaliste ar fi restabilită. Ştim, după informaţiile noastre, că cei din umbra declanşării grevelor, urmăresc, în felul lor şi dezechilibrarea mamutului moscovit. Dar atâta vreme cât fioroasa Moscovă este tot fioroasa Moscovă, România nu va fi folosită drept jertfă de sacrificiu pentru dezechilibrarea Moscovei. Nimic nu ne îndreptăţeşte să nu constatăm că Moscova va ieşi întărită, iar independenţa României va fi ameninţată. Invazia din partea Moscovei ar fi inevitabilă. Acum îi avem împotriva României, atât pe şefii Uniunii Sovietice, cât şi pe şefii României. Nici unii, nici alţii, nici nu vor să audă de democraţie. Momentul ales pentru greve este doar de sacrificiu. Dar nu va fi! Mai suntem şi noi…Am răsărit din holdele martirilor. Noi îi socotim implicaţi, într-ascuns, în această destabilizare de sacrificiu, chiar pe unii din conducerea de stat şi de partid a României. Nu le pasă câţi români vor muri. Nu le păsa nici înainte, când puşcăriile şi lagărele de muncă erau supraaglomerate, nu le pasă nici acum. Înainte au acţionat împotriva democraţiei, acum pentru democraţie. Numai că nu au fost păstorii cei buni, şi ne păstorim fără ei. Nu vor avea încotro. Cât priveşte raporturile României faţă de sovietici, vor fi prieteneşti, dar energice…Vor fi constrânşi să ne restituie Basarabia întreagă, până la mare şi nordul Bucovinei. Acest obiectiv odată atins, relaţiile cu ruşii se vor normaliza.

Gheorghe ieşi din şuvoiul gândurilor, întărit, gata să intre în furtuna ce se iscase.

- 22 -

Spre locul de cutremur, cu morţi şi taine ascunse odată cu sângele prelins sub rădăcinile ierbii, porniră miliţianul satului, Alun şi un sanitar veterinar venit la o molimă de porci în cătun. Miliţianul telefonase la judeţ, cei de la judeţ vorbiră şi cu Alun. Judeţul vorbi cu Comitetul Central, iar acolo, pe coridoarele "Casei Albe", aflară toţi şi se produse o alertă umanitară pentru cei vii, dacă mai sunt vii. Cineva, trebuie să fi fost mare de tot, ordonă unei unităţi militare, să trimită un elicopter cu un medic şi o grupă de militari, cu cartuşierele pline. Procurorul general al României află, la masă, de la cineva din Comitetul Central şi în consecinţă se mişcă şi el, luînd legătura cu procuratura judeţeană. Şi aşa se porni şi de la judeţ o echipă completă de anchetă, la faţa locului, un medic, un ofiţer de miliţie şi un jurist, ne mai pierzând timpul, aceasta fiind ultima echipă ce porni spre locul crimei. Primii ajunseră militarii cu elicopterul. Îi dădură o injecţie unchieşului Nicolae, îl luară binişor şi-l urcară în elicopter, apoi libelula uriaşă îşi luă zborul peste oceanul verde, domesticit în valurile munţilor verzi, cu piscurile lor înfipte în cer. O parte din militari rămaseră în jurul celor doi morţi, pentru a păzi locul, având ordin să nu lase pe nimeni să se apropie, până la sosirea procuraturii. Visu, câinele cobănesc, lânos şi mare ca o viţică, nu se sinchisea de soldatul ce-şi luă postul în primire în apropiere. Când acesta îl mângâie pe cap, îl gratulă mişcând din coadă, scheună stins a plâns, continuând să stea cu botul pe labe. Lumina pătrunsese în firele de iarbă, legând bine soarele de pământ. Cei doi ciobani chirciţi, ca de epilepsie, îşi pierduseră luminile vieţii, sub umbrarul de sub râpă. Visu se ridică şi se duse în mijlocul poienii, între râpă şi casă. Singur. Se aşezase iar cu botul pe labe, cu capul spre stânci. Ostaşii urmăriră această deplasare. Văzură şi femeia, înfrigurată, ca din altă lume, aşteptând în faţa casei sosirea oficialităţilor. Nu după mult timp, sus, pe lângă stânci, apărură siluete, Alun, miliţianul şi veterinarul, singurul cadru medical pe care-l întâlni Alun, şi care venea să dea o mână de ajutor, mai mult moral, zicea el, că la oameni nu se pricepe. Ajunseră în faţa lui Visu. Câinele se târî un pic spre miliţian, apoi se aşeză iar cu botul pe labe. Ce s-a întâmplat a fost aşa de dintr-odată, încât totul se desfăşură până la capăt, fără să se mai facă nici măcar un gest, din partea nimănui. O bubuitură, apoi încă una şi încă una. Miliţianul trăgea cu pistolul în capul câinelui. Un glonte îl nimerise mai bine, celelalte cartuşe îi zdrobiseră doar botul. Visu îşi ridică botul puţin, şi

aşa, desfigurat, aşteptă. Acum era neîndoielnic pentru toţi, că aşteptase şi înainte de a fi împiuşcat. Alun se dezmetici primul, dar din pistolet mai porni un cartuş, al patrulea, care nimeri în plin. Capul câinelui căzu pe labe, în timp ce un scheunat stins i se eliberă în văzduh. Veterinarul luă, scurt, apărarea miliţianului, deşi nimeni nu-i ceruse aşa ceva.

-Conform legii, câine ucugaş.

-Mi-am făcut datoria, completă miliţianul.

Femeia privise totul de lângă uşa casei, fără a clipi, dar detunăturile se opriră în ea, ca într-o fundătură. Avea impresia stranie, că acum îi mai fusese ucis soţul încă odată şi că nu are voie să-şi trădeze suferinţa, până nu va fi înstare să-l dovedească pe făptaş, sau pe făptaşi şi să-i predea oamenilor legii. Dar martorul principal, poate singurul ei martor, era mort, la picioarele miliţianului. Se apropiară toţi trei de ea. Ochii ei priveau departe. I se umplură de lacrimi. Mişcă revoltată din cap, îşi şterse lacrimile şi pe firul privirii înaintă câţiva paşi. Pe toţi îi trecură fiorii. Apoi se întoarse, dar se opri iar. Se îndreptă hotărâtă spre un ostaş şi-i şopti ceva. Acesta porni până lângă casă, apoi, plin de agerime, se urcă în podul casei, de unde coborî cu un hârleţ. Femeia îl luă şi porni în tăcere, trecu de Visu, se apropie de cei doi chirciţi în lacul de sânge. Miliţianul se agită, strigă să nu se atingă de ei.

-Corp delict, crimă, procuratură, nimei, sunt aici, nu e voie.

Femeia îşi vedea de drum, trecu de cei doi ca şi cum nu ar fi fost şi ajunse la locul unde stătuse Visu. Se apropie de ea sergentul, dar tăcu, era ţăran ca şie ea, şi-i preţuia tăcerea.

-Sergent, să-mi îngropi câinele.

-Să trăiţi, am înţeles, răspunse promt sergentul. Întinse mâna spre cazma. Femeia i-o dădu. Sergentul măsură cu pasul mărimea viitoarei gropi, îi marcă marginile şi apoi începu să sape.

-Câinele şi-o început singur groapa, grăi el ca pentru sine. Apoi i se păru că mortului celui tânăr i se mişcă încălţămintea. Îşi făcu cruce şi săpă mai departe. Gestul nu trecu neobservat.

-Da, ce, bre, de când popă, la câini? Sergent sau popă? apăsă miliţianul cu tâlc pe cuvinte. Care din voi e ţârcovnic? Că dacă sergentul îşi face cruce, m-am lămurit. Aici e vorba de încă o anchetă.

-Ascultă bre, miliţianule, închide clanţa, îi aruncă vorbele, printre dinţi un ostaş.

-Poate rămânem cu toţii şi peste noapte aici şi te punem să faci pe preotul până îi învăţa Sfânta Liturghie pe de rost, adăugă un altul.

-Că nu ţi-o cerut nimeni părerea. De ce deschizi gura neîntrebat, soldat?, îl zeflemisi pe miuliţian, încă un ostaş.

-Hai, hai, mucea, văd că nici poziţie de drepţi nu ştii lua, când ţi se vorbeşte, aruncă vorba altul.

-Răcanul, se mai auzi dinspre ostaşi.

Miliţianului îi pieri piuitul. Toată grupa de militari era perfect unită, nepăsătoare, şuierătoare, agresivă.

Un ostaş întrebă pe sergent, dacă nu-i dă şi lui cazmaua să sape.

-Ai primit ordin?

-Nu, să trăiţi, răspunse soldatul, luând poziţie de drepţi.

-Pe loc repaus, grăi domol sergentul, în timp ce săpa.

Ostaşii se apropiară de sergent. Civilii şi miliţianul porniră şi ei spre gropar, dar ostaşii, printr-un semn, îi rugară, să nu se apropie dincolo de locurile lor, de un cerc cu o rază de vreo douăzeci de metri în jurul victimelor. Cazmaua se opri în ceva tare.

-Vreo rădăcină de copac, îşi zise sergentul în minte, în timp ce se învârti pe loc, săpând dintr-o parte, apoi din cealaltă parte.

Civilii se întoarseră în casă, sau pe prispa casei, la taclale. Sergentul se opri.

-Ei, fir-ar să fie.

Se plecă în genunchi şi cu mâna dădu la o parte pământul sfărâmicios, apoi uşor, cu cazmaua, apoi iar cu mâna. Nu exista nici un dubiu. Vrând să sape o groapă pentru Visu, dezgropă un om. Se opri din lucru.

-Sergent, continuă. Acolo, sub pământ e soţul meu.

-De unde ştii?

-Ştiu. Sunt clipe în viaţă, în care glasul inimii e tot atât de limpede, ca apa de munte.

-Trebuie să vină procuratura.

-O să vină, n-ai teamă.

-Bine, mai sap, numai puţin, să-i dezvelesc picioarele, apoi mă opresc, până vine procuratura.

Încălţămintele celui din pământ, cu călcâiele şi vârfurile lipite ca în poziţie de drepţi.

-Sergent, te roagă o văduvă în doliu. Fă până la capăt. Ştiu că vei face lucrul început, o groapă pentru Visu, lângă soţul meu.

-Aşa gândisem şi eu.

Săpă cu grijă într-o parte, până descoperi marginea gropii mortului, apoi. la vreo două palme distanţă, se făcu a începe groapa pentru Visu.

-Dincoace, sergent, dincoace, să aibă tihna lungă a pământului, nu spre buza râpei, să-l dezvelească ploile.

Sergentul se mută înspre casă şi iar, cu grijă, descoperi lungimea gropii şi cam la un metru începu să sape. Apoi, dădu cazmaua unui ostaş şi el se aşeză pe iarbă, cu bărbia în palme. De la un timp îşi întoarse faţa spre femeie. Palidă, gălbuie, străbătută de un fior neîntrerupt. Tremura. Sergentul privi spre un soldat. Acesta privi şi el spre femeie. Porni spre casă. Se întoarse cu haina de postav a femeii şi i-o puse pe umeri.

-Mulţam, mamă, îi grăi femeia.

Soldatul se închină şi se îndepărtă de grup. Se întoarse cu faţa în altă parte, să nu fie văzut şi plânse câteva clipe în voie, apoi reveni la grup. Femeia plângea şi ea. Lacrimile îi coborau pe obraji, din tainiţele sufletului, pâraie de munte, sub suflarea vântului, ce începuse să se anine de cetini. Acolo, în sufletul femeii, se discolcau amintiri încremenite, memoria strămoşilor învia, se reînfiripa, grăind grozăvii, greu de imaginat, iar biata femeie vedea aevea întâmplări de demult. Lumea în jurul ei încetă să mai fie, în locul ei o altă lume o încomjura. Intră tot mai mult în umbra pădurii şi abia mai târziu, cei sosiţi, la care se adăuga suita procurorului, pricepuse că femeia dispăruse. Încercară s-o găsească, dar toate eforturile au fost în zadar. Ancheta stabili că mortul descoperit de militarul care săpase groapa pentru câine, fusese asasinat. O lovituă la ceafă îi despicase cutia craniană. Probabil, cu o bardă.

-23-

-Şi încă nu ţi-e de ajuns? Ai scăpat de distrugere fizică, doar paralizaseşi de foame şi de frig. E drept, paralizia feţei, nu încă ceva grav, s-a vindecat complet, dar se pare că ai început să uiţi. Chiar să uiţi…Ţi-o spun, nu ca să te ameninţ, ci ca să-ţi fie bine. Ce zici?

-Ascult, ascult cu plăcere, răspunse Fântână Ion, în gând, în timp ce venea de la serviciu, într-un troleibuz în care era atâta înghesuială, că mai în voie sunt sardelele în cutiile de conserve. Zâmbi. Îi păru straniu să mediteze, să aibă un dialog imaginar, tocmai în asemenea condiţii. Zâmbetul îi dispăru. Chiar lângă el, se afla ofiţerul de securitate care îl anchetase. Zâmbi iar, cu toată gura. Era evident că nu se aşteptase la o asemenea întâlnire, într-un troleu arhiplin.

-Ce faci? Îl întrebă ofişerul.

-Bine.O condiţie psihică excelentă. Sunt îngrijorat doar o lună pe an, când trebuie să mi se înnoiască contractul de muncă.. Luna aceea de obicei nu sunt salariat, ci în concediu fără plată. Apoi nu mă mai macin, n-are nici un rost.

-Exact. Să-ţi vezi de serviciu. O să-ţi fie bine. Te rog. O să-mi dai dreptate.

Zâmbeau amândoi, ofiţerul mulţumit de zâmbetul lui Furtună, de bucuria revederii, iar Fântână, de faptul că zâmbise, că se bucurase de revedere. Ofiţerul coborî la prima staţie. În sufletul lui Fântână se instală o profundă părere de rău. Atunci, în timpul anchetei, un membru de partid, un communist, i-a spus să-şi dea demisia, aşa cer securiştii, imediat, e mai bine o demisie, pentru mai târziu, cine ştie când, decât o rupere a contractului de muncă, ce mai, decât darea afară din serviciu, să zicem din incapacitate profesională. Ce mai…e gravă, eşti anchetat din motive politice. Poftim foaia, scrie.

-Păi, ce motive?

-Scrie simplu, din motive personale.

În aceeaşi zi, îşi aminti Fântână, anchetă, după serviciu, a doua zi la fel, a treia zi, iar. A treia zi sunt anunţat că mi s-a aprobat demisia. La ora stabilită merg la anchetă. Cu lacrimi în ochi îl rog să mă lase să lucrez oriunde, ca muncitor, să am ce mânca. Ofiţerul de securitate se arătă atât de uimit că mi-am depus demisia, încât telefonă pe loc, la nivel superior, de care aparţinea instituţia mea, rugându-i să renunţe la demisie, deoarece, el, securitatea, nu a recomandat aşa ceva. I s-a răspunse categoric că nu se revine asupra demisiei mele. După vreo oră, ofiţerul de securitate, tot din clădirea Ministerului de Interne, mai telefonă odată. Primi acelaşi răspuns categoric. Acum, după câţiva ani, iată-mă din nou angajat, cu anul, temporar, când la o instituţie, când la alta. Depind sută la sută de securitate. Când vor zice să nu mi se mai încheie un nou contract de muncă, cei ce fac angajări o să-mi răspundă că nu sunt locuri de muncă. Dar încă nu e totul. Mai e posibil, să primesc doar o jumătate de normă, deci jumătate de salariu şi să nu ştiu cine e de vină, securitatea, cei ce fac angajări, sau alte personae, cu unele interese. S-a făcut toamnă, alerg după serviciu iar, un om al securităţii e mereu înaintea mea. Şi ca să fiu sigur că e securist, îmi taie calea cu o maşină, cu un ofiţer superior de Interne, în uniformă. La câţiva zeci de metri de clădirea în care speram să găsesc un serviciu. Mai clar nici că se putea. Pe ofiţerul în civil îl cunoşteam, un fost coleg de studenţie, dar nu eram tocmai sigur că e informator, sau ofiţer în civil.

-Ce faci, Fântână?

-Bine, ca orice român.

-Este şi acesta un răspuns, dar vag, zice el.

-Nu e vag, ci cuprinzător. Dacă îi este bine codrului, îmi este şi mie, chiar dacă aş avea greutăţi. E mai importantă pentru mine ţara, zic ţară fără nici o notă de falsitate, de fariseism. Când neamului românesc îi merge

bine, e bine. Nu-mi dau seama cum am rostit ultimele cuvinte, dar am intrat în gardă, în apărare.

-Ce e cu neamul românesc?

-A, gândii eu, aici e un clenci. Păi dragă colega, îmi permiţi să-ţi spun aşa, e foarte simplu. E vorba de o mare familie a oamenilor de pe planeta Terra, formată din mai multe popoare şi neamuri. Dacă mergi la miezul, la virtuţile neamului românesc observi că sunt aceleaşi cu ale neamului omenesc, ca ale omenirii de pretutindeni. Deci o duc bine, ca orice om.

-Aţi văzut tovarăşe colonel, neam omenesc, de oameni, e vorba de om ca toţi oamenii, nu e vorba de altceva. Apoi mi se adresă mie, spunându-mi, în regulă colega, sănatate şi servici uşor.

Şi până să le spun că nu am serviciu se urcaseră într-un ARO şi demarară. Peste cinci minute intrai în clădirea în care speram să găsesc de lucru. Mi se păruse că mă priveşte cineva pe geam. Abia ajunsei în hol, când dintr-un birou ieşi colonelul în uniforma militară M.A.I- acelaşi din maşina ARO şi părăsi clădirea. Intru şi eu în biroul respectiv. Peste câteva secunde aveam numirea pe un an de zile. Trebuise deci să mai apară o dată colonelul, ca să înţeleg cum de am obţinut, iar, pâinea cea de toate zilele. Şi bine a făcut. Aşa cum sunt, prostănac, poate n-aş fi înţeles exact tâlcul întâlnirii de pe stradă. Nu ieşii bine din clădire, când un individ, mai aşteptau destui un serviciu, mă întrebă dacă e în regulă.

-În regulă, răspunsei.

-Bravo, eşti cineva. Numai să nu te trezeşti, când ţi-e lumea mai dragă, că pe postul tău vine altcineva, cu o numire definitivă, că de, a dumitale e temporară.

-Ei, fir-ar să fie, bolborosii eu cuvintele, dezechilibrat de perspectivă şi de faptul că în loc de doi, erau trei. Deci oricând e posibil să fiu fără serviciu. Absolut oricând. Acceptaseră faptul împlinit, cu un an în urmă, când mă angajasem într-o oră, fugerător, când scăpasem de sub supraveghiere. Sunt ca un fluture. Am flori atâta vreme cât mi se lasă la dispoziţie. Mi se pot retrage. După aceea să trăiesc iar cu aer şi cu ger, fără serviciu. Lucrez de un an. Am de lucru în continuare, o zi, o lună, sau un an, cât scrie pe decizie, dar nu asigurat. Postul poate fi ocupat oricând de altcineva, cu o decizie definitivă. Unu: Pot avea un serviciu dacă mi-l dau cei de la securitate. Doi: Cei de la securitate, aceştia de acum, care mă descurajează să fiu român? Nu sunt şovin, dar să n-am nimic de apărat este o crimă şi asupra mea se săvârşeşte o crimă. În România mi se condiţionează, mi se dă pâinea cea de toate zilele, dacă nu sunt român, ci fără naţionalitate. Deşi român, tot fără fariseism, este identic cu cuvântul om. Dar cui îi

foloseşte să nu rostesc cuvântul român? Poate eu merg prea departe. Voiau să reteze naţionalismul? De ce, când a fi naţionalist român înseamnă a-ţi ajuta naţiunea să propăşească, a-ţi ajuta naţiunea împotiva pericolelor externe, înseamnă a-i sprijini valorile! Naţionaliştii români nu sunt agresivi, ci defensive. Cum, să renunţ să fiu defensiv în faţa agresivităţii altora? Şi cine să mă apere de agresivitatea altora? Colonelul, pe care îl irită cuvintele de român, de neam românesc, în România?! Acestea mi s-au cerut acum, mi s-au impus. Ce îmi vor cere mâine, ce vor voi? Doar sunt în mâinile lor.

-Oare? îl întrebă ţăranul desculţ şi cu capul descoperit.

-Merit eu, bade, să vii în faţa mea, din lumea nemuririi dumitale?

-Lasă, Ioane, întrebările. Peste Dunăre lăcrimai după un erou din cartea ta arestată. Acum când ţi se păru a nu mai avea nici o ieşire, venii la tine să te întreb, odată ce eşti ram din neamul românesc, înseamnă că neamul românesc nu mai are nici o şansă, că ne-om lăsa juguliţi?

-Are mai multe, bade, zvâcniră cuvintele din pietul lui Fântână Ion. Badea dispăruse în tainiţele subterane, de unde apăruse cu câteva clipe mai înainte, în gândurile lui Fântână Ion. Grâul fu străbătut de un fior mistic. O adiere ondula holdele şi spicele zornăiră în rostogolul valurilor.

- 24 -

Gheorghe era cel mai intransigent din punct de vedere ideologic, un comunist ataşat trup şi suflet cauzei clasei muncitoare. Cuvintele securistului se adeveriră. Sarcinile pe linie de partid băteau la uşă. Aproape fără ştirea nimănui, Gheorghe încercă marea cu degetul şi luă examenul la facultate, la seral. Îşi va vedea de carte, va fi inginer. Ofiţerul strălucea de bucurie. De mult nu mai întâlnise un om atât de moale, se intra în Gheorghe cu orice cuvânt. Într-un fel, ofiţerul îl avea la mână. Lui Gheorghe i se vor da sarcini de conducere pe linie politică, deci va lucra mai puţin în producţie-şedinţe, instruiri, birou, cine să mai lucreze? Sau nu va lucra deloc. Deci, în fabrică va avea timp să înveţe. Dar, desigur, va trebui să-şi plătească aceste avantaje, cu activitate politică adecvată. E drept însă că Gheorghe răspundea constant, fără să i se ceară, la comandamentele politice, încât ofiţerul avea posibilitatea şantajului, aşa, ca o rezervă strategică. Apoi rezerva şi-o îndepărtă şi mai mult, socotind că Gheorghe e un om de caracter excepţional, foarte bine axat politic şi deci s-ar putea face din el un om de mare încredere pentru partid.

Pornirea operaţiunii corespunzători ideologic sau deviaţi se dovedi anevoiasă pentru ofiţerul de securitate. Supravegherea convorbirilor

obişnuite între salariaţi, între colegi. Relatările informatorilor. Ascultarea cu microfoane.

Copilul lui Gheorghe începuse să umble, copăcel-copăcel. Gheorghe şi Ancuţa, în sufragerie. Nu dăduseră drumul la televizor.

-Ce plăcut e Ancuţo. Simt aşa, nu ştiu cum să-ţi explic, o seară de familie cu multă pace. Picură pacea în sufletul meu.

-Şi eu simt multă linişte. Ai dreptate. E o seară deosebită, de răgaz, la gura sobei, cum se zicea mai demult.

-Da, da.

-Te văd puţin pe gânduri. La ce te gândeşti?

-Tihna aceasta îmi duce mintea la biata omenire. De când e om pe faţa pământului, de atât timp ne roade războiul şi rănile ne sunt mereu deschise. Nici măcar o singură zi de pace pe tot pământul, în mii de ani. Mă gândeam, de nu greşesc, aruncând totul în spinarea unei conjuraţii internaţionale, antinaţionale, care ar urmări conducerea, stăpânirea tuturor naţiunilor. Cred că am greşit. Cel mult poate specul existenţa neîntreruptă a războaielor, le poate chiar isca, premedita, dar nu inventa. Au văzut starea permanantă a bietei omeniri şi au acţionat ca atare. Şi chiar dacă acţionează, vina lor e în parte, pentru că permanenţa stării de război a fost şi va fi chiar fără ei. Ce duh necurat este în omenire, de aceasta nu-şi găseşte pacea?

Gheorghe tăcu.

-Ca la noi, de o jumătate de secol, tot cu dictatura proletariatului, dar proletariatul beneficiază doar ca o turmă, de condiţii mai bune de viaţă. Îi este interzis să arate rugina şi desigur să o cureţe. Sus n-ai voie să arăţi şi nici chiar jos, aproape, despre şefii imediaţi, decât aşa, uşurel, formal şi rar. Mi-ar fi plăcut cu adevărat ca muncitorii şi ţăranii să fie stăpânii ţării.

-Şi nu sunt?, o întrebă uşurel, Gheorghe, ca la securitate.

-Nu. Ţăranilor li s-a dat pământ, reforma agrară.

-Apoi li s-a luat.

-Nu, ci şi-au unit pământurile.

-Şi ţăranii, uniţi în colhozuri, au putut decide, măcar în parte, cum să fie ţara mai bogată din punct de vedere agricol.

-Nu.

-Deci nu a mai fost pământul în propietatea lor decît pe hârtie.

-Dacă pui problema aşa…însă aşa nu se poate discuta. Nenorocirea e că odată cu colectivizarea au dispărut jumătate din vitele României, ţăranul colectivizat, în ocolul său, nemaiavând ce da vitelor.

-Iar cel dinspre munte, particularul, deşi are iarbă, dacă mai ţine câte o vacă! Preferă să vândă fânul unor cooperative agricole.

-Şi totuşi la sate, se mai găseşte câte un porc, în ocolul oamenilor.

-Ca să-l ţină, fură.

-Da. Şi se ştie, dar se tace.

-Deci se cultivă hoţia, distrugerea eticii naţionale, ţăranul fiind talpa ţării. El a păstrat ţara prin milenii şi obiceiurile şi folclorul, neînstrăinarea, nepierderea tradiţiilor de la strămoşi. Dacă se ştie, ori e neputinţă guvernamentală, ori e neputinţă amestecată cu diversiune antinaţională.

-Şi-mi spuneai să-mi ţin gura, Gheorgehe, dar ti cum vorbeşti?

-Vorbesc aşa, încât tu să-ţi dai seama, cum să nu vorbeşti. Sub nici un chip, cu nimeni. Eu sunt în ascensiune politică şi sunt sigur că sunt supravegheat.

-Încep să te înţeleg şi să te cred. Ţărănimea hoaţă şi ştăbărimea, coruptă, măi Gheorghe.

-Cum adică?

-Păi ploconul e la mdă. Ţăranul şi muncitorul sunt doar cu plocoanele, ştăbărimea mică şi mjlocie, cu primitul.

-Am înţeles, şefule! Mă bucur. A fost o seară politică, de familie, cu rod. Te rog să reţii că sunt în Biroul Orgamizaţiei de Partid pe fabrică. Nu e secret, dar cu gura ta mă poţi băga la necaz. Închipue-ţi că aş fi şi un om secret. Închipuie-ţi doar şi taci.

-Mă sperii.

-Mai bine.

-E tulbure viaţa Gheorghe, nu te băga prea tare în politică.

-Tulbure şi noi înotăm în apa aceasta tulbure. Ori încercăm noi să o limpezim, ori ne-o ţin alţii tulbure, sau mai limpede, după cum cred ei.

-Tu ce crezi?

-Că fără liberrtate internă nu se poate face nimic în România. Cum se face acum şi cum s-a făcut în ultimii zeci de ani, înseamnă asigurarea drumului spre dezastru. E sigur.

-Ce e de făcut?

-Bravo, ai crescut în ochii mei. Aici e cheia, în această întrebare. Apoi urmează răspunsul şi acţiunea.

-Bine, bine, dar…

-Nici un dar, caută tu răspunsul la întrebare.

-Tu îl ştii?

-Sunt mai mult răspunsuri. La câteva ştiu formula. Mai ştiu şi cum pot fi puse în parctică.

-Urmează…

-Urmează tragedia transpunerii lor în practică.

-Tragedie?

-Da, în măsura în care guvernamentalii au alte poziţii, alte convingeri, alte legi.

-Taci atunci.

-Aşa, te rog şi pe tine să taci. Sunt sigur că te simţi mereu din ce în ce mai inteligentă. Tocmai de aceea, taci. Nu discuta cu nimeni. Există două tipuri de trădare, una conştientă şi alta inconştientă. Ultima o au pe conştiinţă guralivii. Rezultatul amândurora duce la executarea celor trădaţi.

-Oho?, baţi sus dragul meu, tu nu eşti o persoană aşa de importantă, la drept vorbind, aşa că…

-Ancuţa, mă cutremur! Nu e vorba de importanţa sau neimortanţa mea, ci de faptul că pot deveni vânat. Şi vânătoarea va fi scurtă. Dacă ai judeca ce zile trăim, te-ai speria. Dar familiei noastre îi merge bine, pentru a avea şi niţică teamă. Ultimele tale cuvinte au picurat fiorii frici în sângele meu. Şi nu pentru mine mi-e frică. Aş fi un egoist.

-Hai, hai, ai luat-o razna, îl ironiză Ancuţa.

Gheorghe amuţi. O lacrimă nevăzută îi înmuie inima a milă. Milă faţă de Ancuţa, faţă de copil, de mama sa, de prietenii săi, de cunoscuţi, de necunoscuţi, de naţiunea română şi prin extindere faţă de întreaga omenire. Aici, în zona carpatină, ca oriunde pe globul pământesc, pot pieri şi pier fiii credincioşi ai omenirii. Mila a izvorât în sufletul lui Gheorghe, din sentimental că în urma celor căzuţi, rămân mulţimile de oameni abandonate. Mila de oameni. Cât de des sunt abandonaţi oamenii, fie de cei ce cad, fie de cei ce urcă, fie de faptul că progresul real se dobândeşte încet şi se păstrează greu. Şi de oamenii răi, şi de oamenii cei buni, de hoţi şi cinstiţi, de toţi mi-e milă. Unii abandonaţi în noaptea în care se bălăcesc sau se zbat, alţii părăsiţi în drumul spre geana zorilor. Îi era milă. Şi sufletul său tresări, înlăcrimându-i ochii. Mila aceasta este iubire. În clipa acestei constatări, i se păru că geana zorilor se suprapune peste propria-i geană şi un duh al păcii profunde sălăşluieşte în sinea sa. O primenire lăuntrică punea stăpânire pe el, o eliberare, o spălare de zgură. Urmele dizlocărilor, furtunilor, ale tensiunii în care trăise, se vindecau.

Ei, iată-mă mistic, se trezi el în unda unei constatări ironice. Starea ce-l cuprinsese dispăru împreună cu zorile acelea. Rămase în el doar părerea de rău după ce pierduse.

-Ce-a fost, ce n-a fost, da-mi pare rău după starea sufletească ce mă cuprisese. Eu am alungat-o. Am rămas, totuşi, mai aproape de realitate şi mai departe de îndeplinirea idealurilor, dar mai calm. Drumul e lung. Am din nou starea alergătorului de cursă lugă. Şi aşa e bine. Multe taine ascunde sufletul omului! Întrerupsesem dialogul cu oamenii. Urcasem sus…Monologam. Transmiteam sarcinile. Releu de transmisie fără

comentarii. Reproducerea cuvintelor, ordinelor, directivelor. Atât şi mereu, prin toate mijloacele. Am ajuns să punem mâna pe putere, noi muncitorii, comuniştii. S-au ivit mii de conducători, guvernanţii şi restul, muncitorii, comuniştii. Nici muncitorii cu carnet de parttid, nici muncitorii fără partid, nici ceilalţi cetăţeni, comunişti, necomunişti, nu au voie decât să reproducă frazele venite de sus, de la guvernanţi şi atât, de unde se vede că numai sus sunt cu adevărat comunişti, jos sunt executanţi, cetăţeni, oameni, mă rog, oricum li s-ar zice, dar lipsiţi cu desăvârşire de orice opinie. Valoare nu poate urca de jos în sus, dacă nu e pescuită de sus. Şi dacă nu e pescuită de sus, este interzisă, este împiedicată să devină şi să se afirme ca valoare. Valoarea e o personalitate prin ea însăşi. Încrederea celor de sus în om, e zero. Lipsa totală de libertate este o stare de umulinţă generală. Existenţa a două partiede, la noi, partidul ţărănesc şi partidul muncitoresc, ar fi salvat ţara de la immense distrugeri morale şi ar fi contribuit la o dezvoltare, mai cu picioarele pe pământ. Şeful partidului care ieşea victorios în alegeri, devenea şi preşedintele României. Şi n-ar mai fi fost nevoie de alegeri de formă. Când majoritatea oamenlor ar fi votat pentru partidul ţărănesc, s-ar fi emis o judecată de valoare, o cântărire colectivă a situaţiei politice şi economice, s-ar fi angajat o responsabilitate colectivă pentru perioada de până la noile alegeri. Hotărârile iresponsabile ar fi fost atenuate, unele chiar ocolite. Omul era liber să gîndească, să constate şi să discute fără să aducă de fapt nici un fel de prejudicii politicii comuniştilor. Judecata lor era pentru popor-agricultură mai înaintată, sau mai multe sau mai puţine investiţii industriale în anii dintre alegeri. Şi ţăranii şi muncitorii ar fi devenit combativi, şi-ar fi apărat interesele, ori aceste interese sunt chiar interesele întregii naţiuni române. Ar fi fost sprijiniţi inventatorii, ar fi fost stârnită competiţia, cointeresarea în succese, adoptarea de măsuri în mişcare pentru sprijinirea continuă a bunăstării şi dezvoltării agricole şi industriale. Intelectualul ar fi redevenit glasul conştiinşei, putătorul de cuvînt al viilor şi morţilor. Dumnezeule, Dumnezeule, câte greşeli şi tragedii s-ar fi ocolit! Multe din hotărârile de până acum au fost luate peste noapte. Să se facă! Şi s-au făcut prost. Peste noapte s-a hotărât politehnizarea liceelor. Dar la facultăţi numărul cel mai mare de studenţi era al umanioarelor, nu al ştiinţelor exacte. Rezulatul a fost că liceele umaniste, teoretice, clasice, au dispărut, s-au transformat în licee tehnice, foarte bine, dar nu aveau destui profesori de fizică, chimie, matematică şi mulţi dintre profesorii de limbi străine, română, istorie şi muzică au devenit şomeri, tot fără plată. Un exemplu dintre atâtea. Numai dintr-o dezbatere se pot observa cât mai multe măsuri ce trebuiesc luate, ori un om, înconjurat doar de executanţi, nu poate cuprinde tot. Acţionează cum îl taie capul. Şi ironia soartei, toţi trebuie să

aplaudăm şi să zicem că totul este foarte bine. Suntem în lanţuri. În lanţurile interne, peste care s-au adăugat lanţurile externe, fără ca poporul să aibă nici cea mai mică parte de responsabilitate în această imensă afacere de dublă încătuşare. În el, în popor, nu se mai avea încredere, ci numai în ei, ridicaţi din popor, dar în continuare singuri, hotărând pentru popor, fără nici o consultare şi fără nici o participare a poporului la laurea unor hotărâri, fie prin reprezentanţi, fie şi numai prin opţiunea din alegerile libere, democratice. Imensă tristeţe şi deziluzie. Avânt zero. Idealism, zero. Ascultare doar. Executare. Muncitorii de la fabricile de uz casnic, de exemplu, fabrică de zeci de ani vermorele. Foarte bine, zugravii profesionişti şi cetăţenii pricepuţi, să zugrăvească cu ele. Numai că vermorelele din fabrică au muştiucurile prost făcute, încât absolut toţi cumpărătorii îşi comandă alte muştiucuri, la cooperativele meşteşugăreşti. De zeci de ani. Or, anomalii de felul acesteia sunt multe. Cetăţenul rabdă şi consumă ce şi cum i se dă. Orice altă posibilitate îi este interzisă. Presa nu este pentru popor, ci presa e de partid. În ea se scriu cuvântările şi directivele şi tot ceea ce duce la îndeplinirea sarcinilor, aşa cum sunt ele. Şi cum sunt ele nu se ştie. Pe ce temei ştiinţific, pe ce calcule au fost luate? Hotărârile fără calcule şi fără dezbaterea elementelor luate în calcul sunt uneori periculoase, hazardante şi consecinţele nu le suferă o famile, ci o naţiune, de care nu se ţine seama. Acolo unde a încetat opinia şi cointeresarea unor mulţimi de oameni, unde a încetat libertatea participării conştiente la cointeresare, dictatura s-a îngrăşat, s-a întărit şi odată întărită nu se destăreşte, ci se milităreşte şi mai mult. Iar la noi nu a fost haos, ca să vină nişte militari şi să pună prin forţă stop haosului social. Ţăranilor şi muncitorilor li s-a luat libertatea de a participa conştienţi la menirea lor istorică. Ce păcat! Menirea ţăranului de a da pâine şi carne şi a muncitorului, de a fabrica cele necesare agriculturii, satelor, oraşelor, de-a păstra şansa participării ţării la viaţa planetei, alături de ţările dezvoltate industrial, de a ieşi înafara neputinţei, de a acţiona plenar, decomplexant, de a intra în viitor şi de a străbate necunoscutul, de a-şi adjudeca energiile lumii văzute şi nevăzute, de a fi om, frate, iată ce s-a ocolit! Ţăranii, muncitorii, intelecualii sunt oameni, nu supuşii unor conducători. Nu sunt turmele lor personale. Mai degrabă un partid al ţăranilor şi unul al orăşenilor…

- 25 -

Codrii îşi răşchiraseră mîinile lor de uriaşi către înalt, dar încremenit după stele şi păsări. Zăpada se aşternuse peste tot, acoperind munţii şi

dealurile. Mantia albă se sfârşea jos, către câmpie, unde se noroise. Alb rănit. Baciul Nicolae, după ce ieşi din spital, îşi lăsă barba să crească.

-Am pus briciu-n pod, dragii mei. Cu lama nu m-am deprins, iar cu zbârnâitoare de astea electrice, nici atât. Alte vorbe nu mai rosti şi nici tâlcul ascuns al gestului nu-l mărturisi. Se înnoise în alb, doar el şi munţii. Dar fiecare în felul său. Baciul Nicolae se domoli de tot. Cei din jur observară de-ndată, dar îl lăsară în pacea lui. Ziceau între ei că a îmbătrânit. Începu să slăbească. Cei din jur se alertară.

-Nu, feţii mei, nu vă fie grijă că pierd osânza de pe mine. Eram greoi. Aveam câteva raniţe pe mine. De aş scăpa de ele!

- Dar nu prea mănânci, tată, de când ai ieşit din spital. Că tăietura de la spate îi bine.

-Atunci? A, că nu mănânc pare a fi drept, dar şi mănânc.

-Dar nu în toate zilele.

-Ei, ei, dar nici munţii nu i-am luat în opinci şi nici brânza n-o mai duc la oraş, şi nici lemne nu am mai tăiat. Îi drept, am hodinit destul, mi-oi găsi şi eu de lucru, da de mâncat, mânc şi eu, nici o grije. Arăt eu a amărât?

-Drept să zic, nu, numai că slăbeşti.

-Nu-i nici un năcaz. În tăt anu să pierd câte o raniţă. Mai sunt şi bătrâneţile. Şi-i drept că-i mai bine pentru-n bătrân, mai uşurel, decât mai greoi. Aşe că nu mă mai certaţi atâta.

-Îi drept, tată, da ai cam pierdut două raniţe. Gata. Îl lăsară în pace, neîndrăznind să-l cerceteze de faţă. De o vreme nu mânca miercurea şi vinerea deloc, nici apă nu bea şi nici dumineca, până venea de la biserică. Un zâmbet blând îi înmuguri pe faţă, ca şi ghioceii primăvara şi pe faţă îi rămăsese. Părea a zâmbi la nesfârşit. Luă o lopată şi câte-un pic, câte-un pic, şerpui prin omăt, cale spre şură. Ai lui respirară uşuraţi. Ştiau din moşi strămoşi că munca dă sănătate şi celor nu prea bolnavi, iar pe cei sănătoşi, îi întăreşte. Şi moşu nu se plângea de nimic. Ba, în celelate zile, mânca potrivit. Când intră în odaie îl întâmpinară cu haz, care de care să-l cinsteasacă şi să-l servească.

- Că bine zâceţi. Horinca. Două păhărele n-aş zice ba, dar dacă mi-aţi zis un pahar de horincă, îi sămn de zgârcenie şi io di la zgârciţi nu beu, îi anunţă pe calea aceasta a vorbelor, unchieşul Nicolae, că e tot el, cu jocul vorbelor, peşti unduitori, domoli, în cristalul apelor de munte, dar şi cu mişcări neaşteptate, repezi. Iar mămăliga ceia se lasă grea pă cuptor, că tăte să lasă, în frunte cu Alun şi-i drept să vă spun că mă doare.

-Da ce ai moşule, cu mine? se uimi blând Alun. Ţinea la moşul său ca la o împărăţie.

-Chiar să nu mai am nimic, nepoate? Închină între timp cu ginerele său, da nu bău, până nu fu gata mâncarea.

-Da cum nu-i gata, tată, sări înveselită fată-sa şi răsturnă mămăliga. Da-i mânca ce mâncâm noi?

-Hai, hai, că nu-i zi de post. Eu am cerut mămăligă, mi-am dorit. Mi se pare mai bună mămăliga, cu carne de porc. Eu vă las în pace şi-n celelate zile, da văd că voi mă lăsarăţi şi azi.

Îşi plecară frunţile. Îl cam necăjiseră, voiau a-l hrăni, ca după spital. De vreo câtva zile îl lăsară în ale lui, că devenise şi tăcut. Dar nu un tăcut ursuz, ci veşnic cu o faţă de om fericit.

-Da să nu credeţi voi, reluă el, că acum când văd înaintea mea carnea de porc, nu-mi pare rău un pic, după vremile de postire. Voi treceţi pe drum pe lângă Hristos. Nu-l vedeţi. Cum necum, acum îl văd şi io. Am dorit, am tânjit, măi copii, da ia amu la bătrâneţe, îl simt cu adevărat. Şi nu-i vorba de bătrâneţe. Sunt prea întreg şi mintea nu-mi scârţâie, numai că alt duh îşi găseşte sălaş în mine, al fagurelui de lumină. Hm! Ce faină vorbă îmi rosti limba, da-i drept că numa pentru mine. Da amu-i Crăciunul, se naşte Hristos, să ne bucurăm dară. Şi ridică paharul şi ciocniră iar. Şi abia acum băură. De sărbători îi ţinea obiceiul acesta în ham, de-a nu se repezi înaintea celui mai în vârstă. Moşu le văzu ascultarea şi se înmuie de tot. Ei ziseră că paharul e de vină. Inlăuntrul lul moş Nicolae, nu vedeau.

- Nu-i rău, dragu tatii, i se adresă ginerelui, da văd că-ţi tremură mâna, îl oblici moş Nicolae, serios nevoie mare şi îngrijorat. O clipă gândurile tuturor se întâlniră a întrebare şi grijă, dar tot fiică-sa se trezi prima.

-Tulai Doamne, tată, că bine zici, ăsta al meu ar be iel săracu, da de i-ar pune cineva în lingură şi încă să i-o deie-n gură.

Ginerele se şi trezise din clipită şi umplu paharele şi iar le ciocniră şi le băură. Numai Alun închinase şi nu băuse nici de-ntâiaşi dată.

-Hai, hai, Alune-i sărbătoare, nu te-ndurera, mai iartă-i şi tu, moşului.

-Ba nu.

-Ba da, să te văd şi să te-aud şi să-mi îndulcesc inima să am de drum. Aşe-i că nu-nţelegi? D-apăi dragă, de drum. Că-n straiţa asta, pă drumu-aiesta, numa lucrurile sfinte nu se strică şi ţin de foame.

-Tată dragă, îi sărbătoare, abia îndrăzni a şoptire fiică-sa. Şi iar gândurile lor se întâlniră a îngrijorare faţă de bătrân.

-Lasă dragu tatii şi voi toţi, nu vă îngrijoraţi ca şi pruncii. Io ştiu că i-am oprit paharu-n mână, deşi azi l-aş fi dezlegat să bea, că a fost vrednic în ceasul de suferinţă şi-o ştiut a mă asculta, când i-am scris pe funie, când i-am trimis-o prin câine.

-Da te-o salvat, tătucă dragă! Ce repede trece vremea, gândeşti că ieri o fost.

-Îi drept, dar degeaba vă spun că mai era cineva…Io, dragu moşului, i se adresă lui Alun, nu stric petrecerea, dar mă duc, nu amu, ci când o vrea Dumnezeu. Dar nu te vreau la patruzeci de ani deştept, când n-oi mai fi pe lumea asta. Am fost, fătul-meu, pe la şcoală, pe la profesori şi am stat pe-ndelete de vorbă cu ei.

Minţile tuturor iar se întâlniră reînvigorate, ca pe vremuri. Bătrânul era întreg la minte şi de mare folos, că un altul dintre ei n-ar fi făcut mai mult din Alun, decât un meseriaş tâmplar, cum l-ar fi dorit taică-său.

Alun plecă fruntea în jos, apoi o ridică a înfruntare. Bucăturile tuturor li se opriră în gură. Şi furculiţele în aer.

-Ei, fătul-meu, tu nu eşti tu. Şi de pune celălalt stăpânire pe tine, nu ştiu când ti-i libera.

-Da bisericos ieşişi din spital, i-o luă Alun înainte, cu un pic de răutate.

-Lasă spitalul. O trecut vremea lui.

-Am greşit, tată.

-N-ai greşit, numa că nu mânuieşti bine cuvântul. Note de trei şi de patru. Când?! În ultimul an de liceu! Şi-amu, gata. Ştiu ce vrea să zică fiecare. Poţi să bei, Alune, şi jinars. E sărbătoare. De după Anul Nou începem să ne pregătim pentru bacalaureat şi facultate, aşe cum vreu io. Şi cine nu vre ca mine, s-o ştiţi di p-acum, mă împinge în groapă. Dar de când umple femeia păharele, mă taică ginere?

-Da de când vă trebe măsură.

-Bine bine, atunci să mai măsoare o dată, că ne-o lăsat cel de sus la ciondănit şi-mpăcat.

Alun se ridică, veni la moşu său şi-l sărută pe obraz.

-Aşe mă mânzule, înflori bătrânul şi veselia inundă întreaga casă.

Colindătorii parcă atâta aşteptară. Se repeziră cete după cete, pe nerăsuflate, de le fu a mirare gazdelor. Moşu tăcea, ca un prun înflorit. Şi din înflorit ce era, mai înflorit se făcea. Schimbarea în chip şi vorbă o vedeau toţi, lumina moşului chiar o simţiră, în această seară a veseliei. Moşu mai ceru o horincă. Îl ştiau nebăutor, dar în anumite zile bea destul, dar niciodată peste măsura cuminţeniei. În odaie năvăliră nişte gureşi de copii, care-l aduseră pe moşu cu picioarele pe pământ. O colindă de demult cuvînta despre Adam şi Eva şi în sufletul bătrânului năvăliră bătrânii lui de demult, în serile de Crăciun, colindând. Copiii plecaseră, dar încăperea era plină şi cu cei nevăzuţi. Şi moşu începu a colindare despre Adam şi Eva şi toată casa

parcă abia aşteptase şi se luă încetişor după bătrân. O lacrimă îi înceţoşă un ochi şi pe cei nevăzuţi îi văzu ca prin aburi, apoi oftă şi inima i se ostoi.

-Mai umple, taică ginere, să le-avem pline şi pentru ai tăi şi pentru ai noştri. Colindarăm toţi. Să închinăm şi pentru cei plecaţi din lumea asta. Să-i ierte Dumnezeu! Şi pe noi. Doamne ajută! Şi mai încet cu beutu, că nu ştiu cum oi mai veni de la colindat.

-Ba nu te duci, tată, îi întoarse vorba fiică-sa.

-Ba nu, că la dus îl duc pe Alun, la întors vine el.

-No Doamne, că dară n-ai de gând…

-Da cum?! Am stat io de Crăciun acasă, ca boşorogii ăia bătrâni? Că numa şeptezăci şi cinci am. Ce zici, Alune, te ţin curelile?

-Da, tată, Alun o crescut un pic şi-ar merge şi el la colindat la nişte fete.

-D-apoi cum să nu meargă. N-am zâs că-l duc io? După ce vine de la colindat, mai în copaie, mai nani nani. Adoarme, îl ieu în braţe, înfăţeşel şi merem. Şi colind şi io cu ziorel de ziuă. Şi-apoi să vin acasă împăcat.

Apoi moşu se retrase în sine. Încercase jocul înviorător al cuvintelor pline de tâlc, dar renunţă, lăsându-le fără tâlcul descoperit pentru cei ce îl ascultaseră. Nu-l mai atrăgea această desfătare. Înflori din nou şi grăia doar lumina ce iradia din sinea sa. Cei din jur se încinseră la mâncat şi băut. Moşu ciocnea, dar nu mai bea, ciugulea o fărâmă de pâine, o bucăţică de pâine, şi gata. Mâncase însă binişor la începutul mesei, aşa că îl lăsară în pace, precum şi el îi lăsă în pace. Într-un târziu se închină şi zise, Oh Cerule! şi în florile de prun parcă se auzi zbor de albine, luminând, inundând cu lumina lor încăperea. O tresărire de o clipită îi străbătu pe toţi. Faţa moşului strălucea şi mai mult şi fericirea de pe chipul său era atât de evidentă, încât cei din jur îl priviră de-odată, dar nu cu gândurile de la-nceputul serii. Nu, moşu lor nu era beat, dar nici aşa, chiar ca lumina nu mai fusese, deşi de blândeţe dăduse dovadă în viaţă. Dar şi de asprime Acum îi fuseseră zmulse rădăcinile oricărei asprimi şi autorităţi şi aruncate dincolo de fiinţa sa. Doar blândeţe, lumină din ce în ce mai densă, mai bogată, mai sensibilizată, de parcă ar fi posibil să fie atinsă cu degetele. Fecioara Maria naşte pe Mesia- anunţau vocile mai depline, ale tinerilor colindători. Moş Nicolae închină iar şi cinsti cu tăcerea sa luminândă, zâmbind, pom înflorit. Aceştia îl vedeau şi se bucurau. Cu acest grup plecă şi Alun, cu prietenii săi.

De afară, fără a mai cere voie să colinde, voci bărbăteşti şi femeieşti anunţau că s-a născut Mesia. Fericire, până acum, aşa, năvalnică, izvorând din ce în ce mai tare, fagure cu miere curată, plină de tării ascunse. Acum cămaşa de in, el mai purta moda veche, ţărănească, părea a fi dintr-o beteală a luminii blânde. Presiunea de la umerii obrajilor încetă, starea de zâmbet

neîntrerut a ochilor se domoli, acum fiind numai ea, pacea luminii binefăcătoare. Chipul lui Moş Nicolae se destinse. Hristos coborî din cer printre oameni. Dar cum să mărturisească, cum poate să fie crezut, ce cuvinte să găsească? Hristos a fost de faţă, nu ca înfăţişare trupească, precum odată, ci ca Dumnezeu-Har-Duh-Suflet, nici el nu ştia cum să zică, dar avea mărturie, prin sufletul său îmbătat de nectarul luminii line. Îl rugă în gând pe Mântuitorul său, să se îndure şi spre ceilalţi din familie, să li se arate şi lor, Lumină. Paracă aşa ceva văzuseră şi cei doi apostoli, lumină izvorândă din Trupul Său. Această lumină s-a îndurat şi l-a aflat şi pe el, Nicolae, ciobanul din tată în fiu, de aici, de pe spinarea munţilor.

- 26 -

Un surâs al Giocondei înmuguri în colţul buzelor coanei. Îi surâdea şi ei norocul. Fântână venea de la serviciu la ea, din ce în ce mai convins că se împotmoleşte. Dar aşa de tare fusese hăituit încât nu mai avea resurse psihice şi fizice să mai reziste până va găsi o fată mai potrivită, după firea şi vârsta sa. Parcă simţind capcana, abia acum se interferă cu alte posibilităţi feminine, acum când era prea târziu. Poate pentru altul nu ar fi fost aşa, dar el nu numai că nu mai avea puteri să reziste în faţa frigului, foamei şi necontenitei hăituiri, dar era şi lipsit de curajul de a o abandona, sau poate altfel spus, se jena, poate îi era chiar milă. Toate la un loc se aşezară pe creierul său ca un capac. Şi rămase. Şi nădăjduia, ca un adevărat visător ce era, să fie bine şi se comportă nu ca şi cum nu ar fi fost femeia visurilor sale, ci ca şi cum era cu adevărat. Şi de unde până acum ochii nu refuzau să privească modelele feminine, ce se apropiau de modelul său feminin, renunţă la ele şi-şi plecă nevăzuta coroană înflorită a sufletului, peste chipul nevăzut al coanei, iar palmele sale îi mângâiau trupul, încercând să-l învie, precum arcuşul peste strune inundă sensibilitatea umană, cu miracolul muzicii. Nici un sunet cristalin, nici un accord. Piatră, sloi de gheaţă. Străină de tandreţe. Iubire bogată, autentică, năvalnică, aşa ceva, fie şi din piatră seacă, voia Fântână Ion să işte în apartamentul vieţuirii sale pe pământ. Se apropiase de o stâncă şi se făcu sculptor cu dalta dorinţei, cu bătăile inimii, încălzind cu dogoarea sufletului, în aşteptarea naşterii unei Eva pline de viaţă, de nerv. O zvârlugă de fată. Nu se poate ca în fiinţele umane, să nu fie aurul nemuririi.

-Nu se poate, nu se poate, nu se poate. Dacă eu nu o sărut, viaţa e fără sărut, dacă eu nu o mângâi, viaţa e fără mângâieri, dacă nu sunt tandru, viaţa e fără tandreţe, dacă eu nu o iubesc, viaţa e fără iubire. Dacă eu nu mă zbengui, viaţa e fără zbenguială, dacă eu nu scriu, nu creez, viaţa spiritului

este inexistentă. Piatra n-aude, nu vede. Ce să vadă? Aer, pereţi, masă, scaune, bucătărie… Străină de dorinţa de a favoriza în jurul ei creaţia. Doamne îţi mulţumesc. E imposibil să nu fii! Veşnicie, e imposibil să fii absentă din firea ei. Nenorocirea însă pare a-ncepe. Ştiu că minerii scormonesc, răvăşesc, sapă galerii, până la aur. Şi pământul îi mai îmbucă, răzbunându-se pentru comoara scoasă la lumină. Pământul n-are judecată. Dar omul, cu sensibilitatea lui trezută la viaţă…Se trezeşte din simţirea-i adormită, despicând insensibilitatea, crusta locului în care nu se întâmplă nimic. Un mare scriitor mărturisise, că majoritatea cărţilor şi le scrisese, simţind mâna soţiei pe umărul său. Iar eu simt stânca prăvălită peste mine, lespede peste lumină. S-a prăbuşit stânca peste mine şi acum trăiesc în mormânt. Şi încerc să ies din mormânt şi nu pot. Aştept la masa de lucru, seara, cu condeiul în mână şi în jurul meu văd masa, biblioteca, geamul, scaunele şi stânca din pat. Şi se face miezul nopţii şi nu am scris nici măcar un singur cuvânt. Pagina, albă. Şi s-a făcut miezul nopţii şi mă lupt cu somnul pietrei care mă cotropeşte, mă striveşte, mă face piatră. Şi mă lupt şi iar mă lupt cu somnul. Of, am scăpat în vraja nevăzutului. O cărare. Merg. Mâna dănţuie pe hârtie, cuvintele se rostesc din eternitate, se întrupează, zorii pământului picură în geamuri. Dumnezeule, cât de minunat eşti! Stânca s-a mişcat în somn. Stolurile invizibile ale harului. Deci se poate, pot să mă eliberez. Se poate să se elibereze şi ea, să vadă, să se bucure şi să mă bucure.

Fântână, în lumina dimineţii, intră în pat lângă consoarta sa şi încercă uşurel să-şi ofere braţul, pe care, uşure-uşure coana să ajugă la pieptul său, ca o pasăre într-un cuib. Ea se-ntoarse de-ndată cu spatele şi adormi somnul mai departe.

-Nici dimineaţa, Doamne, nici seara nu pot să fiu un ram împodobit în cuibul unei inimi pentru pasărea visării. Nu pot? Nu pot din lipsă de pasăre. Aprinde-o Doamne cu o scânteie. Întrupeaz-o Doamne. Ai zis şi s-a făcut. Şi din pietre ne-ai învăţat că se poate. Dar din trup şi sânge cald? Şi între păgâni, în epoca de dinaintea creştinismului, earu şi elevaţi şi generoşi şi calzi. Dar, acum, să nu învie, să nu vină la viaţă? Mă rog ore în şir, rugăciunea neîntreruptă, rugăciunea inimii, care ne ţine ramuri nedezlipite de trupul nevăzut la veşniciei vii. Poate să-nmugurească bucuria sfântă a rugăciunii şi în ea. Vorbii cu ea, Doamne, ştii, despre mersul la biserică, de genunchii frânţi în rugăciuni, dar încă e surdă, nici nu vrea să audă. Ai auzit-o:-Să mă umilesc! Prostii! Lasă-mă-n pace, mă enervezi! Şi atât. Refractară. Terestră. Găteşte. Aş vrea să mai gătesc şi eu. Uneori o ajut. Nu se plânge de gătit. Spală. Mai spăl şi eu. Dumnezeule, dece nu-şi piteşte, până şi-i spală, chiloţii, sau de ce nu-i spală imediat? Poate sunt absurd eu, ceea ce li se întâmplă femeilor, e în firescu vieţii. Dar vata aruncată cu

indiferenţă rămâne, aşa, în WC, nedusă de apă. Nu-mi mai lipseşte decât să-i cumpăr o pereche de ochelari şi să-i leg în baie, poate astfel îşi va curăţa nasul în faţa oglinzii. Voi fi obligat să-i spun că este vorba de o neglijenţă inadmisibilă. Are batiste, are ochi, dar n-are sensibilitate. Că doar n-o să încep a crede, că sensibilitatea feminină e un mit descoperit cu chiu cu vai, după îndelungi cercetări, de către bărbaţi şi cultivată aşa, în neştire.

Pagina albă, natura moartă, cu condeiul lângă ea. Mai venise încă o iarnă, dar pagina albă era aceeaşi din anul trecut. Nu s-a mai mişcat lespedea în somn.

- 27 –

Ovidiu citea cu mare atenţie. Gheorghe aştepta liniştit. Sângele e năvălire năprasnică într-o cămaşă de forţă. Bine pusă la punct. În puţine locuri însă, pe suprafaţa corpului, abia ne putem da seama de vâltorile lui. Iar inima, acest motor automatizat pentru zeci de ani, bubuie, dar trupul nu se zguduie. Trupul nostru minunat. Dar atunci când punem urechea pe piept, spaima ne traversează. O uzină. Uruială. Ritm. Niagară. Fluviu. Bum-Bum-Bum. Parcă ţi-e frică să o auzi. O maşinărie. Maşinăriile se defectează, se opresc…O maşinărie… Urechea se ridică de pe piept şi panica dispare, ca şi cum inima n-ar exista. Bum, bum, bum, în somn, la masă, pe stradă, la serviciu, la volan, în avion, în metrou, pe mare, în puşcării şi-n libertate. Acealşi bum, bum, bum în piepturile animalelor. Iar lor li se caută inima cu vârful ascuţit al cuţitului. Strigăt şi închircire de pasăre săgetată. Şi sângele zboară năvalnic înafară, udând zăpada.Omul e mai tare decât toate animalele sălbatice sau domestice. Omul este mai tare şi decât el însuşi. Cine-l poate acuza în această situaţie, de cruzime faţă de animale? Şi omul ucide oameni. Abator uman în toată legea, cu unelte de tot felul, gaze asfixiante, implozii, explozii, rachete, la nevoie stilete şi chiar alice din armele de vânătoare. Un măcelar a împlântat cuţitul în toracle vitei şi a lăsat-o liberă prin hala abatorului. A fugit cât a fugit, de durere, apoi s-a oprit, de uimire, se plimba agale, în aşteptare. A mai mugit, a mai aşteptat. A mugit molcom, mustrător. I se înmuiau picioarele. A îngenunchiat. Îşi aplecă botul spre pământ. Metanie. Închinăciune adâncă, apoi vita se răsturnă, uitând de sine. Lanurile vieţii bâţâie însângerate, din picioare chircite, neputincioase, străpunse de cartuşe, retezate de schije, arse de flăcări, orbite, asurzite, fântâni arteziene roşii, oase frânte, trupuri înjumătăţite, apoi uitând de sine, trup amorf, păsări moarte, stoluri, stoluri, stoluri, mări de păsări moarte, codri de păsări răsturnate, zmulse din rădăcină, oceane planetare de carne şi oase. Le soarbe pământul, rănile pământului se vindecă şi totul reîncepe. Biata fiinţă umană,

orfană de om, orfană de tată, orfană de mamă, ucigaşă de ea însăşi. Produs diform al universului. Numai omul se ucide pe el însuşi, în masă. Animalele carnivore, mănâncă şi atât, nu ucid şi alte exemplare. Omul este fiara în această parte a universului. Şi dacă o inteligenţă superioară a luat legătura cu noi, se cutremură şi ne evită, aşa cum se evitau ciumaţii. Ucigaşii…Fiarele. Urgia întrupată. Stihia. Incredibilul. Haosul. Vânzolela. Iresponsabilitatea. Neputinţa acţionării în mod decisiv spre bine…Jupuirea celor paşnici-martorii. Chin şi sfâşiere sufletească. Şi înţelepciunea se naşte din zbucium. Un vulcan al fiinţelor umane înlăuntrul cugetelor. Totul fierbe, totul arde. Şi se aud cântări şi se aud doruri de bine şi mai există vise frumoase, tăvălite în tină, dar există. Nici unul dintre noi nu mişcă, de spaimă. Aşteaptă să mişte altul. Apoi aşteaptă să vadă ce se întâmplă. Şi, înfine, rămân aşa cum au fost. Îi e frică. Ştie de bici. Ştie de necazuri. Se îndoapă cu înrăire. Şi iată sfâşiindu-ne. Şi toţi oamenii suntem fraţi, avem acelaşi sânge în vine. Orice familie uneşte fii din două familii diferite şi tot aşa prin şirul miilor de ani.. Ne ucidem. Şi ne urâm şi nu ne suportăm nici fraţii din aceeaşi mamă. Şi nu ne ajutăm. Devenim stânjenitori, mai ales după ce ne-am întemeiat noi înşine o familie. Fratele meu e orice om, din orice om privesc spre mine însumi tot eu şi mi-e drag omul, fratele meu. Şi dacă eu şi fratele meu din aceeaşi mamă, nu încăpem unul de altul în lumea aceasta, ruşine mie. Fraţii şi surorile mele, oamenii. Şi nu mă mai satur îmbiindu-i şi îmbrcându-i cu căldura milei inimii mele. Of, Doamne, cât de minunată este viaţa, cât de adânc eşti împlântat în sinea noastră! Doamne, cât de alese fâpturi ale universului suntem. Roua simţămintelor înalte îmbată simţirea cu imaculatul luminii blânde, tulburător de umană. Şi nimeni nu e străin. Nimeni nu e vânat. Nu sunt vânători. Suntem numai orbi. Ochiul sănătos, din carne, nu vede decât tot carnea, dar ochul inimii îl vede pe Dumnezeu din noi, noi înşine fiind fiii lui Dumnezeu, făcuţi, nu născuţi. Dumnezeu făcătorul e din carnea noastră. El suntem noi, noi lacrimă divină. Dănţuim şi ne bucurăm de firea bucuriei nesfârşite din noi. De părticica de lumină vie, conştientă de ea însăşi. Conştiinţa. Colacul de salvare al mântuirii personale, al salvării omenirii. Că va fi un bine şi pentru omenire. Garanţia acestui bine în viitor este existenţa fericirii actuale, gustare din fericirea deplină din acest viitor cu aură, al omenirii. Că mulţi gustă duhul negru al iadului. Va fi, neîndoielnic, o vreme-strungă pentru oameni, o trecere spre desăvârşire în continuă îmbunătăţire pentru obşti de oameni, pentru obştea cea mare a oamenilor. Şi poate cei ce nu vor trece prin această strungă, să nu poată fi salvaţi, mulţi dintre ei să nu fie salvaţi şi să rămână înafara lumii noi şi să rămână pe mai departe, poate chiar într-o veşnicie a iadului lumii acesteia. Ar fi cutremurător şi păcat de ei. E cutremurător acum

şi păcat de întreaga lume că trăieşte ca o fiară, că nu tăieşte întru eul divin, întru omenie.

-Am terminat de citit cartea măi Gheorghe. E un fel de filizofie şi mie îmi trebuie o carte cu personaje care trăiesc, eu să mă bag printre ele, să le văd, să le ascult, iar ele habar să n-aibă de prezenţa mea.

-Eşti mare, Ovidiule, eşti mare. După atâta mar de vreme, ne văzurăm iar, ţi-am adus o carte. N-am găsit alta şi asta e aşa cum zici. Te-am minţit când am zis că e foarte bună. Nu am citit-o

-Mde, înţeleg. Poate schimbăm rolurile. Citesc eu cărţile, apoi ţi le povestesc. Ce fainu ar fi! Da rolul să-l schimbăm cu Gheorghe cel din urmă cu vreo doi ani, de dinaintea însuratului tău, că după aceea nu mai ştiu nimic de tine, nu mai ştiu cum ai evoluat.

-Măi, mă, ca la partid.

-Ca la noi acasă, măi Gheorghe, pe şleau. Da văd că taci şi mă pui pe gânduri.

-De ce ?

-Acum e ca la securitate. Gheorghe, eşti cumva informator? Ochii lui Gheorghe se măriră cât cepele. Albul din jurul pupilei se dezveli, încât în clipa aceea avea o înfăţişare de dement. Apoi îşi reveni. Respira greu. Îşi dădu seama că şi cordul zvâcnise. Până unde pătrunsese întrebarea lui Ovidiu? Până în adevăr. Îi fusese imposibil să se eschiveze de la propunerea de a accepta să fie securist. Aşa ceva nu putea face, dar nici nu putea accepta fără o dezlegare specială. Şi nici întârziere nu se admitea. Eschivase uşor, formal, că e student. I s-a răspuns că e cu atât mai bine. Va fi scos din producţie pentru o şcoală de partid. Seara va merge la facultate. Va avea un an, un program de studiu intens. E intelligent şi va învăţa, va profita. Prin scoatere din producţie. Cum să mai refuz? Toată după masa, mai departe de casă… de la telefoanele publice, încercă să contacteze o cunoştnţă, un om de legătură. Infine răspunse. Îi spuse un vers şi peste o jumătate de oră, în mers, unul într-un sens, celălalt în sens contrar, se opriră umăr lângă umăr întrebând în aparenţă de o stradă. Ii ceru o întrevedere specială cu cineva, a doua zi, duminecă la zece dimineaţa, sau după masa la ora douăsprezece. Întgr-un loc de taină, fără ochi şi urechi străine, faţă în faţă după aproape doi ani, cu un om pe care parcă îl uitase, cu un om de care depinsese până acum aproape în întregime, deşi era liber faţă de acesta. Cuvintele acestui om intrau în sufletul său ca brăzdarul în pământ şi holda răsărea la nesfârşit. Acum, între ei plutea o perdea subţire de înstrăinare. Se sfâşie. Inima lui Gheorghe se umflă de sănătate. Îl invadă o stare bună, pe care n-o mai gustase deplină de multă vreme. Omul cu care se întâlni era conştient, ca şi Gheorghe, de nevoia de reîncadrare în trăirea idealului comun. Vorbiră de

una, de alta, cu băgarede seamă, cu inimile bune şi gândurile în atingere, ca ramurile prunilor înfloriţi. Infine, Gheorghe începu a se simţi din ce în ce mai bine, respiră mai uşor, dar mai profund, ca într-o staţiune, în munţi, sub aripile brazilor.

-Zi-i frate! Căzu cuvântul fratelui mai în vârstă.

-Sunt student, apoi…

-Secretar de partid. Mai departe.

-Ieri mi-au propus să maă fac securist. Mi-au mai spus despre scoaterea din producţie şi despre o şcoală de partid de un an.

-Şcoala de partid începe peste o jumătate de an, unele cursuri pentru ofiţerii de securitate încep după Anul Nou. Acceptă. Mergi tare înainte fără nici o problemă. De altfel după Anul Nou o să te lămureşti deplin. Sănătate copilului şi Ancuţei. Naştere uşoară şi de data aceasta. Ai grijă de bătrână. Fii înţelept şi plin de nădejde. Lumina se înalţă în noi şi ne aşteaptă zorile mântuirii.

-Sunt îngrijorat de o anume răcire sufletească, îi scăpară vorbele lui Gheorghe, cam fără voie.

- Înstrăinare faţă de om, cea mai gravă boală. Ia seama la interiorul tău, la sufletul tău. Toată viaţa trebuie să fii mătăsos, bun, în sinea ta. Şi eşti bun când nu condamni, când nu judeci, când ierţi pe semeni pentru atâtea greşeli obişnuite, mici neînţelegeri, care de fapt, otrăvesc relaţiile dintre oameni. Să fii om! Desigur aşa ceva nu exclude energia, dar evident, nu exclude omenia, starea lăuntrică de omenie. Oricum vom reacţiona faţă de oameni, cu blândeţe, sau, uneori, cu asprime, să ne păstrăm lăuntric, sufleteşte, starea de omenie. Când nu mai avem această stare, când suntem tulburaţi, să ne trudim să nu evaluăm cu voce tare, sau în sinea noastră pe nimeni, ci să ne întoarcem asupra noastră până când vom redobândi starea pierdută, apoi vom reintra în vâltorile, în bătălia vieţii sau în decantarea ei liniştită. Redobândindu-ne starea, vom acţiona în sinea noastră, sau înafară, prin vorbe şi fapte, dar nu vom evalua, cântări, judeca, înnegriţi de tulburarea sufletului. Acesta este omul superior, omul încadrat perfect în coloana multimilenară a omeniei neamului omenesc. Ia seama, în jurul nostru sunt fiinţe, semeni, oameni ca personae, nu pur şi simplu muncitorii din secţia cutare, ţăranii, intelectualii, clasa muncitoare. În raportul şi relaţia cu aceste categorii sociale să fim cu starea lăuntrică de încântare în faţa fiinţei, chiar dacă fiinţa ne ridică bizarerii de comportament social, chiar dacă legea o pedepseşte, noi tot ataşaţi trebuie să fim faţă de oameni, altfel ne confundăm în noi cu neomul pe care îl condamnăm, cu starea sufletească a celui ce urăşte şi încet, încet, ne pierdem fiinţa din noi, alungăm omul din noi, pierdem omul. Şi exemplare de felul acesta sunt destule! Omul trebuie

să fie înţelept, plin de tact, răbdător, activ, cinstit. Azi s-a renunţat în întregime la etică. Ici colo nişte fraze şi acelea folosite întâmplător. Educaţia în sine, directă sau indirectă, direcţionată cu dibăcie, este inexistentă din clasa întâi, de fapt de la grădiniţă pînă în ultimul an de facultate. Mai funcţionează redusă şi trunchiată morala populară, tradiţia vie, constantă, metodică, singura sursă funcţională. Înafara ei, nicăieri nu se cultivă metodic valorile etice ale neamului, nu se cerne făina albă, nu se culeg boabele de aur, mai strălucitoare decât aurul, mărgăritarele vieţii. Între cele două războaie mondiale s-a aspirat spre aşa ceva. Trăim într-o totală părăsire. Prin constanţă, biserica este de lăudat. Inspiră cultivarea Omului în mulţi. Dar, prin degradarea etică a unor preoţi… Corupţia s-a generalizat, încât statul este deja complet neputincios. Un exemplu, medicii se comportă de parcă nu sunt fiii neamului românesc, ci ai banului, oamenii fiind un fel de nenorociţi care trebuiesc atinşi la buzunar. Etica este demult înmormântată în policilnici şi spitale. Contaminarea face ravagii, afectează deja şi excepţiile. O castă inumană. Alţii, din alte domenii, suferă că nu pot primi plocoane, nu că nu ar primi. Vânzătorii din unele magazine de legume, alimente, carne, nu se consideră oameni dacă nu înşeală. Bacşişul, la alte magazine…Dorinţa de căpătuială pe spinarea oamenilor determină părinţii să îşi ajute fiii să ajungă la acele profesii unde înafara salariului, să-şi poată băga mâna în punguţa celorlalţi oameni, de parcă ceilalţi oameni n-ar fi oameni, ci nişte nenorociţi de slugoi din unele vremi, când cei săraci, cei mai mulţi erau constrânşi la eforturi de vite şi la privaţiuni de tot felul, la umilinţi sfâşietoare. Securiştii ştiu, guvernamentalii ştiu. Ei au mai mulţi bani, îşi procură la negru unele alimente, plătind bacşiş gras, sau îşi aduc din străinătate, sau mai găsesc în magazinele speciale. Nu-i judec, dar în măsura în care, ei sau soţiile lor cunosc speculanţii, să luăm un exemplu, acum, în mare criză de cafea, plătesc acestor speculanţi, de la cinci sute la o mie de lei pentru un kilogram de cafea, de nouă-zece ori mai mult decât preţul oficial…în loc să facă cercetări să descopere reţeaua…Speculantul este corupt, dar şi cei de sus care se folosesc de serviciile corupţilor. Repet, securitatea ştie tot, dar nu acţionează decât în cazuri rare, flagrante, reclamaţii, controale. Se ştie, dar ce să se facă la o situaţie generalizată? Clienţii mituiesc pe unii avocaţi, dar cum să limitezi acest flagel, când prea destule procese se judecă după cum zice tovarăşul de sus, de la partid, nu după cum ar decurge în mod normal. Ca să nu zic că practicăm diplomaţia miciunii sociale, nu dialogul sincer cu mulţimile, cu categoriile sociale, cu oamenii. De ce ? Pentru că nu avem în vedere omul ca persoană, fiinţa. De aceea omului ca persoană îi este interzisă opinia, îi este luat cuvântul. Ori, numai de sus în jos nu se poate preveni înmlăştinarea etică. Ar fi trebuit lăsată, cultivată resposabilitatea

etică şi de jos în sus. Dacă de jos în sus ar fi libertate, sunt realist, trăiesc prezentul imediat şi zic, dacă ar fi libertate numai în domeniul economic şi al bacşişarzilor, nu s-ar întâmpla asemenea umiliri ale unui neam întreg. Ziaristului i se spune ce şi cât şi despre ce să scrie, ca angajat al statului, nu al cetăţenilor ca fiinţe personale, ca familii. Ce fabrici şi-ar mai permite să dea rebuturi în serie, pe piaţă, dacă cetăţeanul ar merge la gazetă şi ziaristul ar scrie? Ce fabrică ar da pe piaţă o jumătate, doar o jumătate de cutie cu perlan, pentru spălarea rufelor, clientul plătind şi jumătatea goală? De ce? Poate pentru că directorul de fabrică doar aşa poate ieşi dintr-un impas, sau poate că cei de sus închid anume ochii, pentru impasul lor. Calitatea e zero dacă clientului i se dă doar dreptul de a cumpra un produs prost, dar nu şi dreptul de a spune, în presă, că produsul e prost. Libertatea cetăţeanului de a vorbi despre produsele industriale, despre calitate, de a striga că i se cer plocoane, i se cer bani în plus, că de fapt e şantajat, ar trebui să fie totală, în presă, radio, televiziune. Minciuna, hoţia, rebutul ştandarizat, evidente, dovedite, ar trebui să fie în biciul opiniei publice. Acest bici înseamnă eficienţă. Acum nu poate fi vorba de libertate politică, dar este în pregătire de jos în sus. Vom ajunge la putere cu toţii, cu cei mulţi, de aceea nici nu ne-am fixat puterea ca obiectiv imediat sau neapărat, să nu ratăm. Mergem la infinit, iar unii, ca o consecinţă, vor fi în mâini cu unele frâie ale puterii. Am fost umiliţi de străini, de imperii, sute de ani, suntem umiliţi şi acum, încât ar fi un act de trădare să nu existe un plan secret al permanentei revitalizări individuale, din tată în fiu, a neamului. Aceşti fii vor fi şi la conducere, dar fundaţia ce s-a pus va funcţiona şi atunci de jos în sus, pentru siguranţă. Prea am pierdut epoci, istorie, prin căderea unor guverne şi prin dăinuirea altora, neputincioase.

-Libertate politică în pregătire.

-Ai reţinut din zbor foarte bine. Cînd vei avea o propunere bine limpezită, să ne-o transmiţi. Structurile sociale actuale sunt bune. Ajustări vor fi. Controlul şi stimularea, o stare de trezire şi vioiciune şi de creaţie nu poate fi fără o anume competiţie şi responsabilitate. Aşa ceva ultimii zeci de ani au dovedit că nu poate fi. Se pare că două partie, doar două, ar stimula argumentarea, angajarea, ar stimula actul public guvernamental, controlat şi la nevoie penalizat, penalizarea cea mai mare fiind pierderea alegerilor. Gândeşte în ansamblu şi la detalii gândeşte, nu scrie nimic, nu discuta cu cu nimeni, limpezeşte-te. Mult, poate nu mai este până vom începe să acţionăm şi în sensul acesta. Opţiunea, controlul din partea societăţii, care ar fi respectată prin informări, ar duce la învigorarea mulţimii adormite. Necointeresarea de nici un fel domneşte acum. Atunci şi dilemele ar fi cu un efect binevenit. Ţărănimea a fost distrusă etic. Muncitorul este un pion în

mâna puterii. Puterea neinformând, poate greşi şi cu asta basta, nu dă socotelă nimănui. S-au făcut enorme greşeli în agricultură, avem puţine animale, porci, oi, vite. În industrie gânduri bune, succese, dar şi erori. Unele erori nu ar mai fi avut loc dacă, să zicem, ar fi câştigat alegerile un partid al ţăranilor. Şi invers, nevoile industriale s-ar fi impus, aducând la putere partidul muncitorilor. Cei ce trăiesc la sate probabil s-ar fi înscris în partidul ţărănesc, cei de la oraş în partidul muncitoresc, dar oricine poate fi membru al partidului dorit, indiferent de localitate sau loc de muncă. Ţăranii poate vor maşini agricole, sau automobile mei bune şi mai ieftine... Dar şi muncitorii au interese agricole. Investiţii bine cântărite. Un guvern de coaliţie. Atât, două partide. Eu aşa m-am limpezit. Doar eu. Hotărârea se va lua, nu ştiu când, din toate propunerile. Nu te lăsa impresionat de ceea ce ţi-am spus acum. Eşti liber să propui…

-Nu, nu, interesant, cu oarecari precizări, tot aşa ceva e şi în sufletul meu. Mulţumesc pentru încredere.

-Îmi spui de parcă nu am fi avut încredere. Te bucuri de încredere nelimitată. Ai cincisprezece ani de ilegalitate, ai fost dumnezeieşte de constant, ca o lumină, în programul nostrum de acţiune, program minimal. Ne vom lărgi puşi căte puţin. Ţara a intrat într-o fundătură, indifferent de succesele dobândite, sau pe care le va mai dobândi. Starea de fundătură, de asfixiere s-a adăugaut până la pericolul social de ianctţiune, boală, apatie. Un neam într-o atmosferă îmbâcsită. Ori e ştiut că oamenii buni, cinstiţi, nu-şi fac relaţii, crezând în cinste şi adevăr. Tocmai ei ar trebui, după depistare, să fie introduşi în relaţii active, nu privative de drepturi pe viaţă. Securiştii, unii, or fi oftând după astfel de oameni. Supraveghindu-i o viaţă, îşi dau seama de excepţionalele lor calităţi morale, dar o hotărâre rămâne pe viaţă. Şi te rog să mă crezi că răsucirea, de sus în jos, a eticii securiştilor, mă doare. Să reţii că printre ei sunt oameni efectiv minunaţi. Dar, în sinea lor! Rar, indirect, aşa, cu o vorbă în general, pot ajuta pe cei trecuţi pe listele de suspecţi. Ţi-am spus că nu cei cu inimă de aur intră în găşti. Noi suntem tot puţini. Nici un caz de trădare. Dar poate nu suntem chiar aşa de puţini. Suntem atâţia, încât într-o conjunctură favorabilă, suntem înstare să influenţăm salutar, efficient, întregul neam. Eu am părul alb. Te anunţ, sunt autorziat să-ţi comunic ceva, sunt, din anul acesta în retragere. Dela o vârstă nu mai suntem activi, ci numai de folos. Aşa că nu vei mai primi ordine de la mine. Totdeauna ţi le-ai însuşit dintr-o discuţie amicală, în mod conştient, pentru rolul tău de frate autonom, un fel de libero, ca la fotbal. Cine este şeful tău în continuare nu ştiu, dar îl vei afla când va vrea el să afli. Omul de legătură între tine şi mine şi-a încetat activitatea. Nu mai rezistă cu nervii, îi este frică. I s-a comunicat deja că nu va mai fi solicitat de nimeni niciodată.

Numai de tine a fost solicitat. Era legătură pentru un singur om autonom. Ai avut misiuni de mare risc. Aşa că vei rămâne cu adevărat singur. Pe mine nu mă mai căuta. Ţine minte, să nu-mi porţi de grijă, să nu fii îngrijorat, eu sunt şi voi fi în deplină siguranţă, aşa că tu nu vei fi pândit de nici o surpriză. Mă voi gândi cu drag şi cu nădejde la tine. Poate nici nu ne vom mai vedea, dar speranţa mea e deplină că vom fi împreună şi după moartea mea, cînd va fi să mor, şi când vei fi şi tu bătrân, şi după moartea ta, şi că prin ceea ce facem, vom fii vii mai departe, jucând roluri frumoase, fiind gând şi nădejde de mai bine în urmaşi, fiind în permananţă cu neamul. De ţi-a fost greu şi-ţi va fi, te rog să mă ierţi. Eu nu sunt un nefericit, nici acum când mă apropiu de şaptezeci de ani. Am muncit ca meseriaş şi frate. Rămân bucurie în bucuriile neamului. Să-ţi dea Dumnzeu, frate, mult noroc, sănătate, bucurii, înţelepciune, să-ţi menţii omenia. Înco-odată te rog să mă ierţi. Suntem un singur trup sufletesc, de aceea îmi e greu, dar clipa despărţirii noastre aceasta e. Nu-mi refuza o îmbrăţişare, te rog şi te rog să mă ierţi.

Se îmbrăţişară. Apoi vârstnicul Ion, căpetenie a Frăţiei, se întoarse spre uşă şi dispăru în întuneric. Gheorghe rămase năuc. Şi pentru prima dată în viaţă se simţi singur şi cuprins de frică. O frică de multe. Trebuia, după o jumătate de oră să stingă lumina şi să plece. Jumătatea de oră a fost o veşnicie. Întunericul de afară parcă îl pândea. Nu mai simţise aşa ceva până acum. Părea a fi urmărit de securitate. Îl aşteptau. Privi cu coada ochiului în jur. Nimic deosebit. Becurile luminau străduţa din loc în loc. Trebuia să treacă prin zone de întuneric dens. Parcă i se lipea, i se zmolea de haine! Iar lumină. Abia în boulevard îşi reveni puţin. Încet-încet îşi reveni, dar constată că acum este singur, singur pe lume. Orice legătură cu fraţii s-a interupt, nu mai cunoaşte pe niciunul. Ce pahar amar, al însingurării! Pentru aşa ceva s-a zbătut toată tinereţea dintâi, cea cu energie de vulcan? Şi-a stăpânit vulcanul, ca un înţelept şi şi-a folosit energia ca un luptător. Singur. N-a fost niciodată altul, decât el, Gheorghe, acum student, secretar de partid, cooptat pentru pregătirea de securist. A cunoscut doi oameni. Omul de legătură trebuia lăsat în pace, să nu facă o prostie, de fapt nu mai este om de legătură, nu mai există, iar şeful nu va mai fi de găsit. Nu va mai fi de găsit. Poate se mută în altă parte, în alt oraş, sau într-un sat. Se va muta, nu peste mulţi ani. în mormânt şi va rămâne într-un anumit fel în viaţă, cât s-a mutat în conştiinţa oamenilor. Pur şi simplu, lumea fraţilor a dispărut. Nu există. Cordonul ombilical a fost tăiat.

Paharele rămăseseră goale, într-o pustietate de tăcere, în care nu existau decât gândurile. Nu mai vedeau nici unul pereţii, mobila, nu-şi vedeau trupurile, fizionomia feţei. Se topiră toate, dispărură, iar ei trăiau clipe de uitare de sine. După ce Gheorghe îşi aminti de despărţirea de şef,

nu-şi mai aminti nimic, era pur şi simplu absent, inexistent. Se trezi într-un timp, conştient de faptul că respiră. Ovidiu încerease să-şi umple paharul, dar clipocitul ţuicii îl dreanjă.

-No frate Gheorghe, am trăit să ajung aceste clipe. Ni s-a luat piuitul la amândoi.

-Nu înţeleg. Nu m-am gândit la întrebarea ta, este inoportună…

-E clar, dacă mă iei cu neologisme…

Mai băură un pahar-două şi Gheorghe plecă în timp ce Ovidiu îi mulţumi pentru carte. Cobora treptele. Nu-şi dădea seama dacă a fost mai bine sau nu faptul că îl găsise acasă doar pe Ovidiu. Întrebarea îl despicase în două. Ovidiu însă şi uitase de ea. Începuse discuţia ca şi altădată, când Gheorghe îl vizita des şi-i povestea acţiunea unor romane şi-i aducea câte o carte, pe care o citea şi apoi o drămuiau împreună. Acum îi adusese prima carte după aproape doi ani. Şi i se încălzi inima iar, după Gheorghe, de-i veni aşa un imbold, să-l ajugă şi să-l cheme înapoi. Îşi prpusese să-l invite, să insiste. Preţui gestul lui Gheorghe de a-l vizita neînvitat, ca altădată, ca un prieten adevărat, iar pe el se condamnă pentru protocolul destul de sec şi de faptul că nu întrebase nimic de Ancuţa.

-Nesimţit om sunt eu. Nu-mi pot şterge obrazul faţă de mine, nu faţă de Gheorghe, care nu s-a supărat niciodată şi nici eu, până când s-a însurat cu Ancuţa. Dar prost mai sunt, de dau în gropi. Apoi poimâne, duminecă, m-oi înfiinţa, cu soţia şi pruncul cel mic, că fata e prea mare şi ne-ar încurca şi am să le dăruiesc copilul cum se cuvine şi am să duc un coniac să beau cu Gheorghe, să mă răcoresc, chiar dacă asta a mea negreşte de ciudă că mă vede beut. Numai că se bucură de Gheorghe ăsta, singurul prieten care mă face cu apă şi oţet, că de ce beau şi de fapt singurul care are spor să mă oprească. La timp. Şi aşa nu aveam bani şi cam răbdau de foame toţi ai casei. De duminecă încolo înţărc viţelul, sau chiar dacă nu-l înţărc, o reduc, trei sferturi din cât beau acum în bugetul familiei şi abia un sfert la măseaua neichii. Aşa. Ca până acum, îmi distrug nevasta şi mă distrug şi pe mine.

Îi povesti soţiei de vizita lui Gheorghe şi de palnul său.

-Har Domnului că ţi-o venit minţile la cap. Îi singurul tău prieten adevărat şi sunt convisă că Ancuţa e fericită cu un astfel de om. Mergem. Şi vezi s-o faci lată.

-De bucurie, tu, apoi mă las.

-Te laşi…

-Tu ştii că mă las. Am zis.

-Ptiu, să scuip în grindă, să nu te deoache cineva.

Şi Ovidiu descoperi că nu mai fusese tandru cu soţia sa de o grămadă de vreme. O mângâie, o luă la pieptul său. Acesta se supuse. Plângea.

- 28 -

-Dragu moşului, eu mă duc…

Alun tăcea şi-l privea. Îi părea moşu ăsta al lui, plin de enigme, chiar şi acum, după ce credea că şi el ştie multe, doar ajunse în ultimul an de liceu. De unde izvora înţelepciunea a toate cuprinzătoare, din ghiocul cuvintelor? Un fagure de lumină părea a fi în sinea moşului, bine ascuns, de nepătruns până la el, spre a fi scos la vedere, în văzul lumii, dar de acolo, din taină, cuvintele sunt cărăuşe de lumină. Adevărul luminează.

-Măi taică dragă, aşa or fi fost înţelepţii de demult, ai neamului românesc.

-Mai mi-ai spus, dragul moşului…şi te ascult totdeauna cu mare plăcere, orice spui. Omul este o minune, este în el, în toţi şi cum apa leagă malurile, minunea aceasta leagă oamenii între ei şi pe toţi de malurile minunii. Ea însăşi, am auzit, se spune, că e o apă fără maluri, fără vreme, fără timp şi-i numai blândeţe, deşi toate i se supun, vântul şi furtuna. Eu mă duc şi ţie ţi-am spus tot ce ştiu, aproape tot, am stat de vorbă cinstit, cu încredere şi nevoie de încredere în cele bune. Mulţi nu discută cinstit cu cei mai cruzi, ca să nu ajungă, mai devreme sau mai târziu, în gura lupului. Eu mi-am lăsat toate durerile şi speranţele în traista ta. Tu eşti un înţelept al neamului românesc, nu eu. Tu ai adunat, ai gândit şi ai tăcut, deşi în firea tinerilor nu intră şi tăcerea, de aceea sunt uşor de vânat. Eu nu sunt un înţelept, punându-ţi în traistă şi unele mai greu de dus. Ai avut norocul gurii închise, ai darul ascultării, m-ai ascultat. Tu, nepoate, ai fost norocul zilelor mele. Aproape tot ţi-am spus. Azi vei afla totul. De aş fi fost mort deja, tot numai Dumnezeu te-ar fi păzit şi apărat. Şi acum tot Dumnezeu a vrut să-mi umple inima de bucurie. Pentru tine. Mă poate lua în iubirea Sa. Acum sunt împăcat. Fătu-meu, înţelepciunea vine de la Dumnezeu şi nu-i drept că nu ne poartă de grijă. Măi copile eu nu ştiu de câte şi de câte ori am fost în oraş, în centrul de judeţ. Că mă mai duceu intersele şi pe acolo, deşi noi suntem cam mărginaşi, aici sus şi ne mulţumim, ia, cu târguşorul aista, de colea de peste creste, de pe Valea Poveştilor. Să mă asculţi cu grijă. E ceva ce nu ţi-am spus, anume ca să nut e bag în bucluc, ceva din tinereţea mea, ceva scump, ce mi-o rămas în suflet şi cu ce mă duc în faţa lui Dumnezeu împăcat. Eram, flăcăule, concentrat, în spatele trupelor noastre, ce zbucniseră să-şi elbereze Basarabia, nordul Bucovinei şi Ţinutul Herţa, cotropite de sovietici, atunci

când Hitler le-a făcut cu ochiul şi le-a întins mâna a prietenie, pe care rusul a strâns-o de-ndată şi s-a mişcat mai luând, colea, o parte de ţară vecină, de la noi. L-o băgat dracu pe rus într-un bucluc din care n-o ieşit nici azi şi de care are de dat socoteală. Atunci, eu eram concentrat în spate, cu aprovozionarea trupelor. Acolo am cunoscut un om, mai tânăr. Ar fi ajuns pe front, da meseria şi Bunul Dumnezeu l-o oprit printre concentraţi. Ce nu făcea, potcoave de cai, legături de fier pântru căruţe, suda camioane, ba şi un tanc l-o pus în pornire. Lucra într-un atelier. Semeni cu el în felul de a fi, răbdător şi negălăgios. Nu ştiu să-ţi spun, măi băiatule, da de când te-ai născut, parcă-l vedeam pe chipul tău într-un fel în care n-am cuvinte a-ţi spune. Tu nu semeni cu tată-tău, ci cu mine, da pe faţa ta, îl vedeam pe meşterul acela.

-Ţi-aminteşti de el.

-Mai bine zis şi fără sminteală. Mi-o intrat în inimă cu vorba lui domoală, cu răbdarea lui şi cu înţelepciunea. Ei, fiul meu, aici e aici, înţelepciunea-aceea mi s-a părut atunci, aşa, într-o scăpărare, a fi înţelepciunea de demult, din bătrâni. Tu dragu meu, mă faci înţelept, dar înţelepciunea e dedemult. Cu timpul mi-am aminti bine de acel meşter şi vorbele lui se dejghiocau în mine, lăsându-şi înţelesurile peste alte înţelesuri, înmulţind înţelepciunea, răbdarea, aria minţii. Deci şi eu atunci m-am gândit la înţelepciunea de demult. Tu zici înţelepţii de demult. E bine cum zici. Şi de atunci nu l-am mai văzut. Niciodată nu am crezut că e meşter cu adevărat. O fi fost născut din paliurile de lumină ale neamului, cele bine ascunse de ochii părdalnici ai lumii…

-A fost ucis pe front, sau nu l-ai mai întâlnit?

-Nu a fost ucis. Nu l-am mai întâlnit. N-am mai ştiut nimic, nimic de el. Numai numele, Ion şi că-i de viţă ţărănească, atât ştiam despre el. Nici de unde-i, nici din ce familie se trăgea. Un român. Şi încă ce român! Mă Alune, să nu lungesc vorba, l-am întâlnit în vara ce-o trecut, după ce m-o tăiet Iancu, îmi vine amu în minte, să-l ierte Dumnezeu, că mare criminal o fost, eu zic să-l ierte, da ştiu eu…În spital…

-Tulai Doamne, moşule, doar n-o murit?!

-Nu.

-No, atunci îi bine.

-Şi-i şi mai bine că trece zilele aiestea pă la mine şi atunci li-i vede în carne şi oase. Şi-mi pare bine, Alune. Îi mai tânăr ca mine. Îl rog pă Dumnezeu să fiu şi io de faţă. Ei, Alune frate, moşu îi cam obosât. Te-am făcut curios şi amu tac. Mi-ai zâs tu, că aşe fac scriitorii. Io nu vreu să fac anume aşe, dar cred că în tri o fi mai bine, frate Alune.

Şi moşul îl mâmgâie pe obraji şi-l binecuvântă, făcând peste el semnul crucii. Până acum nu-l mai binecuvântase aşa, de când era prunculeţ, înfăţeşel şi bondăcel, pruncuşor prin grădina înflorită. Afară fulgii mari umpluseră văzduhul. Moşul se culcă devreme. A doua zi se moşmondi prin casă, pe la oi, pe la miei. A treia zi curăţi zăpada până la uliţă. Se obosi. Stătu mult timp apoi, pe laviţă, răzimat, cu ochii închişi. Sâmbătă se îngrijoră de Alun, nu cumva să nu vină acasă de la şcoală, de la internat. De-odată cu Alun intră în ocol şi preotul. Îl chemase moşu Nicolae. Iarna acesta dăduse semn clar de slăbire. După lovitura de bardă din umăr. Chemase preotul să se spovedească. Singuri în odaia mare. Moşul atinse Sfântul Potir, se împărtăşi şi plânese pentru prima dată, după cine mai ştie de câţi zeci de ani.

-Părinte, s-a sfârşit. Te rog să mă pomeneşti la Sfânta Liturghie. Poftim aici, de la mine, o sută de lei şi de la Dumnezeu mai mult.

-Nu primesc bani, moşule.

-Cum nu?

-Dumnzeu e de faţă. Mă leg în faţa lui Dumnezeu să te pomenesc. Nu mă lega cu o sută de lei. Aşa mă îndeamnă sufletul meu, frate Nicolae şi să duci mărturie în faţa lui Dumnezeu despre nevrednicul de mine slujitor al lui Dumnezeu, care plânge acum cu tine în faţa Domnului. Asemenea dragoste n-are plată pe pământ. Să lăsăm banii, că nici eu nu sunt departe…Nu mult mai întârziu nici eu…

-Mâine, părinte, nu pot veni la biserică.

-Ştiu, vremea îi grea. Domnul este cu tine, frate Nicolae. Nu te tulbura. Stai acasă în bucuria aceasta sfântă de azi. Adună, adună har, adună veşnicia, rugându-te.

A doua zi, duminecă, să tot fi fost ora zece, moşu se întinse pe pat. Se ruga şi-şi făcea din când în când semnul crucii. Ai casei, afară, vorbeau în şoaptă. Alun abia se abţinea să nu plângă-pieptul i se zbătea din când în când. Moşu se stingea văzând cu ochii. Se strânseră în jurul patului său. Îl întrebară câte ceva. Moşul le făcu semn să tacă. În aceste clipe uşa se deschise şi intră un om cu părul alb, nu în vărstă, dar bătrân. Moşul încercă să se ridice în coate. Îl ajutară. Întinse un braţ spre oaspete.

-Frate, grăi moşul.

-Frate, grăi oaspetele.

Braţele li se încrucişară. Celălalt braţ al moşului se întinse spre Alun. Un braţ al lui Alun se întinse spre umărul moşului, al moşului spre al său, iar celălalt se încrucişă cu al oaspetelui. Trei, în cerc.

-Doamne! Grăi moşul copleşit de mulţumire. Şi lacrimile de bucurie, de ieri, de la taina Sfintei Împărtăşanii, îi şiroiră iar pe obraji, în

timp ce zâmbea cuprins de o sfântă şi profundă fericire. Braţele i se înmuiară. Arătă parcă spre cap. Ginerele îi aprinse lumânarea. O ţinea moşu de câteva zile la îndemână. Un oftat, sau un geamăt şi totul se sfârşi. Oaspetele îi atinse pleoapele, care se lăsară peste ochi.

-Dumnezeu să-l ierte, grăi oaspetele.

-Să-l ierte Dumnezeu! răspunseră toţi.

Abia acum, din fiică-sa se înşurubă o pasăre nevăzută spre înălţimile văzduhului, sfâşiindu-i simţirea şi cutremurându-i trupul. Un strigăt, un plans al disperării totale după tatăl ei, umplu încăperea şi cătunul şi lacrimile nu i se opriră trei zile. Abia dup ce îl înmormântară, după ce ajunseră acasă, suspină din ce în ce mai rar şi adormi ca o pasăre sleită de puteri.

- 29 -

Coana iradia o bucurie imensă, fără să fie conştientă de sursa bucuriei. Zicea şi ea ca orice femeie în locul ei, că se simte bine cu bărbatul de lângă ea. Iradia însă o lumină în jurul ei, în lume, o lumină ce pătrundea în semeni şi cuvânta prin gurile lor. Şi se ţeseau discuţii neprevăzute, adevărate revelaţii aduse în lume în straiele cuvintelor rostite. Între oameni părea a fi un curent foarte fin şi foarte slab, abia perceptibil, o pânză de paianjen abia sesizabilă câteodată, când ochiul interior era treaz. Dar era treaz numai ochiul interior al lui Fântână Ion. El ştia că este purtătoarea unui mesaj ascuns. Nădăjduia să fie conştientă că se află în plasa spirituală a unui fenomen mai rar. Încercă să o facă să observe şi ea derularea unui film nevăzut, cu perosnaje aevea, inteligente, bune. Glumi cu un înţeles. Coana nu reţinu tâlcul.

-Mi se pare , dragă, că pluteşti.

-Păi, eu am fost săritoare în înălţime.

-Ai vrut poate să te faci…Mă rog, te cred. Scuză-mă. Nu ai simţământul că uneori pluteşti, că gravitaţia pământului nu mai acţionează asupra ta, decât parţial?

-Da ce, sunt nebună?!

Fântână râse prieteneşte, privind departe, făcu din cap, gândea, medita. Ridică ochii spre coană, o privi liniştit, calm, galeş. Îşi întinse degetele spre tâmpla ei, apoi uşor, o mângâie, abia atingându-i părul. Întinse palma cealaltă căuc pentru obraz şi cu amândouă palmele voi să o mângâie ca pe ceva de mare preţ. Coana tresări, sări în picioare ca arsă, bâigui ceva, apoi zise, revoltată copilăreşte, s-o lase în pace. Fântână Ion văzu o clipită prin ea ca prin geam, spini, arici, o rană bine ascunsă, rană ce-şi trezi toate durerile. Apoi repede se acoperi în taina ascunzişului de nepătruns, în acel

ascunziş, în care nu mai ajunse Fântână niciodată, încât adesea se întreba dacă rana este a coanei. În cazul acesta, coana vaea o putere de disimulare extraordinară. Fântână reţinu că sentimentele în toată profunzimea lor divină o neliniştesc. Mai observase că ea nu mângâie niciodată, iar tandreţea este ceva inexistent, acea tandreţe făcătoare de atmosferă juvenilă, acel joc fără de care nu există tinereţe. Fântână îşi propusese să aibă răbdare. Cuibul, vasul înţlepciunii, se zideşte încet, e ca un fruct, dar nu de-o singură vară, ci de mai multe.

-Dar draga mea, spune-mi…

Fântână observă cum trupul ei fu cuprins de un fior ce-i aminti de ariciul suferinţei ei lăuntrice bine ascunse, dar şi de cuvintele ei, că nu este nebună. A insista ar fi fost şi inutil şi nepotrivit. Se apropie de ea cu grijă, o luă pe după umăr şi schimbă conversaţia.

-O să râzi dacă-ţi spun, ştii că mi-e foame?

-De ce nu-mi spui? Păi cred şi eu că ţi-e foame, atâta om!

-Foame ca foame, dar şi un pahar de coniac.

-Cam aşa, cam aşa, mi-e teamă mie că de coniac e vorba.

În timp ce mânca, ea îl privea. Fântână îşi dădu seama că nu se va reţine să nu continue discuţia întreruptă. Îl împingea un imbold să acţioneze.

-Nu ţi s-a întâmplat niciodată să-ţi bată cineva la uşă şi cu o clipită înainte să te gândeşti chiar la acea persoană?

Coana întârzie cu răspunsul, îl căuta încet, obositor de încet, apoi cuvintele se ciripiră unul după altul.

-Ba da şi încă de multe ori.

-Şi mie mi s-a întâmplat, îndepărtă Fântână orice bănuială că ar fi o legătură cu momentele când coana a tresărit şi lăuntric, un arici nevăzut, ridicându-şi ţepii unei răni ascunse. M-am întrebat adesea, plasă Fântână abil cuvintele, cum se explică această legătură între cel ce bate la uşă şi faptul că m-am gândit la el.

-Eh, eşti filozof, dragă, tai firul în patru şi unde nu-i fir. Intuiţie.

-Intuiţie. Ce e aceea intuiţie dacă între mine şi cel ce s-a apropiat de uşa camerei nu există nici o legătură? Intuiţia în cazul acesta este ceva absurd, ceva absolute gol de conţinut. Uite, între aparatele de radio portative, sau între televizoarele cu baterii, deci fără legătură directă cu circuitul electric prin cablu, există totuşi ceva, altfel nu am auzi sau vedea nimic. Există unda. Oare între oameni nu există nimic? Altfel ar fi vorba numai de ghicitorie oarbă, ori noi ne dăm seama că nu e vorba de ghicitorie, că fenomenul are loc atunci când în faţa uşii există cu adevărat cineva.

-E clar, dragă, există biounde.

-Deci există ceva şi între mine şi tine, aşa cum există şi între mine şi cel ce vine să-mi bată la uşă. Deci eu, tu, el nu suntem numai carne şi oase, ci mai suntem şi ceva nevăzut. Oh, oh, multe vorbe, oftă Fântână. Telepatie…Da, telepatie, dacă acest cuvânt nu-i tot aşa de gol ca şi cuvântul intuiţie, aşa cum l-ai folosit tu.

-Şi unde vrei să ajungi? ciripi ea un pic înervată.

Fântână socoti că lecţia deja avusese loc, aşa că nu mai insită. Va trebui ca în sufletul ei să revină cele discutate. Să gândească, să observe, să constate. Era convins că dsicuţia trecuse pe dinlăuntrul ei nu numai pe lobul urechilor şi pe timpan şi circuitele nervoase şi atât, ci şi înlăuntrul posibilităţilor de conştientizare, de meditare, de păstrare, observare, constatare, înflorire.. Meditaţie. Introspecţie.

-Ştii ceva, eu văd că mă zăpăceşti cu tot felul de vorbe. Se apropie Revelionul. Văd că nu zici nimic. Îl petreci unde vrei, eu, ce să zic? Dacă ai vrea, hai să mergem împreună la cineva.

-La cineva nu mă duc. Poţi să mergi unde vrei. Credeam că îl facem aici, împreună.

-Bine, dacă nu vrei. Eu ziceam la ai mei, în familie, la ţară.

-Păi de ce nu zici în familie?

-Credeam că o să refuzi.

-Nu. Perfect.

-Ce bine!

-Zici că te zăpăcesc, umplu Fântână cuvântul zăpăcesc cu al miez. Ar fi totul, dar nu ştiu cum te-aş aprinde.

-Să-mi ardă călcâiele după tine!

-Nu numai călcâiele, sângele, ci spiritul. Îmi vine în minte mărturisirea unui foarte mare scriitor român. Zisese câ şi-a scris cărţile simţind mâna nevestei sale pe umăr. Desigur, desigur, n-a putu sta tot timpul, fizic, lângă el. Mai gătea, mai citea, mai una, mai alta, dar era lângă el. O simţea. Bineînţeles punea şi mâna, uite aşa, pe umărul lui. Fântănă îşi aşezase mâna pe umărul coanei. Apoi începu să citească. În ultimii ani nu mai citise. Acum, adunat de pe drumuri, voia să se stâmpere, deşi-i lipsea atmosfera de sală de lectură din bibliotecile publice, dădătoare de aripi nebănuite. Nu avea de unde să bănuie că drumul spre bibliotecă va dspărea pentru tot restul vieţii. Va mai ajunge la bibliotecă şi se va instala în spate, doar în imaginaţie, citind şi scriind. El scria literatură, nu numai conspecta. Nu redacta numai lucrări ştiinşifice, cum făceau aproape toţi iubitorii marilor biblioteci. Scria literatură. Disimula că fişează diverse lucrări. Apoi nu mai ţinea sema de nimic şi umplea teancul de foi, deşi literatura intra în tradiţia creaţiei de unul singur, nu în public. Se salva prin izolare, la ultimele mese,

scriind. Nici o pauză, pentru cafea, cum obişnuiau destui. Ce minunate zile. Fabuloase chiar şi aşa, în imaginaţie. De scris nu mai scrie. Ştia că îi vor fi citite paginile manuscriselor de către securişti şi se jena. S-ar fi jenat ca o fată cuminte şi jună. Citea, ştiind că aşa ceva nu-i deranjează pe securişti, că îl lasă în pace, să citească oricât.

Înghiţea cărţi după cărţi, ale clasicilor şi ale scriitorilor în viaţă. Sufletul său era interzis pentru viaţa socială. La serviciu şi acasă, în viaţa de familie şi atât. Cuteza a fi actor şi regizor de film. Mai cuteza. Se derulau filme întregi în sinea sa. De la filme observă că se infiripă şi episoade în proză, fragmente de romane.

Sufletul lui se-nlăcrima. Îi era interzis să scrie proză. Într-o bună zi se reîntâlnise cu el însuşi din urmă cu peste zece ani, trecând în timp dincolo de arestarea cărţii sale în manuscris, dincolo de începutul hăituirii şi îndepărtării lui din serviciu. Mai înainte…Un tânăr liceean care umbla în zilele de tărg, pe aleea vechiturilor. Ici colo câte o carte, broşurele, câte-un ziar vechi. Le cumpăra, le citea şi le punea în saci, în pod. Apoi ca student într-un mare oraş, mergea tot la vechituri, la marginea oraşului, pe un teren imens. Şi rătăcea pe aleile cu cărţi vechi. Şi cumpăra cărţi pe bonurile de cantină, bonuri pe care le vindea la jumătate din preţul lor official. Unele cărţi le citea mai pe ascuns, vremile neîngăduind o lectură prea în văzul lumii. În vacanţă le aducea acasă, le citea iar şi le punea în saci şi pe unele într-o valiză veche, ruptă. Când plecă în lume, cu serviciul, în alte părţi de ţară, luă unele cu sine, într-un geamantan. Geamantanul său, mereu legat cu sârmă, să nu-l deschidă unii, alţii, geamantanul său cu cărţi şi cărticele şi unele reviste şi ziare de demult. În librării intra mai rar, în anticariate ori de câte ori avea ocazia. Acum, când se reîntâlnise cu sine însuşi, adolescentul, studentul, tânărul absolvent, în primii ani de serviciu, apoi înconjuratul de securitate şi proscrisul pe toată viaţa, mintea i se lumină, cugetul i se întări, trupul i se învigoră. De ce cumpărase numai anume cărţi, despre o anume vreme? Până acum nu-şi dăduse seama că de la patrusprezece ani, până la terminarea facultăţii cumpărase cărţi despre Ardeal, despre Basarabia şi Bucovina. De ce cumpărase prăpăditul de liceean astfel de cărţi, pe când alţi colegi, cu note mari şi cu o bună pregătire intelectuală, cultivaţi şi harnici, cu sprijin adecvat din partea părinţilor, nu cumpăraseră astfel de cărţi? Doar avea o minte de dobitoc şi cei din jurul său, din familei, nu erau intelectuali, ci cu patru-cinci clase. Citea şi nu ştia ce citeşte, nu reţinea, nu înţelegea, sau nu prea înţelegea mare lucru. Când mai avea un bănuţ şi avea rar, deoarece în familia sa exsita cu îndestulare subnutriţia, îi avea tot pentru destinul vieţii lui, pe care încă nu-l bănuise. Şi ca el, subnutrit, mai erau şi alţii. Şi ca student cumpăra tot astfel de cărţi. Şi nici acum nu era lucid, nu realiza o

conştientizare. Şi nici măcar nu ştia mai mult despre Ardeal, Basarabia şi Bucovina decât alţi colegi. Cărţile se topeau în el, dispăreau în el, ca ploaia într-un lac. Chiar şi cărţile cu alt conţinut, romanele de exemplu. Rare fragmente i se înregistrau în memorie. Acelea deveneau puncte de referinţă în discuţiile cu colegii. Părea doct şi pătrunzător şi deştept, dar nu era, dimpotrivă, era incult, lipsit de agerimea minţii şi lipsit de orientare, atât în relaţiile afective cu colegele, cât şi în specularea interesului său de student. Unii profesori, rar, îl supravegheau, sperând declanşarea unor bănuite posibilităţi intelectuale. El însă dormea, intarzia demararea. O va face mai tărziu, uitat de lume. Nu şi de Dumnezeu. Jenat, inhibat, nu-şi dădea măcar seama că la destule fete li se scurgeau ochii după el, tânjeau în taină după feciorul acesta de toată frumuseţea, trăiau în taină adevărate romane de amor. Un nevinovat, dar cu gust. Tânjea şi el după amor, cu A mare, curat, pur, înălţător, adânc, nemărginit. Altfel era un bărbat în toată puterea cuvântului. O fată îl înconjura mereu şi până la sfârşit, cu funia de mătase nevăzută, reuşi să-l lege şi să-l culce cu ea. Îşi amintea de toate acestea şi aripile amintirii se desfăşurau încercând să zboare. Sufletul său tresări peste timp, în urmă şi în viitor, în aceste tresăriri fiind primele lui clipe de străluminare, de conştientizare. Se revăzu pe el însuşi, uitatul, înmormântatul. După terminarea liceului, activist cultural în Munţii Apuseni, în orăşelul minerilor scormonitori de aur, în camera de oaspete a Sfatului Popular, scriind versuri. Cam la atât se redusese activitatea sa, de două zile, poate singura lui deplasare de unul singur, în vremea minunatei lui tinereţi de adolescent întârziat. Apoi îşi aminti de un moment şi mai vechi, din anii cruzi de la începutul liceului. Zâmbi de-a binelea. Oricât de abilă a fost securitatea la anchetă şi după aceea şi oricât şi-a intins antenele peste tot unde a trăit, nu i-au dat de această urmă. Scrisese atunci securităţii locale câteva rânduri de solidaritate cu ţăranii, şuierând ameninţarea unei noi răscoale, de felul celei din 1907, din cauza împilărilor de acum. N-a fost depistat…Între acel tânăr liceean şi studentul din ultimul an de studii se făcu o punte prin ani. Studentul se zvărcolea în pat de două nopţi, la un pas de o decizie supremă. Voia să plece de la facultate, din oraşul studenţiei, în oraşul anilor de liceu, pentru a fi în mijlocul muncitorilor, pentru a-i organiza, pentru a lupta alături de ei împotriva sovieticilor, a căror intervenţie militară i se părea iminentă. Îi mărturisi acestă hotărâre unui coleg, care zâmbi a uimire şi-i zise:-Ioane! Şi apoi tăcu. Acest student îi mărturisi şi el, într-o zi, că va ajunge mare şi că Fântână, pentru a-l vedea, va trebui să se anunţe înainte prin telefon…spre a fi primit…Dacă va fi primit.

Acel student ajuns redactor la o revistă cunoscută, cam pe vremea când Fântână căzu în mâinile securităţii. Urmă decuparea tuturor relaţiilor

sociale, ale lui Fântzână, fiindu-i, în secret, chestionaţi toţi prietenii şi cunoscuţii. Aceştia îl ocoleau, acum, fiindu-le teamă. Îşi găsi serviciul într-o oră de nesupraveghiere.

-Şi ce urmă? Se întrebă Fântână, ocolind şi de data aceasta perioada de după internarea sa într-un spital de psihiatrie, măsură hotărâtă de securitate, în urma reţinerii cărţii şi a personajului acesteia, pe viaţă…

După cercetări, când nu avea serviciu, după ce ieşi din spitalul de psihiatrie, în zidul camerei sale se spărsese o conductă, undeva spre o altă clădire, poate o conductă de la acea cladrie şi pereţii, iarna, îngheţau, încât dormea într-un frigider. Şi nici măcar nu avea cu ce să se acopere. Pentru o secundă, străluminare, se revăzu în frigider. Cine bănuia că pe acest flăcău frumos îl străpungeau uneori cârceii, la spate, în partea de sus a picioarelor? Ieşea afară şi se spăla pe tot corpul cu prima zăpadă. Şi în ploaie ieşea, doar în chiloţi. Totuşi ceva sfărâmicios se vedea pe chip, se surpase ceva în el, surpaseră ceva în el. Înainte de a fi iar în serviciu, după internare, hăituitul fără mâncare şi foc în cameră pe timp de iarnă, licenţiatul, un om deci cu o facultate, intră în coridoarele Facultăţii de Teologie, dădu admiterea şi deveni iar student. Unii îl iubeau, alţii îl urau până la spumă în colţul gurii pentru acest gest. Poliţia secretă atee avea o bună ocazie să facă diversiuni în sânul ortodoxiei. Spera să-l călugărească pe Fântână, să-l izoleze astfel într-o mânăstire şi apoi să-l şantajeze cu dosarul de la securitate. Pătat politic şi cu diagnosticul medical oferit în dar în urma internării lui la un spital special de psihiatrie. A fost internat la două săptămâni după confiscarea manuscriselor. Dar Fântână nu se călugări. Atunci i se deschise posibilitatea preoţiei de mir, la o parohie. Aici şantajul ar fi fost năpraznic, din cauza unor nefericite încurcături cu o femeie, situaţie ce plana în această vreme deasupra sa exact ca şi ceata sa de urmăritori. Încurcătura se dilatase în mintea sa de hăituit. Nu mai convieţuia însă cu acea femeie. I se părea că dogmele ortodoxiei îi vor fi net potrivnice, ceea ce ar conveni, ca şantaj, poliţiei secrete atee, imediat după ce s-ar fi preoţit. Fântână câştigase o mică victorie. Ziua stătea la cursuri în căldură. Uneori auzea, alteori plutea între leşin şi absenteism, de slăbit ce era. Câţiva profesori se apropiară de el, dar Fântână nu dădea dovada de a fi înstare de un dialog după aşteptări, nici pe departe. Unul dintre profesorii universitari, printre foarte puţinii nepreoţiţi, îl contră chiar, spunâdu-i să nu mai postească atât, că e prea slăbit, că trebuie să nu exagereze. Nu ştia profesorul că Fântână abia mai umbla de inaniţie, nu de post, nu ştia profesorul că Fântână este puşcăriaş politic în libertate aparentă. Aşa îl supraveghiaseră tovarăşii de la securitate, încât era stors de valgă ca şi o lămâie. Destui profesori îl simpatizau. Un professor mai tânăr, preot, îl hăitui în mod dubios. Fântână se întreba de ce acel preot professor

îl hăituie, voind să-l piardă, să-l îndepărteze din facultate. Ştia sigur că acel preot acţiona la o sugestie a poliţiei secrete. Şi se întreba Fântână, de ce?

Acel preot fusese în puşcărie vreo trei ani, doar pentru că rostise două sau trei cuvinte despre Basarabia. Să-l fi străpuns în puşcărie şi de atunci să joace şi cum vrea securitatea? Un om care a făcut puşcărie pentru Basarabia, să fie atât de laş, de josnic? Aşa ceva era de neînţeles pentru Fântână. Avea sentimental că el însuşi, Fântână, este hăituit pentru Basarabia, deşi nu scrisese despre Basarabia, în cartea sa, confiscată, decât două-trei cuvinte. Şi ştia precis că pentru Basarabia partidul communist de acum nu l-ar fi prigonit. Şi totuşi, un strigăt năpraznic pentru pace se pregătea în acea carte arestată şi un sâmbure era însămânţat sub litera ei, un sâmbure pentru Basarabia. De acum se simţea mai apăsat de idealul naţional, de nevoia de eliberare a provinciilor cotropite de vecinii din răsărit. Acum se întâmplă un eveniment memorabil, de neuitat pe tot restul vieţii sale. La Teologie mai erauşi alţi profgesori care făcuseră puşcărie pentru vina de a fi preoţi, doi dintre ei, câte şase sau şapte ani fiecare. Unul dintre ei a fost şi înainte de puşcărie profesor universitar la Teologie.. Se întorsese iar la catedră, caz rar pentru un puşcăriaş de talia sa. Ceilaţi au ajuns la lopată. Un diplomat-nu era preot-, mai jos de lopată, la desfundatul canalelor de WC. Un coleg de puşcărie al profesorului universitar, tot preot, ajunse, spre sfârşitul vieţii, professor univesitar la Teologie. A fost chemat de la o biserică din provincie. Fântână intrase la o oră pentru doctoranzi, să asiste măcar o dată la astfel de ore. După el intră, parcă anume, preotul care ajunsese spre sfârşitul vieţii professor universitar. Fântânî auzi, simţi cum se ruga lui Dumnezeu, văzu cum îl priveşte liniştit, în ochi, pe celălalt professor universitar şi-l auzi rostind:

-A scris o carte, dar noi nu ne vedem nicăieri.

Fântână înţelese că despre el e vorba, despre cartea pe care o scrisese în ultimii ani, de când era fără serviciu şi supraveghiat, iar cei care nu se vedeau, nu existau în acel manuscris, erau preoţii ortodocşi, poate chiar ortodoxia. Sau dogma ortodoxă. Fântână voia să înveţe, pentru a-şi corecta erorile. Nu era sigur nici de greşeli. Desigur nu vorbise nimănui de existenţa acestui manuscris. Îl luase de câteva zile poliţia secretă, dar, apoi îl găsi iar pe masă, ceea ce însemna că nu prezintă nici un pericol. Poate că în urma lecturii acestui manuscris, unii, de la securitate, voiau să-l preoţească. Iar alţii l-au dat spre lectură acelui preot mai tânăr, înnegrit de ură şi invidie. Acestea nu sunt de la Hristos. Preotul îl lovi mai dureros decât toţi securiştii la un loc. Şi acelor securişti le convenea să-l lovească un preot! Fântână îl ştia pe unul din securişti, pe şef-era o şefă-, care se ocupa de supraveghierea

sa. Actriţă desăvârşită, mulţi poate o ştiau de creştină, ea însă ucidea credinţa din oameni. Avea ea pofta aceasta. Convingere comunistă atee totală.

- 30 –

-Eşti un mare scriitor, Georgescule. De băut şi de mâncat, mănânci şi bei, mai des ca noi. Ţi-a mers cu colonelul ăsta. Acum că s-a pensionat, n-o să-ţi mai picure bănuţii de la armată. Poate ţi se strică socotelile şi la civili.

-De ce să mi se strice socotelile, lepră?! Îmi văd de scris, sunt communist ca stare funcţională autentică. Dar tu ce eşti? Cu ce te ocupi, se vede, cu tulburarea apelor. N-o să-ţi meargă, măi urecheatule, ţi se văd, prelungi. Îţi dau într-o zi un şut undeva, de nu te mai opreşti până acolo.

-Unde, până acolo?

-Unde sunt şi ceilalţi urechiaţi, cu fesele lipite de dolari, ca blugii cu etichete.

-Bine că recunoşti. Unii au dolari şi unde sunt dolari e şi puterea. De fapt ce ai cu mine, până acuma nu ai avut reacţii de felul acesta, antisemite.

-Antisemite, eşti bun de legat. Te fac măgar şi tu hop cu divesiunea politică. Aşa îi vei fi speriat pe mulţi, care apoi s-au înmuiat.

-Şi tu eşti curajos…

-Lasă, lasă…

-Bine, bine…dar de unde sunt ceilalţi urechiaţi? Taci. Păi vezi că te-am prins, totuşi? Sincer, nu m-aş fi aşteptat la aşa ceva de la tine. În fond tu eşti un băiat foarte de treabă. Nu ştiu cât aş da să aflu sub a cărei sferă de influenţă, periculoasă, eşti. Cine te influenţează. Poate se ştie. Noi nu iertăm activitatea antievreiască.

-Să te ia naiba, până azi nici nu ştiam sigur, dacă eşti sau nu jidov.

-Te-a luat gura pe dinainte, te-ai dat de gol. Ştiai…

-Măi, măi, da…

-Nici un da. Cine te zăpăceşte? Tu eşti om. Cine te face neom? Atâta vreau să ştiu şi vei trăi ca un belfler. Şi alţii trăiesc. N-avem nimic cu ei. Scriu, trăiesc, trăiesc şi încă cum!

-Mă urechilă mă, tu ai paşaportul de câţiva ani semnat. Când unchiul Sam dă din urechi, îl primeşti şi pleci. Pleci, belflere peste graniţă când vrei şi nu te mai întorci. Tăieşti ca un belfler. N-avem nimic cu tine. Trăieşti ţi încă cum! Vrei să bagi frica în mine. Păi urechiatule, pe urmele tale e un morcov, nu glumă! De a trăi ca belflerii, sau aşa, mediu, urechiaţii ar trebui să nu dispună. Ei să ne repartizeze traiul cu fripturi sau cu răbdări prăjite? E anapoda! Ar trebui să nu dispună, dar nu-i cum ar trebui. Mde, pepenele pârâie…Dar nu se scufundă corabia, cum se emite de la urechiaţi, la colţ de

stradă, pe şoptite. Când corabia se scufundă, şoarecii o părăsesc…Şoarecii, da…Nu vor mai avea în curând ce roade.

-Legionar nenorocit, gestapovistule, fűrerule, neofascistule.

-Bine mă, nepricositule, păi chiar atât de dobitoc, de cretin eşti, bubui scriitorul de se făcu tăcere în cârciumă. Lobii urechilor tale sunt mai înalţi, ai preşedintelui scriitorilor la fel, ai şefului de la piţule, de la fondul financiar al scriitorilor, la fel, deci dânşii sunt cu banii, ai trecere la dânşii, ai încasări grase şi împrumuturi şi mai şi. Bine, măi netotule, curvă, de ce m-ai făcut, mă, legionar? Ce are, mă, preşedintele scriitorilor români şi şeful fondului, cu evreii, mă javra?! De ce eşti şovin, porcule, de ce eşti antisemit, javră?! De ce tulburi apele Uniunii Scriitorilor, uerchiatule?

Şi hârşti un pălmoi peste obrazul confratelui în ale scrisului şi încăierarea fu gata. Ca la Mărăşeşti. Cu masă răsturnată, cu sticle căzute, cu buşituri şi strigăte, dar cam atât. Îi despărţiră alţii. Îi plasară, pe unul într-o parte a sălii şi pe celălalt în altă parte. Să fi tot trecut o oră, când, parcă au fost înţeleşi, se ridicară, închinară unul pentru altul şi urechiatul făcu cinste şi celor de la masa celuilalt scriitor, plăti şi cele vreo două sticle sparte, băură până târziu şi plecară de parcă n-ar fi fost nimic. Vorbele şi bătaia rămăseseră fără urmări.

-Păi du-te-n născătoarea mă-ti. Măi amice, adică mi-am pierdut militarul, colonelul şi ar fi posibil să pierd şi conducerea Uniunii Scriitorilor, cu care tu te ai foarte bine. Păi ştii ceva, până la bani!

-Păi eu am crezut că am încheiat socotelile, răspunse urechiatul, după o seară, la aceeaşi masă.

-Păi cum să nu fie încheiate, cum nu, dar să te laşi de tulburarea apelor.

-De ce vorbeşti tare?

-De prost.

-Ştii ceva…

-Aş vrea să ştiu

-Aş fi avut de vorbit ceva cu tine, dar eşti…

-Şi eu cred că avem ceva de vorbit şi nu numai ceva. Pe naiba, ne băturăm ca şi chiorii!

-Nici un necaz, e la modă în ultima vreme. Doi-trei mai tari îi bat pe toţi.

-Când nu poţi da cărţi, dai pumni.

-Drept.

-Şi să ştii că n-am fost şi nici nu sunt antisemit.

-Ştiu, dar mai e ceva, cu paşaportul.

-Hai, nu fă pe idiotul, păi câţi evrei n-au plecat definitiv din România?!

-Aşa e, aşa e.

-Şi dacă mai vrei ceva, m-ai ameninţat cu represiunea ca pe un antisemit, fără să fiu un antisemit şi ai provocat o reacţie tipică de răspuns, cu şuierătură, la şuierătură.

-Eşti isteţ.

-Eşti laş.

-Nu e vorba de laşitate. Te rog să mă ierţi. O să te supravegheiez, totuşi. Spun însă, că în toate cărţile tale, nu e absolute nici o urmă de antisemitism, dimpotrivă, deci îţi dau dreptate.

-Hai, hai, lasă bărbiereala, că doar nu mi-ai citit cele patru cărţi publicate.

-Citite şi fişate, chiar dacă am scris numai despre ultima.

-Ascultă, domnule, te-ncurci. E clar. M-ai călcat pe bătătură, zicându-mi că mi se vor strica socotelile financiare şi pe la civili şi am luat foc.

-Gata, aşa e. Nu te ştiam atât de irascibil. Am luat notă. Să nu ne amintim de ce a fost, ci să ne gândim la ce va fi. Doar vin alegerile la Uniunea Scriitorilor. Ţi-au apărut acum două cărţi.

-După cinci ani de aşteptare.

-Erau predate înainte de preşedintele actual, aşa că…Mai ai două la edituri. De ce nu mergi, frate, la editură? Au întrebat de tine pentru avans.

-M-ai omorât!

-Tu nu eşti om de două cărţi la cinci ani. Mai ai una la o altă editură. Hai, hai, nu mai fă pe uimitul. Nu e cine ştie ce, da tocmai de aceea, se poate plăti bine. Mai iei tu, mai dai şi redactorului, ce naiba, că doar nu eşti prost, da vei avea un fond bănesc de trăit şi de scris. Ambele edituri te aşteaptă cu braţele deschise, dar tu, nimic. Dă şi tu ceva…N-ai mai depus alte manuscrise! Ce să-ţi mai publice?! N-ai nici un manuscris nou, să-ţi apară la anul. Ei, mai crezi că nu te-am citit? Ca să nu mai spun că pe la revista noastră literară, unde sunt eu redactor, n-ai prea venit. Vino, domnule, cu marfă!

-Ia ascultă!

-Ce să ascult? Ai două-trei numere consecutive, cu câte o pagină, două, sau trei. Salutare amice. Scuze. N-am timp. Se pregăteşte numărul pe săptămâna viitoare. Scurt. Vineri eşti la mine cu marfă. Salutare!

Rămas singur, nu-şi mai putea reveni. Datoriile se-nmulţeau. La vechea sumă se mai adăugară vreo douăzeci de mii de lei. Cărţile, de i-ar apărea, ar fi ca amanetate, din cauza datoriilor. În ultimele două luni

Uniunea Scriitorilor îi refuză orice nou împrumut şi răbdă o foame de pomină. Nu mai avea încasări la nici o revistă. Şi ca un făcut, nici la o casă de creaţie nu pătrunse, masă, casă, băutură, trai pe vătrai. Singura lumină, cronica de carte, analiză metodică, sistematică, favorabilă.

-Ar fi grozav să-mi apară două cărţi, ăştia le pot băga, la financiar, la maxim, dau, tot rămân cu destul, încă o carte, măcar la anul, trei, una după alta, de ce nu şi o ediţie a doua, câteva apariţii pe an, de câteva pagini, la una sau două reviste, aş prinde chiag. În fond de ce să las halca la alţii? Îs tari domnule! E vorba de un vot. E clar. Păi dacă nu va mai fi ales preşedintele de acum, când dracu îmi mai apar trei cărţi, de fapt patru, ca beneficii, dacă pun la socoteală că voi publica masiv în presă, articolaşe, la mica ciupeală, care, adunate la un loc, sunt un salar? În fond condeiul îmi merge. Diaree, nu altceva! Poate mă adun să desmormântez din mine o carte bună. O aripă de lumină a pătruns în prima mea carte şi-am devenit cunoscut. În a doua, abia-abia, iar după aceea, de toate pentru toţi, apoi la cârciumioară, la femei, trufandale pe bandă rulantă, fetiţe de liceu cu creionul neascuţit, după autografe, tinere condeiere, mame de eleve, buinici, curviştine, harem, că mult am mâncat şi băut şi de la femei, dar nu puteam deveni armăsarul proastelor şi m-am întors răcorit între scriitori şi-i drept că am avut noroc cu colonelul, dar tot ce am încasat de la revistele militare, sub numele meu, sau pseudonim, am consumat cu el la cârciumi, sau prin diverse halte, la domiciliul clientelor. Acum sunt falit. Alţii încasează sume frumoase, merg când vor în străinătate. Eu am început să put a vin acru şi a castraveţi. După câte înţeleg şi până acum am fost în mâinile lor şi de fapt rău nu mi-a fost. Acum ştiu. Afurisitul. M-a înţepat. E drept că nu se aştepta să ne batem. Bine că n-am dat în el. Am sărit la el, am strigat şi l-am zgâlţâit. Cel puţin nu pot fi acuzat de nimeni că…mă rog, aş fi cu ei. Am o posibilitate, sunt scriitor, trebuie să public, valoarea tipărită îşi va spune cuvântul. Restul nu mă interesează. Pe scris, deci. Până la alegeri mai sunt aproape patru luni. E limpede că tipul nu mă trage pe sfoară, poate intra sub tipar, chiar şi vinde, între timp, o carte, apar în presă, redevin clientul Casei de creaţie literară. Mă pun pe scris. Am risipit mulţi, mulţi ani, nepublicat. Cănd simţi mirosul proaspăt al tiparului scrii, scrii, nu te laşi. Şi scriu şi scriu bine. Ar fi păcat de mine să mă pierd.

-31-

Înmormântarea a fulgerat munţii dintr-un ţinut în altul. Nu se ştia de nici o crimă, decât de unul dintre cei bătrâni, ce trecuseră de demult dincolo, în ţărână. Acum s-a tulburat lumina iar. Zăgazul uitării s-a ridicat.

Blestemele umblă prin lume. Crime monstruoase, violuri, milostive cântând în ceasul anume al nopţii. Pe strune. Şi-n ceasul acela vai de călătorul ce dă peste ele. Joacă. Şi joacă. Şi joacă până îi plezneşte inima în piept, nemaiputându-se opri din joc. Şi oamenii-păsări-de-pradă- fără ţară şi fără Dumnezeu ucid bărbaţii, pot fi şi copii în leagăn. Rămân femelie şi copilele. Şi dacă nu sunt oile blânde, tăindu-le şi astfel îmblâzându-le pe cele rămase… Cutremur. Reci, indiferente, fără probelme sufleteşti, de nici un fel. Şi mai înainte de revărsarea oamenilor-păsări de pradă, mai-nainte… Intrase în oameni un duh necurat, sau era mai de demult, dar nu-şi făcuse de cap. Aşteptase. Crescuse. Îngrăşat, îndesat, sănătos. A-ntunescat minţile sau minţile nu erau…Ţigănie între curajoşi, între bărbaţi. Mândria. Oarba şi exemplara mândrie. Mândria puternică, stăpână pe sine şi pe braţele trupului. Trup vânos, să tragă singur la căruţă, lepădându-se de cal. Trup să dărâme vita dintr-un pumn şi să sfâşie omul dintr-o-nvârtejire. Pe când lumea era alta. Nu mai e. S-a surpat singură prin dezbinări. Şi a mai rămas din ea cât a rămas. Atât cât e, într-o altă vreme, în alte lumi, cât sunt ele şi cum sunt. Dar dezbinarea şi orbirea minţii se văd şi azi, din vremile acelea de demult foarte. Dezbinări cu dspicare de semen. Şi pe culoarele dezbinărilor pătrunseseră blestemele şi despicarea trunchiului stejarului. De atunci… Şi-a mai rămas până azi din codri de stejari, unul, atât, dar deplin. Cu dezbinările şi toate rălele, Şi pândeau la fântâni, hiare uitate şi bine ascunse din cele vremi cu muma pădurii şi bălauri. Şi noaptea bălaurii se lasă grei, apasă cu noaptea peste sate, de ţi-i urât să ieşi din casă. În nopţile de iarnă vin la gura sobei şi sting focul şi copiii nici măcar nu deschid ochii de teamă. Le-au aflat şi ei pe toate… Părinţii credeau că dorm…Cum să doarmi când blestemele au fost slobozite iar? Se reazimă de geam întunecând şi umplând văzduhul. Mai bine fac, bieţii copii, pipi în pat…Ei ştiu ce ştiu, dar nu spun părinţilor, mai bine rabdă ocara. Blestemele trec prin ei, ca pe stradă, de li se răceşte trupul şi li se aspreşte pielea, a frig. De frică. Blestemele.

-Cine ştie ce blestem, ce păcat din părinţi, rosti văduva celui ucis cu barda, în pădure. Nu mă mai mărit în veci.

-Nu-i blăstăm, tu. Nu te măriţi că ai copii mari, azi mîine fată şi băiat de măritat. De-aia nu te măriţi.

-Ba nu. O fi fost ceva mai de demult, să-i ierte Dumnezeu, acolo unde sunt. Ceva păcate grele, de moarte. O lovit. Loveşte şi peste vreme. În ce ţi-i mai drag. Că aiesta a mieu io ştiu că o fost om de omenie. Păcatele merg ca apele, cu oamenii. Şi când pot, ies în lume. Când nu te aştepţi. Şi-o întunecă şi o chinuie şi lumea scapă de ele. Plăteşte. Şi am plătit. Şi păcatul e ca drojdia, dospeşte şi se întinde. Am plătit noi, o ieşit în lume prin cei doi ugigă-i toaca şi or plăti ai lor cine ştie când, că oamenii merg în viaţă ca

apele, într-o parte, în alta, da tot înainte. Se-nsoară cineva din casa blăstămului şi casa întemeiată, nouă, poate fi lovită, poate nu acum, ci un vlăstar care se uneşte cu altcineva şi formează iar casă nouă. Cine ştie când. Blăstămul pândeşte şi ştie. Că de ce loveşte şi oameni fără vină, io nu ştiu. Câte-am auzit în ultimii ani, mă îngrozesc! Parcă le-o luat Dumnezeu mintea.

-Nu Dumnezeu.

-Bine zici. Doamne iartă! Ucigă-l toaca, da cine să fie!

-Da ţi-e greu fără bărbat!

-Nu, nu mi-i greu. Am gospodărie şi doi copii de însurat. Mi-i greu fără bărbat, da nu cum zici tu. Fă bine şi nu-mi mai ieşi în cale cu vorbe de astea.

-Lasă, tu, vorbim şi noi aşa, ca femeile.

-Vorbeşte cu cine vrei aşa. Lasă-mă-n pace.

-Păi tu, nu io nu te las, ci sângele, păi nouă acum ne trebe armăsar, nu glumă!

-Să nu-mi calci ocolul, de cum să-mi intri-n casă. Atâta ţi-ar trebui. Că văd io că pă drum şi-n lume mă înjunghi. Ştiu că eşti o prefăcută. Îţi place să mă chinui. Şi Dumnezeu o lăsat o vorbă, să nu chinui o femeie văduvă.

-De ce te chinui atâta, tu muiere, că doar nu eşti tu o sfântă. Unde nu-i foc nu iese fum. Tu ştii ce se spune în sat, nu? No, lasă că nu-ţi vin io în casă, da nici nu-ţi vin. Să-mi iasă cine ştie ce vorbe. Da la cine o vinit nişte bărbătoi, din alte părţi, cu lemne, cu două căruţe de lemne şi nişte hei ficiori ca bradu, de s-o pus tăţi pe tăiet la lemne şi la mâncat şi la beut?

-Nici n-o vrut să intre în casă, tu, o durnit în şură.

-D-apăi în şură, în şură, că dară nu în casă, că tătă lumea ştie. Că tăt aşe o vinit şi anu trecut. Tăt cu două căruţe de lemne, de la tine-i mai bine rânduit ca la alţii din sat. No, api-i nici vorbă, îi altfel când îs mai mulţi. Da, ce-i drept îi drept, amu o vinit numa tri, la anu or fi mai puţini, eşti acră…

Văduva plecase, dar gura consătencei tot nu se oprise. Vorbi ici, vorbi colo, unde i se răspundea cu tăcere pleca, unde i se răspundea că nu i-i ruşine, mai zicea ce zicea, dar şi unde întârzia, avea ce spune. Şi ce vorbe!

O tăcere grea o înconjura pe văduvă, o tăcere ce o izola treptat-treptat de lume. Văduvă la treizeci şi cinci de ani ai săi, ar fi putut fi încă o femeie năprasnică. Dar acum, la carul vieţii, singură…Unii bărbaţi ar pândi-o, în aşteptarea unei ocazii, când ar fi mai singură, dar…Exista un dacă nelămurit, neprecizat o vreme, apoi bărbaţii jinduitori păreau a se limpezi, nu fără a rămâne unul sau doi, în stare de orice, ca nişte fiare, numai că aşteptau la pândă poate o lună, poate un an, poate doi, poate şi mai mulţi, tot vor prinde-o ei la înghesuială, iapa dracului, îşi ziceau aceştia, în planurile lor.

Dar şi cei ce se limpeziseră, cât şi aceştia din urmă, ştiau deja acel dacă. Ultimii îl ştiau, dar mai tare îi stârnea. Primii îl aflaseră şi ei, dar îi îndepărta în gând de suflarea aburindă, de mijlocul pietros şi picioarele vânjoase ale văduvei. Avea în casă un om ucis, nu orice fel de mort. Omorât, înjunghiat. Până aici ajunsese limpezirea. Dar nu era deplină. De la un timp începuseră a se îndepărta şi mai mult de văduvă. Şi cu cât cu gândurile lor se îndepărtau mai mult, cu atât tăcerea grăia mai ţiuitoare spre văduvă, înconjurând-o, legând-o în dureroasa ei izolare. Ucisul era spaima care îndepărta lumea. Despicătura din trupul ucisului era acel dacă pe care-l vedeau bărbaţii în trupul văduvei, trup pe care îl ocoleau, în secret. Cei doi bărbaţi, care, dimpotrivă, o adulmecau precum fiarele la pradă, îşi mărturisiră repede pohta şi acceptară imediat pânda în haită. De la o vreme unul se dădu bătut, renunţă. Mărturisise unui alt consătean planul său, iar acesta se îndepărtă de el, scuipând în urma sa şi odată cu scuipatul lăsând să-i iasă din gură şi cuvântul, porcule. Ultimul, nu se grăbea. Ştia să aştepte. Pândea neîntrerupt. Din partea satului, izolare, din partea acestui bărbat o singură chemare, o tăcere ce o chema, o pătrundea şi o lega şi femeia ştia totul, ştia şi tremura sufletul în ea de câte ori îşi dădea seama că el o vrea şi o pândeşte.

-Îl omor dacă sare la mine. Îl omor.

Când sosiră cei trei bărbaţi cu două căruţe de lemne, nu era acsă la văduvă nimeni. Străinii îşi deshămară caii, îi băgară în poiată, că erau numai aburi, îi frecară cu câteva şomoiage de fân, să nu răcească şi-i lăsară să mănânce, iar ei îmbucară pâine cu slănină, se îndemnară cu jinars, dar bău numai flăcăiandrul.

-Da mă Alune dragu tati, de când tragi tu la măsea?

-Încă nu, n-ai nici o grijă, tată, da nici io nu ştiu de ce. Şi anu trecut am tras o gură, cu poftă. Mi-o ticnit şi de ea şi de muncă.

-Mă mânzu tati, să ştii că tăt aşe am simţit şi io. Amu nu-mi vine a be. Umblăm noi de-a lela pă drum câteva zile, ca boierii la munte, la hodină. Io nu pre văd gospodăria asta neajutorată, de ne-o lăsăm pe a noastră fără noi şi pe deasupra mai plătim şi pe omu ăsta, cheltuim banii pe apa sâmbetei. Tu ce zici, dragu tati?

-Să zic prima vorbă din viaţa mea către dumneata?

-Ba nu, să taci.

-Bine, tată.

Tatăl, mulţumit de vorbele fiului, hotărî să se poarte ca anul trecu cu văduva, dar la anul să nu mai vină.

-Amu tata socru s-o dus şi nu mai vine înapoi, Dumnezău să-l ierte, amu io-s mai mare la casa me, umblu om bolund pă drumuri, că o zâs tata. Şi ce dacă pruncu aiesta seamănă cu moşu-său, asta nu-i bai, că tata-socru o

fost mare gospodar. Io n-am voie să risipesc ce o făcut tata-socru, ce am făcut cu tata-socru. Amu tăt aia-i, am zâs, ce-o zâs tata, doi ai, da a tria oară nu mai vin, am zâs. Să tai munţii, să găsesc un om mai de pe aici, de ajutor, să dorm nopţile pe drum. Gata! Moşu s-o dus…Nu el şi nici eu nu i-am omorât bărbatu. Pântru copliu aiesta al meu am vinit. Vreu să ştie tăţi mumţii nostri că copilul meu nu să risipeşte prin lume şi vine înapoi în munţi, la oi, cu facultatea lui cu tăt. Puiu tati şi a moşului…student în anul doi. Dacă nu-l dă aici, la noi, în munţi, la particulari, îi cumpăr facultatea şi-l aduc aici cu facultate cu tăt. De aia pun banii la o parte. De zgârcit şi prost mă ştiu toţi, da moşu n-o fost fără minte în treaba asta şi să vede că nu m-o socotit prost de mi-o spus şi mi-o dat teanc de mii, să nu-mi fie greu. Şi iacă, în doi ani o crescut, sunt douăzeci şi ceva de mii de lei. Şi plătesc cu dragă inimă. Fără tata-socru nu aş fi fost înstare de aşa ceva. Ci că Alun aici îşi păstrează chiagul, că are chiag şi-i drept.

Se opri o clipă din gîndurile sale, când termină de descărcat şi de aşezat lemnele. Apoi iar se lăsă dus pe aripa gândurilor. Şi după cele lăsate cu gură de moarte de tata-socru, că mulţi bani mi-o lăsat pentru Alun şi mi-o lăsat şi pentru lemnele văduvei, da amu am oprit jumătate, că doar n-oi fi io prost, să-i dau la o muiere, pă tăţi.

Începură să taie cu joagărul lemne pentru foc. Alun le spărgea cu toporul. De la o vreme se pregătiră pentru înnoptat. Sosise şi văduva de la lucru. Abia bombăni un bună ziua şi intră în casă. Ei îşi pregătiră fânul în podul grajdului, pentru somn. Noaptea se lasă ger aspru, de munte. Era fân destul şi aveau bunzile cu ei. Văduva îi chemă la masă, în casă, dar ei, ca şi anul trecut, nu merseră în casă.

-Noi am mâncat, ziseseră anul trecut şi fără nici o vorbă se ridicaseră de pe lemne şi se urcară în podul cu fân şi se culcară.

Anul acesta văduva îi opri cu o vorbă.

-Nu-i bai. Mai staţi atunci pe loc, numai un pic.

Şi veni din casă, val-vârtej, cu mămăliga-mpăturată cu brânză, unt şi smântână şi cu o sticlă de jinars. Le puse jos în faţa lor şi intră, tot val-vărtej, în casă şi veni cu o masă, cu faţă de masă. Aşeză farfuriile pentru mămăliga cu brânză şi iar se întoarse val-vărtej. Alun se repezi şi-i luă laviţa din mâini. Ea mai aduse un scaun şi pahare.

-Să fie de sufletul bărbatului meu, săracu. Un oftat îi opri şirul cuvintelor.

-Moşu, grăi Alun, ar fi făcut aşe cum fac io. Se ridică în picioare şi începu să zică Tatăl nostru. Se ridicară toţi şi se rugară în taină.

-Să-l ierte Dumnezeu, rosti străinul, pe care-l plătise tatăl lui Alun să vină cu căruţă cu tăt şi se aşezară toţi la masă. Văduva plecase. N-o chemară.

Mâncară tot. Erau flămânzi. Alun închină, dar nu bău. Străinul îşi umplu pahar după pahar.

-E pomană, omule, grăi străinul.

-Pomană, pomană, da nu-i musai să-l beau dintr-odată. Ie-l şi-l bea pe drum şi-acasă, ie-l din toată inima, că io nu mai beu şi flăcăul meu nu be.

-No bine, io mă duc.

Şi străinul îşi înhămă caii şi dus a fost. Văduva aduse un lămpaş, că se lăsa înserarea.

-Haidaţi în casă, vă rog frumos, hai Alune, dragu mamii, că ne-o vinit şi Ionuţ de la internat, că ştii tu bine cum îi la şcoală. Şi fătuţa mi-i acasă. Hai şi dumneata, omule în casă. Anu trecut nici mâncare, nici bună dimineaţa. Aţi vinit, aţi plecat

-D-apăi, grăi tatăl lui Alun.

-Că nici noi nu suntem cine ştie ce sărăntoci, să nu intre nişte oameni de frunte, de ominie, în casă.

-Hai tată, grăi Alun, să nu râdă lumea de dumneata, o potrivi Alun.

În casă gazda mai scoase o sticlă de jinars, acum de o jumătate de litru şi pită cu slănină.

-D-apăi şi noi avem, tu muiere.

-Da nu-i aşe de bună ca asta di la noi.

-Poate, de de beut, nu.

-Îţi be cât îţi vre, mai am şi mai aduc cu mare drag. Nu ştiu de ce dar v-aş ruga ceva, să nu mai viniţi cu lemne şi cu nimic la mine, că nu suntem prăpădiţi.

-No bine, zise tatăl lui Alun

-Mulţam de cuvânt, se linişti văduva. Şi nici copilului meu să nu-i mai plăteşti pe la internat.

-Îi gratuită şcoala.

-Ştiu eu, da şi plătim, da io de doi ai nu plătesc nimic.

-Da nici eu, răspunse tatăl lui Alun.

-Fiul său plcase fruntea.

-Ce-i Alune, dragu tatii, îi şuieră tatăl cu un şuier neşuierat, numai de Alun auzit.

-Io nu ştiu, ocoli cu siguranţă Alun. Poate moşu.

-Poate nu. De unde atâţia bani?! Da tu, mă Ionuţ, în ce clasă eşti?

-În a zecea.

-Meri la vreo meserie, copile?

-D-apăi om vede şi noi. Ce pot eu, femeie singură? Răspunse mama lui Ionuţ, în locul fiului.

-Să dea examenul de treaptă, mamă, agrăi Alun. Ionuţ îi iute de minte, învaţă bine. Mai e nevoie de un inginer de-al nostru în munţi. Sau de un istoric. De un arheolog. Sunt plini munţii de semne lăsate în pământ şi se risipesc şi se distrug, că ălora de la judeţ nu le pasă şi nu le caută. Aici la noi îi ţară de când îi lumea. La un drum de cîteva ceasuri, dealuri cu cucuruz şi cartofi cât ne trebe, iar la noi, sus, oi. Ţară de când îi lumea. Ne mor porcii, oiţe sunt puţine, vitele iar nu sunt multe, de arat nu se prea ară.

-Ho, băietule, şi să nu te mai aud făcând politică.

-Am îmţeles, tată, promise Alun din tot sufletul şi cu mult respect. Îşi aminti de moşu-so, îi spusese aceleaşi cuvinte, să se înveţe să-şi ţină gura.

Oaspeţii au fost poftiţi în odaia mare, unde focul bubuia în sobă. Nu refuzară. Ar fi jignit şi umilit gazda.

-Să nu mai viniţi.

-D-apăi om vede. Am mâncat şi beut pentru soţul tău, am adus lemne pentru tata-socru.

-Bietu moş, pentru mime o murit.

-Nici să nu zici aşe ceva. N-ai nici o vină. Am stat destul de vorbă cu tata. Ţinea la dumneata mult de tot. N-ai nici o vină. Alţii au. Cei doi. I-au ucis şi pe tata şi pe bărbatu-tău.

Femeia plângea în tăcere. Cei doi au trecut în odaia mare şi se culcară. Focul pâlpâia în sobe, încălzind şi mângâind ca în serile de iarnă, alungând tăcerea, arzându-i aripile şi îndepărtând-o din casă. Duhurile celor doi morţi veniseră la uşă, unchieşul Nicolae intră, celălalt rămase afară, să nu sfâşie de durere sufletul nevestei sale şi al copiilor. Oaspeţii plecară de cu noapte. Numai femeia se trezi. Îi conduse până la poartă.

-No, rămâi cu Dumnezo. Să nu te laşi, să-ţi vezi copiii la casa lor. Apăi dup-aia, ce-o vre hăl de sus.

Femeia tăcu. Nici n-avea ce să zică la aceste cuvinte de despărţenie. No, rămâi cu Dumnezeu, că noi n-om mai vini, o-nţeles ea bine şi bine-o-nţeles. Şi să nu te laşi, că eşti singură. Să nu te laşi că ai copii. După ce îţi însori copiii, fie ce-o fi.

-No amu am rămas cu adevărat numa cu mine. Or plecat străinii şi-am rămas în satul meu, de durere. Mă bărbate dragă, gândeşti că eşti aici lângă uşe. Da nu-i bine dragul meu, că io aş pune mâna pe tine şi m-aş băga la peptul tău şi aşe, să ne preumblăm, da nu-i bine, dragu meu, du-te şi nu mai vini, eu ştiu că stai noaptea pe lângă uşe, gata, te rog, du-te că io nu pot vini lângă tine, copiii sunt fără nici un fel de rânduială, trebe să-i văd la casa lor şi apoi şie ci-o şi. No, Dumnezeu să te aibă în pază. Tulai Doamne, mă bărbate, da fii om de înţeles, dă-te mai încolo, să pot intra în casă.

După ce intră în casă şi închise uşa după ea, o agrăi fiul.

-Da cu cine vorbeşti, mamă.

-Da cu cine, dragu mami, da singură şi cu vedeniile. Da nu-i frumos din partea me să mă port ca o babă care vorbeşte cu blidele şi cu mâţele.

- 32 -

Şi cum să uite aşa ceva, marele eveniment de la Teologie? O primăvară blândă. Venea spre facultate. Ajunse lângă biserică. O cuprinsese cu privirea. În urma sa, paşi. Încetini mersul. Fântână simţi, din sufletul său, cum se desfîşoară, în mod uimitor de sensibil şi limpede, harta României întregi, de la Tisa, până pe malul de răsărit al Nistrului. Străluminat, deveni conştient, vedea, simţea, ştia istoria neamului său. Tisa-Mureş, Mureş-Tisa-Dunăre, Ardealul, Menumorut, Glad, Gelu, Nistrul şi dincolo de Nistru. Şi Cadrilaterul. Trăgeau clopotele neamului în biserica sufletului său. Înviase. Era viu. Şi toate se petrecură într-o frântură de-o clipă. Simşise pe cineva în urma sa, poate la vreo douăzeci de paşi. Încetini mersul şi îşi întoarse capul, să vadă cine e. Preotul professor la care asistase la cursul pentru doctoranzi. Preda Teologia dogmatică. Dumitru Stăniloaie. Chiar când văzu cine e, a fost convins că părintele, venind pe stradă în urma sa şi văzându-l, se ruga, acum, pentru el, pentru Ion Fântână, studentul acesta aparte, cu mult mai în vîrstă decât studenţii obişnuiţi. Se ruga. Acesta era singurul mijloc de a acţiuna, al bătrânului professor universitar. În plasa, în unda, în energia acelei rugăciuni, Ion Fântână, ca la televiziune, în eul său, cu clarviziune, pentru întâiaşi dată, cuprinse în mod esenţial trecutul ţării sale. Şi acea lumină nu se mai stinse din el niciodată. Ideile, perosnalităţile cunoscute, din istorie, sau oameni de rand, izvorau, sau se desfăşurau, în sinea sa, pe drumurile vieţii, lăsându-se înţelese, privite şi auzite, în timp ce îşi vedeau mai departe de viaţa lor.

În vara aceea Fântână se prezentă la un examen de vreo zece ori. În mod curios, de câte ori se prezenta, profesorul examinator se ridica, întrerupea examenul, sub diverse pretexte, uneori îl amâna pentru a doua, sau a treia zi. Aşa a ajuns Fântână Ion restanţier. Toamna iar s-a prezentat de vreo şapte sau opt ori. Profesorul era amabil, îşi cerea scuze că trebuie să plece, îl linişte pe Fântână să nu-şi facă probleme. In fine, la a optsprezecea prezentare, Fântână îi spuse că ar vrea să treacă, deoarece este obligat să întrerupă frecventarea facultăţii, pe un an, pe doi, nu ştie pe cât timp. Profesorul îi dădu imediat o notă de trecere. După acest incident, după întreruperea studiilor teologice, îşi găsise Furtună serviciu, a primit decizia de încadrare, după o oră de la prezentarea la acea instituţie. Şefa echipei de supraveghiere-poliţia secretă-surprinsă de faptul împlinit, nu şi-a putut

ascunde furia. Îi dăduseră balele, pe la colţul buzelor. Lui Fântână i s-a limpezit mintea de-ndată. Înţelesese dezastrul ce plutea asupra sa. Acum ştia precis că ei, securiştii, îl împiedicaseră peste tot să-şi găsească serviciu. Observase el şi până acum unele curiozităţi, schimbări stranii în felul de a fi al celor unde solicita serviciu, schimbări de azi pe mâine. Şi alte observaţii pe care le puse mai târziu cap la cap şi toate duceau la tovarăşii care-l supravegheau. Dar, Fântână, acum, nu era nici pe departe singur. Izvorâse din sinea sa o lume aievea, lume ce apăruse în el atunci când părintele se rugase anume şi pentru el, pentru acest student aparte, de care poate ei înşişi, preoţii profesori, nu ştiau exact, dacă să se păzească, sau nu. Printre studenţi erau destui pregătiţi de dinafara Teologiei, tocmai pentru a fi distrugători de credinţă, de dinlăuntrul Bisericii. Profesorii nu ştiau exact ce să creadă despre el, dar de hăituit îl hăituia numai unul mai tânăr, preot professor-nu cel la care s-a prezentat de optsprezece ori la examen. Acesta nu era tânăr. Cei în vârstă şi-l apropiau pe Fânzână, îl iubeau, dar şi cei mai tineri. Nădăjduiau să se preoţească, să slujească Domnului alături de ei. Lumina aceea, desfăşurată pe ecranul său sufletesc, de la Tisa până la răsărit de Nistru, îl înconjura pretutindeni, pe stradă, în maşină, la serviciu, ziua, noaptea, acasă, flămând, sătul, în frigiderul locuinţei şi în faţa noului director, despre care aflã întâmplător, că a fost căpitan de miliţie, ceea ce înseamnă că mai este, dar nu în uniformă. Se purta corect cu Fântână, intuind nişte calităţi anume, de excepţie, apoi chiar sprijinindu-l. Se acceptase deci faptul împlinit, ideea că Ion Fântână este din nou salvat. Fântână, planificat cu două referate ştiinţifice, le redactă cu grijă. Le-a prezentat la timp noului director, dar nu le-a citit niciodată în faţa colegilor, dar a observat că noul director a acţionat într-o problemă esenţială exact aşa cum a lăsat Fântână să se înţelegă printre rânduri. Fântână însă trăia cu eroii săi, ţâşniţi la lumină în faţa bisericii. Izbise în stâncă preotul professor cu rugăciunea şi ţâşnise izvorul vieţii! Pe foi de caiete, Fântână începusă scrie fără oprire. Cui putea să-i treacă prin minte că acolo, pe foile acelea de caiet, pe care le punea în buzunar, se desfăşura un roman? În locul unor capitole lungi, i se aşterneau pe hârtie capitole scurte, conform împrejurărilor în care scria, cu întreruperi, mai pe ascuns, mai seara. Viaţa ţâşnea din sinea sa ca un roi de albine din stup şi se apăra de lumea din afară, protejându-l pe autor într-un mod tainic. Lucra în lume şi lumea nu bănuia ce scrie. După ce îşi umplea un buzunar, ascundea paginile. Era un miracol. Mini capitole legate între ele de o vrajă, de o stare de spirit, de dorinţi, intenţii, trăiri şi finalitate, de un ideal de viaţă. În această carte se vedeau şi preoţii ortodocşi, deşi Fântână nu urmărise anume aşa ceva, dar desiguir nici nu refuzase, dimpotrivă. Regreta de căte ori atenua conflictul dramatic, lumea ce descinse

la vedere în sufletul său fiind oprimată, adeseori schingiuită de vicisitudinile istoriei. Faptele de viaţă nu mai treceau pe caiet numai din strea aceasta minunată de creaţie, ci şi din diferite cărţi şi reviste de demult. În unele erau fapte autentice de viaţă. Aşa, la doi preoţi li s-a tăiat limba şi apoi au fost atârnaţi de cârlige de către unguri, doar pentru că erau ortodocşi şi români, pentru că nu voiau să renunţe la religia lor şi să treacă la cea îmbrăţişată de unguri, la cea catolică. Dar Fântână atenua grozăvia acestei crime, vorbind ca despre ceva nesigur. Se spune că s-aîntâmplat…Ceea ce ar avea şi înţelesul că nu s-a întâmplat. Eroii descindeau şi din cărţile citite despre Ardeal, Bucovina, Basarabia, Cadrilater, dar în mai mică măsură. Cărţile erau ca lumina, ca lumânările într-o cameră, pentru a se vedea mai bine oamenii între ei. Fântână era conştient de ce se întâmplă cu el. Răsfoi mai multe cărţi de care îşi aminti. Revăzu faptele de istorie. Lecturile înviaseră în el, nu se pierduseră. Dobitocul de Fântână le păstrase acolo, în el, în tainele omului, uitate, neştiute, nebănuite chiar, iar acum i se descopereau. Dar mai mult decît aceste cărţi, i se descoperi faţa nevăzută-a ţării, trecutul cu oamenii săi, într-o redesfăşurare a vieţii lor. Şi Fântână scria ce vedea şi ce simţea, în capitole scurte, adesea schiţe şi scurte povestiri, un roman în pilule, după cum îl obligau împrejurările în care scria…Dar poate nu era vorba doar de împrejurări, ci poate aşa se lăsa viaţa reţinută în pagini, după cum o vor fi văzut mai demult, chiar personajele, de la vreo fereastră de casă ţărănească, fereastră mai mică, aşa, ca de la casele oamenilor de rand, sau direct din casa sufletului, în clipele rare, când aveau răgazul să privească în jur, lumea aceasta în care trăiau. Vedeau şi lumea, că de simţit, de trăit sufleteşte o trăiau la cea mai înaltă tensiune. Fântână scria aproape fără oprire câteva pagini, apoi le aşeza lângă celelalte, în buzunarele hainei. Un tezaur. Personajele purtau în inimile lor şi pe confraţii lor, aşa cum steagurile îşi poartă regimentele. Prin aceste personaje se simţeau şi jarul şi nefericirile semenilor. Înainte de brutala întîlnire cu securitatea, nu în sensul că l-a bătut, nu l-au bătut, ci l-au desfigurat, scrisese şi schiţe şi scurte povestiri. I le restituiră după un an sau doi. Personajele cărţii pe care o scria acum, erau din satul copilăriei sale, din satul său. Modelele lor trăiau. Dar nu semănau anume cu cineva din sat. Iar prin aceste personaje cunoscu o mulţime de perosnaje în lung şi-n latul ţării, în Codri Măriei Sale România, Mireasa Românilor. Mireasa. Îi simţea prezenţa pretutindeni. Părea chiar a fi posibil să o întâlnească. Un dor-mirare-nădejde-bucurie pusese stăpânire pe el. Oare soarele e nefricit doar pentru că e logodnicul, de-apururi, al lunii? se întrebă Fântână într-o după amiazăzi. Înserarea îşi arătă faldurile. Soarele se oprise la asfinţit şi toate păreau a fi oprite pe loc în pacea înserării. Cerul şi pământul se întâlnesc. Pace. Linişte. Un chip al întristării i se arătă în toată

expresivitatea sa atât de grăitoare, încât îşi aminti de Hristos. Mila şi dragostea Domnului. Chipul durerii îi zâmbi şi se apropie. Un flăcău mîndru şi luminos şi blajin, de pe faţa căruia chipul durerii dispăruse.

-Ce-i, frate Fântână?

- Mulţam de întrebare.

-Nu prea ştii de unde să mă iei.

-De demult?

-Da şi nu.

Fântână îl privi din ce în ce mai uimit, apoi căzu într-un fel de extaz. În faţa lui era un popor întreg. Se întruchipau pe chipul flăcăului chipurile celor de demult. Trecură anii de când nu mai văzuse o asemenea desfăşurare de imagini. Atunci recunoscu în splendoarea obrajilor fecioarelor românce, chipurile fetelor altor neamuri, de pe alte meridiane. De data aceasta…Privea cu nesaţ o panoramă a istoriei neamului. Îşi dăduse seama chiar de la început că i se arată strămoşii. O vrajă din alte vremi. Îi vorbeau prin aura chipului lor. Prin tot chipul. Îl recunoşteau şi se bucurau.

-Ei, văd că vrei să vezi tot…

-Cum te cheamă?

-Cum mă cheamă?! Ca şi pe ceilalţi, fără nume. Marea şi munţii, apele şi câmpiile, durerile şi nădejdile, plata şi răsplata, darul şi hotarul dintre ceea ce a fost şi cea ce o să fie, un hotar mai văzut, mai ascuns, mai îndepărtat, mai apropiat, dar hotarul nostru, martor şi devenire, tată şi fiu, mamă şi fiică, durere şi zâmbet.

Faţa flăcăului deveni chipul durerii. Mila se vedea desluşit. Milă şi durere. O, câtă durere! Dar ce fel de durere? De unde atâta limpezime, atâta senin, atâta fericire, atâta libertate fără margini?! Un rug al veşniciei. Fericirea. Voivodal. La apus de soare ca să mi-l omoare.

-Nu se poate! Izbucni Fântână.

Emoţia îl sufoca. O lacrimă îl mângâie, rostogolindu-i-se pe obraz.

-Altă cale n-avem. Calea Domnului.

-Dar flăcău minunat, eşti din vremi de dinaintea Domnului!

-Calea mioritică. Omenirea era şi înainte de venirea Lui pe pământ, frate Fântână. Însuşi a fost şi un om deplin. Acesata este calea. S-au încercat atâtea căi, cu pierderi, până s-a redescoperit calea aceasta. Şi oamenii pierd mult până o descoperă cu adevărat. Apoi se grăbesc, respirând-o. Un fel de beatitudine a morţii, înţelege bine ce îţi spun, a veşniciei, a vieţii. Să nu te împiedice nimeni şi nimic, nici moartea. Aceasta este beatitudinea, când nu îţi este frică de moarte! Când nu îi mai eşti rob. E vorba de treptele pătrunderii în eternitate. De eternitatea noastră. Moarte? Păi astfel de morţi sunt mai vii de o mie de ori decât puhoiul de oameni vii. În aceştia din urmă

viaţa doarme, în seminţele spiritului. De visezi pentru omenire şi vrei din inimă curată să încerci eliberarea oamenilor din nopţile lutului, cu cît vrei şi încerci înfăptuirea binelui pentru oameni, cu atât mai mult, mai de-a dreptul, singur, trupul tău va fi pe rugul suferinţelor de tot felul, foame, prigoane, bici, flacără, cruce. Ştii cum se sfîşie un astfel de trup…Suflet al nemuririi…Trupul se sfarmă. Spiritul, omul lăuntric-înlăuntrul şi în afara trupului, de dinăuntru spre afară, este fericit în starea aceasta de extaz, de îndumnezeire. Extazul este adoraţia, când ceea ce este adorat ne răspunde, pătrunzându-ne. Îl interiorizăm. Îţi explic frate Fântână, ca la şcoală. Îţi văd trupul, ca o vază pentru florile spiritului. Acum este o vază pentru spirit. Când eşti în extaz, nu mai vezi cu ochii trupeşti. Întregul tău spirit e cuprins de miracol. Trupul, ca o coajă de lut, parte străină, nereceptivă la miracol. Dar starea aceasta de fericire ţi-e oprită.

-Cum? De ce?

-Mă aşteptam frate Fântână la această întrebare. Din caza fricii. Ţi-e teamă nu de ceea ce nu înţelegi, ci de puternicii zilei. Nu ţi-e teamă de suferinţe, ci de ei. Pur şi simplu ţi-e teamă. Eşti mic. Spiritul nu e nedrept cu oamenii, oamenii se comportă diferit faţă de spirit. Ţi-e frică. O frică măruntă. Sub imperiul fricii de puternicii zilei nu-ţi cresc aripile ce se desfăşoară spre adevăr. Nu te desprinzi din trup. Nu. Îţi închipui doar că trăieşti…Nu zic că nu trăieşti…Spun că nu eşti în viaţă, ci în trup. Seminţe cu viaţa în somn. Pasăre minunată a libertăţii, a vieţii!

-Flăcău minunat nu pleca înainte de a-mi spune tot, să înţeleg, să ştiu cum s-a întâmplat.

-Nu vezi adevărul. Îmi ceri să-ţi spun despre obiecte, despre mişcarea braţelor, despre loviri. Nu, nu îţi răspund la astfel de întrebări. Oamenii ţin minte povestea, dar când se înalţă, văd adevărul. Cei ce sunt jos şi pe jos, vorbesc de crimă, ceilalţi, de oameni ce se dăruie, de beatitudine, de sacrificiu, de oameni care pătrund în trupul de zâmbet al veşniciei. Şi se arată oamenilor şi stă de vorbă cu ei. Fântână frate, nu eşti un nefericit, dimpotrivă. Iartă, frate şi zâmbeşte. Fii fapta iubirii pe pământ. Trupul iubirii. Iubirea oferă, dăruie, nu seamănă cu zgârciţii pământului. Şi cu cât dai, cu atât ai mai mult de unde da. Îţi răcoreşti sufletul şi-ţi cureţi viaţa de lipsă de fericire. Ai grijă şi cu fericirea aceasta. Te poţi odihni în brazda sufletului, te poţi pierde în sângele pământului, în seminţele aşteptătânde ale spiritului. Câte un vis, în somn.

-Nu pleca! Cine eşti?!

-Fără nume. E drept, cu viaţă. Şi pentru că nu am nume, oamenii pot crede că sunt un mort. Că a fost vorba de crimă, nu de îndrezneţii călători. Crima e altceva. Când soarele şi luna mi-au ţinut cununa…La chindie. Orele

sacre ale Daciei Eterne. Am făcut schimb. A căzut o stea şi s-a înălţat o viaţă. Fântână, Fântână…

-Frate, frate, nu pleca, întrebările mi s-au zidit pe buze. Nu pleca.

-Fântână, Fântână, puiule, ce e cu tine? îl dezmierdă coana, clătinându-l uşor de umăr. Ai adormit, omule. Fântână, Fântână, hai trezeşte-te şi vino în pat. Fântână, Fântână, vino.

Fântână se lăsă dus de mână pe lângă pat, îşi dădu jos cămaşa de pe el, îşi luă o bluză de pajama, dar mai mult mecanic, sustrăgându-se dialogului cu coana, de frică să nu piardă urmele de argint ale flăcăului.

-Vai dragă, ai adormit. De ce te chinui, de ce nu te-ai culcat, de ce să dormi pe scaun, cu capul pe masă!

Fântână intră sub așternut nerostind nici un cuvânt, de frică să nu piardă aburul unor rostiri, parfumul unor amintiri.

-Dormi Fântână al meu, dormi, îl înveli coana ca pe un copil.

Şi Fântână nu-şi mai aminti de nimic. Adormi…Zorile îl picurară cu stropii lor pe frunte să-l trezească. Se grăbi să ajungă la serviciu. Se agăţă de un troleibuz, pătrunse în mulţimea înghesuită ca nişte sardele în cutiile de conserve.

-Mă broască, ce dai bre din coate, nespălatule, că de-aia nu mai ştie toţi de respectul de femeie.

-Chiar aşa, ăştia nu dau pe educaţie nici o ceapă degerată, soro, lua-i-ar dracu pe pacabonţi!

Şoferul frână, trupurile se lăţiră, prin gâtlerjuri se înşurubară tot felul de gemete şi cârâituri, apoi înjurături şi după ele furia concentrată spre şofer.

-Mă ăla, şofer de două luni, lua-te-ar dracu de ţăran, mă, fire-ai al dracului de deşteptu mă-tii, ne curg maţele din toţi, ţăranii dracului. Dar tu, mă domnule, ce domn îi mai fi, domni de ăştia, am mai văzut eu, fire-ai al dracului, ce te bagi aşa în mine, îl luă într-o serie aceeaşi cucoană, pe acelaşi Fântână. Acesta făcu un efort deosebit, se roti, reuşi să treacă în spatele unui bărbat mai osos, care umplu ca un sac, locul rămas gol, făcând joncţiunea trup la trup cu femeia cu gură mare. Şi se făcu tăcere. Lumea se mai linişti.

- 33 -

Gheorghe intră în biroul organizaţiei de partid. Pe masă, un plic. Îl desfăcu.

-Ordin. De azi înainte, frate Gheorghe, eşti şef autonom. Singura legătură dintre tine şi noi, ceilalţi fraţi, este Dumnezeu. Formează-ţi o echipă. Doamne ajută! Acum du-te lângă cabinele unde îşi schimbă muncitorii hainele de lucru, cu cele de oraş, tocmai acum ies din schimb şi

scoate această coală în aşa fel încât să se vadă scrisul şi arde-o. Ai alături o cutie de chibrituri. Urmeau cuvintele NEAMUL ROMÂNESC, spre dreapta paginii, unde se semnează orice corespondenţă.

Gheorghe, ca un automat, se conformă. În jurul său furnicar de oameni. Desfăcu pagina, să se vadă scrisul, în aşa fel încât salariaţii să vadă pagina şi îi dădu foc şi o ţinu în mână până se făcu scrum. Nu se uitase la muncitorii din jur. Simţi o năprasnică energie înşurubându-se în vine, iar dorul după fraţi îi ieşi în pridvorul inimii. Ştia sigur că nu se va mai întâlni niciodată cu ei. Începea drumul spre pustie, prin toate încercările, în pustie îşi va da examenele în faţa atacurilor neprevăzute ale forţelor întunericului. Dar ce-i veniseră asemenea gânduri, imagini, în minte? Inima i se înmuie. Abia acum, în inimă, i se străluminară anii adolescenţei, de intensă educaţie creştină. Vieţile sfinţilor şi textile sfinţilor părinţi îi apărură cu literă de foc. Se zguduiră temeliile lui sufleteşti şi în inimă îi apăru altă lume, deloc apusă, deloc inexistentă. Vieţile fericiţilor. Şi cine le-a stat în cale? O, câţi şi cum! Şi cine i-a învins? Nimeni. Au călătorit şi prin moarte, în dinţii fiarelor din arenele romane, sub tăişul săbiei peste grumajii lor, în încleştarea cu forţele ascunse ale întunecimilor, prin orgolii potrivnice lui Dumnezeu. Şi fără sabie au făct biserici de zid şi de inimi, prin toate ţările lumii.

-Voi reuşi, Doamne, să trec şi eu pe drumul fericiţilor cu singurul scop suprem de a ajunge cu Neamul Românesc, vase curate, la mântuire, în lumea eternizată? Iată, sufletul meu este în genunchi şi mărturisesc că în acea lume doresc să fie toate neamurile pământului, toate, toate. Nu urăsc pe nimeni. Nu spun, Doamne, că nu urăsc pe nimeni pentru că doresc, pentru că vreau să nu urăsc pe nimeni, ci pur şi simplu mărturisesc ce e în inima mea, nu urăsc pe nimeni. Păstrează-mă Doamne, ajută-mă ca în momentele grele să nu mă pierd, ajută-mă să trec cu bine şi ultima probă a vieţii, moartea. Ajută-mă să-mi păstrez această bunătate, bogăţia, singura bogăţie, unica bogăţie înstare să ofere fericirea şi nepiericiunea. Stâmpără-mi Doamne sufletul cu această nepierire. Amin.

Ieşi din fabrică împreună cu ceilalţi angajaţi. Pur şi simplu îi venea să-i îmbrăţişeze. Îi luă chiar de după umeri pe doi dintre ei. Şi deşi nu-i cunoştea, aceştia se conformară, de parcă s-ar cunoaşte de când lumea. Îşi ridicară şi ei mâinile peste umerii lui Gheorghe. Şi nimeni n-ar şti să spună exact cum s-au întâmplat cele ce urmară. O mare taină le înveli. Pe stradă, la poartă şi în curtea fabricii, şuvoiul de muncitori începu să joace o horă…Se formaseră cercuri şi grupuri. Cine avea fete sau femei prin apropiere, intra în rânduiala împărătească a horei, ţăranii având o adevărată ţinută regală. Muncitorii fără fete şi neveste se încinseră în grupuri, la jocul bărbătesc propriu-zis. Cei ce mai ştiau juca, vârstnicii, deveniră uşori şi poftind din ce în ce mai mult a

juca, iar orăşenii descoperiră că deşi până acum nu-şi mai aminteau să fi jucat jocuri ţărăneşti, jucau ştiind jocul. Şi inginerii şi funcţionarii, fără pic de jenă sau reţinere, se prinseră în horă. Auzeau muzica. Melodia strunelor şi fluierelor le mişca picioarele şi mâinile, ca pistoanele unei locomotive. Toţi jucau miraculos, ştiau juca, deşi pentru naţie, jocul românesc nu mai era ce a fost. Elevii, pentru serbările şcolare sunt chinuiţi să înveşe jocul. Tinerii de la sate, pentru concursurile artistice, de asemenea. Gheorghe, după ce jucă o vreme, se opri şi admiră jocul, cu ochii larg deschişi. Se auzea muzica. Se vedeau bunii şi străbunii în toate costumele naţionale româneşti, din străvechimea dacilor, până azi. Portarii fabricii jucau maiestuos. Apoi totul încetă tot atât de misterios cum începuse. De la cine pornise? De la mulţi, de la foarte mulţi? Se mîndrea fiecare că de la el începuse.

Apărură în fabrică nişte civili de la o secţie specială a securităţii centrale, de la serviciul fenomene parapsihologice. Anchetau fin, indirect, confundându-se cu salariaţii, cu participanţii la horă. Plecară tot aşa cum veniră, fără nici o explicaţie, decât aceea, fenomen parapsihologic unic, în masă. Arhivele îl înregistrară ca atare, descriind, prezentând ce au aflat şi atât. Un dosar secret în plus, de inters ştiinţific limitat, doar la această secţie specială a Ministerului Securităţii. Cei câţiva specialişti în parapsihologie chemaţi de către securitate, plecară şi ei, tăcând, la indicaţia securităţii. Tăcere firească, explicabilă din multe puncte de vedere.

Gheorghe, când hora încetă şi porni şi el spre casă, cu ceilalţi confraţi din fabrică, îşi reţinu un gând. Fenomenul desigur e nefiresc, explicaţia poate fi dublă, pe de o parte o periculoasă alunecare a neamului de la specificul său, de la rânduielile tradiţionale, datorită presiunilor de tot felul, care acţionează asupra lui, iar pe de altă parte, intense acţiuni, prin şirul anilor, desfăşurată de organizaţia secretă a fraţilor, pentru salvarea şi păstrarea şanselor neamului, pentru a vieţui în cadrul familiei neamurilor. Că unele neamuri au dispărut, sau sunt aproape dispărute…După ce acest gând îi trecu prin minte, creierul său a fost deconectat de la eveniment, ca şi al majorităţii participanţilor. Îşi văzu de ale sale, abia mai având timp să mai respire, acasă, familia, cumpărăturile, cursurile de partid şi viaţa de ofiţer de securitate, datoriile de secretar de partid pe fabrică şi de student în anul al treielea. Primăvara înmugurea, dar el nu mai avea timp şi pentru înafara sa, nu mai sesiza lumea exterioară.

Se gîndi din ce în ce mai rar la cele întâmplate. Cu trecerea anilor totul deveni o întâmplare de demult, aproape uitată.

Trecu pe lângă Statuia Libertăţii. În minte îi apăru imaginea scriitorului hăituit şi apoi supraveghiat, pentru că a scris despre demnitate şi libertate, despre muncitori şi conducători, în aşa fel încât numai muncitorilor le-ar fi

convenit, dacă ar fi citit cartea sa. Intră pe străduţa scriitorului. Praf, escavatoare, macarale. Se dărâmau casuţele. Se vor înaălţa blocuri.

-Foarte bine. Unde o fi scriitorul acum? Ne-au despărţit deja anii şi împrejurările speciale.

Nu luă seama când trebui să coboare din tramvai. Se trezi în piaţa din centru, în furnicarul de oameni care umplea fără întrerupere acestă zonă a oraşului. Dorea intens, dureros, să-l întâlnească pe Fântână Ion. Şi ca prin farmec îi apăru în faţă un scriitor, prietenul său de demult, scriitorul Georgescu.

-Multe coincidenţe şi fenomene, lanţ, e bine, sunt pe drumul cel bun, îşi zise Gheorghe.

-Hei, te faci că nu mă vezi, prietene, îl acostă jovial scriitorul.

-Cum nu, chiar mă gândeam la tine. Te observasem. Şi aş bea un pahar şi aş pune ceva în gură, dacă ai vrea.

-Cum nu, răspunse scriitorul, care de fapt aşa ceva dorea. Era băut, dar nu beat.

-Ascultă Gheorghe, de când nu ne-am mai văzut?

-De un car de vreme. Băusem cu colonelul şi cu unu, Fântânescu, sau aşa ceva, scriitor.

-Mde. S-a ajuns, s-a dat cu ăştia.

-Ei, nu mai spune!

-Publică.

-Romane?

-O, nu, texte mai scurte, interviuri.

-Aha, despre alţii…Dar de! Vorba ta, s-a ajuns.

-Rahat, vax, e un nimeni. Cu ce să apară, dacă nu are marfă? Ăştia ca el sunt nişte rataţi. Fac zgomot, acte de revoltă, li se aruncă un ciolan şi tac. El, acuma, roade. Bravo lui, deştept băiat. În fond, cine reuşeşte, e de invidiat. Nu m-ar mira să fi obţinut şi o steluţă.

-Hai că mă omori, nu alta.

-Ce ştii tu, Gheorghe…

-Drept ai zis. Mare pramatie, domnule! Cum să arunci cu gunoi, numai să te înfigi la oala cu udeală.

-Exact. Altfel îi chiorăiau maţele. Păi ce, ăştialalţi, de la scriitori, care au făcut greva foamei în faţa Uniunii Scriitorilor, fie vorba, greva foamei, o oră…ce crezi că între timp nu au cedat? După doi ani de privaţiuni. Şi i-au ridicat în cap şi pe evrei. Cu evreii nu-i de glumit. Dacă ai ceva cu ei, au şi ei cu tine şi încă cum! Scriitorii revoltaţi au intrat în contrainformaţii şi acum la rândul lor îi spionează ei pe scriitori. Îi toarnă ca din oală. Prostănacii îi ştiu în conflict cu securitatea, iar ei, dimpotrivă, în secret… Că

şi la securitate şi la contrainformaţii, e un ghiveci, de nu mai ştii care pentru care lucrează. Dar evreii sunt evrei, ei te primesc între evrei şi te ajută ca atare, nefăcând un secret din asta, în discuţiile directe. Uite, şi circa asta de miliţie e a lor. Tiii!, da prostănac mai sunt, mă voi pune zilele acestea pe scris, numai că sunt un prostănac, îţi torn gogoşi, ţie, prietenul meu. Ce dracu îmi pierd vremea cu leprele alea de deberdei, bine le-a făcut securitatea că i-a stors un pic! Au scăpat prea uşor. Restu, evrei, neevrei, prostii. Dracu ştie cum m-a luat gura pe dinainte cu tine. Ei, gata! Am zis ceva?

-Nimic, numai că ai bea nişte sticle cu bere.

-Hai, hai, lasă pentru la vară.

-Un coniac, o friptură, o baterie cu vin.

-Aşa, da, ai venit de acasă. Intrăm aici. Şi să nu te răzgândeşti.

Georgescu îşi pipăi buzunarul hainei, câteva mii, din sute nou nouţe, încasate azi. Îl privi pe Gheorghe cu atenţie. Faţa i se destines. Se linişti.

-Gheorghe, spune-mi câţi bani ai la tine.

-Una sută cincizeci. Eu nu mai ştiu preţurile la restaurant. Nu putem lua ce am zis. Să nu depăşim.

-Nu. Păstrează banii. Eu sunt doldora de bani. Apoi, minţind, adăugaă cuvântul, azi. Azi sunt doldora de bani. Uite. Şi scoase căteva sute, în jur de o mie de lei. Aşa că te rog să nu te mişti de aici. Apar în câteva secunde.

Se ridică val vârtej şi se întoarse peste vreo zece minute cu un pachet.

-Gheorghe, tu mi-ai fost şi-mi eşti cel mai bun prieten. Sunt o lichea, frate. N-am venit să-ţi văd copilii. Nici acum nu vin,dar le trimit ceva. Să nu cutezi să mă refuzi.

-Nu.

-Perfect. Şi acum, gata, nu ne-am întâlnit să mă freci la bilă cu o predică.

-Nici n-am încercat, nici nu-ncerc. Simţi tu aşa ceva?

-Măi Gheorghe, eşti deştept, m-ai dat gata.

Georgescu se puse pe mâncat şi pe băut, în tăcere, contrar obiceiului său, apoi plăti, îşi refuză încă un rând de băutură şi se scuză că are nişte probleme de rezolvat. Adevărul, numai de el ştiut, era că voia să scape de Gheorghe, să se simtă înlargul său, deşi îl iubea pe Gheorghe, dar cu fiece an se îndepărta şi mai mult de el. S-a dus vremea când îi citea manuscrisele şi-i povestea romanele nescrise.

-Tiii, ce-mi mergea mintea mai demult, cu Gheorghe ăsta, cum fabricam romanele, unul după altul, cu ţărani, muncitori, intelectuali. Am scăpat la timp. Gheorghe ăsta, cu tăcerea lui, mă bagă drept în gura lupului. O singură carte şi m-ar distruge pe întreaga viaţă. Şi cum nu am de gând să

fug sau să rămân în străinatate, n-am chef nici să devin erou naţional în interior, în ţară, la scrâşnirea dinţilor şi la chiorăirea stomacului. I-am văzut eu pe gălbejiţii ăştia. Făceau pe martirii, dar nici măcar nu i-a arestat nimeni. Nu am citi eu, în secret, un volum de schiţe al lui Fântână? Mi l-a plasat securitatea. Am opinat să i-l dea înapoi şi să fie lăsat în pace. E bolnav, pur şi simplu. Cine să-l publice, dacă n-are marfă?! Măcar ăştialalţi, cu protestul lor, unul cel puţin, e sau ar putea fi poet. Mde, probabil de aceea l-am văzut printre noi iar, din ce în ce mai des, dar Nimeni Fântână, ce are? Chiar nimic nu are. De ce să fie luat în seamă? A vorbit, a strigat în biserică. Trebuia să nu fie băgat în seamă şi gata. Securiştii ăştia sunt şi proşti. Să-l ajute. Păi cum să-l ajuţi fără marfă? Uite-l, publică interviuri. Zero, asta e, zero creaţie proprie. Dar acest zero tăiat, publică interviuri, pagini întregi. Nu m-ar mira să publice şi cărţi. Nu e mare lucru. Îi publică ăştia, de se pune pe scris. Sigur îl publică. Prostănacul. El avea publicarea garantată, o mai are, absolut sigur şi el se ocupă de interviuri. Idiotul. Are o şansă mare. Şi câteva cărţi i-ar publica, toţi sunt cu ochii pe el. Altfel îl pun la naftalină şi acolo rămâne pe toată viaţa. Mă, da tâmpit sunt, cu majuscule. Trebuia să stau cu Gheorghe până diseară. Mergeam încărcat cu subiecte din fabrică, roi de albine încărcat cu polen. Aş fi potrivit eu…Ăsta are cărţile în cuvânt. Cum îl rosteşte, cum îmi merge mintea. Două trei situaţii reţinute în carte, devin momente de referinţă pentru critica literară. Aşa am ajuns cine sunt, cu câteva sugestii de la el, reţinute ici colo, în primele două cărţi…Altele, din celelalte cărţi, repetări sau ratări. Aveam nevoie de el. Mi-a fost frică însă de mine. Parcă am fost în transă. În loc să-l ascult pe el, mi-a absorbit chiar ce nu voiam să-i spun. La ce bun? El cu lumea lui, salariu lunar bun, nevastă, copii, ce rost are să-l zăpăcesc, tocmai după ce s-a aşezat la casa lui. Arată ca un om liniştit, împăcat, iar eu îi dezmormântez adolescenţa şi primii ani de după liceu. Apoi, el a rămas ceea ce e. De fapt nu a rămas. A terminat o şcoală tehnică, salar bun şi gata, nu pot fi toţi oamenii, scriitori. Şi el nici nu vrea. Să nu-l mai zăpăcesc, îl bag la cine ştie ce necaz! Viaţa lui este însă un bun exemplu de tânăr zbuciumat, dar care prin şcoală şi seriozitate-nu bea, nu fumează, muceşte cu tragere de inimă-ajunge să fie un exemplu tipic pentru viaţa de azi a tinerei generaţii. Şi încă ce carte pot scrie! Făcea sport şi încă tare, nu glumă! Unde sunt zilele când alergam împreună pe străzile cartierului nostr? De fapt, nu mai prezintă importanţă. El şi eu suntem primele două cărţi. Au fost odată doi prieteni, că de n-ar fi fost nu s-ar povesti…Au fost atunci. Acum. Pe dracu. M-am tâmpit. La cârciuma scriitorilor! În seara asta dau de băut la mulţi. Bem pe îndesate!

- 34 -

-Bună ziua, da mă mai cunoaşteţi?

-Cum nu, domnule Alun?! îl întâmpină bătrânul Ion, unul din căpeteniile Frăţiei, căpetenie scoasă pe linie lăturalnică. Cum nu?! Straşnică bucurie i-ai făcut sufletului meu, venind să mă vedeţi. M-am gândit nu odată la Dumneavoastră. Haideţi în casă. Faină zi de primăvară. Cam umedă, aşa-i la deal. Cred că aţi observat, pădurile de aici acoperă toate înălţimile, încât aş zice că e mai bine la noi, ca mai sus, la dumneata. Noi avem, înafară de grâu, de toate, vite, porumb, cartofi, fasole, sfeclă, ca nicăieri în ţară. Iarba? Abia răzbim cu coasa şi strânsul. Un loc de inginer aici e mai potrivit pentru domnul Alun decât sus, în tronul împărătesc al pământului românesc.

-Ştiu eu? răspunse Alun. Om mai vedea, până atunci mai e.

-Păi anul trei e pe sfârşite. Cu ce vă cinstesc, domnule?

-Cu…

-Nu, nu ziceţi nimic. Mă bucur, mă bucur, domnule Alun, când un fiu al neamului îmi trece pragul, mă bucur ca o grădină înflorită. Noi ne scuturăm frunzele, Dumneavoastră, în floarea vârstei.

-Viaţa…

-Minunată, domnule Alun! Eu sunt, mereu am fost fericit, prin simplul fapt că trăiesc, că exist în fantasticul univers, în planeta asta a minunilor. Raiul acesta, edenul din mine, nu l-a frânt nici furtunile şi nu l-am frânt nici în anii prosperi. Am veghiat şi am pătruns minunea minunilor, starea de eternitate a luminii line, fiinţa. Nădăjduiesc să rămâi la mine câteva zile.

-Cam mult.

-Depinde. Îmi pare că vreţi să aflaţi şi unele secrete şi să vi-l redau pe moşul Dumneavoastră aşa cum l-am cunoscut şi-l păstrează sufletul meu, din vremile când nu vă născuserăţi încă. De când m-am pensionat, sunt bătrân Domnule Alun, am venit de la oraş, aici, în colţul acesta de lume, în casa surorii mele, s-a prăpădit de câţiva ani, s-o ierte Dumnezeu. Aşa l-am reîntâlnit pe moşu Dumnevoastră, după zeci de ani, în graba şi în vânzolela târgului. Avem aici o brumă de-ale gurii şi apă rece de izvor. Pentru bătrâneţile mele şi pentru tinereţile Dumneavoastră, voi aprinde focul, mai spre seară, să-ntârziem la gura sobei. Ai făcut bine că ai venit. Tainele se cuprind la un anume ceas, când cheile sunt la îndemâna oamenilor. Vei pleca însă oricând vei dori. Părerile de rău forează ele însele, sfâşie, în căutarea zăcământului luminării, limpezirii. Sfâşierile acestea pot fi de o viaţă, însinguraţii, sau de scurtă durată, în obştea Frăţiei. Trebuie răsturnată

ordinea sufocării omului, asfixiarea minţii, retezării aripilor, secării spiritului. Visele se usucă, oamenii sunt obligaţi să fie un fel de vite sociale. Din etică, din cinste, din adevăr, s-a ales praful. Din minciună s-a ajuns să se facă politică de stat. A fi om de caracter, cinstit, a ajuns să fie ceva de râs. A scos poporul o vorbă: Cine-i drept şi cinstit, ori e prost ori e tâmpit. Închipuie-ţi la o adunare a oamenilor muncii, între ţărani sau muncitori, că unul ia cuvântul şi vorbeşte cinstit. Sau sus, în insituţiile guvernamentale. Orice om, oriunde în ţară. L-ar socoti, tâmpit, prost. Aici am ajuns, la asemenea hal de prostituare, de negare a tuturor regulilor de bun simţ. A fi om de caracter, cinstit, drept, e ceva de hulă. Florile negre ale vicleniei şi minciunii sunt în glastre. Rău îmi pare că e aşa, dar să mă fac că nu văd, că nu ştiu, nu pot. Alţii pot…Of, of! Ce să vă mai spun? Ce se ştie. Ce s-a întâmplat.

Bătrânul privi în gol. Parcă vorbea cu un personaj nevăzut. Apoi iar se adresă lui Alun.

-Doamne, seamănă atât de mult cu răstignirea Ta! Delirul urii se revarsă din plin îmotriva românilor buni creştini, intelectuali şi oameni de rând. Maltratarea preoţilor se făcea cu o satisfacţie deosebită. Te umileau, te biciuiau, te omorau! Nu te-au suferit, nu te sufereau. Abdicarea scrisă de la convingerile religioase însemna o mare uşurare a vieţii de deţinut. Deci asta urmăreau, ştergerea urmelor lui Hristos din suflete. Iar dacă nu puteau de tot, măcar ştergerea convingerilor, ştergerea râvnei religioase, măcar renunţarea la trăiri înalte întru Hristos. Abdicarea în scris de la Hristos. Şi apartenenţa la neamul românesc, slujirea propăşirii şi dăinuirii neamului, erau vânate. Şi aici se cerea abdicarea scrisă. Satisfacţia noilor conducători era clară. Aveau după gratii pe vechii conducători, ai vechiului regim. Dar n-au urmărit, acum e limpede pentru toată lumea, numai nimicirea conducătorilor vechiului regim, pentru a instala mai în voie noul regim, ci şi nimicirea lui Hristos şi anemierea sufletească a neamului românesc. Ce revoluţie e aceasta?! Hristos nu se opune ca societatea să fie mai dreaptă, să fie generoasă cu toţi oamenii. Şi totuşi Hristos a fost pândit, vânat, răstignit, prin atâtea mii şi mii de martiri. Neamului Românesc, viguros, într-o bună stabilitate sufletească, ancorat într-o seamă de obicieuri multimilenare, i s-au laut eroii naţionali, i s-au distrus obiceiurile, i s-a interzis spiritualitatea, i s-au interzis valorile proprii, i s-au nimicit intelectualii, i s-a interzis până şi denumirea de român în propria ţară şi denumirea de ţară, de România. Ce revoluţie e aceasta?! Revoluţie anticreştină, antiromânească şi anticapitalistă, iată cele trei mari direcţii de acţionare fără nici o reţinere a noului regim. Dacă ar fi fost numai anticapitalistă ar fi fost limpede, instaurarea unei lumi generoasă cu toată populaţia ţării, nu numai cu o minoritate, a bogătaşilor. Revoluţionarii

aceştia comunişti din România ar trebui duşi într-o altă ţară, să zicem în Israel, să le pună evreilor pumnul în gură, să le dărâme sinagogile, să le aresteze preoţii, să-i aresteze pe cei care cred în religia mozaică, bineînţeles şi pe cei foarte puţini care cred în Hristos, să-i aresteze pentru că sunt evrei, să le aresteze intelectualii şi conducătorii politici, să le anemieze neamul, apoi evreii să fie, aşa, un popor evreiesc doar cu numele, fără valorile sale tradiţionale. Şi pe cei arestaţi să-i omoare în puşcării şi în lagăre. Ar primi Israelul, sau oricare ţară, darul acesta din România? Dacă nu, să facă bine nu numai să nu protesteze la îndepărtarea acestora din conducerea României şi nici să nu aducă nici un fel de prejudiciu României şi oamenilor ei de bine. Desigur, domnule Alun, schimbă tonul şi tema discuţiei, bătrânul, fiecare ţară are şi un conducător. Dacă şeful e de mare valoare, scăpărare de genialitate, cu atât mai bine pentru naţiune. Dar dacă e o mediocritate, atunci şansa noastră, a oamenilor acestei ţări, este una pentru toţi, a mediocrităţii. Dictatorul îşi va dicta naţiunii propriile neputinţe. Spiritualitatea acestui neam este interzisă. Un nou Eminescu, un nou Coandă, un nou Odobleja, adevăratul întemeietor al ciberneticii, un nou Iuliu Maniu, un nou Nicolae Iorga şi câţi alţii, sunt interzişi. Cum înmuguresc, mlădiţele spiritualităţii româneşti, sunt decupate. Nu se integrează în tiparele ideologice ale comunismului. Au viaţa asigurată numai holdele mediocrităţii. Cine rămâne la conducere după actualul preşedinte? Tot cei de dinaintea preşedenţiei sale şi din timpul său. Neamul Românesc tot în lanţuri rămâne. Va fi Neamul Românesc condus în continuare tot de alţii? Neam din ce în ce mai anemiat. Doar se ştie că alţii nu au fost îndepărtaţi din guvern şi că sunt foarte forţoşi, acolo. Sau poate nu vede preşedintele, aşa ceva! Timp a fost destul la dispoziţie… O viaţă de om. Nici sub umbra Domniei sale nu s-au înălţat stejarii spiritualităţii româneşti.

Un soare slăbuţ zbicea ocolul. Gazda scosese afară o masă, două scaune, de-ale gurii şi o sticlă cu vin, din cele câteva, păstrate pentru oaspeţii de seamă, de va fi să aibă. Alun era de seamă. Moş Nicolae apucase a-i povesti bătrânului Ion tot ce zidise în Alun, de când îl purtase în scutece, până acum. Alun avea şi el robusteţea stejarilor şi verdeaţa nemuritoare a brazilor. Dar trebuia ajutat să vadă, să simtă, să ştie. Învăţase prematur să se apere. Îi lăsase această moştenire Moş Nicolae. Ştia să asculte tăcând. Nu se expunea. Nu devenise un vânat. Începuse cu înţelepciunea bătrânească.

-Văd că mă priveşti cu atenţie, domnule Alun, grăi gazda cu glas domol. Seamăn cu cineva?

-Nu, nu ştiu cum să zic. Mă gândeam la moşu.

-Te gândeai sau ţi se părea a-l vedea pe chipul meu?

-Extraordinar! De und ştiţi?

Un ţăran, în putere încă, dar albit de vremi, grăi de la poartă.

-Bună zua, bună zua!

-Bună să-ţi fie inima, omule, intră.

-D-apăi oi intra, dacă zâceţi.

Gazda mai aduse un scaun şi un pahar. Din celelalte abia gustaseră. Atmosfera se învioră. Minţile şi văzul cuprinseră ocolul, grădinile, dealurile ţuguiate, acoperite cu păduri, căciuli de urieşi. O lumină interioară sufletească, se aprinse.

-Îţi mulţumesc, frate, că ai venit. Tocmai era nevoie. Domnul Alun, inginer.

-Nu, nu, mai e, numai student.

-Inginer care vrea să se întoarcă aici, între noi. E de sus, de pe muntele acela. Arătă un munte vineţiu, prin argintul ceţii.

-Al cui?

-Al lui Nicolae Păcuraru , dacă…

-D-apăi cum nu, domnule, da mi chiar prieten bun. O făcut puşcărie cu mine.

Alun tresări de uimire şi se ridică în picioare.

-Să cred în minuni? Dacă sunteţi…

-Lampie Goron.

-Ardelean.

-Poate, io nu ştiu, că noi ăştia, de-o parte şi de alta a munţâlor, mai de aproape, nu ne ţinem de ardeleni, de munteni, de moldoveni, ci numai de români, de daci. Iar cei mai de departe un pic de munţi, îşi zic aşe cum zici dumneata. Noi avem vorbele noastre.

-De ţară. Ţara Bârsei, Ţara Vrancei, zise Alun.

-Aşe, aşe. Or fi, io nu ştiu, vechi principate sau judeţe de demult. Poate de la daci. Păcat, se pierd cu tot felul de împărţiri teritoriale, cum se fac azi. Se pierd stupii dăinuirii noastre. Domnule Alun, trebuie să ne purtăm roiurile acestea în inimi, bine păzite şi ascunse din calea pierzării. Mai rău decât acum n-o fost decât sub ocupaţie străină. Dar în libertate, să nu avem binele nostru, îi fără nici o scuză. După război, sub domnie comunistă ni s-o luat şi numele de România, de români şi de ţărani, că ţăranii, majoritatea oamenilor ţării, am fost consideraţi reacţionari, deci toată ţara. Reacţionari erau intelectualii români. Cultura română de până la 23 August 1944 era reacţionară. Numai avangarda clasei muncitoare era progresistă, revoluţionară. Şi cum tot ce era reacţionar trebuia distrus, scos din conştiinţa oamenilor, e lesne de înţeles ce s-a întâmplat, nu un an, nu zece, ci şaisprezece ani fără întrerupere. Dar după aceea? Unii patrioţi încercaţi în focul evenimentelor, trecuţi la desfundarea veceurilor oraşelor. Iar

progresiştii ăştia, avangarda asta conducătoare, cei mai mulţi erau evrei din ţară şi cei aduşi din Rusia sovietică, alătuiri de ei şi printre ei urcând şi reprezentanţii altor minorităţi naţionale, maghiarii, ţiganii. Deci evrei, maghiari şi ţigani. Politică evreo-sovietică. Românii am fost şi suntem peste nouăzeci la sută din toţi oamenii din ţară, dar puterea politică-ideologia-este controlată şi direcţionată de această avangardă, nu pe cîţiva ani, în urma unor alegeri, ceea ce ar fi fost normal, ci pe vecie. Aşa cred ei! Aşa crede avangarda asta! Iată că a trecut aproape o jumătate de secol de când sunt la guvernare, unii mai în vârstă şi fii acestora şi ai celor de dinaintea acestora, acum vor intra pe rol şi nepoţii şi nici măcar nu falsifică alegerile, ca în 1948, ci pur şi simplu, nu mai deschid buletinele de vot, ci raportaează un rezultat stabilit dinainte. Şi când ştii aşe ceva şi încerci să vorbeşti, eşti complet distrus, fiind socotit reacţionar, antisemit, trădător de neam şi de ţară. Auzi dumneata, domnule Alun?

-V-aş pune o întrebarea.

-Pot s-o ghicesc. Despre mine, despre moşul dumitale, despre puşcărie. Că nu mă întrebi de ce vorbesc ca un profesor. Da, îţi spun, vorbesc ca profesorii mei din puşcărie, profesori universitari, puşcăriaşi şi ei ca şi mine.

-Da.

Soarele atinsese clipa chindiei. Ziua îşi atinse aripile cu ale înserării. Cei trei se ridicară de la masă cu gândul să intre în casă. Se lăsa răcoarea. Unul dintre ei zise ceva de grădină şi în loc să intre în casă urcară printre pruni până la capătul grădinii. Ghetele celor doi vârstnici se împotmoliră, pantofii lui Alun se încărcaseră şi ei cu noroi.Unul din vârstnici trecu de grădină, pe o cărare uitată. Frunzele pădurii formaseră pe ea un pătul. Îşi rupseră câte o creangă să se sprijine. Urcau fără să se întrebe de ce, fără nici un rost anume. Ţăranii, totdeauna umblă cu un rost. Căciula uriaşă, pădurea, era îndesată pe capul dealului până aproape de grădini. Ajunseră în vârful Ţuguiatului, pe un tăpşan, cuib ceresc înconjurat de pădure. Şoptiri îi înconjurau, glasul tainic al pădurii, mărturie a tot ce se întâmplă în lumea aceasta de când sunt păduri pe lume. Cerc. În mijloc cei trei. Şoptirile glăsuiau din ce în ce mai aproape de ei, murmurul de vorbe şi de şoptiri ajungea la ei, li se lipea de haine. Alun îşi înălţă faţa înspre cei doi şi-i privi pe rând.

-Noi din ce partid om fi? Rosti cuvintele fără să se gândească înainte la ce va zice, fără chiar să fi vrut să zică aşa ceva. Rostise însă întrebarea. În timp ce rostea cuvintele, se gândise vag la partidul communist. Alt partid nu exista.

-Tot partidul nostru, al dacilor. Noi suntem tot legionari şi tot de omenie, indiferent în ce partid suntem înscrişi, sau nu suntem înscrişi.

Cuvântul legionar deszăgăzui în sufletul lui Alun o epocă de avânt a neamului românesc. Ţăranii deveneau disciplinaţi şi verticalizaţi sufleteşte, nu ca azi când totul se realizează numai prin forţa constrângerii, prin frică şi şantaj. Deveneau prin îndemnul inimii, prin bătăile dinamizante ale inimii. Cîntecul inimii se întipărea pe faţa oamenilor. Neamul Românesc, după ce realizase România Mare, prin unirea teritoriilor româneşti într-un singur stat, împlinea joncţiunea inimilor. Copacii în neorânduiala lor de grămadă, se aliniau, se încolonau, pădurile, codrii, se organizau. Ţăranii deveneau disciplinaţi, ascultători, îmboldiţi de inimă. Consensul Unirii funcţiona în activităţile zilnice ale vieţii. O disciplinare în masă a indivizilor. Personalităţile de prim rang se profilau la talie europeană şi mondială. În oraşe aceeaşi simţire străbătea inimile. Intelectualii descopereau cuvintele magice care deszăgăzuiau joncţiunea cu strămoşii. Uimire şi dezastru. Dezastru, al doilea război mondial. Naţia este îmbăiată în sânge.

Alun înţelese că participă la acest fenomen de apărare, de eliberare a naţiunii române, fără să fie nici antisemit, nic antimaghiar, nici antiţigan, nici fascist, sau neofascist, ci român care va lupta pentru reinstaurarea drepturilor spirituale şi politice ale Neamului Românesc în România, pentru reinstaurarea democraţiei. Sunt destule lucruri bune aduse de comunism în viaţa naţiunii? Acestea vor trebui păstrate!

Cei trei coborâseră din sanctuar, prin grădini, pe altă cale. Trecuse de miezul nopţii. Se lăsase frigul. Mulţi ţărani aprinseseră de cu seară focuri, să fie fum, peste noapte, în grădini, să nu cadă florile pomilor fructiferi, din cauza gerului. Fuioarele de fum se încolăceau alene sub clarul lunii. Rar, câte-un câine somnoros, se repezea spre cei trei, pe uliţa satului, dar renunţa repede la asalt şi cuminţit se retrăgea în ascunzişul său. Îi înconjura pe cei trei, ceva nevăzut, ca o perdea de protecţie. Îi pătrunsese ceva. Nici obosiţi nu erau, nici frigul nu-i cuprindea, nici câinii nu se năpusteau după ei, în hărmălaia lătratului. Spre dimineaţă, lui Alun îi puseseră în straiţă de-ale gurii şi-i urară drum bun şi îl îmbrăţişară. În timp ce acesta se îndepărta, pe cei doi îi lega de el un fuior nevăzut, al dragostei. Îi îndurera. Parcă le pleca un prinţ, un împărat, o nădejde adâncă şi curată, ca veşnicia omeniei.Va rezista Alun până la capăt, să păstreze comoare din inima sa? Va reuşi inima lui Alun să fie purtătoare de lumină, lumină din lumină? Cei doi, cu inimile şi gândurile după Alun, cuprinşi de părere de rău după el, de dor, deşi abia plecase, se îndreptară spre casele lor, fără să spună nici un cuvânt. Picurau amintirile peste genele lor, din ceasuri de taină, cum trăiră şi în noaptea aceasta. Fericirea şi nădejdea le învigoră inimile.

-Bată-te ploaia de câine, n-ai unde dormi nici mâine, vin hingherii să te pască şi viaţa să te nască. Este-un rai şi pentru câini, sau e-un rai pentru stăpâni? Iată colea şi o vită cum scânteie din copită şi răsuce bolta-n coarne, să o surpe, s-o răstoarne. Şi ea trebe să se nască, vin cuţitele s-o pască şi cad stele drep în coarne, bolta-ncepe să răstoarne…

Gheorghe sesiză că gândeşte în versuri, dar cu acestă observaţie se trezi în starea mistică ce începuse să pună stăpânire pe sine.

-Am fost sub harul inspiraţiei poetice. Dar un inginer nu mai are timp pentru aşa ceva. Nu se poate întoarce la literatură, mai ales când eşti secretar de partid pe întreaga întreprindere şi când toate se sparg în capul tău. De nevastă şi copii nu am avut timp. Îi vedeam o oră, la două trei zile. La serviciu, la seral, la şcoli…de noaptea până noaptea. Cel puţin acum îi topesc cu dragostea mea. Am şi ore întregi în familie. În jurul meu sunt oameni. Am rămas fără mamă. Cum de a plecat aşa de tânără? Într-o zi am înţeles, atât de sfâşietor, că unii pleacă. Trecători, călători prin Valea Plângerii. Câţi cutează zbucnirea spre veşnicie? Există cutezanţa asta în noi, de demult. Pare nebunie curată şi pierdere de timp, dar nu e aşa, trebuie să fie o cale ascunsă, păzită, zăgăzuită, pe care se poate ajunge acolo. E imposibil să nu existe. Suntem ca nişte orbi care nu ştiu ce e cerul înstelat, orbi care nu l-au văzut nicidată şi n-au cum să ajungă acolo şi la drept vorbind nici de ce să ajungă, dar asta nu înseamnă că nu există bolta cerească. Aşa este şi cu calea tinereţii fără bătrâneţe şi a vieţii fără de moarte. E aproape. E o privelişte, o taină. Uneori e atât de aproape, încât ne pare a o dibui. Părere ce ne oboseşte şi ne desprindem obosiţi, ca frunza toamnei, de creangă. Am fost o clipă lângă această cale, cu spatele, de-a baba oarba, am simţit-o cu spatele şi când ne-am întors şi ne-am dezlegat ochii, dispăruse, se ascunse, nu mai era nicăieri, ca şi când nici nu ar fi fost. M-a bătut şi pe mine prieteneşte timpul pe umeri. Până acum am fost nemuritor, nu mă gândeam la moarte. Tinereţe năpraznică. Acum mă gândesc la tinereţe fără bătrâneşe şi viaţă fără de moarte, la calea ascunsă şi oprită. Mi s-a părut a o simţi aproape. Cât pe-aci să păşesc pe calea cunoaşterii, cu gândul , dar părerea a dispărut. În schimb un alt gând devine din ce în ce mai mult o realitate. Mai mult am lăsat în urmă, decât mai am în faţă. După patruzeci de ani omul devine vulnerabil, timpul îl străpunge, o anume tristeţe se încuibă în el, simte sfârşitul şi devine, în sensul acesta, neputincios. De ce nu ne oprim mai mult asupra celor ascunse? Făt-Frumos-Făt-Frumos, ai plecat tânăr şi bărbat şi te-ai întors copil şi bătrân, de n-ai mai ajuns să ne laşi mesajul şi cheile, cifrul. Ai rămas o unduire vagă în părerea

noastră, simţim uneori calea vieţuirii fără de moarte. Eu ştiu că nu eşti o ficţiune, un basm, ci un tezaur, o picătură de lumină şi uimire, rămasă în viaţa de aici, iubite Făt-Frumos. M-a atins timpul pe umeri şi vrea să mă întovărăşească până se va încheia totul şi voi trece dincolo. Aici mai rămân o clipă doar şi apoi nu o să mai fiu aici ca până acum, ci uitare şi absenţă. Acelaşi destin şi pentru fiii mei, dolofanii tatii? Făt-Frumos şi Doamne Iisuse, de aş mai fi odată la început, aş porni în căutarea vieţii fără de moarte şi a tinereţii fără bătrâneţe.Aş porni.

-Oare? îi şopti un gând. Ai copiii tăi, dolofăneii tatii. Pune-le în traista inimii şi a minţii, merindele pe care le ai pentru drumul cel lung de-o viaţă, poate vor ajunge ei, poate nu, într-o viaţă de om, în toată viaţa lor…

-O, trebuie să ajungă tineri, agrăi în sinea sa Gheorghe. Nu ştiu nimic, decît despre tinereţe fără bătrâneţe…

-De fapt e doar un motiv, o scuză, pentru a nu încerca…

-Nu.

-Ba da, dar nu-ţi dai seama.

-Poate. Eu aş încerca, dar timpul meu ori a trecut, ori nu mai am timp. N-am curajul să le pun merindele mele în traista lor. De nu găsesc calea, vor fi bătrâni, vor fi oale şi ulcele, fără să fi cunoscut nici viaţa aceasta. Se pare că ai dreptate. N-am curajul să-i expun. Ba, chiar dimpotrivă, dolofanii taicii, aş vrea să aibă o viaţă tihnită, plină de bucurii. Doar să privescă, aşa, din când în când, cu mintea, spre zările tăinuite. Clipe de uimire, lângă poveşti şi lângă unele texte biblice. Făt-Frumos a descoperit incomparabilul, ceva cu mult mai mult decât vârsta matusalemică. Da, da.

Gheorghe ajunse acasă. Îşi îmbrîţişă soţia mai altfel, păstrând-o la piept şi mângâind-o cu milă, în timp ce mai simţea mâna timpului pe umărul său. Tinereţea respira, înăuntrul lui Gheorghe. Când îşi luă copiii la piept, înconjurându-i cu braţele, îşi alungă tristeţea, ignoră timpul, să nu-şi apese puii cu nimic, să nu le pună astfel de greutăţi în sufletul lor fragil, mătăsos. Ar fi vrut să lovească timpul, să-l îndepărteze. Se întoarse cu picioarele pe pâmânt, pe calea aceasta bătătorită a vieţii, cu sete şi dor de ea şi gustară toţi fericirea de a fi împreună. Tresărea din când în când, amintindu-şi de timp, apoi uită de el şi cu adevărat se desfătă. Îşi văzu nevasta, numai în câteva minute înflorind.

-Ancuţa, greu ţi-a fost anii aceştia.

-Taci. Se repezi la el şi-l îmbrăţişă şi-l strânse în braşe cu sete. Lui Gheorghe îi făcu un mare bine. Timpul nu mai era nicăieri. Rămaseră îmbrăţişaţi. Mieluţii, dolofăneii îşi găsiseră de joacă. Trupurile celor doi se contopeau, mâinile îmbrăţişau, încercau să mângâie şi ceva nevăzut, nevăzutul din ei, sufletul, un singur trup nevăzut înflorea, ca două ramuri,

trupurile lor văzute. Gheorghe o luă în braţe şi trecu în camera cealaltă, să nu-i vadă copiii.

-36 -

-Îmi pare rău, dar lucrarea dumitale de seminar nu este satisfăcătoare.

Abia cum pe chipul studentului Alun, se văzu o anume destindere. Fusese chemat la catedră de către profesorul de specialitate, situaţie rară, deoarece se comunica de obicei cu preparatorii şi asistenţii. Vocea profesorului avea ceva bizar, ce nu putuse fi ascuns sub masca de comentariu detaşat, al lucrării de semninar.

-Eu am muncit cu seriozitate, am citi materialul bibliografic şi destul în plus, dar dacă ziceţi dumneavoastră, înseamnă că aşa e.

-Nu pentru că zic eu. Am reţinut materialul bibliografic cât şi faptul că te-ai detaşat de el, abia vizibil, dar eu am văzut şi faptul că i-ai negat valoarea.

-Valoarea? Nu. Doar faptul de a nu mă fi ajutat la tema propusă.

-Bine, bine, iar tu ce ai făcut?

-Am făcut propuneri eficiente, radicale.

-Propunerile, tovarăşe student, nu sunt o lucrare de seminar, o lucrare ştiinţifică. Nu?!

-Nu sunt propuneri decât pe ultima pagină, celelalte douăzeci şi nouă de pagini demonstrază că doar prin aceste propuneri, prin aplicarea lor se poate schimba radical situaţia vitelor din zonele de deal şi a oilor din zonele de munte şi deal.

-Mă rog…Deci îţi susţii părerile în continuare. De altfel trebuie să recunosc că eşti foarte documentat. Ai date asupra vitelor şi oilor din douăzeci de sate, cu aprecieri care au scăpat organelor de stat şi de partid, nu numai locale, ci şi centrale, conducătoare. Cum ai obţinut aceste date?

-Cu piciorul.

-Cum, pe jos?! Hai, hai…

-Numai cu piciorul, câteva luni de mers, în doi ani, în vacanţă. În jumătate am cunoscuţi, iar în celelalte mi-au făcut legătura cunoscuţii aceştia, cu gospodarii de încredere.

-Legătură, gospodari de încredere. Hâm!

O undă rece i se localiză lui Alun în jurul inimii. Spaimă.

-A, nu, nu, de ce te sperii? În fond ai redactat o lucrare…Aceşti gospodari şi recensămintele oficiale şi organelle conducătoare…Nu cumva aceşti gospodari n-au fost cei cu care trebuia să vorbeşti? Ai erori destul de mari…

-Erori? Da, desigur, relative, dar în mare, proporţiile sunt imposibil de negat, tovarăşe professor.

-Bine dragă, bine. Eşti liber.

Alun salută respectuos. Nu i se răspunse la salut. Ieşind, îl cuprinse o stare de teamă.

-E ceva grav. Lepra de asistent s-a dus glonţ la domnul professor universitar, fără să-mi sufle un cuvânt şi m-a băgat într-o treabă încâlcită, politică, după câte simt. Luat la întrebări nici nu aş şti cum să răspund. Lepra.

Ajunse la dormitor. Deschise dulapul cu gândul să mai răscolească ciornele lucrării. Nu se mai aflau în dulap nici o pagină, nici o fişă.

-E clar, nu mi le-a furat nimeni, nu e nci o glumă a vreunui coleg. E altceva.

Nu termină bine de controlat, că auzi paşi pe corridor. Asistentul universitar, administratorul şi încă doi tineri.

-Ce faceţi aici? întrebă adminstratorul, vrând să fie amabil, dar era sinistru. Ştii că nu e voie la ora aceasta în cămin?

-Am venit după însemnările de la o lucrare de seminar. Am predat-o tovarăşului asistent Proca, aci de faţă.

-Bine, bine, lasă foile, nu mai căuta, vom vedea noi. Nu vorbi cu colegii despre această lucrare, despre dispariţiea ei, că despre conţinut probabil toată lumea ştie.

-Nu prea.

-Cum nu prea?

-Vag, în principiu, am formulat o frază-două, deoarece tot timpul mi l-am petrecut studiind, gândind, redactând.

-Eh! Aşa o fi, că prea zici cu foc, adăugă asistentul, e bine aşa! Ce ziceţi tovarăşe administrator, că nu e ora de intrat în cămin? Păi să mergem!

La ieşirea din cămin, asistentul I se adresă lui Alun, pe un ton rece, respingător, de parcă ar fi avut în faţă un gunoi.

-Tu mergi cu tovarăşii.

-Bine, răspunse Alun.

Rămas numai cu cei doi, vru să-i întrebe ceva, dar era evident că aceştia nu mai aveau grai pentru dialog. Alun i-ar fi întrebat dacă este arestat. Acum ştia precis de ce. Propunerile sale nu se suprapuneau nici cu practicile curente, nici cu directivele de partid şi de stat. Mai târziu se felicită că nu pusese această întrebare, bai mai mult, le era recunoscător celor doi, pentru că deveniseră reci şi distanţi, încât nu mai întrebase nimic.

-Taci, frate Alune, îl agrăi, numai zâmbet, unul dintre tinerii securişti, luându-l prieteneşte de după umăr, după ce se îndepărtaseră de cămin. Lui

Alun îi veni să se scuture de braţ, dar se abţinu. Lasă că o să fie bine, o să vezi tu.

-Mă învăluieşte cu vorba, gândi Alun.

-Nu mă crezi, continuă tânărul securist, luându-şi braţul de pe umărul lui Alun. Hai să bem ceva.

-Nu beau, nu trăiesc pe banii nimănui. Securistului îi pieri zâmbetul. Se scuză şi intră într-o cabină de telefon public. Revenind îl rugă pe Alun să-l urmeze la sediul securităţii.

-Vremuri de restrişte pe capul meu, moşule Nicolae. Am fost prost, n-am ocolit problemele politice. Nici nu aveam cum să ocolesc creşterea numărului de oi şi de vite. Iată că economicul depinde de politic, iată că am făcut politică şi mă duc de lănţug la securitate. Îmi făcu bine, moşule, amintirea ta. Mă linişti. Nu e greu, n-am făcut cine ştie ce. Totuşi nu mă voi apăra deloc. Apărarea mea este lucrarea de seminar. Dacă această lucrare i-a pornit împotriva mea, e inutil să mă apăr. Păcat. Începusem ultimul an. De această lucrare de seminar depindea lucrarea mea de licenţă. Lucrarea de licenţă. Sunt singurul care am lucrarea de licenţă terminată. Am prezentat capitole separate tovarăşului asistent şi tovarăşului lector care a ţinut locul profesorului universitar, plecat pe doi ani la Sorbona. A predat acolo. Am studiat toată bibliografia indicată şi cea care mi s-a cerut pe parcurs.Aveam date multe de pe teren. Miezul lucrării era însă în această ultimă comunicare pentru seminar. Dezastru? Aşa se pare. Ce-o fi o fi, nu mi-i mai teamă. Mă cutremur la gândul că mă vor întreba numele oamenilor din cele douăzeci de localităţi şi-i vor ancheta. Vor avea mari necazuri din cauza mea. Probelma politică, gravă? Eu cred că nu. Toate cele douăzeci de sate sunt de particulari, abia mai jos, spre şes, sunt colectivizate. Dar nu-i drept să se gândească aşa. Ei, moşule, ce zici, acum nu mai sunt bătuţi cei arestaţi? Să nu fie politici. Eu sunt…politic. Ar fi posibil să nu fi mâncat bătaie şi pentru mine…Sărmane, nu ai mâncat nici pentru dumneata, nu avuseşi nici o vină. Aceeaşi vină o am şi eu acum. Ne duc pe amândoi.

-Nu-ţi fie teamă, dragul moşului. N-ai dece. Iar ce trebuie să ducem, ducem, cu sau fără frică. Să nu-ţi macine sufletul, frica. Rămâi în picioare, ca pădurea şi munţii. Dar nu-i înfrunta.

-Mulţam, moşule.

-N-ai de ce.

-Nu-s singur, moşule.

-Ba eşti.

-Cu toţi oamenii. Cu munţii. Cu dealurile, toţi suntem în lănţug.

-Taci, taci, taci.

Cei doi tineri îl admirau acum pe Alun. Li se părea calm, impasibil. De fapt Alun era înlăuntrul inimii sale cu ai săi şi nu mai lua seama la ce se întâmplă în jur. Trecură pe lângă portar, un civil, pe lângă sentinelă, militar, în curte, ferită de văzul celor din stardă. Abia în lift se dezmetici. Intră într-un birou. Trei bărbaţi, unul cu părul alb. Cu noii sosiţi, şase. Salută. Îi răspunseră amabili. Îi oferiră un scaun şi zâmbiră. Reţinu pe cel cu părul alb, singurul în uniformă militară. Avea două stele mari pe fiecare umăr. Lui Alun i se păru limpede şi prietenos din cale afară. Îl ascultă cu plăcere.

-Nu sunteţi adus aici ca arestat, ci invitat, prieten. Sunteţi un om cinstit, cu suflet mare. Şi Badea Cârţan, din clinurile ardelene ale munţilor, zice aşe, accentuă un pic ofiţerul, ardeleneşte şi Oprea-Miclăuş de pe la Sibiu şi Sava Buzoianul tăţi zic aşe, ţărani, unul şi unul. Să nu-ţi faci gânduri negre, că n-ai de ce. După cum vezi am umblat munţii, ce e drept nu după oi şi vaci, ci după informaţii. Bune. De aceea te-am chemat aici. Intrebare: Vrei să lucrezi în securitate?

-Nu vă supăraţi…

-Aţi început cu nu, tovarăşe Alun, îl dojeni ofiţerul cu părul alb.

-Nu vă supăraţi, nu cred că sunt făcut pentru a fi informator.

-Mde, trebuie să admitem că nu e rău spus…Nu informator, tovarăşe Alun, ci ofiţer de securitate.

-Să mai fac o facultate.

-E un alt aspect al problemei. Întrebarea…

-Am înţeles-o.

-Răspunsul personal l-aş vrea, l-aş fi vrut deja afirmativ. Tovarăşe Alun…spune, mă cunoşti cumva?

-Acum, da, parcă. Ar fi posibil?

-Ar fi. Spune.

-Să vă fi văzut în urmă cu vreo zece ani, prin părţile noastre?

-Cu vreo zece ani? Cu unsprezece. Câţi ani aveai atunci?

-Zece ani.

-Aşa-i. Eu sunt al lelii Floare din Vulcan. S-a prăpădit săraca. Greu i-a fost o viaţă de sărăcie şi apoi colac peste pupăză, cu un fiu securist. Ce ştii despre mine?

-Că aţi fost în Rusia, a, scuzaţi, în Uniunea Sovietică.

-Nu te scuza, n-ai de ce, deşi mi-ar fi plăcut să răspunzi da. În divizia Tudor Vladimiresc, m-am întors şi am luptat pentru Ardealul nostru, al nostru din buni şi din străbuni, apoi în Ungaria şi în Cehoslovacia, pentru nimicirea lui Hitler. Păcat că nu avem un mare avocat să-l fi dat în judecată pentru crima de a se fi atins de patria noastră, de a fi rupt pe câţiva ani, o parte din ea. Trebuia judecat în mod special şi pentru aşa ceva. Lasă însă că

bine nu le merge nici nemţilor şi ei sunt acum rupţi în două ţări. Există un Dumnezeu, nu?! Dar până la Dumnezeu trebuia să facem mai mult împotriva Dictatului de la Viena. Şi pe Musolini, râiosul ăsta de Italian. Ca să nu vorbin de…

Alun îl privea drept în ochi. Ar fi vrut să-l întrebe cum rămâne cu partea de răsărit a României, ocupată de ruşi-Basarabia, nordul Bucovinei, ţinutul Herţa şi Insula Şerpilor, dar zâmbi la gândul întrebării. Îi răspunse cu un zâmbet şi ofiţerul şi-i vorbi tot în gând. Cuvântau sufletele între ele, ocolind glasul trupesc. ”Frica este un păcat. Pentru salvarea Neamului Românesc, chemaţi suntem toţi, aleşi doar cei care răspund glasului conştiinţei. Conştiinţa Etniei Getodace, a Neamului Românesc. Orice român trebuie să fie general, soldat şi diplomat. Din acest tringhi nu poate lipsi nici o latură. Gândeşte şi vei constata că aşa este. Elitele se formează plătindu-ne datoriile faţă de Neam. Cine nu simte că are datorii faţă de Neam, este subdezvoltat, chiar dacă îndeplineşte funcţii de conducere, sau trăieşte în sărăcie. Cu timpul vei afla acest adevăr. Alune, sper că vei descoperi singur ce nu îţi pot spune. De pe la anul şase sute, hoardele slave au năvălit în Dacia. La convieţuirea de câteva sute de ani, impusă cu forţa, s-au adăugat apoi alte sute de ani de Liturghie greacă în limba slavonă, în locul liturghiei noastre în limba latină şi a tuturor textelor noastre religioase în limba latină. Cu limba latină în biserici am trăit în mileniu întâi, supravieţuind sub potopul migratorilor. Am rămas un popor latin şi în mileniul al doilea, în secolele de liturghie în limba slavonă. Liturghia greacă în limba slavonă a fost tradusă în limba română pe la 1800. Din nefericire nu în limba română, ci într-o limbă româno-slavă. Tot din nefericire, de atunci până azi, nimeni nu a mai făcut o traducere în limba română. S-au preluat neajunsurile din primele traduceri. Ba mai mult, aceste traduceri au fost glorificate. Până azi poporul român nu ştie ce înseamnă unele cuvinte din cultul religios. Nu le ştie înţelesul. Nu le poate traduce în limba română. Şi tot de pe la anul 1800, imperiul rus a înaintat între Bug şi Nistru, de unde pe mulţi dintre noi ne-a deportat la apus de Urali. Totuşi, am mai rămas. În 1812, acelaşi împeriu rus pătrunde între Nistru şi Prut, de unde ne deportează la apus şi răsărit de Urali. Cu toate acestea, am rămas. În 1940 şi 1944, ruşii revin, ocupă iar străvechiul teritoriu român dintre Nistru şi Prut şi iar ne deportează, la răsărit de Urali, în Siberia. Între Bug şi Nistru şi la apus de Nistru, cu cincisute de ani înainte de Cristos, ne-a întâlnit Herodot, ca oameni ai locului, din tată în fiu, ca agricultori. Ţărani. Herodot chiar foloseşte cuvinte din latineasca noastră de atunci, tyrageţi şi arotyraşi. Tyras, unul din cele două nume date de strămoşii noştri, râului nostrum, alături de cel de Nistru. La fel, fluviul are două nume, Dunărea şi Istrul. Istrul şi Nistrul este tot un Istru. Tyras,

terra în limba cultă, adică teren. Pământ bun. De aici numele de ţară şi ţăran. Iată sigiliul sedentarismului, autohtonismului nostru: a ara ţara. Cum tot strămoşeşti sunt şi Tisa, Mureşul, Oltul şi atâtea altele. Frontiera de apus a românilor, pe Tisa este un adevăr cunoscut şi recunoscut de unguri, timp de peste o mie de ani, de la sfârşitul secolului al IX-lea, de pe vremea Ţării româneşti condusă de Menumorut, până în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi prima parte a secoluluial XX-lea. Cetele slavilor care luptau alături de Menumorut, ne-au trădat, deschizând, în toiul luptelor, porţile cetăţii, înainte ca Menumorut, din codri, în fruntea unui puternic corp de armată, să-i lovească pe asediatori. Confruntarea armată s-a terminat prin căsătoria fetei lui Menumorut, cu fiul conducătorilor ungurilor. Aşa cum s-a întâmplat, adeseori, peste tot în Europa Evului Mediu, înrudiri între familiile conducătoare. Ungurii au migrat în Panonia, stabilindu-se lângă lacul Balaton, unde şi-au fondat ţara. Panonia era ţara dinre Buda şi Austria. Nici nu aveau nevoie de un teritoriu mai mare, fiind o comunitate cu un număr destul de restrâns de membri. To acolo şi-au avut capitala, la Székesfehévar, din secolul al X-lea, până în secolul al XIV-lea. Noua capitală a Ungariei, din 1361, este Buda, pe malul Dunării. Prin Unirea Budei cu Pesta, localitate de pe celălalt mal al Dunării, va lua naştere, în 1872, o nouă localitate, Budapesta, care a devenit capitala Ungariei din statul dualist imperial austro-ungar. Imperiul austriac devine imperiul austro-ungar, între 1867-1918. În această conjunctură, în 1867, Ungaria anexează Transilvania. Bogăţiile jecmănite din Transilvania, începând cu anul 1867, au fost îndreptate spre Buda şi au ridicat Pesta, în cinci ani, la acelasi prestigiu ca Buda. Ţara Românească Transilvania s-a eliberat în 1918, după primul război mondial, prin prăbuşirea imperiului austro-ungar. Administraţia românească era în curs de preluare a localităţilor de până la Tisa, dar acum, cancelariile europene, grăbite să semneze pacea, impun, printr-o gravă eroare de voinţă, la Conferinţa de Pace de la Paris şi prin Tratatul de la Trianon, o nouă frontieră între unguri şi români, până unde administraţia românească preluase administrarea teritoriului românesc, deşi preluarea era în plină desfăşurare şi fără incidente notabile, dimpotrivă avea loc într-un mod civilizat, de aceea şi înainta încet. Am greşit, administrarea propriului teritoriu trebuia preluată în câteva zile, prin desfăşurarea rapidă a armatei române, căreia nu i se opunea nici o rezistenţă. Şi ungurii au trecut peste Tisa, ca şi ruşii peste Nistru. Ruşii ne şantajează cu ungurii, iar ungurii profită de presiunea ruso-ucrainiană. E un joc periculos pe care îl fac şi unii şi alţii. Ceea ce fac nu e de la Dumnezeu. Să-ţi spun şi despre aşa numitul Banat sârbesc? Tot după primul război mondial, sârbii, eliberaţi şi ei de sub Imperiul Austro-Ungar, s-au grăbit să ceară cu mare zgomot acest teritoriu

românesc, cu un argument hazliu, ca pământ de siguranţă pentru Belgrad, ca să poată apăra oraşul în caz de pericol. De parcă toate oraşele de lângă vreo graniţă, ar trebui să ceară teritoriu de la vecini. Şi strania diplomaţie europeană le-a aprobat această strâmbătate. Dar Cerul, nu. Aşa am ajuns să ne învecinăm cu sârbii, pe direcţia Belgrad, pe pământ românesc, iar mai la vale, pe Dunăre." Criminala noastră laşitate, continuă ofiţerul să i se adreseze, nedând în judecatî pe autorii progromului din Ardeal, vreo douăzeci de mii de români ucişi, inclusiv decapitaţi cu toporul, iar unii dintre unguri, care au făcut aşa ceva, mai trăiesc şi azi, liberi şi foarte bine, unii aici în ţara noastră. Vezi, evreii, de zeci de ani îi caută şi-i descoperă pe criminali, în întreaga lume, pentru progromul săvârşit. Noi, nu! Dar nici evreii nu i-au identificat şi nu i-au judecat pe ungurii din Ardeal, deşi aceştia şi cei din Ungaria au curăţit Ardealul de evrei. De ce ? Dar noi românii, pentru că nu am pedepsit crima, nu este exclus să mai pătimim. Dar nu pierim, nici o grijă! Laşitatea e de vină. Slăbiciune în faţa criminalilor! Ştiam ce suflet ai tovarăşe Alun, altfel nu-ţi spuneam toate acestea. După câte vezi şi eu am unele nemulţumiri. Şi dumneata ai. Şi dumneata ai avut curaj. Al meu cu criminalii nepedepsiţi îl întrece pe al dumitale cu mult…O să înţelegi cu vremea. În miezul lor nemulţumirile noastre sunt sfinte. Punerea în practică a dreptăţii înseamnă mare lucru. Nu există menajament. Ca să învingi trebuie să fii hotătrât şi să ai prieteni. Aceştia sunt prietenii dumitale. Dânşii, care te-au însoţit, au terminat agronomia anul trecut.

-Ştiu.

-Îţi doresc să învingi cu tot ce ai scris în lucrarea dumitale de diplomă. Succes la examenul de licenţă.

-…

-Nu-ţi fă probleme. Profesorul dumitale nu îţi citise lucrarea de seminar, doar o reclamaţie scrisă împotriva dumitale. Cam atât pentru azi. Îmi dai voie să te conduc? Poate nu ne mai vedem repede. Ştiu eu?! Poate da, poate nu…

Ofiţerul şi Alun, pătrunşi de linişte, urcau domol dealul cu castani. Lui Alun i se părea că el, Alun, e trupul celor nevăzuţi, plecaţi din lumea aceasta, i se părea că face parte dintr-un sobor al celor vii şi al celor morţi, împreună. Urcau toţi dealul.

-Ai avut mare noroc, domnule Alun. Mare de tot. Ai spune că există un Dumnezeu! Ştiu eu?! Unii pot şi gândesc şi altfel. Esenţialul rămâne că ai avut noroc mare. Mă apucase dorul de ochiul de lumină al satului în care m-am născut. Au trecut nişte ani de când nu am mai fost pe uliţele satului. Nu mai prea am pe nimeni acolo, de aceea îi am pe toţi. Tocmai veniseră pentru anchetarea cazului tău. Gradul mare pe care îl am şi un fost elev de-al

meu, din cei ce anchetau, m-au ajutat să-i orientez în bine. Meritai, aveai dreptate, dar vezi dumneata, aşa ceva nu e de ajuns. Fără să vrei, într-un fragment de lucrare se formula o altă părere decât a şefului statului, care, de fapt, fie vorba între noi, în sensul acesta are numai păreri, dar nici o soluţie practică, de durată.

-Dar…

-Ştiu. Nu te-ai gândit la aşa ceva, dar anumite rânduri… Ce mai, reieşea clar.

-Da.

-Pentru aşa ceva puteai plăti pentru toată viaţa cu o anume supraveghiere şi răceală, în anumite împrejurări, din partea oficialităţilor. Multe se trec cu vederea, chiar greşeli ideologice, nu şi o rezervă la adresa şefului ţării, decum un atac scris. Asta e situaţia. Nu ţi s-a reţinut nici o copie după lucrare. Voi studenţii sunteţi foarte supravegheaţi. Dactilografiază altă pagină în locul celei cu pricina şi predai liniştit lucrarea.

-Păi lucrarea…

-Ţi-am lăsat-o în dulap, azi, cu ciornele şi fişele. Nu s-a făcut nici o copie, nici după pagina şaizeci şi patru. E la mine. Azi e joi, aşa că sâmbătă poţi pleca acasă. Ve înţelege, după chipul oamenilor, prin ce primejdie ai trecut. Poftim pagina cu pricina. Să o arzi. Poftim şi o cutie de chibrituri. Iată acolo, la W.C, acum. Ce să-ţi mai spun? Reluă discuţia după ce a venit Alun. Să mă întorc la mine. Oamenii de pe la noi mă cam urăsc, pentru că sunt securist, că m-am dat cu ăştia, cum zic ei, cam de la început. Eu cred că am făcut un act bărbătesc. Fie şi pentru că te-am recuperat pe tine şi tot sunt mulţumit că sunt ofiţer de securitate. Azi, cei mai buni, trebuiesc recuperaţi. Vei înţelege tragedia acestor vorbe, cu timpul. Băieţii, cei doi, sunt buni.

-Bine.

-Dar tu eşti mai bun. Atenţie, deci păzeşte-te, nu fi fleţ. Trebuie să-ţi fii propriul tău paznic şi diplomat, pe de o parte, pe de altă parte, să cultivi lucid prietenia unor oameni, deoarece multe idealuri nu se pot înfăptui de unul singur. Şi să ştii că nu îmi pare rău cum am trăit. Dacă atunci când vei avea tâmplele albe, ca ale mele, vor fi oi şi vite pe dealuri şi în munţi, atunci nici dumitale nu îţi va părea rău cum ai trăit…Drumul dumitale va fi lung şi plin de greutăţi, fii atent. Merită să învingi, nu să fii înlăturat şi să lâncezeşti ca atâţia alţii, ca inginer la o fermă, să lâncezeşti sau să te agiţi degeaba. Şi, dacă vrei să ştii, află că sunt de accord, integral, cu propunerile dumitale. Eşti mare, Alune! Îmi pare rău…Adio! Şi să nu uiţi că destui nu pot fi recuperaţi şi sângeră. Dacă nu uiţi, vei fi modest, smerit, interiorizat, om. Să ai şi noroc în viaţă, Alune! Încă odată, adio!

A doua zi, la curs, întreg amfiteatrul sorbea cuvintele profesorului. Acesta părea mai dinamic, mai aproape de studenţi. Alun tresări. Profesorul i se adresa numai lui, evident, mascat, predând cursul respectiv, vorbind tuturor.

-Să avem vite şi oi pe dealuri şi munţi, nu reclamaţii. Îmi plac cei ce vor învinge, druml însă e lung şi greu.

După aceste cuvinte, profesorul îşi continuă cursul. Asistentul pălise, revoltat. Nu ştiuse că vigilenţa sa, nu fusese luată în seamă.

Apăruse ca din pământ un ofiţer superior, cu părul alb şi-l ridicase pe Alun pe umerii săi, să vadă departe, chipul de mâine al ţării, de fapt să-l întăreasacă, să-i dea o gură de oxigen pe drumul cel greu al vieţii.

În timp ce trenul îl ducea spre sătucul său de munte, Alun rememoră ceea ce ştia satul despre acest securist. Din familie de oameni săraci, s-a dat după război cu comuniştii şi-o intrat la securitate. Şi securitatea o bătut oamenii…Şi cine intră la securitate, ăla nu-i om. De ce mi-o zis adio? Cine ştie ce misiune grea are, sau în ce situaţie grea e băgat. Eu l-am cunoscut şi-mi pare bine. Când eu voi fi alb, prietenul meu, securistul, va fi oale şi ulcele. Ce bine e, să nu fii singur! Ce m-aş fi făcut fără el?! Vai de pielea mea şi de bietul tata!

Abia intră în sat şi i se păru că e ciumat, intelectualii, salariaţii îl ocoleau, sau nu-i răspundeau la salut.

-Păi dacă o vinit ăla, scuristu ăla ce s-o dat cu ruşii şi cu comuniştii, apăi ce mai, l-o verificat şi ni-l lasă acum pă aiesta pă cap. Pă Alun. Că să facem contracte de animale. Securist şi inginer cu animalele. Trage pielea de pe noi!

-Unde dai şi unde crapă, îi veniră lui Alun în minte şi pe buze cuvintele, a şoptire. Îl invită un oficial de la sfat, căruia ofiţerul îi şoptise că nu de rău îl anchetează, ci de bine. Se lipi omul, poftindu-l pe ciumat, la un pahar, spre uimirea tuturor. Nici miliţianul nu era în clar cum să se comporte cu Alun. Hotărî să nu iasă duminecă după masă şi astfel să nu-l întâlnească. Ştia că Alun, duminecă după masă, spre seară, pleacă iar la facultate.

Tatăl lui Alun, invitat şi el de-odată cu fiul, la un pahar, îşi făcea în gând un calcul, că nu e rău, ba chiar e bine, înseamnă că nu mai trebuie să-i cumpere facultatea şi rămâne cu câteva zeci de mii de lei.

-Dacă tăt îl dă aici la noi, la particulari şi încă îl dă mare şef, de ăla de securitate, apăi îi dă maşină, de la judeţ, să umble pă sate, nu pă jos. Da io i-am zâs că nu să ştimbă lumea şi uăi până om muri noi, n-or şi pă-aici. Noi cu uăile am trăit de mii de ani. Da eştia ne-o luat tătă brânza, tăt laptele, tătă lâna şi mieii, la cote, da tăt, pă de gratis, da amu nu mai vrem. Nu mai vrem

noi să mai creştem oi. Ne obligă prin lege să contractăm un animal. Îl creştem şi îl dăm statului şi gata, da altele nu mai avem pe lângă casă. În veci! Gemea satul de oi, după aia o jemut oaminii după oi şi amu jeme satu după contracte. Da nu poţi să zâci nimic. Ei zâc şi noi facem câte-un contract şi ne luptăm cu câte-un animal pe lângă casă. Şi colea mai jos, la deal, iarbă cât vezi cu ochii. O cosesc şi vin alţii, mai de la şes, de o cumpără, colectiviştii. Unde-i iarbă nu sunt oi şi vite, iar unde nu-i iarbă de ajuns, vin aici după iarbă. Nu ar fi trebuit să să baje păstă noi, păstă particularii de la deal şi de la munte. Noi am fi avut atâtea oi şi vite, cât tătă România la un loc! Să le vindem noi, nu să ni le ieie, să nimicească ţara. O să-l văd pe puiu tatii, ce o face el. Da oaminii n-au nici încredere, nici legi care să-i ajute. Legi? Apăi legi nici nu mai sunt de mult de tăt. S-o gătat legile, o săcat fântâna cu legi. Amu-i cu forţa. Nu creşti să vinzi statului un animal, statul nu îţi dă ba una, ba alta şi pustiul stă pă loc şi ne nimiceşte.

-La ce te gândeşti, tată?

-Da la ce, da ia, la un pahar.

-Nu-i deloc rău, aşa da, agrăi gazda, o dat Dumnezău să avem un inginer de aici de la noi, om de-al nostru.

-Da ia spune, de ce mă ocoleşte lumea?

-Da de ce, de proastă, răspunse gazda, că amu dacă eşti de la partid şi de la…ştii dumneata, pă aici o fost un ofiţer mare şi mai eşti şi de la facultate, da…

-E încurcată.

-Cum ziceţi Dumneavoastră. Da io ştiu secretu. Mi l-o spus ofiţeru, că-i de bine, nu de rău, da omu nostru-i prost, să fereşte ca de foc, să nu vie securitatea la el, să-l întrebe, lumea crede că a fost anchetă, că ai făcut ceva, ştiu eu ce? Da să vezi săptămâna ce vine sau păstă o lună, când îi ajunge iar în sat, că tăţi ţi-or da de beut şi fetele şi nevestele ţi-or da ce dau şi ele, tocmai că eşti de la partid şi securitate. O mână să ajută pă alta. Ca un împărat o să trăieşti, Alune. Pui ruda pă ele, că eşti tânăr. Ai de tăte. Amu-i spărietă lumea. Da după aia, bărbaţii dau de beut şi femeile de…începând cu cele care nu te-o salutat. No lasă, nu te ruşina de tată-to, că amu eşti bărbat şi încă în floarea vârstei. Ce n-aş da io să fiu în pielea ta, la arat…

-Da de ce zici dumneata aşa, să-mi spui drept, că femeile din sat?

-Drept, zâci?

-Drept.

-D-apăi să ştii că io ştiu tăt despre sat şi ţi le pui la pat ca la tavă. Pă care o vrei. Că io amu am fost trecut în rezervă. Da până când eram activ, ca de prin patruzeci şi opt, de pe când o vinit comuniştii aici, până, hă, hă, încoace, mi-o vinit şi mie rându, om sărac, de am pus şi io vâna pă ele. Păi

ce crezi că crâcne vreuna?! Îi dădem ordin să vie spălată, că de nu api-i vai de bărbatu ei. Ştii că ăştia n-o vrut să să scrie la colectiv. Da nici ele. Şi le-am călărit. Da tot nu s-o scris. Că ele pântru bărbaţi să dădeau pă brazdă. Erau arestaţi, unii trimişi la muncă şi la canal, chiaburii, alţii, cu partizanii…

-Da cum să faceţi colectiv pă munţi?

-La început. Şi în tovărăşie cu uăile. Nu o vrut. Apăi dup-aia o vinit directivele, să-i lăsăm cu colectivu, da nu şi cu partizanii.

-Da, o fost cu partizanii?

-Precis nici azi nu să ştie. Nu spune nimeni nimic. Numa ăla a Picului, legionar, l-o bătut până o spus tăt cuibu.

-Deci erau bătuţi bărbaţii şi erau ridicaţi în miez de noapte..

-Ei, ei, da vezi că tăţi sunt în sat.

-Unii după ani grei de puşcărie.

-Amu nu vorbim de bărbaţ, mai ie un păhar, de femei îi vorba. Eu le zic o vorbă şi se dau cu securitatea şi cu partidu. Că pe vremea mea o fost învăţate, aşe că amu merg înainte, pă linia partidului.

-Da cu omu ăla de la partid, vreo cinci şase ani de atunci, de ce o aruncat baba Florea apă clocotită pă el?

-Pentru că o mers la ea fără cureaua de transmisie locală, fără mine. Păi amu nu-i ca înainte de a ajunge noi în retragere. Atunci era disciplină domnule, când îi zicei, sfânt, altfel…Acesta-i prost, nu mai trebuie să vie în sat. O trecut vremea aia. Era un armăsar, mă, de groază. Nimic nu-i scăpa. El o vinit, el o păţit. Şi-apăi ăştia-s deştepţi, au marfă la oraş. Amu, pă plan local, să fac mai cu perdea…Că amu, ăia mai de demult, care-s mari, au ei trufandale, învăţătoare şi profesoare, că le este şi lor rându de dat. Dau ele, dau şi ei, post, serviciu pă un an de zile. Apoi iar vine toamna, cu datu…Deştept partid! Are de tăte…da ăia mai mici să nu vie pă nearanjate, că de omorât nu-l omoară, dar nici om întreg nu mai iese din sat. Ai înţăles dumnata cum îs vremurile?! Da, eu sunt cu cheile în sat!

-Hai să mai bem un rând, agrăi Alun, spre mulţumirea gazdei, pe care-l încântă cu câteva cuvinte, lăsându-l a înţelege că va avea nevoie de el, apoi se duseră spre casă.

-Pe unele l-ai aflat de la moşu-to, fie iertat, pe altele de la lume, iar acum…Aiesta trebe spânzurat, ne-o spurcat satu.

-Cu cei de la partid şi de la securitate.

-Să nu mai bei, dragu tatii. Da tu când bei un pahar, de estea zâci?! Da tu crezi că io-s prost, da nu zâc nimic. No apăi dejeaba s-o trudit cu tine moşu-to.

-Stai blând tată. Ţi-am zis dumitale şi gata.

-Da nici mie. Ce să-mi spui? Că amu nu mai vin să ne ieie noaptea din pat şi muierile nu mai merg ziua la sfat, în sat sau la judeţ, la securitate, spălate? Că pă mese, pă birouri, cum li să zâce, le puneu să îşi bată joc de ele. Numai după aia le dădeau voie să-şi vadă soţii, printre gratii. Unele nu-i mai vedeu, erau duşi, dar acasă mai aveu copii şi atunci să urcau pă birouri pântru ei, ca să le rămâie copiii acasă. Nu le luau copiii, dar bietele femei erau prea înfricate, doar le luaseră bărbaţii. Nici soldaţii ruşi nu s-o purtat cu aşa neruşinare cu femeile, care o vrut o vrut, altele de nevoie, da cele mai multe n-o vrut şi o scăpat cu bine, că nici armata n-o stat mult, era în deplasare, în marş. Da ăştia o stat zăci de ani pă capu nostu, să ne omoare, nu alta. Amu ci că ar fi alte vremi. Nu cred până nu s-or întoarce oile la casele tuturor gospodarilor din satele noastre. Amu nu-i mai aşe cu femeile, ci altfel, da tot ei au pâinea şi cuţâtu. Îi şi drept că o fost femei care nu şi-o dat cinstea pântru nimic în lume. Îs periculoşi, dragu tatii. Ne-o pustiit munţii de oi şi satele de cinste. Să taci dragu tatii, că să întâmplă o nenorocire mare. Eu eram ca tine când l-o luat pă moşu-to. Şepte ani de puşcărie, fără să aibă un bob de vină, doar că era mai deştept în sat şi gospodar harnic. Şi l-o luat, să rămână proştii şi leneşii. Bună-ta, fie iertată, o rămas singură cu maică-ta, sub tăte răutăţâle. Sunt atâtea răni în noi, că s-ar înroşi apele cu sânge. Ştiu că m-ai ştiut de mut şi poate de prost. Tăcut. Am intrat într-o casă de puşcăriaş. Pe vremea când m-am însurat, era cruce gre de dus. Da tăt mă miră pă mine ceva.

-Ce, tată?

-Cum să te baje pă tine-n partid şi în securitate, când tu nu ai dosar bun, moşu-to puşcăriaş şi io, tatăl tău, particular, ca tăt satu şi pă deasupra nu suntem sărăntoci, că lucrăm de ne rupem oasele. Da-i bine. Doamne mulţam! De aiai mă mir io. Ceva nu-i în regulă.

-Păi nu sunt în Uniunea Tineretului Comunist?

-Eşti. Da aesta-i ca şi pionierii şi sindicatu, de prostit pă tătă lumea, că de n-ar fi aşe, apăi ar lăsa partidul communist pântru tăţi românii, da nu-l lasă, îi interzis! Aşe că noi românii, cât frunza şi iarba, suntem fără de partid. Bogată ţară, da săracă. Când ăl mare nu-i gospodar, nu ne lasă nici pă noi să fim gospodari. Tu ştii că amu în munţii noştri nu-s oi nici pă sfert, cum erau zăci de ai în urmă, înainte de război? Ţi-o spus oaminii, ai verificat scriptele la sfat. Mi-i frică, dragu tatii.

-De ce, tată?

-Pentru tine. Nu te băga în partid. Ba îţi mai dă una la cap, să şezi cuminte, să nu mai întrebi, să nu mai răscoleşti în scripte, ci să faci ce îţi ce îţi cere partidu. Că ăştia, pe cine nu ascultă, îl nimicesc, nu ca mai înainte, îi drept, ca pe vremea lui moşu-to, da nici bine nu-i mai merge, îl dau afară din

serviciu, sau îi dau un serviciu prost, să se chinuie. Că de ce ai umblat la sfat, în acte şi mai câte?! Mi-i frică dragu tatii. Să nu fii băgat în ceva…

-În ce, tată?

-Ştiu eu?! Să nu faci politică, dragu tatii. Citeşte ziaru şi zi ca în ziar, că-i vai de noi!

-Bine, tată.

-Şi nici cum să crească oile nu ai cum să-i înveţi pe oaminii de la oraş. Unul, din cei mari, veniţi pe aici, nu ştia că oile, de la munte, toamna se întorc, jos, la deal, la fân pentru la iarnă, la gospodarii lor.

-Da, tată, n-am să mai spun nimănui-îi zise în gând tatălui său-că azi partidu s-a mândrit cu vitele din părţile Sibiului, pe când înainte cu câţiva zeci de ani, înainte de război erau cu mult, cu mult mai multe şi nu se mândrea nimeni. Da, tată, dacă nu e prea târziu pentru tine, tac.

- 37 -

Toamnă cu gri polios nu mai e de mulţi ani. Nu mai plouă toamna, nu mai ninge iarna, nu mai plouă primăvara, nu mai plouă vara. Nu mai sunt tuleie de cucuruz cu frunzele coase galbene-aurii. Au trecut în amintiri. Totul este copt de sete, chircit, halucinant.

Fântână se privi în oglindă. La favoriţi au început să-i înflorească anii, firele albe ale trecerii.

-M-apropiu de porţile tainice, iată semnele că sunt pe drumul lor.

Se întristă. Chipului său luminos se retrăgea. Ii dipăru aura. Zâmbetul interior, până acum radiase într-o fericită îmbinare, cu cel al feţei.

Trec ani…Am fost scos pe linie moartă. Au trecut zece ani de la terminarea Teologiei, şapte de la predarea cărţii la editură, cartea Unirii Neamului Românesc într-un singur stat. Până atunci evenimentele de la 1918 nu le transpusese nimeni, în literatură cu amplitudine de roman? O! câtă amabilitate din partea redactorului! Redactor romancier. Aşa, o dată, de zece ori, apoi n-am mai mers la editură, era zadarnic.

Fântână aşteptă acasă un răspuns, un an, cinci, şapte. De fapt nu mai aştepta. Ce să mai aştepţi? Doar că mai lucrase la carte, fără să-i modifice structura. Şi poate cartea nu merita o atenţie deosebită din partea vreunui editor, un manuscris printre altele, fie şi slabe, eventual o carte în librării, sau un manuscris respins de editură, din motive strict literae. O suliţă se înălţă din editură, după şapte ani de la predarea romanului, şuieră aerul, traversă bulevardul, apoi pe străduţe, pe deasupra oamenlor şi se înfipse în plin în inima scriitorului. Demult, după ce-l eliberaseră de la spitalul de nebuni-de la psihiatrie-după vreo câteva săptămâni, a mai avut senzaţia unei

suliţi. O primise parcă în altă viaţă, când murise lovit în piept. Simţea împlântarea suliţei, în acea viaţă şi urmările în viaţa aceasta. Acel redactor de la editură fiind întrebat, cu bune intenţii, de către o persoană cu oarecari responsabilităţi politice, dacă Fântână Ion are o carte la editură, de vreo câţiva ani, răspunse prompt că Fântână Ion a avut probleme cu o carte, cu securitatea şi nu ştie dacă situaţia este sau nu rezolvată, nu ştie dacă securitatea i-a restituit sau nu manuscrisul sechestrat. Deci Fântână, într-un fel sau altul era şi acum ciumat. Şi anii treceau, apropiindu-l de mormânt, de rezolvarea definitivă a cazului său. Se apropia, dus de un vehicol, din ce în ce mai rapid, pe un drum din ce în ce mai neted. În vehicol un om din ce în ce mai bine legat în lanţuri. Catapultat înafara vieţii.

-De necrezut, de necrezut cum a început finalul acesta, în care mă zbat de atâţia ani. De necrezut. Mă reîntâlnisem cu un fost coleg de facultate, eliminat pe la mijlocul facultăţii, după cum spune el, pentru o năzbâtie, aruncase, parcă aşa zicea, în uşa dormitorului, cu un cuţit, la ţintă. Avea un săculeţ, o sacsana, cu care ieşise din puşcărie. De ce a făcut doi-trei ani de puşcărie, nici până azi nu ştiu. Atât de multe nu ştiu, încât acum mi se poate părea că nici nu a făcut puşcărie. Când l-am întâlnit era cu sacsanaua în mână, pe bulevard, privind la un convoi funebru. Apoi m-a vizitat la serviciu, din ce în ce mai des. Dispărea de primăvara până toamna, enigmatic, an după an. Toamna apărea să doarmă pe la mine-şi la mine şi la alţi prieteni de-ai săi, sau de-ai mei. Aflai că de primăvara până toamna mergea la mare, are acolo un prieten. La mare, vapoare, drumul spre lume. Eu devenii un fluture. Ne hotărârăm să plecăm pe mare spre Turcia, să fugim. Eu se pare că am zis întâi, cuvântul. Dar el a rostit cuvinte de felul acestuia, ani de zile, ştia pe unde se poate ieşi din ţară, mai ales pe uscat, avea oameni şi adrese. Locuia pe ţărmul mării, la cineva, iar pe graniţa cu Iugoslavia, la altcineva. Să fi zis aşa, în vânt, cuvântul de plecare? Tipul se şi oferi să aranjeze totul, doar că ar fi avut nevoie de nişte bani. I-a obţinut de la mine. Urma să ne vedem într-o anume zi la mare, la un restaurant pe lângă care trăia cu mâncarea, cum zicea el, de dormit dormea în atelierul unui pictor. Două săptămâni l-am căutat. Nicăieri. Apoi mi-am văzut de odihnă. Apăru o femeie. Îi dădui manuscrisul să-l citească. A anunţat securitaea, împreună cu fiică-sa, că am scris o carte periculoasă şi că vreau să fug din ţară. De proastă calitate, altfel nu ar fi procedat aşa. Eu, deşi, după aceea, după confiscarea cărţii, după internarea în spitalul de nebuni şi după eliberarea din spital, eram hăituit de securitate, am reuşit să salvez un tânăr, să nu intre în căngile securităţii. Scrisese o nuvelă despre crimele de la Canalul Dunăre-Marea Neagră. Şi tânărul nu a ajuns un proscris pe viaţă, cum am ajuns eu. Mi s-a sfâşiat carnea trupului, când mi-am dat seama că

fostul coleg de facultate nu mă aşteptase la locul stabilit, la restaurant. Fără reclamaţia femeii, nu mi s-ar fi întâmplat însă nimic din cele ce au urmat. Înainte ca femeia să facă actul ei de turnătorie-din frică, din cine ştie ce calcule, din cine ştie ce lipsă de caracter-anunţând securitatea, informare scrisă şi înregistrată la registratura securităţii-eram deja supraveghiat într-ascuns chiar de acel coleg de facultate…Mi-am dat seama după ani de zile. Doar referatul lui, din dosarul meu, are greutate, doar datorită acelui referat sunt un proscris. Mărturia lui. Existau în toată cartea doar două-trei pagini de critică la adresa politicii externe şi o propoziţie nefericită la adresa şefului de stat, propoziţie rămasă cu un astfel de sens, dintr-o greşeală de dactilografie. Paginile respective şi o propoziţie au dus la proscrierea pe viaţă a subsemnatului. Mulţumesc amice pentru referat, tu atârni greu de picioarele mele, mărturia ta vorbeşte de intenţia mea de a trece graniţa. Referatul femeii…ea vorbea de aceeaşi intenţie… dacă ea ar fi fost de calitate nu s-ar fi întâmplat nimic, nu s-ar fi declanşat acţiunea securităţii. Dar ea e de atât de proastă calitate prin ceea ce a făcut…că merită să o scot definitiv din gândurile mele…Intenţia de a trece graniţa. Intenţia. Totul a fost doar o intenţie. O conversaţie cu dumneaei. Şi pentru această intenţie de a trece graniţa, de a trece şi această carte, pentru această intenţie, proscris pe viaţă. Prietene, prietene, ce greu atârni pe topoganul pe care alunec spre mormânt. Indezirabil pe viaţă. Câtă imoralitate, prietene dragă, până la crimă. Iată suliţa împlântată în plin, de un redactor de carte. Numai de el. Dacă ar fi numai atât, n-ar fi nimic, aş lupta. Dar dosarul meu emite S.O.S. Adică sunt o persoană periculoasă. Cineva de la Institutul de istorie a Partidului Comunist Român, apărând la un cerc de studii cu şedinţe săptămânale, având dreptul să ceară informaţii despre oricine de mai jos de el, a cerut şi despre mine. Şi m-a lovit. Nu ştiu dacă i s-au dat şi indicaţii în sensul acesta, sau numai informaţiile cerute. Înclin să cred, numai informaţii. Şi m-a lovit spre a fi înlăturat din conducerea acelui cerc, în fruntea căruia se şi instală, cu de la sine manevră…Cercul era de viitor. La acestea se adaugă apoi scoaterea subsemnatului, de către alţii, pe linie moartă din punct de vedere profesional şi angajarea într-un serviciu, pe care îl considerau, de îndobitocire. Înmormântarea spirituală lentă, dar sigură, în câţiva ani. Iar acel cineva de la Institutul de istorie a partidului, s-a dus cu informaţiile despre mine la conducerea unei reviste, la care mai publicam interviuri şi n-am mai publicat nici interviuri. Şi gata. Norocul meu că zâmbeam către cerul fără stea, steaua mea căzuse, zâmbeam către oameni, către securişti. Un mort fericit, un om sfârşit, calm, cu unele preocupări literare, dar după înmormântarea lui spirituală, un scârţa-scârţa, un nimic şi apoi nici un scârţa, ci un trup care se zabte şi alunecă prin timp, înfăşurându-se în vehicolul

cosmic al anilor, spre ieşirea din viaţă. Legat în lanţuri, atât de bine legat, încât nici nu mai încerc să mă eliberez. Şi se vede, se ştie, unde trebuie să se ştie. Nu sunt nici poet, nici prozator, doar un proscris, un ocnaş în lanţuri nevăzute. Un ocnaş prost. În urmă cu vreo câţiva ani, reuşisem să păcălesc securitatea. Prea eram fericit şi activ la serviciu şi la cercul acela de studii, ca să mă percheziţioneze, să-mi controleze manuscrisele din casă. Am scris în vreo doi ani, o carte despre Basarabia. Am dat-o unui scriitor s-o citească, n-aş mai fi dat-o! De nu i-o dădeam lui şi coanei, n-ar fi ştiut nimeni de ea. Aş fi trimis-o liniştit peste graniţă, să apară în străinătate, protejându-mi astfel libertatea, viaţa. Iată-mă la câteva ceasuri după miezul nopţii, legat în lanţurile neputinţei. Nici măcar nu am un cunoscut prin care aş putea-o trimite. Am unii, dar acestora nu vreau să le-o dau, sunt prietenii redactorului de la editură. Mi-ar trece-o peste graniţă, dispun deja de mine, nu-mi publică volumul, dar totuşi nu pot să dispună de noi, în cartea despre Basarabia suntem noi, românii. Nu ei ne vor ajuta cu adevărat pe noi, ci doar noi înşine.

-Băiete, băiete!

-Cine eşti, Doamne?

Mihai Viteazu se arătă în armura-i medievală şi încăperea vibră de energie.

-Urmează-mi!

-Am înţeles, Domn al Românilor!

-Şi firavele-mi mădulare se umplură de vlagă. Şi curajul îmi picură în vine şi mintea mi se învigoră.

Aşa a fost una din nopţile mele. Fricosul şi laşul a fost vizitat de un caracter ferm, de o integritate totală, de un curaj năpraznic, fulger-neîntrerupt-Carpaţi, în horă, brâu al ţării. A mai venit Mihai Viteazul, dar nu şi-a mai pierdut vremea cu mine. Am rămas singur, cu neputinţa mea. Vai amară şi grea neputinţă. Visam să fac, să înving. Totul se petrecea în sinea mea. Acum nu mai visez, nu se mai întâmplă nimic. Peste cartea despre Basarabia se lasă greu timpul, iar pe mine mă cuprinde ca într-un mormânt. Mi s-a spulberat până şi imaginaţia. Au reuşit! Steaua sus răsare, o nădejde mare, dară se întoarce şi mi se afundă, inima-n cărbuni, de luni până luni, noapte grea de plumb, întuneric greu, smoală în privire, noapte, somnul respiră, somn sorginte şi nu mai e nimic. S-a săvârşit. Creanga neroditoare s-a uscat, cărţile s-au îngropat în cap, eu sunt înmormântat de viu şi toate se îndreaptă spre piatra tăcerii. Mi-e teamă de cămaşa morţii, cămaşa omului deplin, temerar, dar nu mi-e frică de mormântul ambulant. Un viu mort, printre vii. Şi câţi nu mai sunt ca şi mine pe năsălii…Eu nici măcar nu mai scrâşnesc din măsele. Îmi trăiesc propria-mi moarte. Mai bine ramolit decât

înmiit pe cerul înstelat al sufletelor…Jerbă de lumini. Lumină, lumină, lumină. S-au stins candelele din carnea trupului, prin ochii mei se revarsă noaptea înafară. Nu mai văd, nu mai sunt cerul înstelat la sufletelor. Nici nu există aşa ceva! Întunericul a îngheţat, zăpadă neagră, pământul, întuneric peste întuneric.

-38 -

Gheorghe, în faţa oglinzii, îşi analiza chipul. Plin, plat. Nu şi-l amintea pe cel din urmă cu zece ani. Parcă îi era creierul încleiat şi nu mai reuşea să-l dea înapoi. Îşi privi apoi trupul. Mai părea de sportiv. O burtică i se ondula de o parte şi de alta de curea. Îl incomoda când îşi lega şireturile la pantofi. Nu mai era capabil să lupte cu sine însuşi. Era demobilizat şi inactiv. Se ajunsese.

-Cea mai mare nenorocire este că mă plicitsec, semn sigur şi prematur de îmbătrânire, de sclerozare. La patruzeci de ani? Mă scufund în grăsime. Trăiesc bine. Am început să beau, e drept, acasă, dar vinul bun mă găseşte. Am de toate. Dar nu mă mai am pe mine însumi. Creierul îi era tot încleiat, nu reuşi să-l deblocheze, nu reuşi să se întâlnească cu sine însuşi.

-Respir, trăiesc bine, am început să trec şi pe post de armăsar şi-mi pare rău, altfel crezusem a-mi trăi viaţa de familie şi o înaltă funcţie în mijlocul muncitorilor. Cînd colo am apelat chiar la un şantaj mascat pentru o femeie bine şi mi-a reuşit, iar acum mă învârt şi după tinere căsătorite, mi-a căşunat să fac copii ici-colo. Am ajuns la putere şi am intrat în funcţiune. Trai pe vătrai. Parcă am fost odată, am mai fost odată.

Renunţă să mai stea în faţa oglinzii, dar când voi să treacă din dormitor în sufragerie, se trăzni cu cu tâmpla de uşa întredeschisă. Durerea îl enervă şi-l ţintui locului, dar o învinse, o ocoli, o ignoră imediat, deoarece din sinea sa se dizlocă, se desprinse un tânăr de toată frumuseţea, cu o cămaşă în carouri. Era el la douăzeci de ani, umplând camera şi străzile de energie şi zâmbet, el, acum, un străin, spre care privi curios. Constată că tânărul are o mare doză de risc, care inevitabil îl va duce într-o fundătură socială fără ieşire.

-Eşti salvat, acum nu ai nici un fel de probleme, se trezi vorbind de unul singur. I se făcu milă de tânăr, apoi i se făcu milă şi de sine. Oftă totuşi uşurat, fericit că i se deblocase lăuntrul său şi tânărul în carouri se descarcerase din carcerile ascunse ale fiinţei sale. Gheorghe zâmbi, se bucură de mica victorie, înţelese însă că îi este frică să devină el însuşi şi preferă situaţia în care se afla, de dedublare. Ştia de ce ţinea o anumită distanţă faţă de tânăr. Se întoarse iar la oglindă şi constatase că are un cucui

mare. Luă din şifonier o batistă curată şi merse la chiuvetă să o ude şi să şi-o pună pe cucui. Când îşi ridică faţa spre oglinda de deasupra chiuvetei, din oglindă îl privi tânarul, zâmbinnd, iradiind energie, umplând spaţiile. Gheorghe plecă în sufragerie , lăsându-l pe tânăr, dar muşchii picioarelor i se încordară şi se destinseră, ca altădată, cu ani în urmă. O energie îl invadă, începutul de burtă i se supse puţin, pieptul şi umerii i se încordară. Avusese de gând să se aşeze pe un fotoliu, îşi cumpărase fotolii, dar se trezi că îşi puse un picior pe un braţ al fotoliului şi că era îmbrăcat cu cămaşa în carouri şi respira deplin, ca altădată şi ochii i se treziră parcă dintr-un somn şi mintea i se deblocă şi creierul i se lumină. El însuşi în continuitate plenară.

-Fraţii, îi fulgeră un gând. Îi uitase cu desăvârşire. Ce vor, sau ce mai vor? Cum ce vor, sau ce mai vor, burtos şi slinos şi bivolos ce eşti?! Ai uitat tot şi ai început să trăieşti în buci, în carne şi oase şi te-ai înmormântat de viu şi eşti doar un zero, adică un robot care nu ai probleme decât faţă de tine însuţi, altfel ai fi om, ai visa, ai gândi şi ai acţiona pentru redobândirea respiraţiei proprii, pentru regăsirea luminii proprii, pentru regăsirea luminii ochilor. Om, nu robot. Oamenii. În locul drumurilor lui din ultima vreme i se desfăşurară alte drumuri, alţi oameni, o forţă colosală. Inima din piept i se întări. O altă funcţionalitate biologică îi stăpâni trupul.

-Sunt iarăşi om. De când mă aşteaptă fraţii? Că prea dintr-odată îmi apăru în minte viaţa cu miliarde de conexiuni blocate. Deblocarea…Lovitura de la tâmplă era strict necesară. Aş fi trebuit pălmuit.

Dar nu-şi dădu palme. Cui să-i dea? Tânărului cu cămaşa în carouri?

O înflăcărare şi avânt îi răsăriră iar în sinea sa.

-Cui să-i dau palme? Eu nu mai sunt eu şi tânărul acela nu mai este el. Suntem un trunchi. Sunt eu, eu însumi înviat din morţi. Mi-e ruşine de burtos şi-l leapăd şi nu vreau să mă mai întâlnesc vreodată cu el, cu haplea, cu animalul, cu sforarul, cu orgoliosul, ucigă-l toaca, să dispară hărmăsăritul şi şefitul, viaţa de animal. Animalele au coarne şi sunt periculoase şi se pândesc şi se domină unele pe altele, dominatoare şi dominate. Dincolo de această relaţie nu mai e nimic. Am ajuns la o anumită ordine în viaţa socială, ce ar ţine de un anumit firesc. În natură există ordine, e înscrisă în firea naturii. Albinele, furnicile…Am ajuns însă la dictatură. Firescul vieţii omeneşti este suprimat. Starea de libertate, de respiraţie pentru fiecare individ, suprimată. Nu există personae, nu există oameni. Există un şef, din nefericire unul înafara respiraţiei fireşti a fiinţei umane. Nu doreşte, nu vrea, n-a încercat eliberarea omului, ci suprimarea lui prin robot, prin uniformitate, prin despersonalizare, prin desfiinţarea stării de bucurie, responsabilitate şi conştiinţă. Gheorghe se opri o clipă asupra acestui gând. Parcă teleghidat, se îndreptă spre un uitat raft cu cărţi, la capătul cărora îşi

avea nişte plăci cu muzică simfonică. Brahms. Simfonia nr. 1 în do minor, op. 68. Îl duru inima după atâţia confraţi neştiuţi, alţii coborîţi în ţărână, alţii abia cu mustaţa mijită, trăind dincolo de mental, de teoretic, făptuind. Îl trecură sudorile. Un ofiţer superior al armatei române, scriitorul Georgescu şi Fântână. I se opri gândul la Fântână Ion. Simţi în inimă căldură şi milă.

-Neapărat voi da de urma lui Fântână. A fost ultima imagine de pe vremaea când am fost în viaţă, îl voi căuta. Cu dezinvoltură, cu calm.

-Aşa, băiete!

Inima îi tresări. Demult nu-i mai spusese nimeni băiete. Din nou reţinu rostirea de la sine a cuvintelor. Aşa băiete! Îi vorbea cineva, se reîntâlnise pe calea undelor cu sine însuşi, cu fraţii.

-Fraţii întru suferinţă, boiernaşule, mai auzi o dulce ironie, fără nici o dojană.

-Mă iubesc, tot mă mai iubesc. Numai că, poate, nu se va mai lua legătura cu mine, pe faţă, niciodată. Of, of! Ne vom întâlni faţă către faţă în Muntele Mântuirii, Golgota Neamului Românesc, dar ne vom întâlni! În vadul nevăzut al existenţei noastre. Şi nu voi sta cu fruntea plecată, la judecată, în faţa lor. Am murit, dar sunt din nou viu şi nu mai am de gând să-mi pierd în somn anii ce-mi sunt daţi să mai trăiesc. A început examenul mântuirii personale, a dăinuirii în sânul Neamului Românesc, până la judecata de apoi. Doamne cât de fericit sunt iar! Mi-ai dat tot, tot ce îşi poate dori un om pe acest pământ. Nu mă pot plânge, de le voi pierde, că nu le-am gustat. Familie, copii, salar bun şi mărire socială. Şcoala vieţii completă, fraţilor. Cu o pregătire specială de excepţie. Am fost un ales. S-a investit mult în mine. S-au însămânţat multe speranţe în mine. Cota de siguranţă personală mi s-a înzecit. Pot acţiona în tihnă. Am un dosar excelent. Mare noroc am avut. Numai noroc? M-au iubit fraţii, m-au scos pe drumul mântuirii şi m-au lăsat în seama conştiinţei mele. Şi am adormit. Zornăie spicele iar, în unduirea razelor de soare. Marea vieţii.

-Oştean al Măriei Sale!

-Prezent, rosti Gheorghe.

-Horea, Regele Daciei, te aşteaptă la o masă de taină.

-Horea?!

-Te gândeai la martirul din Câmpia Turzii. Mihai Viteazul Voivod este comandantul oştirii române, a oştirii Dacoromâniei. Va fi şi Domnul Mihai de faţă.!

-Of, of suflete, abia te mai poate purta trupul meu. Mă inundaşi cu bucuria dăinuirii. Mihai Voivod, zici?

-Da. Şi te mai gândeşti, la celălalt Mihai, cel cu spada condeiului.

-Exact.

-Mihai Eminescu. Guvernatorul Neamului Românesc, cu ajutorul Maicii Domnului, în faţa Sfintei Treimi. Liantul unităţii noastre prin anii aceştia de înstrăinare a românului de român.

-Suflete al meu, eu sunt bine, dar Mihai Eminescu, acolo, acum, trist…

-Să nut e sminteşti, Gheorghe. Lasă astfel de întrebări, la care nu vei primi răspuns. Neamul Românesc s-ar fi bucurat în sufletul unui nou Eminescu, dar noul Eminescu a fost zdrobit de factorii sociali, de malaxoarele puterii de stat. Aneantizat! S-a cutremurat Muntele de Lumină.

-Dumnezeule!

Gheorghe simţi o anumită oboseală. Lumina din sinea sa dispăru în enigmaticile sale lăcaşuri. Tocmai i se întorcea soţia cu copiii din parc, de la plimbare. Gheorghe reintră în viaţa de cu toate zilele. Îşi duse mâna la piept şi simţi sub cămaşa sa o altă cămaşă, în carouri. Apăsă prieteneşte pe piept, aşa cum se bate uşor pe umăr un prieten. Începutul de burtă îl simţi răsfrânt peste curea. Se hotărî să fie iar suplu, să se lepede de balastul acesta, al uni om ce nu mai exista.

Şi i se părea a fi îmbrăcat cu o altă cămaşă, de in, a mântuirii, sfinţită prin jertfa sângelui martirilor români.

- 39 -

-La ce te gândeşti, dragul mami?

-La cei doi bandiţi care l-au omorât pe tata şi la Mioriţa.

-Dragu mamii, nu se potriveşte. În Mioriţa ciobănaşul ştie că tot cerul va veni pă pământ la plecarea sa dintre noi. Ştie dinainte tot, tot ce se va întâmpla, ştie şi spune în vers. De la cine ştim aşa ceva? De la preoţi.

-Păi mamă, eu cred că Mioriţa e de demult, de la bunii noştri getodaci.

-Şi atunci trebe să fi fost preoţi, dragu mami.

-Da, aşa e.

-Ciobănaşul e un învăţat, dragu mamii. Ştie că va muri, ştie de ce, ştie că la moartea sa vor fi împreună cerul şi pămntul. Pace şi binecuvântare peste întreaga făptură omenească. Omul acela e o jertfă. Nimeni nu plânge. Doar o singură inimă va fi frântă, a mamei.

-Da de unde ştii astea, mamă?!

-De la taică-to, de la bunul tău, iar bătrânu o zis că şi el ştie de la tatăl său şi tatăl său ştie de la bunul său. Omoruri sunt peste tot. Tâlhari singuri nu prea sunt, se adună mai mulţi şi jefuiesc şi omoară şi în oraşe, nu nmai în sate, omoară şi tineri nenuntiţi. Şi tinerilor acestora li se face nuntă. Dar nu este cerul deschis, nu este linişte şi pace, nu este Sfânta Liturghie. Că o Sfântă Liturghie au avut şi cei de demult! Ce spune ciobănaşul parcă e luat

dintr-o carte sfântă, pierdută. Moşu-to, fie iertat, spune că aşa ceva se găseşte în Biblie. Da văd că nimeni nu o mai scoate din ladă, unde o rămas după moartea lui.

-Mde, Iisus, că şi el a fost jertfit.

-De către Tatăl său din cer, ca o jertfă curată pentru păcatele oamenilor.

-Şi până la Iisus au fost şi alte jertfe omeneşti, pentru a ne înălţa la Tatăl ceresc?

-Ştiu eu, dragu mamii? Da mă gândesc tot la moşu-to, când vorbea de Mioriţa, de Cartea Sfântă pierdută şi de Biblie. Vorbea el de nişte asemănări. Era o minte luminată. Ce păcat că nu a trăit mai mult, să te înveţe şi pe tine.

-Stai, stai, mamă.

-În cartea pierdută era şi liturghia pentru amintirea celui ce s-a jertfit, ce s-a dus la cer, de unde venise, liturghie ce se liturghisea din cinci în cinci ani, pentru a se păstra legătura cu El. Îmi amintesc doar ca într-un vis, nici nu sunt sigură dacă nu-i chiar un vis, îmi amintesc de o seară cu un cer ca de sticlă, limpede, curat, prin care se vedeau stelele, îmi amintesc, îmi pare a fi auzit cuvintele şi a le fi văzut scrise pe un pergament. Şi l-au omorât la Ierusalim. Şi iarăşi va să vină.

-Mamă!

-O, dragul mamii, am ajuns la capătul gândurilor mele, mai departe nu pot gândi. Acum îmi pare rău că am avut urechie înfundate faţă de tata. Mie îmi plăcea Mioriţa să o zic, să o ascult, nu-mi stătea gândul la miezul ei. Când eram mai micuţă, îl iubeam pe ciobănaş şi-l tot aşteptam să-l aud bătând la uşă şi să-l văd intrând în casă, într-o seară când stelele se anină în geam. Şi tata şi mama se bucurau. Apoi, mai măricică, mă mândream cântând-o. Tata şi mama mai aveau câteodată, sara, ceasuri de taină. Atunci, poate îi râde de mine, mi se păreau că nu sunt ei, ci alţii, de dinaintea lor, din vremuri apuse şi în loc să-i aud ce zic, îi vedeam făcând tot felul de fapte şi aşa adormeam cu fusul în mână şi visam, dragul mamii, visuri aşa de frumoase, că şi acum le văd, le ţin minte.

-Mie nu mi-ai spus nimic.

-Nimănui. Era taina mea, Ionuţ, dragu mamii. Şi-mi era ruşine să nu râdă lumea de mine.

-Atunci, iarna, ceasuri de taină. Şi acum e iarnă şi au fost ceasuri de taină. Tainele te înalţă. Oameni din alte vremi. Îţi mulţumesc, mamă, din tot sufletul, pentru ceasurile-acestea de taină.

Îşi mângâie mama şi o sărută pe frunte. Se culcă şi adormi imediat. Mamei nu-i era somn. Se culcase, dar se uita la stelele aninate de geam. Se adunară toate în jurul casei, ca înainte vreme, când ciobănaşul bătea la uşă şi intra în casă.

-Maică Precistă, am copilul mare. Îţi mulţam. Mi s-o liniştit sufletul în mine. Îi vremea de-nsurat. Aici, în ocolul casei, de mi-ar aduce nora! Da se duce de pe la noi, în lume. Simt că se duce. Eu îmbătrânesc. Da nu-mi pare rău. M-ai ajutat, Maica Domnului, să-mi cresc copiii. Eu o să stau, cât m-or ţine picioarele, pe lângă vacă şi viţel şi-i voi trimite de-ale gurii. Am şi fătuţa. Azi mâine mi-i mare, draga mamii!

O turmă de oi şi un ciobănaş tras ca prin inel, îi bucură ochiul lăuntric.

-Du-te, nu mai vini, mândru ciobănel, acum e rândul lui Ionuţ. Îi bine pe-aici. Nu mai vini, să nu mă tulburi. O trecut anii din sara aia, cu turma de stele…Bine ai făcut că nu ai mai venit. Nu mai e aşa mult până o să vin eu la tine. După câte vezi, aici toate sunt bine rânduite.

Turma de oi şi ciobănaşul dispărură.

Ionuţ nu a luat examenul de admitere la facultate. A primit ordinal de chemare la armată, să-şi facă serviciul militar. Nici unul de-ai casei, în afară de tatăl său, nu văzuseră marea. Acolo era el soldat. În prima scrisoare trimisă mamei sale, îi scria că marea este cum e cerul albastru. Când ridici fruntea spre el, nu-i vezi marginile. Aşa şi cu marea. Şi biata lui măicuţă simţi şi mai mult o răceală la inimă. Muntencei îi era frică de apă. Neliniştea o răscolea, o slăbea, o îmbătrânea mai repede.

-Dragu mami, trebuie să te văd, îşi zise ea, ştergându-şi cu colţul năframei o lacrimă. N-am cum să te iau de la marea cât cerul de deasupra noastră, dar poate să nu fie chiar atât de rău pe cât îmi apasă mie inima, gândurile cele negre. Dragu mamii, inima nu mai ţine cu mine, o slăbit. Ce să fac…

Îşi umplu desagii de ciobănie cu toate bunătăţile. Un unchi îi sări în ajutor cu un caş bun şi cu o sticlă de jinars. Ea n-a vrut să ia ţuica.

-Nu fi proastă, tu. Nu s-o îmbătat el aici, n-o face el lată nici acolo.

-Îi militar, maică, să nu aibă necazuri. I-am pus şi eu una, aşa că o iei pe a ta înapoi.

-Ba nu, tu. Uite cum facem. Le-o punem în jumătăţi, în patru jumătăţi, să nu beie mult odată. No, no, nu te grăbi, că doar n-o be singur, ci cu prietenii, dacă nu cumva te controlează şi ţi le confiscă. Ce crezi tu că alţii nu mai trag câte un pahar?

-Da nu doi litri de horincă de-a noastră.

-În jumătăţi, în jumătăţi. Da poate că tu ai dreptate. Io îi dau amu jinarsu. Să nu zâci nu. Şi altădată, tu. Că nu mai trebe să te duci.

-Da cum altfel?

-La poştă.

-Cum, beutură?

-Îi fac io un pachet pentru poştă, de-i mai sigur decât aşe cum o duci tu, scapă de tăte controalele.

-Da cum?.

-Îi bag o jumătate de horincă în pită.

Mama lui Ionuţ izbucni în râs din toată inima.

-Tu muiere, de râs îi bine că râzi, dar de înţeles n-ai înţeles nimnic. Că doar n-o să-i frământ aluatul cu jinars în loc de apă. Îi bag sticla în pâine.

-Tulai Doamne, încă n-am mai auzit! Se porni femeia din nou pe râs.

-No, amu că ai auzit, să faci bine să-i spui lui Ionuţ, să ştie pe când o primi pachetul.

Şi-a pornit seara şi-a stat prin gări, dar duminecă dimineaţa a avut noroc şi-a ajuns la unitatea militară de pe adresă. Nici într-o parte, nici un fel de apă, numai pământ, pământ, pământ. Inima începu să-i bată iar a bucurie. Simţea cum parcă i se vindecă inima. Şi la poartă s-au purtat frumos cu ea şi au poftit-o să ia loc, până îi vine fiul. Şi au stat de vorbă colea pe bancă, de toate câte le avură în suflet. Şi Ionuţ a priceput de ce a venit mama sa la el şi nu i-a spus adevărul că el e grănicer şi că mult timp şi-l petrece lângă mare. I-a zis că a văzut marea o sigură dată, să nu să-ntoarcă proşti, cei care nu o văzuseră. Că este el marinar, dar din aceia de uscat, cu transporturile şi cu paza, că o ţară nu se apără numai pe firul apei, ci şi mai înăuntru, pe uscat, mamă, gândeşti că ai fost o fătuţă.

-D-apăi, dragu mamii, io nu am făcut armata, ca să ştiu. Văd pă aici pământ, că aici îi casa ta acum. Că vă mai duce şi pă firul apei şi că staţi şi acolo, n-am io grijă. Da drept să-ţi spun, tare bine îmi pare că am vinit.

Şi mama, cu feciorul ei şi cu vreo câţiva prieteni de-ai feciorului, s-au dus mai încolo, la o aruncătură de piatră, sub umbra unor pomi şi flăcăii gustară din ţuică, dar nu prea băură, că era foc, nu mai gustaseră aşa ceva. Dar spre bucuria mamei, au fost harnici la de-ale gurii.

La plecare i-au golit desagii. A dus Ionuţ ce era de dus înăuntru, în dormitor, dar nu şi sticlele. Le-au îngropat. O să-l cinstească cu o gură pe sergent şi căpitan, de vor vrea, de nu, aici, la umbra pomilor, se mai bea câte o gură. Aici stau părinţii şi fiii. Desagii goliţi şi inima întărită.

-Îmi place cum arăţi, mamă!

-Am scăpat de o povară de pe inimă. Amu te aştept liniştită să vii în permisie.

-Zi-i, că parcă mai ai de zis ceva

-Nimeni n-o zis nimic, da cineva să poartă tare frumos cu mine.

-Nu se ştie niciodată…

Aşe am gândit şi io. Fata lui nu mi s-o arătat în faţă, când am vinit la tine, da atâta s-o învârtit cu treburile şi prin casă şi afară, de-o vorbit mai

mult aşe, decât cu gura. Tu ştii că di la noi să vede ca-n aplmă la ei. Mai mult n-am ce să-ţi spun.

-D-apoi nici eu nu ţi-oi zâce nimic. Da de scris i-am scris.

-Când?

-De vreo zece zile. Nu ţi-o spus?

- Nu.

-Poate…

-Nu, nu, apăi îi sigur că o primit-o, da n-o vrut să se arate.

-Drept să-ţi spun, dragu mami, mie nu-mi place aşe.

-Fii pe pace. Iată scrisoarea de al ea. Ieri am primit-o.

Măicuţa îl îmbrăţişă. Fericirea îi înflorise pe faţă.

O conduseră până la capătul cazărmilor, iar Ionuţ mai departe, până la staţia de maşină.

Se întorcea spre vărfurile munţilor. Avusese primul ei concediu de odihnă. Şi l-a petrecut mergând până la fiu şi înapoi. Şi a fost bine.

Ajunsă acasă a fost mai economicoasă la vorbă, cu omul acela, dar nu şi cu fata lui. Se întâlniră pe uliţă ca din întâmplare. Mama era cu fătuţa ei. Omul o agrăi.

-O răsărit. Azi mâine îi fată de măritat.

-Să mă iertaţi dumneavoastră, dar nainte-i fratele meu, îi om cu armata făcută.

-Nu-i gata armata, da bine-ai zâs.

Şi cum vorbele au fost bine zise, îşi văzură fiecare de drum.

- 40 -

-Mi-au albit tâmplele, mi-au ruginit încheieturile, mă săgeată printr-un picior, de la şold, din când în când, reumatismul, nu mai citesc, mă plicisesc. Fără acest mă plictisec, ar mai fi ceva de mine. Ce nu mai pot, ce s-a stins în mine, de mă plictisesc? Nu credeam să ajung vreodată. Sunt pustiu. S-a oprit vioiciunea creierului, incepe sclerozarea. Reuşisem, aşa am crezut, marea performanţă de a mă sustrage controlului securităţii, ducând o viaţă cât mai banală, dar nu renunţând la scris, nu m-ar fi crezut şi m-ar fi controlat. Am scris o carte cu nerv şi cu probleme delicate despre primul sfert al secolului al douăzecilea şi am tot bâzâit pe lângă ea, am citit ici colo din ea, am publicat un fragment şi am tot completat-o. Dar între timp? Încă două, totale, despre ţară şi despre neam. Regret profound că am picurat în ele câteva date autobiografice, dând posibilitate securităţii să mă identifice. Apariţia lor în ţară este sută la sută exclusă. Apariţia lor în străinătate m-ar expune poate nimicirii. Şi măcar dacă ar fi dintr-odată. Dar ăştia te foarfecă…Şi cu toate

acestea, cu toată perioada de cumplită frică, de vreo câţiva ani, sunt hotărât să le trimit în străinătate şi nu pot, nu am găsit prin cine. Mă simt învins de prietenul meu, un evreu, emigrant din România în Israel. Câţi ani or fi trecut de atunci? Mi-a dat un manuscris de-al său, zicea el, să-l citesc. De fapt un fragment. Câteva pagini. Un fragment cu tâlc. Reieşea că fără un anumit sprijin, eroul acelui manuscris de vreo treisute de pagini, urma să trăiască la modul superior, numai pe plan mental, să acţioneze doar mental. Atunci nu am avut de unde şti că dintre oficiali, mari, mici, românii nu au nici un fir spre alte ţări, o cale secretă de comunicare, doar evreii. Şi chiar de-ar fi şi români, canalul, controlul,….evreiesc. Ce n-am făcut mental până acum trei-patru ani! Am cutreierat lumea, am mobilizat spiritele pentru eliberarea României şi pentru pace. Desigur, după ce mi-au apărut cărţile. Dar ele sunt tot la locul lor, printre alte hârţoage. Sunt învins, israeliteanule! Învins, pentru că nu acţionez, nici măcar mental. Rar se mai vânzolesc visele în mine şi rar sunt gata de acţiune, apoi cad în biologic, cu lunile, ba şi mai mult. Unii români m-ar îndruma la acţiune. Cum simt a fi vorba de ceva concret, cum devin muţi şi surzi şi mă ocolesc. Ce bine că nu le-am spus clar despre ce este vorba. Demult m-ar fi luat securitatea şi aceste manuscrise şi cu asta ar fi fost sfârşitul. Un străin. Excursionist prin România? De unde să ştiu că nu este comnuist şi nu ajunge vestea tot la securitatea română?! Am încercat, israelitule şi nu am reuşit. Dar n-am greşit, securitatea nu bănuie viaţa mea mentală şi nici existenţa acestor manuscrise şi nici ce am de gând cu ele. Să risc, la noroc, israelitule, planurile şi idealurile naţionale ale românilor? Dacă cel cu care încerc nu vrea, sau mă trădează? Simpla mea prezenţă, repetată, lângă un străin, poate trezi bănuiala. Sunt filat şi azi. În fiecare an, e drept, silenţios şi discret, securitatea îmi face cu ochiul. Ba mai mult, mi-a făcut cu ochiul şi pe litoralul Mării Negre, unde am mers la odihnă. În vara aceasta. De unde se vede, nu mai este nici un dubiu, că sunt încă sub supraveghiere. Deci mă conduc până la groapă. Un singur pas greşit şi gata. Şi aşa, de aş reuşi să transmit cărţile dincolo de graniţele ţării şi de aş obţine paşapoarte pentru mine şi coana mea, multe din cele de pe planul mental, poate nu mi le-aş aminti, atât de pustiu sunt uneori, ca un teritoriu al nimănui. Mai mult, sunt destul de răblăgit fizic. De fapt m-aş târî şi tot aş mai rezista. Mai alerg, mai fac sport. Nenorocirea e alta, în sufletul meu. Am avut o dantură neîngrijită, pe vremea copilăriei, când nu am ştiut ce e acela un stomatolog. Nu existau asemenea medici. Apoi, în prima tinereţe, m-am întâlnit cu ei la extras, după impactul cu securitatea. A trecut o viaţă de atunci. Mi-au extras trei măsele, din câte mai aveam, una după alta. De mai mergeam la dentist, rămâneam de atunci numai cu gingiile. Nici securitatea nu era străină de acei dentişti, nici acei dentişti de securitate. Dar cum să

dovedesc aşa ceva? Şi încă tot mai era bine. Punţile dentare sunt aproape ca o dantură bună. Dar puntea se sprijină pe o măsea şi pe canin, el însuşi fiind măcinat şi înnegrit, iar măseaua găunoasă. A rămas măseaua găunoasă şi s-a extras cea bună…Un pumn, la securitate, în varianta că mi-ar da totuşi paşapoartele, ar însemna să-mi pierd zâmbetul şi să devin mut. Mi s-ar rupe ultima măsea, găunoasa. Mă doare şi sufăr. M-au furat pe mine însumi vieţii şi m-au înlăturat de la servirea neamului, la treizeci de ani, când, ajutat puţin, încurajat, aş fi fost în stare să ies în faţa unei întregi haite de lupi. Apoi, la patruzeci de ani, când încă nu era prea târziu, am fost singur pe pământ, doar cu lumea celor care nu mai sunt, cu lumea celor morţi şi prin legătura inimii, prin iubire şi cu cei din viaţă. Dar singur, pe marile baricade ale naţiunii, cu o comoară reală, în pază. Că Dumnezeu mi-a dat-o, în manuscrise, apoi, după ce mi-a dat-o, m-a lăsat singur, în pustietatea propriilor mele neputinţe. Dar mai eram în stare să pornesc spre roata care l-a strivit pe Horea. S-o sfărâm. Ea ne mai striveşte pe mulţi. Am fost tânăr şi mai sunt cutremurător de tânăr. Mi-au înfipt o suliţă în plin. Sufăr cumplit din cauza danturii. Că nu-mi mai vine a crede să mai reziste. Şi am nevoie de zece ani, dacă nu de cincisprezece, cât mi-ar trebui pentru a trezi din moarte conştiinţele românilor, pentru a le mobilize deplin. Optzeci, mai bine zis nouăzeci la sută, aş fi asasinat în primii ani ai activităţii, în afara graniţelor României. Trebuie să încerc! Am toate şansele. Să zâmbesc. Să vorbesc. Un român, un turist străin, un evreu, dintre cunoscuţii evrei, voi acţiona, trebuie, am întârziat până dincolo de ceasul al doisprezecelea…Dar n-ar fi în zadar, chiar cu cât a mai rămas din mine, un impuls, o direcţie spre steaua noastră polară. Nu mai am energia de la treizeci de ani, impecabilitatea voivodală de la patruzeci de ani, dar din când în când, ce-i drept, vag, îmi mai amintesc de ele, în amintire, ca o scânteie. Adormirea conştiinţei naţionale. M-au integrat în marea masă a milioanelor de români încătuşaţi. Cota de risc. Nu mai sunt înstare de o acţiune suficient de tenace, pentru a reactiva conştiinţele. Au sosit ultimele zile. Nici acum, când de fapt e prea târziu pentru a străpunge printr-o întreagă armată de securişti, care te pândeşte cu toate suferinţele posibile şi imposibile? Voi încerca! Fie cât roua dimineţii şi tot voi aduce, Neamule Românesc, răcoare, prin cele pustietăţi, pe care le traversezi! Fie boarea pioneratului, începutul viitoarei insule, cu izvoarele răcoroase, insula începătoriei! Nimeni, nici un român din ţară, în aceşti ani, nici unul, iubit Neam Românesc, nu a ridicat glasul şi nu a susţinut clar şi durabil, eliberarea teritoriilor româneşti de sub ocupaţia sovietică. Din nefericire, nu numai clar şi durabil, dar nici măcar clar. Prima etapă-trebuie să reuşesc să trimit peste graniţă manuscrisele. Eu…rămân…Se stinge candela din mine şi nu am reuşit să aprind o altă candelă, în altarele noastre, ale tuturor. Ce e, Ion

Budai-Deleanu? Cu *Ţiganiada* ta erai cel mai bun din Europa, dacă se publica în timpul vieţii tale! Şi în aceasta e un semn al tragediei noastre. Fii neamului nu mai pot, sau aproape nu mai pot duce acţiunile esenţiale până la capăt. Voi acţiona acum împotriva acestei neputinţe. Nu-mi voi lăsa aceste manuscrise post-mortem, în sertar, sau până la o vârstă a neputinţelor, când le voi arăta şi cine poate spune, mi se va răspunde, cu un oarecare respect. Dar la ce bun? La ce bun, nu pentru mine, ci pentru noi! Câţi litri de sânge am? Cât voi, martirilor mai de demult şi de mai recent. Vei adormi şi tu, trup al meu, în ţărână, dart tu, minte, suflete, cum vei sta în faţa sfinţilor? Iar timpul m-a adus mai aproape de cei de dincolo, decât de cei de aici. Nu, nu e de ales. Nu. Nu sunt de accord cu acel septuagenar, de altfel un om excepţional, care a scris câteva rânduri despre marile înfăptuiri, cum că ele ar începe la treizeci de ani, iar la şaptezeci omul nu mai riscă nimic, vrea să moară în patul său. Eu, la cincizeci de ani intru în malaxoarele potrivnicilor şi potrivniciilor. Care dintre sfinţi se oferea ca grâu ales, întru Hristos, între măselele tigrilor? Trebuie să redescopăr drumurile pierdute. Doar cei ce nu mai sunt în viaţă le ştiau. N-am de ales, atât îmi eşti de drag.

- 41-

Îmi pare bine şi îmi pare rău, răscolea Gheorghe în propria-i conştiinţă. Îmi pare bine că m-am trezit şi-mi pare rău că am dormit atâţia ani, ba mai grav, n-am dormit, ci am papagalicit, un zero de papagal cu timbrul şi cu penajul propriu, dar şi unii şi alţii se plâng că nu există o organizaţie a românilor, că nu suntem uniţi şi activi. Plângere, constatare şi cam atât. Nici unul nu acţionează dincolo de acestă observaţie. Ci că evreii sunt uniţi şi că trebuie să învăţăm de la ei. Dacă nu cumva ei or fi cauza cauzorum că noi, acum, suntem atât de dispersaţi…Am aflat în ultimul timp că în guvern, în funcţii importante, în structura puterii, mai există câteva mii de evrei. Aceştia au fost şi mai sunt conducători ai României. Au perturbat relaţia conducere-cetăţeran, au influenţat nefavorabil respiraţia naţiunii. Deţin, controlează toate, sau aproape toate informaţiile din ţară. Eu va trebui să le scap de sub control. Atât al lor cât şi al românilor. Chiar trei de vom fi organizaţi, loiali, însemnăm o forţă. Acesta va fi pasul important pe care îl voi face. Fără aşa ceva este imposibilă orice izbândă. Nici la acel Fântână nu se poate ajunge…Sunt atât de singur, de-mi ţiuie urechile de singurătate, iar cei de-un neam, de-o religie cu mine, sunt grozavi până se ridică problema acţiunii concrete, de orice fel ar fi ea. Atunci nu mai aud nimic. Cei intraţi în francmasonerii, nu intră în aceste aprecieri, deoarece sunt sprijiniţi de către evrei. Dar să ne sprijinim şi noi românii între noi, numai între noi, nu se

poate, ni se usucă cerul gurii şi limba, de teamă. Mai bine şobolani…Asta înseamnă perturbarea vieţii sociale. Dar de vină sunt tot românii, în primul rând cei de sus, din conducere şi tot în primul rând, cei de jos, de sub conducere. Cei de sus, chiar şi cei ce constată cu părere de rău că românii nu sunt organizaţi, sunt periculoşi, greu de organizat, deoarece întreaga lume guvernamentală, mari şi mici, este organizată militar, e gradată, totul se raportează, adică se informează fără încetare. În lumea cetăţenilor de mijloc se tremură. Între ţărani şi muncitori se găsesc inşi destui, bolovănoşi, tari, dar fiind neinstruiţi în problemele Neamului Românesc, rişti să te expună, să te toarne. Pe ei mă voi baza. Intelectualii sunt nişte căcăcioşi, din nefericire. De fapt tot pe muncitori se bazează şi comuniştii. Recrutează dintre muncitori, absolvenţi de liceu, inşi care le inspiră încrederea, îi racolează ca activişti de partid, apoi, după un timp, îi trimit la Academia de partid Ştefan Gheorghiu, pe vreo doi ani de zile, la studii, apoi aceştia conduc toate instituţiile şi întreprinderile din ţară, toate fabricile şi aşezămintele de cultură, de la ingineri, la medici, la profesori universitari şi uniunile de creaţie, scriitori, artişti plastici, într-un cuvânt, toată viaţa socială. Dar, faţă de muncitori sunt şefi, iar faţă de ceilalţi, faţă de intelectuali-licenţiaţi, creatori profesionişti, cărora le sunt categoric inferiori, sunt puterea. Complexarea şi-o acoperă prin autoritatea puterii, iar după câţiva ani de activitate, trec de la autoritatea puterii la abuz de putere şi aici e aici, la viclenia puterii şi abuzul vicleniei puterii, acest ultim stadiu mărturisind că sunt organizaţi în afara legii şi că îşi impun punctual lor de vedere, de fapt punctul de vedere al unui grup, al unei găşti, al unei mafii, iar mafia, numai puţini ştiu cât se întinde. E sigur că această categorie a a ctiviştilor de partid acţionează cel mai tare, după securitate, sau înaintea ei. Acţionează, pentru că se manifestă pe faţă, în plină zi, în cadru public, şi-i zic legalizat, pentru că legea lor este la zi. Li se cere pe mai scurte sau mai lungi perioade. Ei se conformează directivelor, în mare, în acest cadru, să-i zicem al legilor şi unii dintre ei, în particular, în cadrul unor grupuri, ai căror membri urmăresc să se sprijine unii pe alţii, pentru a rămâne la putere. Şi se sprijină! Eu va trebui să conectez muncitori şi ţărani, atât cu liceu, cât şi fără. Şi în loc de doi ani de Academie politică, îi iniţiez, pe cei care rezistă, în Academia Românilor, academie care funcţionează de trei mii de ani. Cursurile sunt secrete, dar această academie există. Nu va trebui să uit niciodată, că îi sunt absolvent. Iar dintre aceştia, cei ce au apetitul învăţăturii, să termine o facultate.

Ochii lui Gheorghe se umplură de lacrimi, gândurile izvorau de fapt din propriul său destin de până acum, dar şi de acum înainte. De acum înainte va trebui să robească, să se micşoreze, pentru a ridica la putere pe alţii, să îngrijească florile mântuirii neamului., să îmbătrânească robind, aşa cum au

robit şi alţii. Apoi chipul îi fu inundat de fericire şi lacrimile i se rostogoliră în plin pe obraji. Mergea pe jos, spre fabrică. Îşi acoperi obrajii cu batista, să nu-l vadă trecătorii plângând. Nu mai vedea robia. Nu mai exista robie, ci doar fericire, adevăr, cinste, viaţă, lumină. Muntele de lumină. Dintr-o lume ascunsă, pulsaţii de lumină emiteau în sufletul său. Lacrimile i se opriră. Se întâlni cu el însuşi. Constată că este în cea mai bună situaţie, ideală, pentru a purcede la organizarea cetelor mântuirii. Era deja secretar de partid pe fabrică şi ofiţer de securitate, intim al noului ofiţer de securitate pe fabrică, celălalt se pensionase. Era de fapt în relaţie de colaborare de serviciu cu cel nou, între ei nu exista secrete de serviciu. Pe baza informaţiilor de care dispunea, putea să îşi recruteze liniştit fraţii. Cercetările pot fi cârmite şi oamenii cei mai buni, salvaţi. Strada pe care mergea devenise culoarul spre altar, iar cerul acoperişul bisericii Neamului Românesc. Gheorghe era în biserică. Se reîntâlnise cu toţi fraţii săi. Cu toţi pe care i-a cunoscut, de la primul său pas, de peste douăzeci de ani. Făcu un gest cu mâna şi şterse imaginile lor, ca să nu le aibă în memorie, ca să nu-i poată trăda în nici un fel, nici prin simplul fapt că în sinea sa erau la vedere, dar ei îl însoţiră zâmbind a nemurire. Oftă şi acceptă prezenţa cetei sale, ceată martor a activităţii sale de azi înainte. Colaboratori siguri, încercaţi. Din sufletul său…În sufletul său…Îi apăru în minte bătrânul Ion şi cuvintele rostite de acesta,”*Când vei avea o propunere bine limpezită să ne-o transmiţi*.” Gheorghe se lăsă în voia formulării, limpezirii unei propuneri la care ţinea.

-Nu se poate, nu se poate. Au hotărât deja să renunţe la generalizare, la obligativitatea absolvirii liceului de către toţi românii?! Mai repede cred că sunt zvonuri. Nu cred să îndrăznească aşa ceva. Deci liceul ar fi obligatoiu numai pentru fiii guvernanţilor şi ai conducătorilor de judeţe, ai şefilor şi ai subşefilor de instituţii subalterne şi ai altora din jurul lor. Se renunţă la respectul plenar pentru Neamul Românesc! Şi ce se propune în locul liceului? Şcoală profesională!

Eu cred că generalizarea liceului pentrun toţi copiii normali nu e o utopie, ci un lucru firesc. O necessitate. Da, şcoală profesională, însă proporţional. Cât la sută dintre fiii ţăranilor şi muncitorilor vor fi elevi ai şcolilor profesionale, atât la sută să fie şi fiii guvernanţilor, a conducătorilor de judeţe, ai şefilor şi subşefilor de instituţii subalterne şi a altora din jurul lor. Şcolile profesionale sunt acum o necesutate numai pentru zece-cincisprezece la sută din totalul elevilor, deci locuri limitate. La şcolile profesionale vor merge acei absolvenţi ai şcolii generale care doresc să fie elevi ai şcolilor profesionale şi repetenţii care nu doresc să repete anul. Repetenţii clasei a unsprezecea nu sunt obligaţi să repete anul, dacă se înscriu la şcoala profesională. Ce rost are posibilitatea –nu obligativitatea –

repetenţiei? Simplu, îmbunătăţirii calitativă a învăţământului şi a disciplinei în învăţământ. Dar calitatea învăţămâmtului nu poate fi îmbunătăţită cu treizeci sau patruzeci de elevi într-o clasă şi chiar patruzeci şi cinci de elevi! O clasă va trebui să aibă douăzci de elevi. Cu uşurinţă se poate renunţa la construiea unui bloc de locuinţe, pentru a construi câteva şcoli în plus. Douăzeci de elvi într-o clasă, profesorii controlaţi pentru calitatea muncii, iată asigurarea deplină a viitorului României, iată respectul plenar pentru poporul român! Şi, în treacăt fie zis, dumineca elevii să fie lăsaţi liberi, să se joace, nu să fie chemaţi la tot felul de activităţi. Iar dacă vor să meargă la biserică, să meargă. Cred că fraţii vor primi în programul lor de luptă, acest plan simplu şi limpede, aşa cum mi-a sugerat bătrânul Ion să fie un plan. Sigur că vor primi. Noi n-avem pace în veci cu trădătorii Neamului Românesc. Ce bine ar fi să fie doar zvonuri. Suntem în stare să determinăm luarea hotărârii de generalizare a liceului.

Şi aşa, captat de gânduri, ajunse la fabrică. Abia intrat în fabrică, îl aştepta un grup de absolvenţi ai şcolii profesionale. Fuseseră repartizaţi la această fabrică. Şi Gheorghe, pentru prima dată, în ultimii ani, a fost om în relaţiile cu noii angajaţi ai fabricii. Îi învălui cu toată căldura şi dragostea paternă. O fată, în loc de bună ziua, ceru să lucreze numai dimineaţa sau noaptea, pentru că seara vrea să facă cele trei clase de liceu, la seral, de fapt patru, că la seral se face un an în plus. Gheorghe tăcu. Se zbătu până le găsi tuturor loc în cămin. Abia după două luni, spre toamnă, o chemă pe fată la el şi-i spuse că cererea i-a fost aprobată. Până acum fata lucrase în trei schimburi. Nu mai ştia despre ce cerere e vorba, nu scrisese nici o cerere. Înflori de bucurie când Gheorghe îi vorbi de seral. Sub imperiul acestei plăcute surprise îşi povesti întreaga viaţă. Iar Gheorghe, în timp ce o asculta şi o întreba, spunea mereu în gândul său, că există Dumnezeu. Fata intra şi ieşea oricând în casa în care locuia Fântână Ion. Era rudenie cu soţia acestuia, cu coana. Fata chiar locuise la Fântână o vreme, apoi s-a mutat la internat. Părinţilor ei, de la ţară, li s-a părut că Fântână a fost prea autoritar cu fata. Aşa s-a înstrăinat de coana şi de Fântână. A terminat clasa a zecea şi a intrat la şcoala profesională. Din anul doi, la îndemnul părinţilor, a luat legătura cu coana. Se gândeau că la absolvirea şcolii nu va mai avea unde să locuiască. Fântână Ion o determină să nu renunţe la liceu şi să se înscrie la seral. Gheorghe se felicită pentru fleur, pentru că nu a uitat de această fată. Apoi nu se felicită, ci îşi îndreptă gândul spre Hristos şi îi mulţumi.

-Doamne! Singuri! Dispersaţi suntem! N-am fost înstare de nimic fără ascunsele Tale căi şi fără Tine. Îţi mulţumesc.

-Sunt mândru de Alun, copilu meu, dacă, dacă chiar vrei să ştii. Inginer, nevastă faină, doi copii, într-un sat mare cu grâu cât vezi cu ochii şi fermă de vite, nu ca aici la noi, sărăcie lucie.

-Lasă mă că-i bine, mai rar sat cu aşa case noi şi frumoase.

-D-apăi pă banii noştri-s făcute. Da văd io că…

-Că te ieu ca la partid.

Oamenii zâmbiră şi mai traseră câte o gură de ţuică.

-Da-i bine. Cât zâci că iei pă fân, întrebă tatăl lui Alun pe vecinul său, deşi ştia, mai vorbiseră.

-Fără douăzăci de mii nu-l dau. Îl ţâi până la anul.

-Poate pierzi.

-Ba nu, îi C.E.C sigur.

-Asta-i drept, cu cincisprezece mii acum sau la anul, tot un drac.

-Ba nu. Da mai traje-o gură.

-Nu zâc nu. Le gătai pă tăte câte le-avem de făcut. Pot be un păhar…

-Şi io.

-Aştept să vie aieştia cu tractoarăle şi cu remorcile după fân. Pe ăla îl opresc pântru vacă.

-Nu-i rău, slugă la dârloagă.

-Mă, dă-o dracului că şi io aş fi vândut-o, da parcă mi-i ruşine, copilu meu inginer agronom şi io, tata lui, fără vacă.

-Da mai lasă, mă omule, cu copilu meu, îi demult om mare, cu copii şi nime nu mai ie sama la tine.

-Că bine zâci. La anu o vând şi io. Ban nu, nu mâ îndur să trăiesc fără vacă. Mai bine ca amu nu ne-o fost niciodată. Am un porc şi găini. Porcul îl tai de Crăciun. O oaie oi cumpăra şi o dau la cotă, ba, cum să zâce amu, la contractări şi-i gata lucru.

Între cei doi se lăsă tăcerea. Ştiau amândoi că se gândeau la acelaşi lucru. Se gândeau la legea că tot ţăranu să aibă iar vacă, oi, porci. Aşa le-o zis zilele acestea la Consiliul Popular, la o şedinţă. Nu mai avură chef de o gură de ţuică. Se ridicară şi fără să se salute se duseră fiecare la casa sa. Tatăl lui Alun, pe cât cobora dealurile anilor, cu atât se întorcea mai multă vreme în tinereţe.

-Gemea ocolul de oi. E drept că eram juguliţ de lucru, dar iar îi drept că n-avem nici un şef, nici primar, nici jendar, să ne mâie la lucru, că amu tăţi ne împing la lucru. Io şi amu, vorbea singur omul, m-aş trudi cu ocolul plin de oi, cu vreo două vaci bune de lapte, cu vreo două juninci şi un cal şi aş fi

un împărat, ca şi tata socru şi ca şi tatăl socrului meu, că-i sfântă hărnicia, îi de la Dumnezeu. Aiesta, vecinu-aiesta-al meu, să trage de cu toamna până primăvara târzâu, lângă ţuică, prune sunt destule…Apoi, ocoli iar cele ce li s-a spus la şedinţă. La şedere, că numa comunştii o adus şederea, mama lor, şederea obligatorie, în sate şi oraşe, să şezi şi să ţi se deie în cap cu vorbele. Nu-i de ajuns să stai, trebe să-ţ deie şi la cap.

Îşi făcu semnul crucii. La început, mai cu ruşine de lume, apoi cu nepăsare de lume, începuse să meargă la biserică. Lumină, fagure de miere. Încercă să rostuiască Biblia moşului Nicolae, dar nu reuşi să se deprindă cu cititul.

-Tata-socru, să-l ierte Dumnezeu, o fost un om învăţat. În biserică gândeşti că numa nu-l văd de câte ori intru. O fost un bărbat dintr-o bucată. L-o ţinut curălăle. Când l-o luat pe el în puşcărie, că-i reacţionar, bogat, io eram la casa lui, da crud. Când o vinit, nu mai erau oi deloc, nu purcel. Numa vacă. Şi câinele. N-o zâs nimica. Ştia. Aflase în puşcărie ce-i în lume. Ne fac şi azi tăt reacţionari…numai că vecinu meu şi-o vândut amu vaca…Şi ne-om duce şi noi după tata socru, după turmele de oi. Amu, ca să grijeşti de oi şi de vaci, musai să ai o facultate. Apăi până or fi ţăranii pe la noi cu facultate de oi şi de vaci…Oile tatii oi, să-mi umpleţi iar ocolul, să vă dea tata fân, să vă sloboadă un pic şi iarna pă afară. O mai rămas numai Tărâmul Mioarei şi pe tărâm câteva turme de oi, pe când mai de demult, erau salbe-salbe, de jur împrejurul munţilor, iar când coborau la vale…Lae, lae bucălae, ce mai face tata-socru? L-am îngropat la margine de sat. Lae, lae, pe moş Niculaie…

-Da nu-i tinerel, tras printr-un inel.

-Nici tu nu eşti oaie, oaie bucălaie.

-Ba io îs precum ai zis, da nu-i tinerel, tras printr-un inel.

-Ah, ploaia ei de viaţă şi-a cui ne-o luat oile din ocol şi ţărănia din sânge, din ţară, că şi copilu meu o vrut să se facă tot ţăran peste oi şi vaci, da io pus un secretar de partid de-a dreapta, un primar de-a stânga şi un miliţian în spate, că dacă nu face recolte bogate şi viţei şi miei mulţi, îl bagă la puşcărie. Iar aici la noi se vinde iarba, aici unde moşii şi strămoşii, toţi erau ingineri de oi şi de vaci. Baragladina voastră de comunişti, că mă băgaţi şi pe mine în mormânt fără Lae bucălae, blăstămaţi să fiţi pe şepte rânduri de vieţi, că de aici o avut ţara şi regii carne, lapte, brânză şi ţuică. Amu stăm la ţuică, o facem în ligheane şi căzănele, pe ascuns şi o beau oamini cu năduf şi cu năcaz. Mai demult erau bătuciţi de lucru şi mai beau, acum sunt bătuciţi de pustiu. Nimici-i-ar Dumnezeu, că nu mi-o lăsat copilu să aducă iar oile aici. Blăstămaţi să fie în vecii vecilor, că mi-o luat uăile din ocol şi mă îngroapă şi pe mine fără să-mi las turma de oi la alţii, la ficiori, la Alunu tatii

şi la nepoţi, că are o fătuţă şi un ficioraş, da-le-ar Dumnezo uăi şi jite să nu-ncapă pă uliţă, când vin di la păscut. Că mi-o zâs mie Alun, că acolo la el îi mare bogăţâie, de vin şi străinii să vadă şi că înainte era mare sărăcie. Că sunt vreo cinci sute de case şi înainte numa la vreo trei-patru nu era lapte de bivol, aieştea aveu numa câte-o văcuţă şi un cal, două-tri oi, că erau săraci. La ăilalţi erau câte doi bivoli, că bivoliţa dă lapte gras, bun, da-i şi tare, ca bou, trage la jug, la arat păstă tăt locu, câte două juninci de bivol, câte zăce-trizăci de uăi, după cum erau de înstăriţi, câte-un cal-doi, porci, găini şi tăte de-ale gurii, legume şi cereale. Cum, Doamne iartă-mă, de aveau ce da la atâtea animale şi acuma n-au, de cumpără de la noi fân?! Da asta ca asta. Amu să stăm stâmb şi să judecăm drept. Numa tri capete de bivoli, punând numa o junincă, la cincisute de case, fac o mie cinci sute de bivoli şi punând zăce oi de gospodărie, deşi Alun zâs că pot pune mai multe, fac cinci mii de oi. Şi când o vinit comuniştii şi ne-o luat ţara, apăi Doamne, în satu în care-i Alun, o luat vitele şi uăile şi le-o dus la grajdurile făcute amu, dar grajdurile oricât de mari le-o făcut, or fost mici. Nici amu, deşi-i sat vestit şi oaminii mulţumiţi, ar trebui vizitate de străini vitele alea de demult, mai multe. E drept că mi-o zâs Alun, da şi io ştiu, de aici de la noi, că mare năcaz era la pâinea cea de toate zilele. Amu, ce-i drept îi drept, pită ieste şi aici şi jos, pă câmpie, să nu mint, au şi aieştia meritele lor, că ne-o făcut şi aprozar pentru legume , în sat, de nu mai trebe să punem fasole în grădini, că numa roşiile nu să fac aici la noi, că-i mai către pădure şi nu-i multă vreme aşe de cald. Da amu nu să mai pune nimic, nici porumb, nici sfeclă, nici şi nici, că trebe să dai porcu la stat pă bani puţâni, că de-ar da bani, ar fi şi porci. Da săracu, tăt sărac rămâne. Da ce-i drep îi drept, că unde-s vaci sau bivoli la un loc, trebe oamini mai puţâni să le grijească, la colective. Aşe o rămas braţă de muncă. O mai vinit tractorul în locul plugului cu boi, cu cai sau bivoli şi iar o mai rămas braţe de lucru. Că amu, după o o viaţă de om, zâcei, Alune, că şi în satu în care eşti inginer, o cam ajuns să aibă vite şi oi ca mai înainte, când erau numai în grajdurile oamenilor. Oare o vini vremea să se întoarcă şi aici, pe la noi, oile şi vitele? Sau numai în satele vestite…Da unde? Că jumătate din grajdurile satului s-o dărâmat de nefolosinţă, s-o hâit de ploaie, prin unele gospodării nu mai sunt deloc. Şi sărăntocii sărăntocilor, leneşii satului, aveu oarece jită, acum nici ca sărăcimea de demult nu-i jumătate din sat. Că-i frumos satu, case cu etaj, îi frumos. Sat fără vite şi oi, fără lapte, brânză şi carne. Doamne că nu care cumva o ajuns la cârma ţării uarecineva care n-o pus mâna pă coasă în viaţa lui, sau mai mulţi, că ce rânduieli o stricat unii, nu le-o-ndreptat alţii şi ne-am pierdut rânduirea bunei stări. Că am gemut să avem al nostru în ocol şi de avem şi noi, poate să aibă şi statu, în ferme. Am fi fost ce trebuia să fim, grădina lui Dumnezeu în partea asta

de lume, cu sudoarea frunţii să stăpânim pământul, măi Alune, dragu tatii! Numa beutură este pe tăte drumurile şi alcoolici. În sat la noi sunt şi femei alcoolice, modă comunistă. Ni se macină neamu, da nime nu vede. În schimb, partidu, securitatea şi miliţia îs tari, ne ţân legaţi, de parcă omu poate lucra legat. Oile tatii, oi şi vaci, viţeluşii tatii, Lae bucălae, o fost demult. L-aţi îngropat pă moşu în sărăcie, mă îngropaţi azi şi pe mine. Auzi vorbă, obligatoriu să creştem oi, vite, obligatoriu să le vindem la stat şi obligatoriu pe bani puţini.. De ce, mama voastră, eu să fiu din moşi strămoşi, primul leneş, să merg obligat la lucru, să mă oblige statu să am oi. Pica-v-ar funcţiile jos! De ce obligat?! Mâine, pe fânu vândut anul trecut mi-aş lua cincisprezece oi, aş creşte viţei şi în câţiva ani aş fi fruntea satului, că satu nost o fost fruntea, sat de fruntaşi. Aşe erau satele. Apoi ni-ţi pune ghiara în gât şi ne luaţi tăt. De ce vi-i frică de oameni cu bună stare? Noi românii am face bunăstarea ţării. Auzi, să ni se dea laptele şi brânza şi smântâna şi carnea, cu porţia. Şi cu găini, cu carne bună am ţine ţara! Ar veni orăşenii să le aleagă din curte, sau le-am duce noi. Şi ce e rău în asta, micinoşi şi puturoşi la minte! De ce ar fi rău un porc peste iarnă, în casa fiecărei familii de ţărani şi unu vândut?! Cu cei vânduţi ar avea şi familiile de orăşeni un porc peste iarnă. Şi ar mai rămâne porci. Da proştii îs leneşi şi leneşii îs şi proşti. Fereasacă Dumnezeu! Io nu mai cred mă Alune că să întorc. Şi jos, la câmpie şi cătă munte, ţăranu muncea de noaptea până noaptea, fără şefi pe lângă el. Acum îs şefi mulţi, la şefit şi la bogăţiile satelor.

-Ba se întorc, tată, aici în satele de particulari se întorc, mai jos, nu. Acolo jos, mai la şes şi la câmpie, nu, acolo rânduiala nu se mai poate întoarce acasă. Cu ce să mai crească oamenii vite, oi, porci, fiecare lângă casa sa, când nu mai au pământ, când nu mai au cu ce le creşte. M-am gândit eu cum, dar n-am găsit.

-Şi dacă n-ai găsit, ce-ai făcut?

-Da ce să fac, tată, mi-am lăsat mintea fără lucru, să doarmă, nu mă mai gândesc la aşa ceva. Da aici, se întorc.

-Se întorc, se întorc. Pe ce te bizui când zici aşa ceva? Pă mine să nu mă legi cu vorbele, ca aieştia, mie să-mi spui verde, în faţă. No vezi că taci?! Particulari? Ce au cu noi?! Nu mai avem voie să cumpărăm sau să ne vindem pământul între noi. Nu mai e al nostru. Noi am ţine toată ţara. Ce au cu noi?! Nu înţeleg. Nici Dumnezeu, nici oamenii nu înţeleg. Poate diavolul!

În timp ce vorbea în gând cu fiul său, se apucase să facă ordine şi curăţenie, în grajd, în curte, uitând de toată lumea.

-Şi lemne pentru iarnă, să fie cald, că îmi vin nepoţii şi Alun şi nora, că iarna pot vini, vara nici la Dumnezeu, au mult de lucru.

-Tulai Doamne mă bărbate, da gândeşti că eşti singur pe lumea asta. Ţi-o vinit ficioru acasă şi tu nici nu-l vezi.

-Ei, nu-l căd, cum să nu-l văd, da ia să adăp uăile şi jitele, că-i sară, apoi om sta noi de vorbă, că domnişorii de la oraş beu laptele, da nu rânesc balega vacilor, aşe că să steie mai pă lângă tine, glumi el, cu greu.

Îşi opri vorba. I se făcuse parcă un nod în gât. Nu era a bine. Muierea n-are ochi de văzut. Alun intrase în ocol şi-şi privea tatăl. Aştepta să termine mama sa de vorbit. Tatăl pălise. Buzele lui Alun erau strânse, îngustate. Păşi domol după fiu, în casă. Mamei nu-i mai tăcea gura, până când soţul o rugă să-l lase o ţâră numai cu Alun. Parcă ar fi lovit-o în cap, aşa păli şi mama sa.

În loc să plece se aşeză încetişor pe un scăunel şi tăcu. După o clipă de tăcere grăi:

-Ce-i dragu mamii?

În loc de răspuns, Alun începu a şoptire din Mioriţa. Şoptirea abia se legă, încetişor, în grai. Mămuca începu şi ea a şoptire, după Alun. Se făcea că era fată mare şi că în fereastră i se aninase o stea şi că aştepta un mândru ciobănaş să-i bătă în uşă. Tatăl lui Alun tresări puţin. I se păru, pentru prima dată, că e în faţă cu tata-socru şi acasă, nu numai la biserică.

-Primejdie mare, gândi tatăl lui Alun. Cât am fost tânăr, am fost un fricos. Cu anii m-am vindecat de boala asta. Şi-i bine. Amu-s gata să-mi dau viaţa pentru copil. Când era student, am trenurat, când cu securitatea. Acum nu mai tremur.

Un oftat scăpă din pieptul lui Alun. Se întorcea din alte vremi. Regele Daciei şi popor de lume, cât vezi cu ochii, priveau cu zâmbetu fericirii, printre lacrimi, mândru fecioraş. Şi nici un muget din cirezile de vite şi nici un behăit din turmele de oi. Liniştea se făcu auzită, cât o clipire de clipă. Şi ciobanii veniţi la Altarul din Bucegi, cu bunzile pe umeri, sprijiniţi în bâte, încremeniţi, întorşi înăuntru, în inimile lor, uitară de sine.

-Maica Domnului, tresări mama lui Alun. O vinit! Şi cât îl aşteptai! O viaţă!

-Cine o vinit, mamă?

-Mândru ciobănaş tras printr-un inel.

-Nu mamă, nu sunt eu acela, dar e pe drum, eu sunt vestitorul. Da de unde ştii, mamă?

-Vai, dragu mamii, da cum de unde ştiu? Chiar aşa, Alune, de unde ştiu, că de ştiut acum ştiu, ştiu ce nu mi-o zis moşu tău, dar aşteptam de atunci, poate că şi alte fete de pe la noi, un mândru ciobănel, să vie la noi, să bată la uşă.

-E pe drum, mamă. Vine. Şi-i vor deschide toţi uşile, se vor deschide uşile şi îl vor primi.

-Zici, toţi?

-Da.

-Îi musai să moară, dragu mamii?

-N-am nici un răspuns la întrebare, mamă.

-Ai ajuns la capătul gândurilor. Vai de scumpa lui mamă, din prag în prag. Da cum să i se spuie că pe lume nu e?

-Lasă, mamaă, lasă.

-De ce să nu-l jelesc, Alune? Că văd io că nu vine înainte de a pleca io din lume şi cum să nu jelesc mândru ciobănel tras printr-un inel? Prohodu-i din mamă în mamă. Dragu mamii, dacă nu-i musai să moară?!

-Asta depinde de noi, mamă.

-Înţelesei. Şi dacă noi nu-l recunoaştem şi nu-l apărăm, el tot ne vrea şi piere, că nu dă un pas înapoi.

Alun îngenunche în faţa mamei sale, îi pupă mâna şi-i spuse:

-Îţi mulţumesc, mamă.

-Dumnezeu să te binecuvinteze, fătul meu, mai adăugă mama lui Alun şi făcu semnul crucii peste el. Lacrimile ciorchini, oprite, se rostogoliră în mărgele peste obrajii arşi de soare, pe obrajii ei de mamă-ţară. I se vestea venirea unui fiu mult aşteptat şi prea lăudat.

Tatăl lui Alun tăcea ca o piatră.

-Acum nu mi-i mai frică. Mă cheamă Petru, ca pe Sfântul Apostol Petru. Nici Sfântului Apostol nu i-a fost frică. Ba nu, i-a fost frică vreo câteva ore, mie vreo câţiva zeci de ani. Acum nici mie nu mi-i mai frică. Numai că, Hristos, Fiul Omului, a fost răstignit… Vai, Doamne! Flăcăul tatii…

Se ridică şi făcu ceva nou de tot şi pentru el şi pentru cei ce-l cunoşteau. Începu să joace de unul singur. Ridică braţele, bătu pământul cu piciorul şi jucă, răzbunându-se pe o viaţă de nejoc, nici flăcău nu prea jucase, era cam închis, mutos, ca om însurat, nici atât. De înălţime, mijlociu spre mic, juca acum, ca un bărbat cu suflet mare. Soţia înmărmuri de uimire, plăcut surpinsă, încremenise admirându-şi bărbatul. Sufletul lui Alun ajunsese în Vârful Ţuguiatului, pe un tăpşan, cuib ceresc înconjurat de pădure. Şoptiri îl încomjurau. Alun zâmbi. Şi tatăl şi mama observară. Cerc. În mijloc, trei, el, tatăl şi mama sa. Tatăl său continua să joace de unul singur voiniceşte. Alun plecă în aceeaşi zi spre bătrânul Ion…

- 43 -

Organizaţia pentru eliberarea teritoriilor româneşti ocupate de Uniunea Sovietică, pentru integritatea teritorială a României, de luptă pentru pace în întreaga lume, iată ce va trebui să înfăptuim. A trecut o viaţă de om de când trebuia să fiu nimicit, conform unor capete pătrate de securişti. Acea securistă care mă supraveghea permanent, a făcut spume la gură când a auzit că totuşi m-am angajat. De ce mă ura atât de mult? Oare mai trăieşte? Un alt securist, să-i zic securist official, deoarece acţiona pe faţă, nu ca tovarăşa de la contrainformaţii, care juca rolul unei amărâte de cerşetoare, ce trăia din mila miloşilor, îmi şoptise atunci, pe fazele calde ale începutului supravegheirii, că e mai bine aşa, la psihiatrie, în sensul că scap uşor. După câţiva ani, cineva de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român, când mă primi, într-o scurtă întrevedere, a coborât în hol, pe treptele de la ieşire, îmi spuse că desigur n-am uitat ce-am păţit, cât am suferit şi că am tras concluzia necesară. Îi era teamă pentru dumnealui. Mă prevenea să fiu înţelept. Nu-l cunoscusem, nu mă cunoştea. Îmi făcusem rost de telefonul dumnealui de acasă, dar m-a primit la serviciu. Între timp ceruse informaţii despre mine. Mi-a făcut un mare serviciu, cu informaţiile despre mine. A trecut o viaţă de om de când am devenit proscris pe viaţă. Au trecut douăzeci de ani. Esenţa gândurilor adunate într-o carte, în acea carte, era pentru pace. De ajuns, trebuie de făcut ceva… Organizarea luptei pentru eliberarea teritoriilor româneşti de sub ocupaţie rusească. Sunt aproape de mormânt. Structura Organizaţiei, acţiunile principale, văd că nu au suferit nici o modificare de atâţia ani, de când am conceput totul. Ştiu, ştiu că e bine ce fac. Ştiu că se poate împlini. Ştiu că întâmplarea poate surpa acest plan. Ştiu de ce, dar deşi sunt pregătit de acţiune, nu reuşesc să transmit manuscrisele peste graniţă, manuscrise care îmi vor da posibilitatea, după publicarea lor, să iau legătura cu unele personalităţi. Înainte de înfiinţarea Organizaţiei va trebui să mă asigur de concursul factorilor politici de primă mărime, de preferat a preşedintelui Statelor Unite ale Americii, pentru ca după înfiinţarea Orgnizaţiei, să pot obţine pentru aceasta statutul de observator pe lângă Organizaţia Naţiunilor Unite. Apoi, beneficiind de acest statut, Organizaţia poate da în judecată Uniunea Sovietică la tribunalul Internaţional de la Haga. Se va cere restituirea teritoriilor româneşti ocupate. Va fi pentru o lungă perioadă de timp evenimentul numărul unu în presa internaţională. Verdictul nu poate fi decât unul, retrocedarea teritoriilor ocupate. Deci înfiinţarea Organizaţiei, procesul şi…Între timp se vor înfiinţa patru edituri şi tipografii pentru românii din străinătate, din toate

continentele, din toate ţările pe unde trăiesc-una pentru Europa, alta pentru Statele Unite al Americii şi Canada, alta pentru Asia şi una pentru toate ţările latino-americane. Românii din Africa, Australia, de ori unde ar fi, chiar şi o singură familie, vor fi serviţi de una din cele patru edituri. Va apare o revistă. Fiecare redacţie va selecta şi va publica studiile, timp de un un an de zile, de regulă provenind de la autorii din continentul respective. Apariţia revistei ar fi de preferat să fie lunară. Fiecare număr va fi trimis spre tipărire şi celorlalte edituri. În anul următor redactorii altei edituri vor răspunde un an de zile de selectarea şi publicarea materialelor. Prin rotaţie, fiecărei redacţii îi vine rândul tot la al patrulea an, să comunice informaţii de tot felul, tuturor românilor de dinafara graniţelor României. Fiecare redacţie va avea timpul necesar pentru adunarea, selectarea unor lucrări. Există timpul necesar pentru pregătirea anticipată a unor studii şi articole valoroase. Număr de număr vor fi reproduse texte, fragmente etc…din lucrări apărute în România, într-un număr redus de pagini, constant, să zicem în proporţie de zece la sută din totalul paginilor, deoarece revista, în proporţie de nouăzeci la sută va fi scrisă de românii din străinătate. Odată numărul tipărit sau redactat, va fi trimis şi celorlalte redacţii spre a fi tipărit şi acolo. Aceste trei redacţii vor avea dreptul la un număr restrâns de pagini în plus, supliment la numărul respectiv, pentru unele relatări, comunicări, informaţii de trebuinţă pentru continentul redacţiei în cauză. În felul acesta în câţiva ani se formează patru colective de conducere, prin rotaţie, fiecăruia venindu-i rândul de vioară primă, tot în al patrulea an. Conducătorii. Pentru a ne face corect datoria faţă de Neamul Românesc, redactorii acestor tipografii, nu pot fi decât membri unor familii de români, fără nici o excepţie, iar de religie, ortodoxă. Colaboratori, desigur, pot fi şi cei din familii mixte, toţi cei ce simt că sunt români, toţi cei care mai au sânge românesc în vine. Abia după funcţionarea acestor Edituri-abonamente anuale-urmează al patrulea punct din planul pe care trebuie să-l transpun în practică, să-i dau viaţă. Dacă nu voi fi împuşcat imediat de o mână criminală. Totul este simplu şi firesc, dar prin împlinire, prin acţiune şi mai puţin prin discuţii, pentru a nu da posibilitate celor neîncrezători să acţioneze prin neputinţa lor, dispersând. Organizaţia va supraveghea zonele potenţial explosive şi cele fierbinţi de pe Terra şi,   printr-o serie de diplomaţi ai săi, va acţiona pentru evitarea războaielor, sau încetarea lor.

- 44 -

-No, domnule dragă, stăi un pic, abia agrăi moşu ca barbă albă ca zăpada.

-Arhanghel îi fi moşule, îi scăpară vorbele lui Gheorghe, d-apăi cum nu. Îţi aduc acu un pic de apă, sau îi vini în casă…

Moşul îl privi blând şi-i agrăi:

-Mândra Dacie te salută în genunchi.

-Muntele de lumină, şopti Gheorghe, în timp ce din inimă i se eliberă un oftat şi în ochi îi apărură lacrimi.

În hol, moşul îl prinse energic de braţ şi apoi îi vârî un plic în buzunar. Nu apucară a intra bine în casă, când sosi şi Ancuţa. Moşul, ca un cireş înflorit, şedea pe scaun. Zâmbet şi lumină. Ancuţei i se păru că are aură şi nu mult lipsi să rostească:-Vai Doamne!, dar îşi luă seama şi zise bună ziua.

-Bună să-ţi fie inima, fiică bună ce eşti.

Ancuţei parcă nu-i plăcură vorbele, dar moşul era fain de tot, grădină, nu altceva. Şi zâmbea şi era alb. Parcă râdea şi cu gura şi cu obrajii şi cu ochii. Îl privi mai cu luare aminte şi-i plăcu mult de tot.

-De n-ai bătrân în casă, e bine să-l cumperi, îi veniră vorbele şi le rosti una după alta.

-Să-ţi fie inima precum vorbele. Mângâierea Domnului în sufletul tău, fiică.

Vorbele moşului nu o surprindeau. Picurau lumina spiritului ceresc în sufletul ei. Lumina fagurilor. Îşi dădu seama că începe a pluti, ca hipnotizată, dar se lăsă pradă acestei stări dulci.

Gheorghe întârzia în baie. Intră în cameră. Îi veni să se închine în faţa moşului. O privi pe Ancuţa drept în ochi.

-Ancuţa, dumnealui, aici, pe stradă, ceru un pahar cu apă. Fie-ne oaspete.

-Este, poate mai mult.

-Fie.

Moşul era în picioare. Ridică mâinile a binecuvântare şi-i binecuvântă.

-Nu, se rugă Gheorghe, nu pleca.

-Ba da. Mulţam pentru paharul cu apă. Şi să vă răsplătească Dumnezeu după inima voastră.

Şi moşu porni spre uşă, irezistibil, păşind agale, purtându-şi zâmbetul ca un drapel al sufletului. Era deja prin forfota oraşului, vioi, cu gândul la satul său de munte, la gospodărie, da împăcat că împlinise o datorie sfântă. Ion, fratele său întru Domnul, îi dăduse o scrisoare de taină, pe care trebuia să o ducă într-un oraş, după ce el, fratele său Ion, va muri. Ii explicase cum

să ajungă. Acum se întorcea în satul său cu conştiinţa datoriei împlinite. Alb la plete şi cu barbă, cum nu se mai poartă la ţară, alb, alb, dar nu tocmai bătrân de tot. Erau doi bătrâni în sat. Cel mai bătrân, Ion, orăşanul, se dusese la Domnul, fie-i ţărâna uşoară. Lampie Goron se şi vedea în sat. Să simtă iar pământul sub picioare, nu ca un corăbier naufragiat, în oraşul acesta, unde nu pui piciorul decât pe beton. În afara satului său i-a fost agitată marea vieţii. Valurile îi înghiţiră cei mai frumoşi ani ai vieţii, în puşcărie. Nici el nu reuşise să afle de ce. Dar s-a socotit fericit că a scăpat cu viaţă. A aflat după douăzeci de ani, de la şoferul care conducea maşina securităţii, ce au păţit doi dintre ţărani din satul vecin, luaţi ca şi el, atunci, la începutul regimului communist. Când trecură pe lângă un izvor, era zăpuşală, securiştii coborâră din maşină şi băură apă. I-a poftit şi pe ei, dacă vor, să-şi ude buzele. Mai încape vorbă?! Unul era în picioare, celălalt abia atinsese cu buzele oglinda apei, când două cartuşe, unul după altul, trase de aproape, în ceafă, îi îngropă cu zile. S-a zvonit că i-au împuşcat partizanii. Şi i-a mai spus, şoferul, câteva nume de dispăruţi, mai de departe cu câteva sate. Tot aşa. Din cauza partizanilor a murit numai un om. Era jandarm-miliţian. Şi voia cu tot dinadinsul să-i prindă. Şi s-a întâlnit cu ei în munţi. Şi ei i-au spus să-şi vadă de ale lui. El s-a întors cu trupe, dar nu i-a prins, însă pe el, da. L-au bătut. Din bătaia aceasta i s-a tras moartea. Atât.

Gheorghe nu arsese scrisoarea imediat, aşa cum îi cerea Ion, bărbatul ce avusese grijă de adolescenţa şi de tinereţea sa, aşa cum un trunchi are grijă de ramura sa.

-Acum eu sunt trunchi. Ion a fost un trunchi cu mine. Dar eu, eu ce am făcut de când sunt liber şi fără nici un frate, liber în bine şi în rău? Aflu acum că şeful meu a căzut la datorie, imediat după ce a venit şi m-a pus, la fabrică, pe linia de plutire. Era ofiţer, sus, în conducere, şeful meu, fratele meu de încredere. Eu îl invitasem la nunta mea cu Ancuţa, iar el mă cununa cu România.

-Eu, bătrânul Ion îţi scriu…primisem ordin de la el să nu mai plec din sat, dintr-un sat. Şi n-am mai plecat. Numai eu şi el ştiam că nu eşti singur. Dar după moartea lui şi a altui frate, după moartea mea, de tine, dragul meu Gheorghiţă, nu mai ştie nimeni, în afară de Domnul, nu mai ştie nimeni. De accea ţi-am scris să ştii şi tu. Să ai grijă de tine şi de noi. Am respectat ordinal de a nu vorbi toată viaţa. Îţi vorbesc după moarte. De ceata voastră, murind noi trei, nu mai ştie nimeni. Am murit fără să se afle absolut nimic de celelate cete care funcţionează, cetele noastre, ale celor trei. De vă veţi întâlni în viaţa aceasta cu ele n-am de unde şti. Ele deţin parola şi binecuvântarea sacră, de la străbunii noştri. Să fii vrednic de încrederea noastră.

Pe cel ce-ţi aduce această scrisoare, nu-l ispiti cu întrebări.

Îţi trimit spre întemeiere doi fraţi, unul format de mine, cam de-odată cu tine şi altul, un nepot al unui frate din tinereţile mele. Acum ştii cine sunt cei trei.

-Bine frate Ioane, moşul cu scrisoarea-i plecat nemâncat, neospătat şi mi-i sufletul neîmpăcat, dar a fost precum mi-ai scris. Nici măcar nu ştiu din ce parte de ţară e. Poate-i mai bine aşa. Iată că-i dimineaţă şi nu mă mai satur citind scrisoarea, de zeci de ori. Abia acum o ard, să nu te zvârcoleşti în mormânt, de grijă. Să-ţi fie ţărâna uşoară şi Domnul Blând să te aibă lângă El! Doamne ajută să ne vedem cu bine în veşnicie!

În timp ce scrisoarea ardea, Gheorghe plângea ca un copil. Lacrimile îi şiroiau pe obraji. Abia se abţinu să nu suspine şi să nu ofteze, ca să nu-şi trezească navasta şi copiii. Erau obişnuiţi, uneori, cu el, să citească până spre dimineaţă.

-Cum se leagă toate, când nu mai ştiam cum să încep. Am o cheie pentru apartamentul lui Fântână, ştiu unde îşi avea manuscrisele, le-am văzut, mi le-a arătat seralista. Am întâlnit-o din întâmplare lângă bloc, când se întorcea de la serviciu.

Flăcările mistuiau paginile scrisorii. Mai avea în mână câteva. Le reciti şi pe acestea, apoi le dădu şi lor foc.

- 45 -

Pe vremea studenţiei bătuse satele şi cu piciorul şi cu maşina. Si acum, în maşină, era înghesuială soră cu moartea, dar nu-i păsa, se lăsa în voia soartei. Abia când ajunse şi se dăduse jos, observă că nu mai fusese înghesuială, doar doi-trei, în picioare. Iar uită de lumea exterioară. Mintea i se întoarse în sinea sa şi se opri pe rană. Constată că era fricos. Îi era teamă. Se legăna ca o frunză la adierea vântului. Era sigur că nu fusese urmărit, sau că scăpase de urmărire. În orice caz, l-ar căuta în altă parte de ţară. De ce mergea spre bătrânul Ion, un moşneag într-un sat unde dealurile se pierd îmbinndu-se cu munţii ? Pentru că ascundea o taină din viaţa moşului Nicolae. Aşa credea Alun. Şi moşul, în braţele sale l-a crescut pe Alun. Şi Alun mergea, conştient, după o himeră. Şi totuşi da ascultare unui îndemn al sufletului, refuzând să mai audă glasul judecăţii. Cu cât trecea timpul, cu atât îl potopeau ceasurile petrecute cu bătrânul Ion. Mai ales de când era în pericol, numai acolo se gândea. Încercase să se întrebe de ce, dar nu reuşi să formuleze nici un răspuns. Convingerea existenţei unei taine creştea în el, că nu de la drumul acesta îi va veni ajutorul, îi spunea glasul raţiunii, dar totuşi mergea. Se lăsă dus de un îndemn al inimii. Revedea din ce în ce mai des,

cum urca Ţuguiatul, însoţit de cei doi, de Lampie Gorun şi de bătrânul pensionar Ion. Căciula uriaşă, pădure, era îndesată pe capul dealului, până la grădină. Ajungeau pe vârful Ţuguiatului, pe tăpşan, cuib ceresc înconjurat de pădure. Şoptiri îl înconjurau, glasul tainic al pădurii, mărturie a tot ce se întâmplă în lumea aceasta, de când este pădure pe lume. Cercul pădurii. În mijloc toţi trei. Şoptirile glăsuiau din ce în ce mai aproape, murmurul de vorbe şi şoptiri ajungeau la ei, li se lipea de haine. Alun îşi înălţă faţa spre cei doi şi-i privi pe rând.

-Noi în ce partid om fi? Rosti cuvintele fără să se gândească înainte, la ce va zice, fără chiar să fi vrut să zică ceva. Rostise însă întrebarea. In timp ce rostea cuvintele, vag se gândise la partidul comunist, alt partid acum nici nu există.

-Tot în partidul nostru, noi suntem tot...indiferent...indiferent în ce partid suntem înscrişi.

Noi suntem tot... Cuvântul care urmă îi deszăgăzui în suflet o epocă de avânt a neamului românesc.

Abia intră în sat când se surprinse vorbind de unul singur.

-Dar acum suntem în fapt în ilegalitate. Un oftat i se eliberă din piept. Concluzia era limpede, fortificatoare. Acum ştia !

Ajuns la casa bătrânului pensionar Ion, află că murise de câteva luni. Noii locatari ai casei, casă bătrânească rămasă ca pe vremuri, îl rugară pe Alun să meargă la Gorun Lampie, că aşa le-o spus bătrânul Ion. Deşi nu ar fi vrut să atragă atenţia în sat, prin prezenţa sa, Alun nu avu încotro şi se prezentă la Gorun Lampie.

-Şi mai zic unii că nu este Dumnezeu. Doamne mulţam! agrăi Gorun, strângându-i mâna lui Alun, apoi continuă în sinea sa, la unul m-a învrednicit Dumnezeu să-i duc o scrisoare, iar pe altul mi l-a adus Dumnezeu acasă.

-Bade Lampie, am auzit că Ion, să-l ierte Dumnezeu...

-Să-l ierte Dumnezeu, domnule Alun. Vino dragul meu în casă.

-Nu pot. Nu pot. Crede-mă. Nu mă simt înstare. Trebuie să plec.

-Bine. Ce am să vă spun nici nu pot în casă, între ai mei. Ceva de-ale gurii, un pahar...

-Nu.

-Să mergem dară.

Şi merseră şi tăcură. O luaseră pe ocolite, pe un drumeag. Tăceau şi mergeau alene.

-Domnule Alun, bătrânul Ion m-a rugat să-ţi spun câteva cuvinte, numai câteva cuvinte, atât. Nu ştiu de ce, nu mi-a dat nici un fel de lămurire. Ba nu, a zis să le auzi de la mine, dar să nu le rosteşti niciodată.

-Spuneţi, vă ascult.

-...

-O, Doamne ! zise Alun şi faţa i se lumină de fericire. Mare mulţam bade Lampie, mi-ai făcut un mare bine. Mare de tot. Nici nu ştii cât de mare.

-Atunci îi bine, frate Alune. Dumnezeu să te aibă în pază. Din partea mea, nu mai am pe nimeni să-i trimit o vorbă, prin locurile astea nu mai e nimeni şi noi poate nu ne vom mai vedea. Nici nu avem de ce să ne vedem. Bătrânul Ion a zis că nici nu trebuie să ne mai vedem şi aşa trebuie să faci ! Să uiţi de mine. Află, domnule Alun, că şi moşu dumneavoastră, Nicolae Păcuraru, a fost frate. Acum du-te cu Dumnezeu !

Lampie Gorun porni spre sat, fără nici o altă explicaţie. Alun se întoarse după el, dar se simţi părăsit. Porni şi el spre partea opusă. Se îndepărtau unul de altul, unul spre răsărit, altul spre apus. Alun, în loc să iasă la staţia de autobuz de la marginea satului, porni de unul singur pe o cărăruie, spre celălalt sat. Simţea să fie singur şi să meargă pe jos. Se va urca în autobuz în satul celălalt, va ajunge la tata şi la mama şi-i va linişti cu calmul şi cu voia bună, cu lumina ce-i izvora din suflet, ce-i venea din Muntele de Lumină şi i se unduia în ochi, în această oglindă a sufletului. Urca o costişă. Împrejur dealuri, uriaşi şezând. Vru să se pipăie. I se părea că pe umerii săi o mână nevăzută aşezase o bundă, iar pe cap, o pălărie. Şi odată cu bunda, umerii săi deveniră de stâncă, pieptul puternic, respiraţia intensă, ochii a toate cuprinzători, până în adâncul zării. Şi-i era pasul uşor, de nu-i venea a crede.

-Nu se poate, îl săgetă un gând. Ba se poate, că îs aici ! îşi răspunse Alun. Aici îs toţi bunii şi străbunii mei, de faţă, vii, îmbrăcaţi în hainele lor de demult, în portul nostru naţional. Îi văd! Îi văd!, numai cât nu-i ating. Of, of, codrii de oameni, dar răvăşiţi, of, of, dar nu mulţi dintre ei sunt purtători de nădejdi şi lumină !

Alun se prăbuşi în genunchi, cu braţele ridicate şi cu privirirea cuprinzând dealurile dimprejur, pline de oameni din vremile apuse.

-Jur să duc mai departe nădejdile, lumina neamului dacoromân. Se ridică în picioare. De jur împrejur dealuri, uriaşi şezând. Porni cu paşi întinşi spre celălalt sat, să nu-l apuce noaptea pe drum. Soarele îşi ardea ultimele clipe ale luminării pentru acea zi, din ceara albă a veşniciei. Umbrele apusului se prelinseră pe aproape. Iată soarele, aninat de creste, roşiatic.

Înţelese că nu era hăituit, descoperit, ameninţat de securitate. Doar sosise vremea să fie verticalizat lăuntric. Se speriase. Acel securist prea ştiuse câte ceva despre el, ştiute numai de el, de moşul său Nicolae, apoi de el şi de bătrânul Ion, de el şi Lampie.

-E clar acum. S-a făcut lumină în mintea mea şi lanul nădejdilor e bogat, din seminţele dăinuirii. Ar mai fi un om căruia ar trebui să-i mulţumesc,

ofiţerului de securitate care m-a scos de la nenorocire pe timpul studenţiei, când cu lucrarea de licenţă.

-A căzut la datorie . A spus că vei fi mai bun ca el.

-Dar eu nu sunt ofiţer, am refuzat să fiu securist.

-Da, aşa e.

-Şi ce a mai spus despre mine, dacă îmi e îngăduit şi mie să pun o întrebare.

-Atât a spus.

Alun porni chiar în aceeiaşi noapte spre comuna unde îşi avea serviciul. Un inginer agronom, doar iarna mai poate avea concediu, sau câte o zi liberă.

La câteva zile apăru iar securistul. Era camuflat, deghizat într-un ziarist, era cu adevărat ziarist. Alun devenise un alt om, mecanismele eului său îşi reluaseră funcţionarea sincronică. Ziaristul încercă începutul parolei. Mai încercă odată. Alun o reluă, dar ziaristul îl opri.

-E clar. Să nu o mai rosteşti, păstreaz-o în inima ta ca pe o comoară de mare preţ. Mi s-a spus că moşu dumitale, Nicolae Păcuraru, bătrânul pensionar Ion, Haralampie Gorun şi un ofiţer superior de securitate sunt uniţi prin legământul acesta. Mi s-a spus că fraza îi uneşte pe cei mai de seamă fii ai neamului.

-Sunt gata să fac şi eu legământul. Să jur.

-Nu. Nu există aşa ceva. L-aţi făcut din clipa în care vi s-a transmis parola sacră. Între noi e vorba de loialitate faţă de neam, faţă de speranţele sale sacre. N-avem nici un fel de beneficiu material, sau pe scara funcţiilor în societate. Singurul beneficiu este ascuns în sufletul nostrum, este spiritual. Nu suntem nefericiţi, dimpotrivă, deşi ştim ce a fost Mândra Dacie, ştim cât de regretabilă este starea actuală, a unor neconcordanţe cu depozitele genetice şi spiirituale ale neamului. Suntem fericiţi însă, pentru că le recunoaştem, le simţim, le ştim, pentru că suntem treziţi la conştiinţa datoriei, pentru că lumina conştiinţei este aprinsă până la capătul vieţii fiecăruia dintre noi şi în cei de după noi, se transmite cu mare uşurinţă şi se primeşte cu mare bucurie, ca pe cel mai de preţ dar al vieţii noastre pământeşti. Am auzit că vine de la Creaţie, ca o fântână din Lumina cea Veşnică. Secretul dumitale este în dumneata, e de la moşul dumitale, de la bătrânul pensionar, de la Gorun, de la ofiţerul desecuritate.

-Şi de la mama. Maica noastră, Mândra Dacie.

-Şi pe noi nu ne opreşte din activitaea noastră pentru dăinuirea neamului, pe drumul său spre Muntele de Lumină, nici un necaz. Ori unde am fi, sus, în funcţii, jos, cu coasa în mână, în puşcării, ori unde, noi acţionăm pentru neam. Din lumina pururi aprinsă împărtăşim şi pe alţii, cu răbdare, cu

speranţă, gândiţi-vă câţi ani au trebuit, până să vi se ofere posibilitatea întâlnirii sub fraza sacră. Deci să avem răbdare şi cu alţii. Eu nu trebuia să apar în viaţa dummitale. S-a întâmplat ceva. Nu ştiu ce, dar ceva grav. E sigur însă că sunteţi iubit. Sunteţi purtător de mari nădejdi. Mari nădejdi sunt în sufletul dumneavoastră. Trăinicie, holde.

-Holdele sacre ale veşniciei neamului.

-Holdele sacre ale veşniciei neamului, repetă ziaristul.

-Trebuie să avem grijă de ele, să păzim holdele de nimicire. Esenţial e că sunt, nu câte. Vor veni şi vremile mântuirii Mândrei Dacii. Suntem pe câmpul de luptă al vieţii.

-Pe câmpul de luptă al vieţii, repetă ziaristul.

-Dacii. Seminţele nemuririi înscrise în taina adâncimii fiinţei noastre omeneşti. Prin şirul de generaţii, mai departe. Mai departe. Şi prin sângele străin pătruns în vinele unor urmaşi. Renasc genetic şi spiritual! Nici potrivnicii pătrunşi în sânge, nici potrivnicii dintre noi şi din jurul nostru, nu ne-au tocit gustul nemuririi, speranţele, starea de luptă pe câmpul vieţii, pentru Mândra Dacie.

-Renasc genetic şi spiritual! rosti ziaristul.

-Trădarea, reluă Alun, ne-a lovit aproape mortal. Depozitele Mândrei Dacii, descoperite romanilor, prin trădare, inscrpţii, aur, bogăţie şi inteligenţă ca în nici un loc din Europa acelor vremi. Deşi impecabil ascunse, au fost predate de singurul om care mai ştia locul. Regele murise. Şi acest om îi caută pe romani şi le oferi viitorul Mândrei Dacii, trecutul şi viitorul Dacoromâniei. Nicăieri în Europa nu erau ca în munţii Daciei, în acele vremi, temple cu observatoare astronomice, continuatoare ale altora din vremile mai vechi. Fără Iuda neamului dacoromân, fără Bicilis, azi am fi fost… Avem însă o legătură cu acest tezaur de inteligenţă. Cu tezaurul de inteligenţă. El se află în depozitele din subconştientul neamului. Este intact. Aşteaptă oameni şi vremi, dar noi oamenii, trebuie să acţionăm mereu, să fim, nu să aşteptăm. Puntea spre acei oameni şi spre acele vremi suntem noi fraţii. Vremile pot fi foarte aproape, sau mai îndepărtate. În sinea noastră sunt acum.

-Grăieşti esenţialul, frate. Acum, când se apropie ceasul când trebuie să mă întorc la redacţie şi cine ştie când voi mai veni aici, iată o scrisoare de la bătrânul Ion, scrie să ţi-o arăt, frate Alune, spre a şterge orice îndoială. Vei afla aici de ce am apărut eu, un necunoascut. Pentru că un frate, ajuns sus, spre vârful ierarhiei conducerii României, a căzut la datorie, la fel ofiţerul superior care te-a scos în timpul studenţiei dintre măselele autorităţilor. Bătrânul Ion, care avea acces la informaţii, după câte ne mărturiseşte, ne pune pe amândoi sub ascultarea unui om de mare încredere. Ne sfătuieşte să

ne folosim de această parolă numai dacă omul de mare încredere se va întâmpla să cadă pe cîmpul de luptă al vieţii. Au căzut prea mulţi. Acum, el, bătrânul Ion, a avut norocul să poată repune în funcţiune o nouă ceată. Omul nostrum de încredere şi noi doi. Ne urează să avem spor pe ogorul holdei mântuirii noastre. Ne mai spune să ardem scrisoarea, drept pentru care îi vom da foc.

-Cine e omul de încredere?

-O să-l cunoşti personal la iarnă. Acum se ocupă de mine.

Abia se despărţiră şi Alun, într-o scăpărare de lumină, îi trecu prin minte un jurământ. Jurăm să fim loiali lui Iisus, Domnul nostru şi Împăratul Neamurilor, Maicii Domnului, Neamului Românesc. Aşa să ne ajute Dumnezeu!

- 46 -

-Ce a mai rămas din Fântână? Că doar aşa mă cheamă. Niscaiva frică şi bucuria zilelor înflorite. Am trăit mulţi ani ca o insectă într-un ac. Bâzâiam, aşteptându-mi sfârşitul. Acum am câteva zile bune. Sunt prins într-un circuit al buneivoinţe, dar nu ştiu precis, în afară de Dumnezeu, pământeşte vorbind, de la cine mi se trage această bună stare sufletească. Te intuiesc pe tine prietene de demult, de când m-a călcat securitatea, de când mi-a arestat cartea şi de când m-a internat într-un spital de psihiatrie. După spitalizare, printre fauna inşilor trimişi pe capul meu, adesea zi şi noapte fără întrerupere, existai şi tu. Citeai versurile unui poet care înainte şi după război şi-a trăit viaţa după gratii. Şi tu, deşi aveai numai vreo cinci ani mai mulţi decât mine, făcuseşi deja puşcărie în două sau trei rânduri. Acum amândoi am trecut de o jumătate de veac de când am răsărit pe suprafaţa pământului. Ai reapărut în calea mea ca ploaia din cer senin. Circulau tot felul de vorbe despre faptul că de ani de zile n-ai mai dat nici un semn de viaţă. Erai însă din nou în puşcărie. N-ai mai scris nimănui, nici mamei, nici copilei tale, acum e o codăniţă, nici unor prieteni. Ai trecut binişor de o jumătate de veac şi mai mult prin puşcării decât în afară. Şi eşti mai în vârstă decât mine şi ai suportat. De voie, de nevoie. Şi n-ai avut răgaz să scrii. Ai scris poate prin alţii. Tu să fii circuitul meu sufletesc, de-mi merge condeiul? Ar fi posibil să se extragă acul circuitului securiştilor din din sufletul meu? Să scriu iară? Dar manuscrisele de până acum? Vor fi nimicite. Tu nu ştii de existenţa lor. Ar fi posibil să mai scriu iar. Măcar o carte, deplină, din rănile celor fără de vină. Nu, nu, nu pot. Simt deja că aş deveni trădător. Am scris despre Basarabia şi Bucovina şi despre Ardeal. A nu le publica pe acestea, a nu avea grijă de publicarea lor, ar însemna desigur trădare, la aşa ceva m-am

referit adineaori. Peste un million de români basarabeni şi bucovineni deportaţi, omorâţi, chinuiţi, stindarde de răni, aşteaptă o gură de ozon, o mângâiere, o mlădiţă a speranţei. Aşa ceva a rânduit Dumnezeu să fie cu mine. Ar fi necinstit să nu duc până la capăt. Nu am pe nimeni să se ocupe de astfel de probleme grave. Sau poate nu eşti pe circuitul meu sufletesc, poate îmi apare un studiu, sau cine ştie, în străinătate, o carte-cărticică despre România reîntregită, care, transmisă pe căi, deşi nelegalizate public, acceptate de regim, dovadă că de la acea editua din străinătate intră pe căi legale reviste în ţară. Şi eu primesc o revistă, număr de număr şi-mi publică din când în când câte ceva. Sau poate s-a întâmplat imposibilul în sufletul coanei, o fi înflorit şi spre lumea de sus, o fi înmugurit în sufletul ei o mlădiţă de soare. Ar fi grozav! A fost lanţul meu de împiedecat roata carului. Nu eram în stare să scriu, prin simpla prezenţă a radarului ei sufletesc. Seara, ca un arici, mi se băga în suflet, mă rănea, apoi, în loc să scriu, noaptea, fiind legat pe dinlăuntru, adormeam. Un somn străin de firea mea. Acum îmi pare că pot lucra şi ziua, sunt tentat să lucrez. Dar aşa ceva se întâmplă, totuşi, după ieşirea ta din puşcărie. Vei fi fiind pârghia tăriei mele sufleteşti. Şi eu îţi las întinsă aripa sufletului meu, poate şi tu simţi un plus de decantare spirituală, de lumină, de remontare fizică şi te vei fi întrebând de unde îţi vine o stare bună. Tu ai rodul bun în sufletul meu, rodul bun, dintre toţi cei sosiţi în casă şi-n viaţa mea, după spitalizarea de la psihiatrie. Gândul plecării în străinătate, pentru a milita pentru pace, mă stăpânea înainte de arestarea şi condamnarea cărţii mele şi a proscrierii mele pe viaţă. Că în ţara mea nu se poate milita pentru pace. Mă cutremur, prietene, ştiind sigur, că ce nu se poate aici, se mută şi se poate în altă parte. Gândul, sufletul e ca o rază nevăzută, ca o undă, se duce şi răsare în locuri prielnice, în sufletul acelora care îl primesc. Gânditorii sunt supraveghiaţi şi loviţi, cei cu cerbicie aduşi la zero. Dar în ei clipise lumina. Aceasta nu piere. Se mută în altă parte. Aşa se mută spiritul inovator în tehnică, în orice domeniu. Oamenii trăiesc în gând în ţările în care pot încerca să-şi împlinească vocaţia, idealurile, frământările, munca de zi cu zi. Trăind în gând acolo, contribuie la fortificarea gândirii celor de acolo, contribuie astfel la redactarea unor lucrări excepţionale. Noi suntem buni să cumpărăm de acolo. Atât. Aici nu avem mediul stimulator. Chiar dacă nu ar fi stimulativ, nu ar fi nimic, dar mediul e potrivinic, adesea nimicitor. Sunt pe cale să îţi spun planul meu de acţiune, dar mi-e teamă că trebuie să-l spui şi tu cuiva, să raportezi. Sunt sigur că faci parte dintr-o reţea, dar mi-e teamă că este controlată, totuşi, de oficiali şi chiar dacă ar fi şi oamnei de bunăvoinţă, ar veni un ordin, de undeva de sus, pentru anularea ajutorului de care am nevoie şi totodată de confiscare a tuturor manuscriselor, ceea ce, fără doar şi poate, ar fi un

dezastru. Oare pot să mă încred în tine şi să obţin promisiunea că nu vei spune absolute nimănui ceea ce îţi voi cumunica? Şi că ne vom sfătui ce e de făcut? Şi că dacă nu vei avea posibilitatea sigură de a mă ajuta, vei tăcea? Trebuie să nu ai, în ceea ce mă priveşte, nici o iniţiativă fără să ştiu despre ce e vorba şi fără să fiu de accord. Iată ce aş vrea să vorbesc cu tine. Îmi pare însă că un om ca tine, e şi mai izolat, mai înconjurat decât mine, deşi nu este exclus şi contrariul. După atâţia ani în puşcărie, poate există şi un om ideal în viaţa ta, un om de încredere. Şi totuşi, tu eşti pe fir, nu coana. De coană mi-e ruşine când scriu, de parcă aş avea ceva ruşinos, sau mă ascund, făcându-mă că citesc o carte, până adoarme. Coana m-ar deconspira imediat. Nici nu-i trece prin cap ce scriu. Crede probabil că lucrez tot în stilul cărţii predate de atâţia ani la editură. Cert este că trăncăne şi ar ciripi la colegele de serviciu, iar dintre dânsele destule sunt soţii de ofiţeri superiori de securitate, indifferent ce funcţii au în ierarhia puterii. Unii sunt chiar ofiţeri de securitate propriu zişi. Într-un fel coana îmi este şi un colosal paravan, inconştient, dar îmi este. Trebuie să mă grăbesc, totuşi, oricând poate avea loc o defecţiune. Paravanul poate deveni străveziu…Dar n-am voie să greşesc pasul pe care urmează să îl fac.

Chipul lui Fântână se întristă. Oftă, suspină.

-Deci totul se petrece tot pe planul meu mental. Nu reuşesc să ies din planul mental, pe planul concret al vieţii, să acţionez. Frica din mine, câtă mai e, sălăşluieşte din lipsa acţiunii. Sunt sigur că voi transmite manuscrisele, indiferent de ezitări, cu primul om de încredere. Prietene de la capătul firului nevăzut, prietene din mintea mea, tu să fii acela. O să încerc, cu prudenţă. Ar mai fi un ins, israelitean, nu l-am mai văzut de ani de zile. Ştia, fusese informat cine sunt. L-am cunoscut timp de câteva ore. Adusese muzică uşoară anume pentru mine, să mă trezească, să mă atragă, să mă las conectat, dar ar fi trebuit să aducă muzică simfonică, viori, vioara. Cu el ar fi siguranţa, cu tine speranţa. Încercasem zilele acestea să-l regăsesc. Ai apărut însă tu. De ce totuşi pot să scriu în imediata apropiere a coanei, nu ştiu. Am aşteptat să-mi dai un telefon, să-mi faci o vizită. Nici vorbă. N-ai telefon. Te-am vizitat de câteva ori. Ceva nu merge. Nu ştiu ce. Ar trebui să mai treacă puţin timp, să te mai aşezi mai bine în familia regăsită. Poate nu eşti nici tu cauza trezirii mele spirituale. Poate să fie altcineva, nu ştiu cine. Tu însă ştii multe despre oamenii securităţii, cărora le-am fost dat în primire. Reapariţia ta mi-a dezgropat câteva amintiri.

Cui să mărturisesc că tata, om pietros ca o stâncă, a paralizat în urma drogurilor administrate de securitate? Desigur nu ştia, i le-au pus în mâncare. Cui să să spun aşa ceva? N-am vorbit nimănui. M-ar fir ras de pe faţa pământului, dacă şi-ar fi dat seama că ştiu. Am tăcut. Dar până când? Până

când nu voi mai vorbi şi voi îngropa cu mine această sfâşietoare tristeţe. Un individ, era în salon cu mine, la spitalul de psihiatrie, a apărut printre cei zece-cincisprezece, la locuinţa mea, după spitalizare. Mde, prieten de arestat-spitalizat. Ci că are de mers prin ţară, într-o excursie. Trecea şi prin orăşelul meu. Tresar. Amabil, îl poftesc să facă economii, dormind la tatăl meu, fără bani. Îi dau o scrisoare pentru tata. Acum îmi dau seama, că oricum, tot ar fi mers pe la tata, dar aşa, trimis de mine, a fost mai simplu. După câteva zile, timp în care tata i-a dat şi lui o cheie de la cameră, a dispărut, hoţind câte ceva din casă. Tata n-a minţit şi n-a hoţit niciodată. A făcut altele, dar n-a minţit şi n-a hoţit. A avut o reacţie teribilă. Era încă în putere. Mai scotea sufletul din mine, la fugă. Împlinise şaizeci şi patru de ani. A avut o reacţie tipică. A pornit pe urmele hoţului. Sărmanul tată, îmi povestise cum îl secondase miliţia din două mari oraşe. Aşa, ca după o himeră, flămând, fără bani, când în tren, când cu ocazii, când în maşina miliţiei, a parcurs vreo mie de kilometri. Pentru mine nu mai e nici un dubiu. În această vreme de urmărire fusese drogat. Eu însumi, la spital, desigur tot fără să ştiu, am fost drogat. Adesea sunt ca un fulg, personalitate absorbită de mediul din jur. Au distrus ceva în mine. Dar, raţional, am reuşit să mă refac, încet-încet, deşi drogat în spital şi în anii de după spitalizare. Şi cum tata era un om cu un sstem nervos foarte puternic, i-au administrat droguri multe. Ca la un animal. A început să prindă urma hoţului…Toate firele duceau spre o clădire din coasta Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Am ajuns acolo împreună. Ni s-a confirmat că individual a locuit până în zilele din urmă sus la mansardă, la geamul spre treptele Comitetului Central.

-Tocmai pe unde intră şeful statului. Se vede foarte bine de aici!

Nu mai era nici un dubiu. Individul făcea parte din siguranţa şefului statului. Ni s-a adus la cunoştinţă că hoţul a fost prins şi condamnat la opt ani închisoare, pentru nişte excrocherii…Acelaşi, hoţul, fostul coleg de salon de la psihiatrie, cu câteva săptămâni în urmă, îmi lăsase la îndemână un cuţit. Înţelesei că mă pot sinucide…Desigur cuţitul a fost şi un avertisment, puteam fi ucis…Acum, după o viaţă de om, ştiu că în cineva s-au împlântat câteva cuţite. Acel cineva făcuse ani grei de puşcărie. Supravieţuise. Era liber. Apoi a fost asasinat. Cine sunt asasinii unora, a altora? Cine sunt cei ce m-au ameninţat pe mine? Or fi mai multe grupări? Nu cu mult timp înainte de a mi se fi lăsat cuţitul la vedere, un scriitor s-a sinucis. Mereu m-am întrebat dacă nu i-a fost lăsat şi lui, la vedere, la îndemână, un cuţit. Acum ştiu că totul mi se trage doar de la o singură propoziţie.

Nu la mult timp după aceea, tatăl meu a paralizat. N-a aflat niciodată de ce, deşi a mai trăit cincisprezece ani, în aparenţă aproape refăcut, nu mai

şchipăta, mâna dreaptă îi rămăsese doar mai rece şi fără putere, dar cei ce nu ştiau, nu-şi dădeau seama că a fost paralizat de două ori. E drept, l-a învins o senilizare rapidă, conscinţa directă a paraliziei. Şi câte alte consecinţe…Şi când mă gândesc că vina mea n-a fost de cine ştie ce mărime…Şi cu toate acestea am trecut pe lângă moarte. Trăind, un proscris pe viaţă. Dar cei care au acţionat şi au avut o mare greutate, importanţă, în cele puse la cale, ce fac?

Asta e viaţa mea acum. Îmi rememorez din când în când cele trăite, regret din ce în ce mai puţin, adorm, ies din viaţă, ajung spre capătul anilor. Am scris, am reuşit în mod miraculous să termin ce am început a scrie, în mod miraculos să păstrez manuscrisele, deşi în jurul meu apar, uneori, indivizi de supraveghiere şi control. Dacă de la securitate se hotărăşte totuşi un control de rutină, sunt pierdut. E drept că nu am nici un fel de legătură cu cei ce ar putea fi suspectaţi-deci undeva, la centrul de informaţii al securităţii nu merg informaţii dubioase despre mine, nu se duc nici un fel de informaţii, aşa că sunt lăsat în pace, n-are nici un rost să se scormonească, să mi se agite viaţa. Dimpotrivă. Aici e aici. Încercând să iau legătura cu unii şi cu alţii, studiind posibilitatea transmiterii manuscriselor, pot trezi bănuieli şi totul se sfârşeşte prost. Trebuie să am mare noroc să rezolv totul rapid. Numai că tot aşa gândeam şi anul trecut şi anii trecuţi. Şi m-or troieni aducerile-aminte. Tot ce am scris şi nu am publicat mă va urmări, se va răzbuna, mă va pedepsi. Acolo, în pagini, trăieşte, există o lume. Există prin mine, dar închisă în sertar, încarcerată.

Frunzele au început a păli. Vor tremura gălbui, neputincioase, se vor desprinde din trunchiul vieţii. Aveam vârsta activităţii şi pătimirii lui Hristos. Nu ştiam bine ce vreau. Dar eram bun, cinstit şi prost de nevinovat. Acum sunt prost de neputincios. Şi numai din vina mea. Am vrut să-mi aleg prietenii. În împrejurări deosebite îţi sunt prieteni cei cu care poţi trece o viitură învolburată. Acum m-am maturizat. Încet la minte. Dar acum, prin sute şi sute de reluări, ştiu exact ce am de făcut. Chiar dacă ştiam şi cu ani în urmă, acum au rămas de îndeplint doar idealurile. Din mine. Eu, în afara idealurilor, nu mai sunt, nu mai exist. După alte mulţumiri nu mai tânjesc, de măruntăriile vieţii, nu mai am nevoie. M-am eliberat de ele, sau mă pot elibera. Omul cât trăieşte poate pofti, dar homo carpaticus nu se va lăsa târât de desfrâul poftelor şi plăcerilor trupeşti.

Nu acţionez şi nici nu încerc nimic spre a reuşi. M-au părăsit toţi. Şi ostaşul român, prizonierul din Siberia, a cărui umbră, seara, cu mulţi ani în urmă, mă aştepta la coţul străzii şi mă conducea până acasă. Şi ţăranul acela misterios, desculţ, în alb, cu capul descoperit, venea din lumea de dincolo, îmi era tovarăş de speranţă. Nu am fost la înălţimea sprанţelor sale. Nici

regretele, nici dorinţele, nu mai năruie sufletul meu. Adorm şi nu-mi pasă. Nu-mi pasă nici când în lumea de dincolo mă voi întâlni cu acel prizonier care îmi aducea mărturie despre prizonierii de război şi despre civilii deportaţi. Şi nici când mă voi întâlni cu vajnicul ţăran.

În lumea de dincolo nu e loc pentru mine, în sălaşurile eternităţii, acolo unde pâlpâie etern speranţele ţăranului. Nici acum, regretele, şi nici dorinţele, nu mă fac să tresar, să mă pornesc la drum. Oi fi amorţit de atâtea răni şi dorinţi. Oi fi murit demult şi eu nu ştiu nimic. Cei vii au plecat de lângă mine şi am rămas, eu, mortul.

- 47 –

Noaptea târziu, Gheorghe mai era cu cartea deschisă în faţa sa. Nu citise nici un rând. Cartea era pentru ochii şi întrebările soţiei. Aceasta şi copiii dormeau deja demult. Gheorghe repeta, pentru a zecea oară, situaţia în care se afla Fântână. Ajungea la acelaşi rezultat, acesta se afla într-un iminent pericol. Din informaţiile de care dispunea, de primă importanţă, erau eliberarea din puşcărie a unui prieten al lui Fântână şi împrietenirea lui Fântână şi a coanei sale cu soţia unui fost puşcăriaş politic, asasinat după eliberarea din puşcărie, în spital, printr-un tratament medical ucigaş. Seralista, nepoata de verişoară a soţiei lui Fântână, în timpul concediului doamnei şi domnului Fântână, plecaţi în concediu la mare, l-a primit pe Gheorghe în apartamantul familiei Fântână. Erau trei, nepoata, colega ei de cameră de la nefamilişti şi Gheorghe. Îi arătară manuscrisele lui Fântână şi voiră să-i împrumute un exemplar bătut la maşină, cu condiţia să-l aducă înainte de întoarcerea lui Fântână din concediu. Gheorghe refuză şi puse volumul la locul lui, printre celelalte, dar nu înainte de a le cere, dacă amândouă pot face, rapid, o cafea. Gheorghe tocmai cumpărase un pachet de cafea. Ele se repeziră la bucătărie. El luă volumul şi îl puse în servietă, apoi îşi făcu un mulaj după cheia de la apartament.

Lui Gheorghe i se făcu părul măciucă în timpul lecturii. Fântână despicase zidul inerdicţiilir şi scrisese deplin. Se felicită de faptul că îşi luase un mulaj după cheia de la apartament. Trimise la munte, sâmbătă şi duminecă, pe cele două fete. Pătrunse în plină zi în apartamentul lui Fântână, luă toate manuscrisele şi se duse direct la copiatorul fabricii. Deşi xeroxurile erau sub o severă supraveghiere, i se făcu copii după toate manuscrisele, lucrătorul de la xerox conformându-se, ştia că Gheorghe, deşi fără uniformă, este omul cu steluţe pe umăr, ştia din orele de prelucrare politică şi din ziua aceea când l-a prins câştigând un ban, trăgând la xerox o carte religioasă. A tremurat. Nu i-a făcut nimic. Cazul nu a devenit public. Gheorghe, încă

înainte de a începe lucrul la copierea manuscriselor lui Fântână, la care a muncit cot la cot cu angajatul de la xerox, l-a întrebat dacă poate înlocui stocul de hârtie consumat şi cerneala, încât să nu se observe că s-a tras la xerox. A doua zi , hârtia şi cernela se recuperaseră pe banii lui Gheorghe.

-S-au recuperat pentru că e secret. Nu vei spune niciodată nimănui de aceste copii. De fapt materialul consumat l-ai recuperat, încât n-ai putea dovedi. Şi chiar dacă ai vorbi, ţi-ai tăia craca de sub picioare. A fost un ordin şi nu am lăsat urme. Am lucrat amândoi cu mănuşi medicale. N-am lăsat nici o urmă.

-Am înţeles, tovarăşe. Nu mă interesează pe mine. Nu ştiu nimic. N-a fost nimic.

-În regulă. Ai două zile libere. Semnezi prezenţa la serviciu-aranjez eu.

-Să trăiţi.

A doua zi Gheorghe pătrunse iar în apartamentul lui Fântână şi aşeză manuscrisele la locul lor. Tocmai terminase, când tresări. Sunase însă telefonul. Se grăbi şi plecă. Avusese noroc. Nu era pe hol nici un vecin.

Nu se înşelase asupra pericolelor. Curând se felicită că o prelucrase, pe de o parte, indirect, pe eleva de la liceul seral, să mărturisească faptul că nu a citit cărţile în manuscris, ale lui Fântână şi nici el, Gheorghe, nu manifestase nici un fel de interes pentru nişte manuscrise. Sunt atâtea cărţi bune din biblioteci şi librării, spusese el.

-Am venit un minut, de curiozitate, să văd unde aţi dispărut noaptea din cămin, glumi Gheorghe. Sunt în trecere pe aici. Merg la fabrica din apropiere, de lângă parc, la doi paşi de aici, nu la voi venisem, le spuse acesta. Am profitat de ocazie, dacă s-a întâmplat să ne urcăm de-odată în troleibuz

-Cafeaua! Dar să ştiţi…

-Cafeaua pentru voi. La revedere…

-Cafeaua, mai bâigui seralista.

-Cafeaua e pentru voi, precum am zis.

-Păi nu tot pachetul. E naturală, e o raritate.

-Nu, nu, doar ce e în ibric şi ce vă mai las, să staţi la televizor cu o cafeluţă în faţă. Aşa, cincizeci de grame vouă, cincizeci mie. Ei, la revedere.

În dosarul Fântână Ion apăruseră primele referinţe, după mulţi nai, după o viaţă de om. Relaţii suspecte. Cu prietenul său ieşit din puşcărie şi cu soţia celebrului puşcăriaş politic. Se decise controlul la domiciliu. I-au pătruns hoţeşte în casă, i-au făcut percheziţie şi i-au furat toate manuscrisele. Fântână constatându-le lipsa a pălit de moarte. Abia acum îşi dădu seama că este, de două zile, supraveghiat pas cu pas, că în faţa blocului este postat cineva în permanenţă. L-au luat de pe stradă, într-o maşină, nu din

apropierea blocului. După o zi şi o noapte de la dispariţia lui Fântână, coana a anunţat miliţia de dispariţia soţului. A fost îndreptată spre spitalul de boli mintale. Fântână era grav bolnav. Înnebunise. Medicii i-au spus că l-a adus salvarea într-o totală stare de inconştienţă. Sub un pod îşi făcuse un pat din manuscrise. Din când în când rupea câte o foaie şi-i dădea drumul pe apă. Îi explicară, a mai fost internat în tinereţe, când tratamentul a fost eficient. Acum nu se mai poate face nimic. Incurabil.

Nu la mult timp Fântână muri. Coana îl duse acasă şi-i făcu o înmormântare creştinească, jelindu-l din toată inima.

Securitatea constatsae că ea nu citise absolute nimic din ceea ce scrisese Fântână, în afară de cartea depusă la editură, în urmă cu vreo cincisprezece ani, carte din care Fântână mai citea din când în când, câte-un fragment, vreunui prieten. O lăsară în pace.

-De fapt, cele câteva pagini găsite, iată-le tovarăşă, sunt ale Dumneavoastră, nu reiese că ar fi vorba de ceva valoros.

-Dacă ar fi fost ceva valoros, ar fi fost publicate.

-Categoric.

-Luaţi-le, n-am ce face cu ele.

-Cum doriţi. Câteva pagini…

Gheorghe ştia de practica unor injecţii administrate greşit, fie pentru a îmbolnăvi pe viaţă pe cineva, fie pentru a-i provoca moartea. El însuşi cunoştea câteva cazuri de români îmbolnăviţi grav de nervi, bolnavi de nevindecat. Vina lor? Au fost români şi au militat pentru consolidarea Neamului Românesc în România, înainte de regimul communist. În timpul regimului communist au fost vânaţi şi închişi, iar cei care nu au fost lichidaţi în puşcării şi au supravieţuit, după ce s-au desfiinţat puşcăriile pentru români, au fost lichidaţi cu medicamente administrate pentru a ucide. Din categoria acestor români făcea parte şi soţul doamnei care apăruse întâmplător în familia Fântână. Cunoştinţă întâmplătoare. S-au împrietenit repede. Le-a povestit viaţa ei şi a soţului asasinat. Se vede că era încă supraveghiată permanent, probabil de informatori. Apariţia ei la Fântână a declanşat reluarea controlării lui Fântână. Şi totuşi, cine l-a asasinat pe Fântână? continuă Gheorghe să taie firul în patru. Aceeaşi care l-au asasinat şi pe soţul doamnei, care abia începuse să facă simple vizite la familia Fântână, sau cei care nu erau interesaţi să se reia cazul Bucovinei şi Basarabiei? Primii, acum, pentru Basarabia şi Bucovina, nu-lar fi asasinat, dimpotrivă, ceilalţi, da. Există şi a treia posibilitate, să-l fi ucis puterea, total surprinsă de faptul că un om pe care-l considerase total neutralizat, scrisese cărţi şi încă de un curaj total, într-o problemă naţională de primă importanţă, dar de care ea, puterea, nu se ocupa, nu era înstare să se ocupe, cărţi care la

modul evident nu erau sortite să fie îngroape în sertar. Deducţiile lui Gheorghe treceau prin dileme din cauza unui caiet cu însemnări găsit în apartamentul lui Fântână într-un loc mai dosit, caiet care desigur a căzut şi el în mâna securităţii. În acel caiet Fâtână făcea mărturisiri, arăta cu degetul spre cei vinovaţi. Pe cei care blocau reluarea retrocedării Basarabiei şi Bucovinei nu-l interesau conţinutul caietului. Toate manuscrisele, deci şi acest caiet, făceau plauzibilă orice posibilitate a asasinării.

Deodată, trecuse de miezul nopţii, în Gheorghe se înfiripă un gând şi în gândul acela, o proiecţie interioară. Un ales din vremile străbunilor aştepta să fie străpuns de suliţe. Sângele gâlgâie. Se smulgea din trup să ajungă în lumea nevăzută, acolo, în absolut, în neclătinare, în veşnicie. Căci sufletele morţilor sunt aproape de cei vii, sau nu sunt departe, sau sunt în cei vii, greu de spus, dar sufleutul alesului ţâşnea spre Zeu, asemena sfinţilor spre Dumnezeu.

-Acum e rândul meu, constată Gheorghe, să croiesc uliţa între noi şi Dumnezeu. Voluntar şi ales. Cu ce preţ voi reuşi, ce preţ voi plăti pentru a fi lumină adunată în mine, lumină în semeni, în toţi? Ea trebuie transmisă, chiar dacă pentru aşa ceva voi fi jertfă vie. Dar aşa ceva de va fi să fie, nu trebuie să-i afecteze cu nimic pe ceilalţi doi. E mai greu de cei rămaşi în viaţă. Asupra lor se aruncă toate vinile, toate rălele. Preţul rămânerii în viaţă…

Bucureşti, 1978